

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
90 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENEK

Izhaaja vsak dan zjutraj razem ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač.: Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.

Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja.

+ DR. ANTON KOROŠEC

V soboto, 14. decembra 1940 ob 7 zjutraj je v Belgradu umrl predsednik
senata in prosvetni minister dr. Ant. Korošec, voditelj slovenskega naroda

Žalost za voditeljem — zvestoba preko groba

Včeraj še boder in vesel med svojimi prijatelji, leži danes naš voditelj na mrtvaškem odru tih in pokojen, lepo in dobro lice pa je s svojim skrivnostnim sijem zagrnjeno veličastje smrti.

Nikomur se noče verjeti bridka resnica in slovenski narod je potopljen v tugo, kakor je še ni občutil. To žalost deli z nami vsa država pa številni prijatelji Koroščevega genija po vsem svetu, ki poznajo veliko pokojnikovo delo za blagor in mir Jugoslavije in vseh njenih malih in velikih sosedov. »Kaj je človek?« bodo pele bilje, mi pa vemo, da nam je umrl najboljši, ki smo ga v tako usodni dobi naše zgodovine imeli. Povedel nas je iz ognja vojske v svobodo in pomagati zgraditi v sporazumu z bratskima narodoma neodvisno državo, nam, najmanjšemu v njej, priboril dostojno mesto kot enakopravnemu in v sedanjem trenutku, ko je v usodi narodov na prelomu tisočletne preteklosti in bodočih vekov naše omike na kocki vse, je zastavil vse svoje moči za to, da bi naših domov ne zagrnili plameni vojske in da bi sve svet čimprej s krvave zdrave ruševcega sovraštva vrnil k ustvarjajočemu delu vzajemne ljubezni. In ko se je z dragoceno pomočjo njegovega tako obsežnega duha v to delo prav v tem trenutku vključil v verigo državnih prizadevanj in uspehov nov dragoceni člen, je že čakal nanj angel smrti, da mu po nalogu vsemogočnega Gospodarja naše usode prinese večni mir. Sklep nedoumljive modrosti, ki je našega voditelja za vselej odmaknil hrušču in trušču pa nikomur ne priznavajoči zlobi strasti, nam ga je odvzel, ko ga naš narod potrebuje bolj ko kdaj in ga bo enako pogrešala država na poti v bodočnosti, ki bo, polna neznanj, njenemu vodstvu nalagala čedalje večjo odgovornost in zahtevala od njih ogromnega truda in viška sposobnosti, da prebremo zdravi in celi morje težav in ovir na poti k boljšim časom. Pa tudi tisti svet, ki živi po vsem svojem nazoru in izpročilu v krščanstvu Cerkve, je močno prizadet po izgubi moža, ki je bil v vrsti katoliških delavcev na javnem torišču Evrope na odličnem mestu in čigar sijajni um, široko obzorje in izredno velikodušje, združeno z redkim pogumom, bi bilo s podvojeno energijo lahko pomagalo po strašni zmedi sedanosti obnoviti in utrditi kulturo, edino vredno človeškega rodu.

Potek dr. Koroščevega življenja in smrti oblika pa uspehi njegovega javnega delovanja za slovenski narod, jugoslovansko državo in omiko v duhu krščanskega pravstvenega reda so deloma že zabeleženi, po večjem delu in po celi in pravi vrednosti pa jih bo še zapisala pravična zgodovina. Je naš pokojni voditelj bil mož, čigar oseba in delo tako zelo presega običajno mero javnega delavca, da mu tudi nasprotni struje in prizadevanja pa sodobniki, ki so se merili z njim na področju tekme za obči blagor narodnega občestva, morajo že danes oddati in oddajajo dolžno spoštovanje in neprikrito ter neprikrasno spoštovanje: v tem smislu dr. Korošec ni bil samo vodja enega tabora, ampak pripada vsemu narodu za vse čase, kakor pripada vsem Slovincem Janez Evangelist Krek, čigar roka je našega voditelja bila vpeljala v javno življenje pred dva in štiridesetimi leti in mu stala v najprisrčnejšem prijateljstvu ob strani. Nenavadni darovi duha, ki so bili dr. Korošču položeni v zibelko, so mu ob njegovem neomajljivem značaju po nekaterih ovirah odprli hitro pot v politično delo in borbo, najprej za utrditev slovenstva v njegovi ožji domovini, ki je ni samo dvignil v narodni in krščanski kulturni zavesti, nasproti premočnemu, bojevitemu ter oholemu narodnemu nasprotniku, marveč jo je tudi najtesneje povezal z vsem slovenstvom v ljudski stranki. Kolikor je bilo to delo po načrtu in v duhu tega tabora, ki mu je bil oče in voditelj Krek, je hkrati v smislu naše najlepše narodne tradicije od začetka slovenskega preporoda prešinilo vsakega našega slovenskega človeka do najpreprostejšega z zavestjo pripadnosti k vsemu jugoslovanskemu rodu in v tem oziru je naš pokojni voditelj bil Kreku najdragocenejši pomočnik. Obenem ko je to politično delovanje v zvezi s široko začrtanim prizadevanjem za politično izobrazbo in pravstveno omiko vseh ljudskih slojev izbrisalo še zadnje duhovne pregrade med našimi mejami in središčem in postavilo kot prvi in najvišji narodni politični ideal zedinjeno Slovenijo, je tudi že pripravilo ljudsko dušo za popolno neodvisnost naroda v lastni državi s Hrvači in Srbi. To je donelo iz govorov Kreka in odsevalo iz Koroščevih že v štajerskem deželnem zboru, ki je strme poslušal pogumnega voditelja Slovencev te kronovine, ko je zahteval, da se poderejo umetne pregrade med Slovinci, da bi se združili v svojo prirodno skupnost kot veja velike jugoslovanske družine. Majska deklaracija, največje delo našega dr. Antona Korošca, ki bo nas vse, rodove za rodovi, preživelo kot

spomenik trdnješi od bronu, je bila že takrat pod tujim gospodarjem skrivaj rojena in je čakala dne, ko bo iz ljudskih src, oznanjena v državnem zboru na Dunaju od našega pokojnega voditelja, zaorila po vsej Sloveniji in odmevala po vsem svetu, kateremu je vojska orala novo lice. In od tega trenutka je bila le še kratka pot do znamenitega dne 17. oktobra 1918, ko je bil dr. Korošec izvoljen od Narodnega viječa Slovencev, Hrvatov in Srbov zrušene habsburške monarhije za predsednika in je kot tak postal njihov suverenisti predstavnik pred mednarodnim svetom — čast in odgovornost ter zgodovinsko važen položaj, kakršnega ni zavzemal še noben sin slovenskega naroda. Pa tudi nobeden drugi ni bil za to tako poklican, tako zmožen in tega tako vreden; nihče tudi ni kaj drugega pričakoval.

Sledi dva in dvajset let neprekinjenega dela našega voditelja zdaj na parlamentarni klopi, zdaj na važnih ministrskih mestih, zdaj pri samem krmilu države; ni bilo kritičnega trenutka v notranjem trenju in vrenju mlade države, sestavljene iz tako različnih narodnih npravi, ki so se bile razvijale v tako zelo drugačnih zgodovinskih okoliščinah in vplivih, v katerem bi ne bil dr. Korošec poklican na mesto, kjer je mogel svoje nenaadne sposobnosti docela postaviti v službo države, da ne bi nepremišljene strasti dana nasprotja razpahnile v škodo s tolikimi žrtvami ustvarjene skupnosti. In prišel je prav poseben nevaren trenutek in za njim še drugi in tretji — zdelo se je, da se naše novi dom dom temeljev — toda naš voditelj, ki ga nikoli niso zapustili hladna razsodnost, zdravo gledanje na stvari in neizmerno zaupanje v boljše pa mirni pogum, je vedno uspel, da je, kljubujoč tudi najhujšim nasprotnikom in oviram, mogel na pravem mestu, najsi bo pri in ob vodstvu države ali v opoziciji proti režimu, zaustaviti usodni potek dogodkov in jih s pomočjo najumnejših in najdaljnovidnejših v državi preusmeriti, kakor je bilo prav in potrebno. Tudi kot šef v vladi je brez oma-

hovanja in brez sleherne slabosti in izkušnje držal načela, ki jih je kot mladi politik izpovedal in oživitvarjal sredi ljudstva svojih ljubljeneh gor, vedel pa je poiskati vsak čas tiste prave zveze, spretno uporabiti tiste nastale položaje, si neopazno podrediti tiste pomožne sile raznoliškega političnega življenja, tekmovalstva in stremljenja v Jugoslaviji, ki so mu moge služiti, da je uveljavljal v skupni domovini pravice slovenskega naroda, pripravljaj sporazum, ki je odpravil največje in najusodnejše nasprotje v našem državnem organizmu, in znal zvezati v blagor celote tudi navidez najbolj razhajajoče se napetosti in težnje za plodonosno sodelovanje. Kar so smatrali za nemogoče in kar so nepočakani, ozkosrčni in v vse svoje do popolne slepote za to, kar je širje in več vredno, zaverovani ljudje vede ali nevede še poglabljali do skoraj nepremostljivega brezdnja, to je dr. Korošču uspelo ublaževati pa končno premagati ne s sentimentalnim pozivanjem na vsa mogoča lepa čustva, marveč s poštenostnim, tihim, skrajno previdnim delom, v katerem ni nikoli iskal sebe ne svojega dobička; bil je pošten in čist ter nepodkupljiv in nedostopen laskavi prevarti ter nizkim namenom, vzvišen nad malenkosti. Seveda ni bil brez slabosti — velika svetloba meče tudi senco — toda njegovo velikodušje je presegalo človeške pomakljivosti tako, da je skupnost bogato uživala vse darove in učinke njegovega pozitivnega dela in vanj položene celotne osebnosti.

Ko je bil njegov duh močan bolj kot kdajkoli, ko je videl zoreti svoje in svojih najboljših prijateljev prizadevanje za narodni sporazum v trdno in zanesljivo državno stavbo in je zopet na mestu v vladi kar najneposrednejše bil postavljen sredi toka dogodkov, ki tirajo ves svet za seboj v najhujši vrtinec, smo vsi vedeli, da je neutrudno delo brez pravega počitka že načelo telesne sile tega moža, čigar vitaliteto smo vsi občudovali. In prav zdaj je njegov um zagorel v vsej svetlobi; pri koncu, ki ga nihče ni slutil,

je žrtvoval vso svojo moč za to, da bi ob požaru vse okoli nas ne zagorela naša streha. Zvesto je sodeloval z najvišjim upraviteljem naše države ter z njegovimi pomočniki v vladi, da bi utrdil obstoječa prijateljstva in si pridobil novih brez ozira na te ali one ideologije, da bi mogli koristiti vsem in nikomur ne škodovati in da bi vsem bolj ustregli s svojo nepristransko nevtalnostjo, kakor če bi tvegali dragoceno kri in blagostanje jugoslovanskega rodu, ki je več žrtvoval za svojo golo svobodo kakor veliki narodi Evrope za svoje interese. Druga notranja politična vprašanja so morala stopiti kolikortoliko v ozadje, če pa prestanemo najhujšo izkušnjo, kakor trdno upamo, bodo še globlje okrepjeni npravnstveni temelji, na katerih sloni naša sloja, vzajemnost in narodna sila za novo bodočnost. Zasluge našega pokojnega voditelja v tem trenutku bo osvetlila v celoti bližnja bodočnost, čuti pa, kako velik in važen je bil njegov delež, njegova iniciativa in njegov diplomatski talent pri tem delu, vsa jugoslovanska široka javnost in naši bližnji ter daljnji sosed.

Zagrinja nas globoka žalost, izguba, ki je naš narod doletela, je velika. To bo narod pokazal na veličasten način. Voditelj Antona Korošca med nami ni več, ostal pa je njegov duh, ki je oblikoval pokolenje, kateremu je zaupana prednja kolona na nadaljnji poti našega naroda skozi vse težave in borbe v nov preporod vsega omikanega sveta. Pogum, ta najodličnejša čednost našega rajnega voditelja, je globoko vsajen v ta mlada srca in je dvignil vse naš narod. To je bila cela doba, ožarjena od velikega moža, ki je potegnil za seboj vse, kar je zdravo, pogumno in za visoke cilje vneto ob ognju nesebične pripravljenosti za vsako žrtvo narodu, domovini in človeštvu. Ta doba bo rodila nov čas in bo tistih, ki bodo znali delati in se žrtvovati za skupnost tako, kakor se je znal mož, čigar truplo česlo blede in mirno počiva v krsti in bo kmalu položeno v domačo zemljo, ki mu je bila tako sveta.

Ljubezen in boj njegovega življenja

Tam, kjer se preliva s trto nasajeno gričevje Slovenskih gor, v srcu slovenske Štajerske, in zelene Prikejce, se je rodil 12. maja 1872 v mali vasi Biserjani pri Sv. Juriju ob Ščavnici osvoboditelj in voditelj slovenskega naroda, soustanovitelj in krmelj Jugoslavije dr. Anton Korošec. Kakor vsem velikim možem, ki nam jih je dala božja Previdnost, je tudi njemu tekla zibelka v preprosti kmečki hiši, ki mu je dala slovensko in globoko versko vzgojo. Kot mlad šolar je obiskoval ljudsko šolo najprej doma, nato pa v letu 1883 do 1884 gimnazijo v Ptuj, naslednja leta pa v Mariboru kot gojenec dijaškega semenišča. Po maturi je Korošec vstopil v bogoslovje v Mariboru. V duhovnika je bil posvečen 25. junija 1895. Prvo kaplansko službo je nastopil na Sladki gori pri Ponikvi, kjer je služboval od 5. avgusta 1896 do marca 1897. Nato se je preselil v Marenberg, kjer je kaplanoval do konca aprila 1898, nakar je nastopil službo učnega prefekta v dijaškem semenišču v Mariboru, kjer je ostal do leta 1902. Medtem je študiral za bogoslovni doktorat ter je promoviral za doktorja bogoslovja 11. julija 1905 v Gradcu.

Delo mladih let

V narodnoprosvetno delo je s spretno roko dr. Korošec posegel že v zgodnjih letih svoje mladosti. Že za gimnazij je pokazal, kaj obeta postati. Višjejeleci so tedaj imeli v Mariboru Slovensko dijaško društvo, ki mu je predsedoval pokojni dr. Zolger. V društvo je bil dr. Korošec sprejet že kot četrtošolec, kjer je postal eden najbolj delavnih članov. Zgodaj je prijel tudi za pero. Pri literarnem listu dijaškega semenišča je sodeloval s svojimi članki in je v istem času začel že dopisovati »Slovenskega gospodarja«. Kot bogoslovac se je seznanil z dr. Krekom in je s sociološkimi članki uvažal nove smeri v tedanjim list bogoslovcev »Lipica«. Tudi za »Slovenec«, ki mu je ostal nad vse pomemben sotrudnik, zvest do zadnjega, je začel dopisovati že v dijaških letih. Njegov prvi članek v »Slovenec« o celjski gimnaziji je bil deloma konfisciran. Kot kaplan je vedno bolj vneto dopisoval »Slovenec« in »Slovenskemu gospodarju«. Občutil je, da tedaj pomembnost narodno zavednega tiska za napredek našega naroda. Ko je prišel v Maribor, je sodeloval tudi pri »Süddeutsche Post«, kjer je pisal v rubriki »Politische Rundschau«. Od 1. maja 1898 je bil urednik »Slovenskega gospodarja«, ki ga je prevzel s 1700 naročniki in ga je dvignil po nekaj letih na 4000 naročnikov.

Kot urednik je bil zaradi napadov na Nemce v člankih in pesmih obsojen na šest mesecev zapora pred celjsko poroto, od cesarja Franca Jožefa pa pomiloščen na 1000 gld globe. Ker se je v teh listih boril za pravice štajerskih Slovencev tako v jezikovnem kakor tudi sodnopravnem pogledu, je kmalu pridobil tovariše Jerovška in Kovarčiča in druge, ki so okrog leta 1900 začeli zbirati okrog sebe mlade in s tedanjim političnim mrtvim in slojaštvom nezadovoljne duhovnike. Začeli so nastopati na shodih in po društvih in buditi narodno zavest. Zoper nemškutarskega »Štajerca« so ustanovili maja 1901 politični štrajnskdnevnik »Naš dom«, ki ga je nekaj časa urejeval Korošec. Že takoj spočetka se je »Naš dom« razširil v desetstisoč izvodih in postal glasilo katoliškega mladinskega in narodnega gibanja na Štajerskem.

Medtem je Korošec nastopal vedno odločneje na političnih shodih in zlasti na ustanovnem zboru Katoliškega političnega društva v Slovenski

Bistrici 9. junija 1901 ostro obsodil tedanjo slovensko politiko na Štajerskem ter zahteval ustanovitve odločno slovenske in katoliške kmečke stranke. Ta nastop je vzbudil živahne odmeve na obeh straneh. Pri deželnozbornskih volitvah v štajerski deželni zbor je Korošec jeseni 1902 nastopil kot kandidat v okrajih Ljutomer, Ormož in Gornja Radgona. Njegov protikandidat je bil Korošev, ki je tudi zmagal, ker je Korošev kandidaturi nasprotoval škof Napotnik. Korošec in njegovi prijatelji so se še bolj vneto posvetili organizaciji mladine ter mladeniškim in dekliskim zvezam, ki so dobile svoje središče v pododboru Slovenske krščansko-socialne zveze v Mariboru. Po Žičkarjevi smrti jeseni leta 1905 je bil Korošec klub temu, da je politična ločitev štajerskih Slovencev postajala vedno bolj izrazita, postavil za skupnega kandidata v avstrijski državni zbor. Nekateri naprednjaki so sicer vztrajali pri svojem kandidatu Rebeku, vendar je bil še hujši politični boj z nemškutarjem Wratschkom. Vseeno je bil Korošec 29. maja 1906 izvoljen za poslanca pete kurije v avstrijski državni zbor, kateremu je pripadal vse do konca avstro-ogrške monarhije.

Končna ločitev duhov je bila izvedena na Štajerskem jeseni leta 1906, ko so ustanovili mladi liberalci Spindler, Kukovec, Karba in drugi v Celju Narodno stranko za Štajersko. Katoliški Slovinci na Štajerskem so prav zaradi tega najprej spremenili dotedanji pododbor Slovenske krščansko-socialne zveze v samostojno zvezo na Štajerskem in izvolili za njenega predsednika Korošca. 21. januarja 1907 so že ustanovili svojo politično stranko pod imenom »Slovenska kmečka zveza za Štajersko«. Korošec je to politično organizacijo vodil s požrtvovalnim delom in zlasti poudarjal pomen gospodarske in prosvetne osamosvojitve slovenske Štajerske. Ker so se bližale volitve za štajerski zbor, je Korošec v januarju 1909 ustanovil »Stražar«, časopis za slovenske katoliške Štajerce, ki je izhajal trikrat na teden. V njem je pripravljaj Štajersko za volitve, pri katerih je Slovenska kmečka zveza za Štajersko v maju tudi zmagala. V splošni kuriji je bil izvoljen tudi dr. Korošec in postal predsednik Slovenskega kluba v deželnem zboru.

Za pravice Slovencev v monarhiji

Kot predsednik Slovenskega kluba v štajerskem deželnem zboru je dr. Korošec zahteval decembra 1909 združitve slovenskega dela Štajerske in Koroške z ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami v eno upravno celoto in začel februarja 1910 zaradi proti Slovincem krivičnega postopanja nemške večine obstrukcije, ki je skoraj za vedno onemogočila delo deželnemu zboru. Medtem je priboril Slovincem gospodarsko šolo v St. Jurju ob južni železnici.

V državnem zboru je bil med zastopniki avstrijskih Jugoslovancev dr. Korošec poleg dr. Kreka najbolj vidna politična osebnost. V Hrvatsko-slovenski zajednici je bil dr. Korošec tudi podpredsednik in član avstrijske delegacije na Dunaju in v Budimpešti. Ko je za časa svetovne vojne začel dr. Sušteršič zaradi oportunistične politike izgubljati zaupanje, je odložil predsedstvo. Predsedstvo zajednice je prevzel dr. Korošec, ki je 21. novembra 1916 sklical v Gradcu sejo Hrvatsko-slovenskega kluba, kjer so sklenili tesnejše politično sodelovanje s Čehi. Leta 1917 so vsi jugoslovanski poslanci, združeni v Jugoslovanskem klubu, izvolili dr. Korošca za predsednika. V tej najtežjih časih za Jugoslovane avstrijsko-

ogrsko monarhije in posebno hudih časih za Slovence, katerim je ležal del njihovega ozemlja v razvalinah na fronti, se je pod vodstvom in po navodilih dr. Korošca začelo veliko narodno gibanje, označeno z majske deklaracije, ki jo je prebral dr. Korošec 30. maja 1917 ob zopetni otvoritvi parlamenta na Dunaju. Ta deklaracija je postala temelj vsemu narodnemu gibanju Slovencev. Kmalu se je pričel Jugoslovanski klub tesno vezati s Čehi in nastopal v vedno ostrejši opoziciji. Leta 1918 je prineslo Sloveniji živahno deklaracijsko gibanje. Cela vrsta taborov, na katerih je govoril največ dr. Korošec, je zdramila slovensko ljudstvo. Največja taka manifestacija je bila 23. in 24. marca 1918 v Ljubljani, ko so zastopnice slovenskega ženstva izročile dr. Korošču knjigo z 200.000 podpisov za majske deklaracije. Vzporedno z delom za majnsko deklaracijo je odšel dr. Korošec v teh časih večkrat tudi na Hrvaško, v Dalmacijo, Bosno in na Češko, kjer je vzdrževal stike in bodril za podoben nastop. Tako so tudi Hrvatje in muslimani na Koroščevo pobudo sprejeli majnsko deklaracijo.

Na poti v Jugoslavijo

Razpad avstro-ogrsko monarhije se je bližal. 5. in 6. oktobra 1918 se je v Zagrebu ustanovilo Narodno viječe Slovencev, Hrvatov in Srbov, za predsednika pa je bil 17. oktobra izvoljen dr. Korošec. Že 16. oktobra je Narodno viječe zahtevalo zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v neodvisno državo. Da bi tej zahtevi dal poudarek in jo omogočil tudi na znanj, je dr. Korošec 25. oktobra 1918 še z nekaterimi drugimi politiki odpotoval v Švico, da bi tam dobil zveze z drugimi državniki in se poučil o položaju.

V Zenevi se je dr. Korošec sešel s tamkaj delujočim Lazom Markovičem ter povabil takoj na razgovore še Pašiča in Trumbiča. Že četrtega novembra je dr. Korošec izročil zaveznikim vladam noto, v kateri je zahteval, da priznajo Narodno viječe v Zagrebu kot vlado za Jugoslovane bivše monarhije, nje same za zavezniki narod in jugoslovanske dobrovoljce za vojskujoče se stranko. Pri uradnih razgovorih naslednji dan sta Korošec in Trumbič zahtevala najprej priznanje Narodnega viječa, za skupne zadeve pa naj se ustanove skupna ministrstva. Na to je pristal tudi Pašič. Pašič je 7. novembra v imenu srbske vlade priznal Narodno viječe kot zakonito vlado Jugoslovancev bivše monarhije. Iz Zeneve je dr. Korošec odpotoval v Pariz, kamor je prišel 13. novembra, da poišče stikov s francosko vlado in ostali zavezniki. Prizadevali si je doseči priznanje nove jugoslovanske države in vlade. Obiskal je Clemenceauja, zunanjega ministra Pichona, Wilsonovega zaupnika Housea in še druge diplomate. V Parizu so dr. Korošču delali razne ovire. Zato se je njegova vrnitev zavlekla žež prvi december 1918, ko se je v Belgradu proglasila kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V svobodni državi

20. decembra 1918 je bila v Belgradu sestavljena prva vlada nove jugoslovanske države. Mesto podpredsednika v vladi je imel dr. Korošec, ki je prevzel tudi oddelek za zaščito dece. Dne 2. aprila 1919 pa je prevzel ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje. 19. febr. 1920 je postal minister za promet. V Vesničevi vladi je dr. Korošec predložil avtonomistični načrt ustave, ki je bil predložen tudi ustavodajni skupščini kot odvojeno dr. Koroščevo mišljenje. Dr. Korošec je tudi vplival na Protiča, da je vzel v svoj ustavni

Globoka žalost po vsej državi – posebno v Sloveniji

Ob smrtni postelji

Belgrad, 14. dec. m. Davi ob 7 je v Belgradu umrl na svojem stanovanju v Ulici kralja Miljutina od srčne kapi zadet vodja Slovencev, predsednik senata in prosvetni minister dr. Anton Korošec.

Kakor navadno je tudi davi prišel na njegovo stanovanje najprej njegov dolgoletni brivec, sirotka, ki ga je dr. Korošec stalno podpiral, ker je imel do njegove številne družine posebno ljubezen. Tiho je stopil po hodniku do predsednikove spalnice in potrkal na vrata. G. predsednik je bil navadno že buden in se je takoj oglašil. Na današnje trkanje pa brivec ni dobil odgovora. Zatem je znova potrkal, toda brezuspešno. Ker je bil brivec navajen železne discipline našega voditelja, je prihajal vedno ob določenem času in to precej zgodaj. Poklical je osebnega slugo Dragija Glavinčiča ter mu povedal, da se g. predsednik ni javil. Dragi, ki je v vseh naših krogih splošno znan, je potrkal in zaklical: »Gospod predsednik, brivec je tu!« Ker tudi na te besede ni dobil odgovora, je Dragija obšla težka slutnja in je takoj brez dovoljenja odprl vrata spalnice dr. Korošca, kjer se mu je nudil tale prizor: Voditelj Slovencev dr. Korošec je ležal v svoji postelji, obrnjen na desno stran proti zidu. Dragi je znova s tresočim glasom poklical: »Gospod predsednik!« Toda g. predsednik tudi na te besede ni dal nobenega odgovora. Sluga je nato stopil do njegove postelje in ga je pričel znova klicati. Ker tudi takrat ni dobil nobenega odgovora, ga je pričel tresti in klicati: »Gospod predsednik, gospod predsednik, gospod predsednik...« Toda ti klici niso mogli več zbuditi gospoda predsednika, ki je bil že v globoki nezavesti, zadet od kapi. Dragi Glavinčič je skočil takoj k telefonu in prišel klicati najprej kabinetnega šefa g. predsednika v senatu, dr. Nikolo Pavliča, potem kabinetnega šefa v prosvetnem ministrstvu Veljo Jovanoviča, zdravnika dr. Nikolo Beloševiča, dr. Sekuliča in dr. Aleksandra Rajkoviča ter jim je javil, da ne more zbuditi gospoda predsednika. Z isto novico je Dragi klical sodelavce dr. Korošca, g. senatorja Smodeja, pomočnika prosvetnega ministra g. Boška Bogdanoviča, našega urednika g. Krošlja, bivšega ministra Magaraševiča in dr. Bešliča, ki so vsi v naglici od vseh strani prihitali na predsednikovo stanovanje, kjer so zdravniki poskušali vse, da bi voditelju Slovencev ohranili za narod in državo tako dragoceno življenje. Toda vsi niso bili uspešni. Zdravniki so ugotovili samo nastop smrti. To je bilo davi ob 7. Vsi njegovi najbližji politični sodelavci so obkrožili posteljo svojega ljubljenejšega šefa in voditelja in so nemo zrl v njegov premili obraz in mehke roke, ki so vse trudne ležale na postelji ter so z usmiljenkami in žolskimi sestrami, ki so že začele prihajati, izmolili prve molitve za pokoj duše velikega pokojnika.

Medtem so prišli še ostali predsednikovi najbližji sodelavci, med njimi ravnatelj Končan, predsednik Agrarne banke g. Barič. Prišle so tudi gospe dr. Krekova in dr. Besednjakova. Usmiljene sestre so pa medtem prižgale sveče ob mrtvem dr. Korošcu.

Predsednik vlade ob smrtni postelji

Bivši minister g. Magaraševič je o smrti voditelja Slovencev obvestil najprej upravnika mesta Belgrada, g. Dragomira Drinčiča, nato pa stanovanje g. preds. vlade in zastopnika min. za notr. zadeve, g. Cvetkoviča, ki se je kljub močnim gripam, ki ga je prav tako vrgla v posteljo, par minut potem sam javil na stanovanju pok. dr. Korošca, ter se je vidno globoko ginjen zanimal za vse podrobnosti poslednjih trenutkov dr. Koroščevega življenja. Vsem navzočim je izrazil svoje globoko sožalje. G. predsednik vlade je takoj odredil, da se bo pogreb izvršil na državne stroške ter je takoj imenoval poseben državni odbor.

Medtem so pričeli prihajati na stanovanje pokojnega predsednika prvi zastopniki posameznih političnih strank ter so izjavili svoje sožalje radi nenadomestljive izgube največjega živečega jugoslovanskega državnika.

Med prvimi je prišel član izvršnega odbora demokratske stranke g. B. Vlajić, ter je globoko ginjen izrazil sožalje senatorju g. Smodeju. Takoj za njim pa se je pripeljal predsednik belgrajske občine, g. Jevrem Tomić, in istotako izrazil sožalje.

Ministri in politiki obiščejo svojega pokojnega tovariša

Nato so prišli Dragomir Drinčič, minister za telesno vzgojo ljudstva g. Dušan Pantić, minister za gozdove in rudo dr. Džafar Kulenović, finančni minister g. dr. Juraj Sutej, ki je izrazil globoko sožalje tudi v imenu podpredsednika vlade g. dr. Matka, prometni minister g. Jožef Bešlić, bivši minister g. Vojko Čvrkić, minister za zun. zadeve g. Cincar-Marković, šef Osrednjega tiskovnega urada Predrag Milojević, bivši minister dr. Behmen, Vojta Djordjević, dr. Branko Miljuš, dr. Vekoslav Miletić, dr. Nikola Nikić, Božidar Nedić z gospo, Ante Maštrović, Nikola Kabalin, Miloje Rajković in mnogi drugi. Osebo je izrazil sožalje tudi predsednik demokratske stranke Milan Grol.

Belgrad žaluje

Medtem se je novica o smrti voditelja Slovencev bliskovito razširila po vseh krajih naše širne domovine. Ta novica je delovala porazno. Nihče ni pričakoval tega udara, ki je zadel celo državo. Čeprav je pokojni dr. Korošec užival naj-

slovenskega naroda in za lepšo bodočnost naše velike Jugoslavije ga je Vsemogočnji poklical k Sebi. Če danes slovenski narod žaluje ob njegovi krsti kakor družina za svojim očetom, ni to nič čudnega, saj je izgubil z njim voditelja, ki ga je pripeljal iz črnih dni v njim svobode.

večje spoštovanje tudi pri vseh svojih političnih nasprotnikih, ki so mu vsi priznavali njegove izredne državniške sposobnosti, njegovo nesebično in brezmejno ljubezen do države, je prav za prav šele njegova smrt pokazala, kaj je bil za vse ljudi, za najvišje stojišče državne dostojanstvenike pa vse do najsiromašnejših cestnih pometalcev, beračev in branjeveev, ki so vsako jutro na trgu pozdravljali voditelja Slovencev, ki se je z njimi čisto po domače pomenil, ko so mu tožili svoje težave. Za vsakega od teh je imel dr. Korošec

Nj. Vis. Knez namestnik ob truplu velikega pokojnika

Mrtvega voditelja Slovencev so nato oblekli v črni duhovniški ornat, njegovo posteljo pa so posuli z rdečimi nageljni, ki jih ji pokojni dr. Korošec imel tako neizmerno rad. Potem so javičili z dvora, ki je bil vidi obveščen o smrti dr. Korošca, da želi Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle pokropiti velikega pokojnika na njegovem domu in v sobi, v kateri je izdihnil svojo plemenito dušo. Par minut potem se je pred stanovanjem pokojnega dr. Korošca ustavil dvorni avto, iz katerega je izstopil Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle v spremstvu dežurnega adjutanta. Pri vstopu ga je pričakoval upravnik mesta Belgrada Dragomir Drinčič in najbližji sodelavci pokojnega voditelja Slovencev s senatorjem Smodejem na čelu. Z njimi je odšel Nj. kr. Vis. knez namestnik naravnost v spalnico, kjer je ležal dr. Korošec, in ostal več minut v globokem molku ob njegovi strani. Potem je vidno globoko ganjen segel po kropilnico in pokropil mrtvega dr. Korošca. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je ostal še nekaj časa v razgovoru z vsemi navzočimi ter se zanimal za vse podrobnosti zadnjih trenutkov pokojnika. Kakor vsi ostali, je bil tudi Nj. kr. Vis. knez namestnik hudo presenečen in presunjen ob prvi vesti o smrti dr. Korošca, ker je bil še večeraj dr. Korošec izredno dobro razpoložen na dvoru na slavi Nj. Vel. kralja. Potem je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle izjavil senatorju Smodeju: »Njegova izguba je velika izguba. Z njim nisem izgubil samo velikega državnika, temveč tudi dobrega osebnega prijatelja!«

Po odhodu Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla je slovenski kipar Lojze Dolinar posnel posmrtno masko. Posmrtni ostanek dr. Korošca so potem položili v težko kovinsko rakev in jo odpeljali v prosekuro splošne državne bolnišnice,

Vtis Koroščeve smrti med nami

Ko se je danes zjutraj Ljubljana še kopala v megli in so že prvi žarki oznanjali lep sončni dan, je padla okrog pol osmih žalostna novica med vstajajoče meščane kot nerazumljiva pomota, ki ne more in ne sme biti res. Zapeli so telefoni iz privatnih stanovanj v redakcijo našega lista, ki pa je mogel vsem zaskrbljenim in vznemirjenim samo potrditi žalostno novico: dr. Korošec je mrtev! Pa še in še ni hotelo verjeti srce, kar je skušal razumeti razum. Vtis neizrečne narodne nesreče je zajel vsakega: na trgu, na poti, na cestah — povsod so žalostne oči izpraševale — pa nikogar ni bilo, ki bi zanimal grozno resnico. Ze v dopoldanskih urah je »Slovenski dom« pripel prvo stran svoje izdaje, s katere je gledalo modro obličje slovenskega narodnega voditelja dr. Korošca v črno vijoličnem groznem okvirju, na razstavno desko ob jugoslovanski tiskarni. Tedaj pa so tudi že zavirale črne zastave z mestnih in državnih poslopij. Vsa Ljubljana se je začela oblačiti v žalno obleko, v tugo in zaskrbljenost. Ljudje so obstajali pred desko in z neko usmiljeno pobožnostjo strmeli v odločni obraz najbolj znanega in največjega Slovenca, ki je ta dan preminul in zapustil svojo domovino. Ko so učenci zapuščali svoje šole, je bila tudi že vsa privatna Ljubljana v črni zastavi in ljudje niso o nikomur govorili, samo šepetali preplašene besede: Kaj sedaj? Kaj bo z nami?

Kot še nikdar je bilo sedaj očito, da pomeni dr. Korošec vsemu slovenskemu narodu brez razlike svetovnonazornih ločnic, neko gotovost, trdnost, poročilo tako za Slovenijo samo kakor za Jugoslavijo. In sedaj prav v najtežjem času vseh splošne evropske zmede nas zapušča on, kateremu smo s tako lahko vero zaupali svoj čolnic in kateri se je uveljavil s svojo modrostjo in svojo zvestobo narodu kot nihče izmed Slovencev. Sedaj je njegov duh zaplaval nad našimi srci in njegova podoba je zasvetila še v večjem žaru, tako da ga ni bilo v Sloveniji človeka, ki si ne bi otrl

zmerem odprto srce in tudi nikdar ni vedela levice, kaj je dala njegova desnica. Vsi ti ljudje so se začeli zbirati pred stanovanjem svojega dobrotnika in so nemo zrl v okna, za katerimi je prenehalo biti plemenito srce. Vsi državni uradi so medtem v znak žalosti zaradi smrti dr. Korošca pričeli razobešati državne zastave na pol droga. Prosvetno ministrstvo je takoj odredilo v znak žalosti prekinitev pouka na vseh ljudskih in srednjih šolah.

Ob postelji mrtvega voditelja Slovencev so medtem klečale slovenske usmiljenke in žolske sestre in molile za pokoj njegove duše. Molitve je opravila tudi številna duhovščina z msgr. Petličem, župnikom župnije Kristusa Kralja.

kjer so truplo pokojnega voditelja Slovencev balzamirali.

Na mrtvaškem odru v senatu

Medtem so v veliki sejni dvorani senata pripravili mrtvaški oder, kamor so ob 3 popoldne položili krsto s pokojnim voditeljem Slovencev. Vsi dohodi do glavne dvorane v senatu so obloženi s težko črno ter okrašeni z zelenjem. Mrtvaški oder stoji sredi dvorane, tam, kjer je govorniški oder. Za odrom na predsedniški mizi stoji zelenje in sveče. Pred odrom so položena vsa številna najvišja odlikovanja, ki jih je dobil pokojni dr. Korošec, ob odru drže častno stražo štirje člani belgrajske mladine JRŽ. Ob odru stalno molijo usmiljenke. V molitvah se vrsti tudi belgrajska duhovščina.

Ves vestibul pred dvorano je že zdaj okrašen z vencem, ki pa še neprestano prihajajo. Istotako neprestano prihaja dolga vrsta častilcev velikega državnika. Vsi se nemo ustavljajo pred odrom in z globokim molkom časte spomin našega narodnega voditelja. Popoldne so prišli kropit pokojnega dr. Korošca skoraj vsi diplomati, akreditirani na našem dvoru, kolikor še niso dopoldne na predsednikovem stanovanju izrazili svojega sožalja. V teku dopoldneva so prišli kropit pokojnega dr. Korošca še na njegovem stanovanju odpravnik slovaškega poslanstva, turški poslanik, grški poslanik, italijanski poslanik s prvim svetnikom poslanstva. V senat so prišli kropit pokojnega voditelja Slovencev ostali diplomatski zastopniki, med njimi angleški poslanik Campbell in sovjetski poslanik Plotnikov.

oči in zavzdihnil nad svojo lastno usodo, kajti: Korošca ni več, njega, ki je kot Mozes peljal svoj narod iz sužnosti in ga v svobodo varoval kot najmočnejša roka viharjev in jeze nasprotnih vetrov. Korošca ni več — kaj bo z nami? Kdo na njegovo mesto? Kdo bo vreden njegovega štita, ki je odbijal vse napade na slovenstvo in varoval Jugoslaviji mir kot izbravec med izbranimi? Cez vso Slovenijo je padla žalost kot morda samo še ob Krekovi smrti. Padel je njegov najvrednejši naslednik, vreden svojega mojstra. In zopet kajko gigante na pokopališču in brezno čaka svoje žrtve — slovenski narod pa molči ob žalostni resnici, ki je ne more razumeti. Se pred nekaj dnevi je obiskal svojo domovino, in še večeraj je sprasel po vremenu v Sloveniji — danes bi jo videl vso zamegljeno, vso v solzah, skozi katere ne prede niti sonce, kajti — Njega ne bo, ki jo je ljubil nad vse. On, ki je imel vse pravice in poverila s seboj, da je govoril slovenskemu narodu: narod moj, on je omahnil in vsa Slovenija in vsa država mu more dati samo še grob...

Kdo bo otrl solze slovenskemu narodu? Zdjaj ihti v zadnji gorski koči, kamor je že prišla novica o njegovi smrti, nepojmljivi smrti, v dnevi, ki bi je nihče ne pričakoval in bi mu je nihče, pa tudi najzagrizenejši nasprotnik njegov, ne želel. Kajti resnica je bila: Korošec je bil vidni predstavnik vse slovenske narodne skupnosti, heroj državniškega dela za Slovenijo in Jugoslovane, poročilo stalnosti in sreče svojega naroda!

Ta pa je danes sklonjen, toda poln zavesti, da narod, ki je rodil Korošca, ne bo propadel, prepričan, da država, ki jo je on ustanovljal in ji bil vodnik, ne bo propadla, da bo rasla iz njegovega duha in iz dela njegovih rok in njegove volje, še močnejša.

To pa je tisto sonce, ki je prisvetilo tudi v zamegljeno in solzno Slovenijo in ki bo svetilo tudi nad Koroščevim grobom.

Zadnja slika dr. Korošca med katoliškimi akademiki »Stražarje« v Ljubljani.

Dr. Korošec v razgovoru z predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem.

načrt Slovenijo kot samostojno pokrajino in slovensko kot državni jezik. Od konstituantne je bil dr. Korošec zvest svojemu proticentralističnemu programu.

Pri volitvah 18. marca 1923 je tedanja SLS dobila od 26 slovenskih mandatov 21, tako da je mogel dr. Korošec upravičeno govoriti v imenu slovenskega naroda. Na željo stranke je tedaj stopil v stik s hrvatsko republikansko seljaško stranko in je z njo ter z jugoslovansko muslimansko organizacijo osnoval federalistični blok v Zagrebu. Njegova je zasluga, da so Hrvatje spremenili svojo abstinenčno taktiko. Pri volitvah 8. februarja 1925 je SLS v Sloveniji dobila 20 mandatov, dr. Korošec pa je bil izvoljen tudi v Ljubljani. Potem je dr. Korošec skupno z Davidovičem, Radičem in Spahom osnoval v narodni skupščini »blok narodnega sporazuma« in Seljačke demokracije. S predsednikom nove vlade Veljo Vukičevićem je 10. julija 1927 sklenil na Bledu volivni sporazum »blejski pakt« in postal 23. februarja 1928 notranji minister. Nastopili so težki trenutki za vso državo in tedaj je 27. julija 1928 Korošec prevzel posle ministrskega predsednika in sestavil vlado četvorice Korošec-Vukičević-Davidović-Spaho. Hkratu je obdržal notranje ministrstvo prav v času, ko nam je grozila ena najhujših notranje političnih kriz.

Ker se je parlamentarna rešitev krize izkazala neizvedljiva, je Korošec 2. januarja 1929 dal ostavko, nakar je bila s kraljevim proglasom dne 6. januarja 1929 razveljavljena Vidovdanska ustava in razpuščena narodna skupščina. V novi vladi generala Živkovića je bil dr. Korošec najprej minister za promet, do 5. avgusta 1929, nato je prevzel ministrstvo za gozdove in rudnike, a 28. septembra 1930 je odstopil. V tem času se je posebno posvetil vprašanju našega združništva, katerega je že od mladih nog podpiral. Zato je bil v začetku l. 1931 kot predsednik glavnega združnega saveza izvoljen za honorarnega profesorja za združništvo na kmetijski fakulteti belgrajske univerze, kjer je začel predavati v poletnem semestru leta 1931.

Politične razmere pri nas so se vedno bolj zaostrovale in prišlo je leto 1932. Objavljen je bil program zahtev slovenskega naroda.

Delo za sporazum

V maju leta 1932. ga je počastil slovenski narod z veličastno proslavo ob njegovi 60. letnici. V januarju 1933 je bil pregnan iz Slovenije v internacijo. Najprej je bil odposlan v Vrnjačko banjo pri Nišu, v aprilu pa v Tuzlo v Bosni. V maju 1933 je zbolel in bil junija 1933 poslan na otok Hvar. Vsega skupaj je prebil 21 mesecev zunaj Slovenije, ne da bi mogel delati za dragi mu slovenski narod. Po tragični smrti našega kralja v Marseillu je dr. Korošec prišel v Split, kamor so pripeljali truplo pokojnega kralja. Udeležil se je tudi pogreba v Belgradu ter prav tam spet nastopil pot v politično udejstvovanje. Ze 23. junija 1935 je kr. namestništvo pozvalo dr. Korošca v vlado in mu zaupalo notranje ministrstvo, v katerem naj bi s svojo politično modrostjo, veliko izkušnostjo in vseobsežnim znanjem pomagal ublažiti politične strasti, ki so se razvemale vedno bolj in ki so grozile celo obstanku naše domovine. Na tem odgovornem in težavnem mestu je vztrajal dr. Korošec tri leta in pol. Blažil je politična nasprotstva, opozarjal na dragoceno pridobljene svobode in tako utiral pot političnemu pomirjenju in narodnemu sporazumu. Ne glede na očitke z leve in desne, ne glede na nasprotovanja politikov, katerih zaženo politično dedščino je prevzel, je vodil državo k notranjemu miru, politično življenje pa k stremetju. V tem času je zastavil tudi vse sile, da bi dobil slovenski narod končno izpolnitev vseh tistih želja in zahtev, ki si jih je kot narod s svojo kulturo hotel ustvariti. Pri volitvah 1938 je 11. decembra slovenski narod izrekel dr. Korošču za to delo priznanje in zaupnico, kakršne doslej še nikdar ni dobil noben slovenski politik. Malo po volitvah se je dr. Korošec umaknil iz notranjega ministrstva in bil ob tem odlikovan z najvišjim odlikovanjem Karađorjeve zvezde I. stopnje. Kmalu potem je Korošec prevzel predsedstvo senata. V februarju je nastopila vlada, ki si je nadela nalogo, da izvede narodni sporazum, kateremu je pripravil pot dr. Korošec. 26. avgusta 1939 so bila dolgotrajna prizadevanja dr. Korošca kronana s sporazumom med Hrvati in Srbi. Čeprav tedaj želja Slovencev po samoupravi še ni bila izpolnjena, dr. Korošec ni odstopil od te stare zahteve slovenskega naroda, ki mu je prav v tem letu dal tudi najvidnejša in najlepša priznanja za številne zasluge, ki si jih je pridobil za slovenski narod na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju. — 20. februarja mu je bela Ljubljana izročila diplomno častnega občanstva, 11. junija 1939 pa mu je izročilo 322 slovenskih občin diplome častnega občanstva. Za zasluge, ki si jih je pridobil za naše najvišje kulturne ustanove, zlasti za slovensko univerzo, je bil 17. decembra 1939 imenovan za častnega doktorja slovenske Almae matris.

V hudih časih, ki so zaradi vojske v Evropi vrgli temne sence tudi na našo državo, je kot predsednik senata opravil več težkih nalog v korist naše države. 29. junija 1940 je bil imenovan za prosvetnega ministra, da usmeri naše kulturno udejstvovanje in prosvetno delo v tem velikem in usodnem času. Takoj po nastopu je že pokazal smernice, ki naj vodijo bodočo prosvetno politiko naše države. Sredi tega dela za dobrobit svojega

Listi ob smrti dr. Korošca

Samouprava, glasilo JRZ

Belgrad, dne 14. dec. AA. Današnja »Samouprava« razpravlja o smrti dr. Antona Korošca na uvodnem mestu in pravi:

Poročilo o smrti dr. Antona Korošca se je razneslo po Belgradu z bliskovito naglico. Tudi v notranjosti države so zanj zvedeli že pred 9. uro dopoldne. V Sloveniji, v Srbiji in v vseh krajih Jugoslavije je imela ta vest svoj učinek — povzročila je splošno žalost — in splošno spoštovanje pred smrtjo človeka, katerega zasluge za domovino so bile neomejene. Z dr. Korošcem izginja ena največjih figur našega političnega življenja, eden največjih političnih umov našega naroda, njegova smrt bo zato zapustila globoko vrzel, kakor je zapustila tudi globok vtis na celotno javno mnenje Jugoslavije. Zmerom razumen, zmerom poln živga zanimanja za kulturno ustvarjanje je bil snovi dr. Korošec v loži prosvetnega ministra v Narodnem gledališču in prisostvoval operni predstavi. Med pavzo so ga videli na hodniku. Ni se sprehajal kot navadno, temveč je stal v družbi svojega kabinetnega šefa dr. Paveliča. Bil je videti utrujen in blede, pa je bil vendar nasmejan in vever in je bil pravo nasprotje svojega trudnega izraza na obrazu. Kdo bi si mislil, da je to zadnje snidenje z državnikom, ki je bil poln duha in življenja, ki je bil zmerom v toku vseh dogodkov in ki je neumorno spremljal vse dogodke, tuje in domače, in je imel zmerom jasno in precizno mnenje o vsem, ker je bil zmerom dobro obveščen. Ko je bila predstava končana, je stal in čakal, da se razide ljudstvo, da bi mogel sam oditi. Toda bil je videti nekam utrujen.

Dr. Korošec odhaja s tega sveta ne da bi dopolnil 70 let, v polni moči svojega duha in v polnem obsegu svojih ogromnih življenjskih izkušenj. Umira v trenutku, ko je bil potreben tako vladi in stranki, državi in svoji Sloveniji, ki je v njem izgubila svojega največjega moža, svojega najimenojnejšega predstavnika, svoj ponos in svojega prvega državljana. Že samo njegovo ime je bilo v Sloveniji v cel program posebejnega smernega samo načelo in merilo za velika politična gibanja. To ime je bilo in ostalo simbol in bo ostalo simbol slovenskega sporočila za zmerom. Kakor vsi veliki državniki, je bil Korošec ljubljen in cenjen, pa tudi kritiziran. Toda niti največji njegovi nasprotniki se niso nikdar mogli izogniti vtisu, da je dr. Korošec vendar velika politična stvarnost Jugoslavije in velika zgodovinska postava našega političnega življenja, s katero je treba računati in katerega prepričanje in mnenje je treba zmerom upoštevati. V štiridesetih letih svojega političnega življenja si je ustvaril mesto v jugoslovanski politični zgodovini, ki bo ostalo za zmerom zavidana vredno. Od leta 1910 je bil dr. Korošec politična osebnost, s katero se ne bavi samo politična zgodovina Slovencev in ne samo zgodovina slovenskega združništva, slovenskih nacionalnih gibanj in slovenske borbe za obstoj, temveč tudi zgodovina jugoslovanskega naroda. Ko je 30. maja 1917 prebral v dunajskem parlamentu znamenito jugoslovansko majsko deklaracijo, je vstopil v mednarodno politično zgodovino. Zato stopi leta 1918 v prve vrste javnega življenja in ostane v prvi vrsti vseh naših zgodovinskih doganj skozi dve desetletji do svoje smrti. Z neumornostjo navdušenega političnega človeka, z živo inteligenco rojenega politika, politik s široko osebnostno kulturo velikega zapadnjaka, katerega kulturni temelji so bili trdni in zanesljivi, je dr. Korošec predstavljal najbolj zanimivo in najbolj urejeno osebnost v naših političnih razvojih, tako da ga je javnost postavljala v vse kombinacije in zmerom verovala v njegovo navzočnost v vsaki stvari in v vsakem političnem dejanju. Vedelo se je, da brez njega ne gre. Vedelo se je, da nastopa jamstvo tedaj, kadar on ni bil izven dogodkov, ker je prevladovalo prepričanje, da prispeva s svojim realizmom, s svojo prefinjeno taktiko, do koristnih in mirnih rešitev, oziroma da se najde način, po katerem je moči vse brez spopadov in brez pretresljajev prebroditi. Slovenski življenjepis velikega Slovenca in velikega Jugoslavana bodo imeli priložnost razčleniti in pojasniti to veliko osebnost, ker jo poznajo boljše in od bližje. Belgrad bo žaloval za popularnim »popom Korošcem«, ki je bil ena najbolj znanih belgrajskih družabnih postav, in ki je kot belgrajčan po lastni izbiri postal last Belgrada in nekaj, kar je bilo neločljivo naše belgrajsko. Kot tak je bil eden tistih prebivalcev prestolnice, ki so uživali redko popularnost in s katerimi se Belgrad ponaša. In prav kot tak je bil Korošec tudi širom Srbije osebnost, za katerega sodbje in stališča so se vsi zanimali in čigar politično razsodništvo so vsi radi sprejemali. Da je Korošec zavzemal tako zanimanje in tak ugled v Srbiji, je treba pripisovati njegovemu političnemu smislu in težnji, da razume Belgrad in Srbijo, da se prilagodi in da ustvari sebi takšen prostor v srbski družbi, v katero ga je celotna družba sprejela. Iz tega jasno sledi, kako velik je bil osebnostni ugled in prestiž dr. A. Korošca tudi kot prvega podpredsednika gl. odbora naše stranke JRZ, ko je to mesto porabil kot visoko tribuno, s katere je deloval stalno in neutrudno. Naša stranka izgublja v njem enega svojih voditeljev, ki je bil njen soustanovitelj, vendar se ta naša izguba utopi v dejstvu, da izgublja v dr. Korošcu država velikega državnika, narod pa enega svojih največjih sinov, kajti njegove zasluge gredo čez ozke okvire in segajo čez vso državo Jugoslavije od Triglava do Djevdjelije ter od Timoka do Jadrana.

Hrvatski dnevnik

»Hrvatski dnevnik« piše v uvodniku:

»Danes je odšel s pozornice političnega življenja še en mož, graditelj Jugoslavije. Umrli je dr. Anton Korošec, velik slovenski rodoljub, kateremu tudi največji nasprotniki ne morejo zanikati, da ni v svojem delu vedno mislil samo na dobro svojega slovenskega naroda. Kadar to govorimo, ni to samo akti spoštovanja v trenutku, ko ugledni narodni prvak leži na mrtvaškem odru, temveč je to resnica, ki je nihče ne more zanikati. Ni ga na svetu politika, ki v svojem delu ne bi prišel v nasprotju s koncepcijami drugih politikov. Tudi dr. Korošec je imel svoje politične nasprotnike. Toda vsi so brez razlike priznavali, da dr. Korošec v svojem političnem delu ni nikdar zasledoval osebnih koristi. Imel je svoje politično prepričanje in svojo pot, kateri drugi niso mogli slediti. Tudi mi Hrvati smo vedeli, da smo se z njim znašli prvotno na nasprotnih straneh. Kot partner je dr. Korošec veljal vedno kot močna osebnost. Bil je vedno več taktik, ki se je znašel tudi v najtežjih položajih. Toda ni se znal samo znajti in prilagoditi takšnim položajem, temveč jih je tudi ustvarjal. Kot politični nasprotnik ni ni-

kdar nastopal bučno. Bil je miren in hladnokrven in je samo čakal, da pride ugodni trenutek. Njegova vloga pri rušenju dr. Stojadinovića, čeprav se je o tem le malo govorilo, je bila zelo važna. Čeprav je sodeloval s centralističnimi in diktatorskimi režimi, je bil dr. Korošec vendarle slovenski avtonomist.

Na koncu pravi uvodnik: V tesnejšem sodelovanju s Hrvati je bil dr. Korošec leta 1917 kot predsednik Narodnega višjega, katere funkcije pa ni mogel popolnoma opravljati, ker je odšel v tujino, kjer je iskal zveze s pokojnim dr. Trumbićem. Drugič ga spet vidimo, da sodeluje leta 1924 kot prosvetni minister v kratki vladi Davidovića, ki se je tudi naslanjala na Hrvate. Nato je pripadla opozicijskemu bloku, ki je 30. maja 1924 v posebnem manifestu apeliral na narod in zahteval popolno demokracijo in parlamentarno vladu. Tudi pozneje, ko je za časa diktature odšel v opozicijo, je bil v koristnih stikih s Hrvati. Ko se bo pisala zgodovina Jugoslavije, ne bo moglo iti mimo tega uglednega slovenskega politika in rodoljuba.

Najsvetlejša stran političnega delovanja dr. Korošca pa pada ravno v čas najtesnejšega sodelovanja dr. Korošca ki temelji na načelih svobode in pravičnosti.

Jutarnji list

Tudi »Jutarnji list« posveča dr. Korošču topel članek, v katerem opisuje njegov značaj in njegovo politično genialnost. List pravi, da je njegova osebnost polnih 35 let dominirala na politični areni, kjer se je gradila usoda njegovega naroda. V usodnem trenutku je odigral prevažno, lahko se reče odločilno vlogo. Nihče ne more zanikati, da je bil dr. Korošec velik človek in izredno bistri politik ter brez dvoma eden od največjih pojavov južnih Slovanov. Velik slovenski rodoljub, velik politik, to sta dve njegovi značilnosti, ki jih je treba imeti vedno pred očmi, ko ocenjujemo njegovo plodonosno življenjsko delavnost. Kažipot njegovemu delu je bila korist slovenskega naroda, ki ga je vedno hotel ohraniti kompaktnega, združenega, da mu tako zagotovi individualni razvoj. To je bil cilj politike velikega Slovenca, kateremu se ni nikdar iznevil. Potem člankar opisuje njegovo politično delo in nastope ter pravi, da je 30. maja 1917 dr. Korošec postal eminentna osebnost evropske politike. Zavzemal je mesto predsednika Narodnega višjega in je odpoval v Zenevo, da s Pašičem ustvari ženevsko deklaracijo. Z njegovo smrtjo je slovenski narod izgubil enega največjih sinov, svojega voditelja. Nje-

Izjave politikov

Pomočnik prosvetnega ministra o dr. Korošču

Pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović je napisal o pokojnem dr. Korošču za »Vreme« tele vrstice:

»Drug za drugim odhajajo z odra zgodovine in življenja največji in najzaslužnejši ljudje našega časa, veterani naših herojskih bojev za osvoboditev, zgraditev in zedinjenje, tvorci narodne države Jugoslavije. Včeraj je zaprl oči za vedno eden največjih med njimi. Od včeraj ni več dr. Korošca. Tiho, brez šuma in skromno, kakor je več kot dvajset let živel in delal v naši sredi, je prenehal dr. Korošec živeti brez šuma, pred zoro zimskega snežnega jutra. Z zarjo, ko je vsa Jugoslavija še spala v srečnem, a vse večjem upanju, da se težki oblaki nad njo vedrilo, je njen najbudnejši stražar nenadoma in nepričakovano utonil v večno spanje, v večni mir.

Danes ni več med nami dr. Korošca. Nič več ni med nami človeka, ki je živel samo za druge. Zmanjkalo je državnika, ki je obstajal samo za narod, državo. Zmanjkalo je duhovnega voditelja mnogih generacij, ki so se rodile in umirale za uresničenje idealov, katerih glavni nosilec in borec je bil dr. Korošec.

Ime dr. Korošca vzbuja v nas pideset let poštrevnost in velikanske borbe za osvobodjenje in zedinjenje. Niti eno gibanje za narod med Jugoslavlani v teku zadnjih desetletij se ne more zamisliti brez dr. Korošca. V vseh velikih stvareh, v vseh nacionalnih naporih in vseh borbah srečavamo med prvimi ime velikega Slovenca, ki je s svojo grotno besedo in svojim neustrašnim delom očistil in zapreke na zgodovinskih osvobodilnih poteh našega naroda. Z neizčrpno energijo, z nezlomljivo voljo je dr. Korošec pričel borbo za svobodo že od svoje zgodnje mladosti, da bi tem svojim idealom ostal zvest skozi vse svoje dolgo življenje, da bi dočkal ustvaritev svojih idej, da bi končno prenehal živeti kot njegov največjeji stražar in zaščitnik. Nihče ni tako globoko in tako popolno razumel in predvidel usodno bodočnost in zgodovinsko vlogo Jugoslovancov v današnjem vrtincu kakor dr. Korošec. Zato je vse svoje življenje preživel v naporih in borbi za ohranitev teh svojih idealov, zvest do groba kralju in domovini Jugoslaviji.

Največji Slovenec med Slovenci je dr. Korošec, brez dvoma tudi največji Jugoslovane med Jugoslavlani. Njegova vera v Jugoslavijo je bila velika, čvrsta, neomajna. Zrasla je že v njegovi najsvetlejši mladosti. Ta trdna vera je nastala in ostala skozi vso njegovo življenjsko dobo. Z gotovostjo lahko rečemo, da jugoslovanstvo v preteklosti in sedanjosti ni imelo večjega bora in močnejšega apostola, kakor je bil dr. Korošec. Skozi jasne perspektive preteklosti, ki jih je poznal bolje kot kdor koli drugi, in predvideval budočnost, je dr. Korošec videl, da samo v močni, složni in urejeni kraljevini Jugoslaviji leži budočnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev in se je zato z vsemi sredstvi in močmi boril, da se taka Jugoslavija ohrani in konsolidira. V tej borbi in po teh naporih je dr. Korošec dočkal tudi svoj zadnji usodni treautek.

Dr. Korošec odhaja danes z odra javnega življenja in dnevnih dogodkov. Ne bomo se več srečavali z njegovim vedno vedrim nasmehom, z lahimi kretnjami, vedno vedrega in ljubeznivega. Ne bomo več slišali njegovih državnih, važnih besed. Njegova osebnost in njegovo ime od danes pripadajo zgodovini. Smrt dr. Korošca pomeni v našem življenju silen preokret. Njegova izguba označuje konec velike dobe, kjer ni zadnji v vrsti veličastnih ustvariteljev kraljevine Jugoslavije, pač pa eden največjih in najslavnejših mož. Zgodovina bo

gova izguba je nenadomestljiva, zlasti v današnjih hudih časih. Pred mrtvaškim odrom tega izrednega politika se bodo zbrali s pieteto njegovi politični pristaši in politični nasprotniki, pretreseni zaradi fiste tragičnosti, ki jo vedno prinaša smrt in ustvarja bolečine.

Novosti

»Novosti« prav tako na prvi strani objavljajo fotografijo dr. Korošca in posvečajo dolg članek njegovemu političnemu delu. List omenja tudi oni del njegove politične delavnosti, ko je dr. Korošec pričel pripravljati politični sporazum s Hrvati, ki ga je zmerom zagovarjal. Takoj po volitvah leta 1938, ko mu je bilo ponovno izraženo zaupanje slovenskega naroda, je dr. Korošec podal ostavko, toda je bil kmalu spet postavljen za predsednika senata. V tem času je vložil vse svoje sile za sporazum s Hrvati. Ko je po dolgotrajnih pogajanjih prišlo do srbsko-hrvatskega sporazuma, je dr. Korošec spet vstopil v vladu kot minister. V zadnjem času se dr. Korošec ni mnogo pojavljal v javnosti, toda kjerkoli se je pojavil, so mu povsod prirejali navdušene manifestacije.

Hrvatska Straža

Tudi »Hrvatska straža« v dolgem članku opisuje zasluge dr. Korošca in pravi, da obožaj hrvatskih politikov nasproti dr. Korošču niso bili vedno enaki. Pred zlomom monarhije so sodelovali nekateri hrvatski politiki s pokojnim dr. Koroščem, v državi SHS pa je bila SLS nekaj časa vezana s HSS. Pozneje so se politične smerice Slovencev in Hrvatov vedno bolj oddaljevale. Po sporazumu 26. avgusta 1939 sodelujejo Hrvati spet s Slovenci oziroma z dr. Koroščem in isti vladi. Ljudje, ki dobro poznajo dr. Korošca, trdijo, da je bila njegova politična zamisel vedno federalna ureditve države. Z ustanovitvijo banovine Hrvatske se je ta misel prišla ostvarjati. Slovenci so večkrat poudarjali željo, da bi dobili avtonomijo kakor Hrvati. Hude mednarodne razmere, morda pa tudi drugi motivi, so preprečili, da pokojni dr. Korošec ni doživel ostvaritve banovine Slovencev.

O političnem delu pokojnega dr. Korošca bodo sodili ljudje različno po svojih političnih nazorih. Vsi gotovo ne bodo odobrili njegovega političnega stališča ob raznih prilikah, toda mislimo, da nima nihče pravice, da zanika njegove dobre namene. V svojem življenju je dr. Korošec pokazal vedno visok socialni čut. Bil je znan kot zadržan delavec ne samo v Sloveniji, temveč v vsej državi. Posebno je podpiral slovensko vseučiliško mladino. Naj mu bo Bog pravičen sodnik in naj ga obilno nagradi za ves trud in dobra dela, ki jih je storil ali jih je še hotel storiti za dobrobit Cerkev in naroda.

dostojno zaznamovala njegovo značilno vlogo v zgodovini našega zedinjenja, nepristransko in objektivno. Takrat bo v vsem svojem blešku in pomembnosti zasijala ogromna zgodovinska postava enega izmed največjih graditeljev Jugoslavije, enega njenih največjih borec — svelo in večno ime dr. Antona Korošca!

Izjava voditelja muslimanov

»S smrtjo dr. Korošca, ki je v našem javnem življenju igral eno najvažnejših in najpomembnejših vlog, je naša država izgubila veliko vrednoto. Njegovo delo je bilo vedno koristno in je dajalo pozitivne rezultate.

V našem javnem življenju se je dr. Korošec odlikoval z zmernim in treznim gledanjem ter se je trudil, da bi zmerom pomirjevalno deloval, da bi prišlo do medsebojnega razumevanja in

† Dr. Anton Korošec

Države Jugoslavije zidarju,
Rodov slovanskih sprtih zblizevalcu,
A sloge vseh Slovanov oznanjalecu,
Neutrudnemu svobode nam čuvarju.

Trpinov vseh zaščitniku, klicarju,
Očetov dedščine izvrševalcu,
Najboljsemu želj naših poznavalcu,
Ki ljudstvu le je živel in oltarju,

Otrpnilo srce je... Vsi drhtimo...
Razjokani, zagrtnjeni v črmino,
Obupani v bodočnost zdaj strmimo...

Šel je od nas. Zapustil nam edino,
Edino prošnjo je, naj vsi živimo,
Cel narod: »Za Boga in domovino!«

pomiritev strasti. Kadar koli je bil poklican na upravo države, se je njegovo blagodejno delovanje čutilo v vseh smereh. Dr. Korošec je nad vse ljubil svojo državo. O njegovem delu se je dalo že pred ustvaritvijo naše države sklepati, saj je mislil na Jugoslavijo in se je kot predsednik Jugoslovanskega kluba neustrašno boril in zastopal interese vseh južnih Slovanov.

Odnosi med nami muslimani in pokojnim dr. Koroščem kot predstavnikom Slovencev so bili vedno korektni. Med nami je vladalo zaupanje, ki se nikdar ni z ničemer skalilo. In kakor znano, je bilo politično delovanje bosenskih in hercegovskih muslimanov ter Slovencev v skladu in se je spopolnjevalo. Za tako delo se moramo v glavnem zahvaliti pokojnemu dr. Korošču. Mi bosensko-hercegovski muslimani obžalujemo, da se je v teh težkih dneh naš prijatelj preselil v večnost. Obdržali ga bomo zmerom v najboljšem spominu.

Sarajevo, 14. dec. AA. Vest o smrti dr. Korošca, ki se je jutraj zgodaj raznesla po Sarajevu, je zapustila najgloblji vtis med prebivalstvom. Posebno globok vtis je naredila ta vest na muslimane, ki so od zmerom smatrali dr. Korošca za svojega največjega in najboljšega prijatelja. Na vseh državah in samoupravnih poslopih kakor tudi na vseh združenih ustanovah so razobesili državne zastave na pol droga ali pa črne zastave. Posebno je globok vtis naredilo poročilo o smrti dr. Korošca pri združnikih, ki smatrajo dr. Korošca za enega največjih in najbolj zaslužnih združniških pionirjev v naši državi. Sklenili so, da bodo v nedeljo 15. t. m. ob 10 dopoldne imeli v veliki dvorani nebotičnika železničarske zadruge spominsko slovesnost o priliki smrti predsednika Glavne združne zveze. Tudi med prosvetnimi delavci je smrt dr. Korošca povzročila globoko sočutje in obžalovanje. Na vseh prosvetnih ustanovah so prav tako razobesili zastave na pol droga.

Zastopstvo kraljeve vlade

Kraljevsko vladu bo pri pogrebu voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca zastopal podpredsednik kr. vlade dr. Vladimir Maček in bo v imenu vlade tudi govoril na njegovem grobu.

Belgrajski župan g. Jevrem Tomić bo zastopal na pogrebu in govoril pred odprtim grobom v imenu predsednika JRZ in ministrskega predsednika in zastopnika notranjega ministra obolelega g. Dragiša Cvetkovića, kakor tudi v imenu glavnega odbora JRZ.

Prorektor dr. R. Kušej:

Ob smrti g. prosvetnega ministra dr. Antona Korošca

Dne 20. t. m. poteče leto dni, odkar je podelila univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani velikemu pokojniku dr. Antonu Korošču najvišje akademsko odlikovanje, namreč častni doktorat, in sicer iz področja pravnih ved.

Zgodilo se je to ob priliki, ko je praznovala naša Alma mater svoj dvajsetletni jubilej in ko je že stala skoraj neposredno pred polnoletnostjo.

Ta polnoletnost je danes dosežena, a danes objokujemo težko izgubo moža, ki je bil soustanovitelj ljubljanskega vseučilišča, ki je z budnim očesom sledil njegovim prvim, še nesigurnim, tipičnim korakom, se veselil njegovih stalne rasti in lepega razcveta in končno doživel z njim zaslužen zadoščenje, da si je pridobilo spoštovanje in ugled med istovrstnimi zavodi doma in v inozemstvu.

Duhovno soočetostvo ni nikdar dalo v srečo velikega pokojnika ugasniti ognju ljubezni in skrbji do slovenske univerze. Mnogokrat je trepetala za svoj obstoj, mnogokrat so ledene in strupene sapa hotele zavreti njen razcvet, toda življenjska sila v njej je bila vedno toliko močna in zdrava, da je opasnosti vselej srečno prebrodila.

Večer pred smrtjo

Belgrad, 14. decembra. m. Pokojni dr. Korošec je snoči večer, to je večer pred smrtjo, prebil v Belgrajski operi, kjer je prisostvoval predstavi »Pikove dame«. V gledališču je bil z njim tudi njegov kabinetni šef v senatu dr. Nikola Pavelić. — Snoči večer, ki ga je dr. Pavelić prebil zadnjič s pokojnim dr. Koroščem, opisuje takole:

»Okrog pol 7. zvečer me je poklical pokojni dr. Korošec po telefonu in mi sporočil, da želi iti v gledališče k predstavi »Pikove dame«. Nekako okrog pol 8. sem prišel k njemu in ga zatekel doma, ko je pravkar povečerjal. Bil je izredno dobro razpoložen in razigran. Po nekaj izrečenih šalah si je izbral cigaro, jo zažgal, nato pa malo »okregale« Dragega, kakor ponavadi. Nato je vzel suktnjo, nakar sva zapustila stanovanje. Na stopnicah pri izhodu se je ustavil ter je znova »okregale« še svojega starega Makedonca, ki je kidal sneg pred hišo. Zelo dobro razpoložen in vever je stopil v gledališče prav, ko se je pričela uvertura »Pikove dame«. Niti najmanjše spremembe nisem opazil na njem.

Z velikim zanimanjem je sledil vsaj predstavi ter je posebno poudarjal, da mu zelo ugaja glasba Čajkovskega. Med odmorom sva se pogovarjala o pevcih, o gledališču, o beli Ljubljani, o snegu in o božičnih praznikih, ki jih je želel prebiti v Sloveniji. Predstava je trajala do pol 12. Pokojni predsednik niti malo ni tožil o kakšnih bolečinah, temveč je hotel še po gledališki predstavi malo posediti. Toda, ker se je predstava zavlekla, sem se poslovil pred gledališčem od njega, ki se je odpeljal naravnost domov na svoje stanovanje.

Ko se je g. predsednik dr. Korošec snoči odpeljal v gledališče domov, je službojočega orožnika Veljo Ilića povprašal: »Kje je pa cvetje?« Gospod Ilić je g. predsedniku pojasnil, da je cvetje zunaj nakar je g. predsednik odvrnil: »Naj le ostane tam.« Potem je odšel v svojo sobo, kjer mu je orožniški kaplar Alojzij Kralj, Slovenec po rodu, ki ži dalj časa služi pri dr. Korošču, pomagal sleči. Ko je Kralj zapuštal spalnico, mu je dr. Korošec dejal: »Lepa hvala, lahko noč! To so bile zadnje besede voditelja Slovencev dr. Korošca, za katere vem.

Objave in spored pogreba

Vsem župnijskim in duhovnijskim uradom ljubljanske škofije

Ob smrti narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ministra prosvete in predsednika senata, odredim sledeče:

1. V vseh župnih in duhovnijskih cerkvah se opravi v torek, dne 17. decembra, sv. maša zadušnica za učence vseh šol. K tej maši se povabijo zastopniki državnih, banovinskih in avtonomnih uradov. Na tistih sedežih okrajnih načelstev, kjer v cerkvi ni dosti prostora za šolarje in uradnike, se opravi ob 10 še ena zadušnica za zastopnike uradov.

2. V torek od 10—11 se naj v vseh župnih in duhovnijskih cerkvah zvoni kakor običajno za pogrebe.

Na župniščih se razvesijo žalne zastave.

4. Expensae sumantur ex proventus ecclesiae.

5. Verniki se naprošajo, da molijo za pokoj duše velikega pokojnika.

V Ljubljani, 14. decembra 1940.

† Gregorij Rožman škof.

Lavantinskim župnim uradom!

Lavantinski škofijski ordinariat naroča gospodom dušnim pastirjem in katehetom naslednje:

1. Za najin gospodom prosvetnim ministrom in predsednikom senata ter častnim kanonikom lavantinskega stolnega kapitlja, naj se na dan pogreba, to je v torek 17. t. m. ob 8 urah v vseh župnih in drugih cerkvah, ki zavoljo šole pridejo v poštev, sv. maše zadušnice.

2. Te zadušnice naj se udeležijo šolska mladina po navodilih prosvetne oblasti in k njej naj se povabijo državni in avtonomni uradi. Kjer imajo srednje in druge šole svojo službo božjo, naj se opravi lastna zadušnica.

3. Na sedežih okrajnih načelstev, bodi, kjer je to potrebno, ob določeni uri za urade posebno sv. opravilo.

4. Sv. opravilo naj sledi — na cerkvene stroške — običajno (pol ali enourn) mrtvaško zvonjenje z vsemi zvonovi.

5. Pri komemoraciji v šolah, ki jo bo odredilo šolsko oblastvo, naj gg. dušni pastirji in kateheti po dogovoru s p. n. učiteljskim sodelujejo.

Narodno žalovanje v Sloveniji

Zaradi smrti slovenskega narodnega voditelja je odredeno narodno žalovanje do dneva pogreba. Vse prireditve, razen žalnih, vse gledališke in kinematografske predstave so ustavljene. Na vseh državnih in samoupravnih uradih ter poslopih so izobešene črne zastave. Ljubljanski in mariborski škof sta odredila takoj, da bo na dan pogreba po vseh cerkvah v obeh škofijah zvonilo od 10—11.

V torek bodo vse šole v Sloveniji imele obvezno šolsko mašo-zadušnico, katere se udeležijo tudi zastopniki državnih in samoupravnih oblasti. Po sv. maši bo šolska mladina v šolah obhajala komemoracijo za pokojnim prosvetnim ministrom in slovenskim narodnim voditeljem.

Odredba bana dr. Natlačena

Povodom smrti voditelja slovenskega naroda, predsednika senata in ministra za prosveto, gospoda dr. Antona Korošca, je gospod ban dravske banovine odredil, da se izobešijo na poslopih vseh državnih, občupravnih, banovinskih in ostalih samoupravnih uradov in zavodov črne zastave.

Pretresla nas je vest iz Belgrada, da je Previdnost božja davi ministra prosvete g. dr. Antona Korošca policala od dela za narod in državo.

Banovinskemu odboru JRZ v Ljubljani

Sključena je žalna seja za predsednikom Banovinskega odbora JRZ dr. Antonom Korošcem za torek, dne 17. t. m. ob 3 popoldne v prostorih Banovinskega tajništva JRZ v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7-11. Banovinsko tajništvo JRZ.

Vsem okrajnim in krajevnim organizacijam JRZ! Pozivamo Vas, da skličejo predsedniki krajevnih organizacij takoj širše žalne seje, na katere povabite tudi članstvo. Predsedniki okrajnih JRZ naj skličejo seje šole po pogrebu predsednika Banovinskega odbora JRZ dr. Korošca. Na teh sejah naj predsedniki v kratkem govoru podajo najznačilnejše vrline voditelja stranke dr. A. Korošca.

Zaradi maš zadušnic, naj se dogovorijo odbori organizacij s pristojnim g. župnikom.

Organizacije in članstvo stranke se udeležijo pogreba v torek v času in po sporedu, kakor bo objavljen v časopisu od strani Odbora za pogrebne svečanosti. Banovinsko tajništvo JRZ.

Vsem organizacijam MJRJZ v Sloveniji

Umrli je največji sin slovenskega naroda, naš voditelj in prijatelj dr. Anton Korošec. Zato naročamo vsem organizacijam MJRJZ, da v svojih krajih takoj skličejo žalne seje, na katere naj povabijo vse člane MJRJZ iz svojega kraja.

V torek, dne 17. decembra, dopoldne bo pogreb našega narodnega voditelja. Dolžnost vsakega člana MJRJZ v Sloveniji, ne glede na oddaljenost kraja od Ljubljane je, da se pogreba dr. Antona Korošca udeležijo. V torek torej vsi v Ljubljani! Pogreb bo med 10 in 11 uro. Člani MJRJZ naj se zberijo ob 9 na Poljanskem nasipu ob Jugoslovanski tiskarni. Vsak član MJRJZ naj nosi znak MJRJZ, slovenski trak s črnim florom. Ker bo verjetno četrtinska vožnja, ne bo ovire, da se pogreba MJRJZ v največjem številu udeležite. — Banovinski odbor MJRJZ.

Vsem članom MJRJZ v Sloveniji

Banovinski odbor MJRJZ sklicuje za torek, dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne širšo banovinsko žalno sejo za nepozabnim narodnim voditeljem in našim prijateljem dr. Antonom Korošcem. Žalna seja bo v frančiškanski dvorani v Ljubljani. Na to sejo vabimo predvsem vse odborne organizacije MJRJZ iz vse Slovenije, pa tudi vse člane MJRJZ, ki bodo ta dan gotovo v največjem številu na pogrebu v Ljubljani. Žalna seja bo trajala eno uro in bo torej še dovolj časa za odhod z večernimi vlaki. — Banovinski odbor MJRJZ.

Vsem članom MJRJZ v Ljubljani in okolici

V ponedeljek zvečer, 16. t. m., bo ob 8. uri prepeljan naš narodni voditelj dr. Anton Korošec iz banske palače v Ljubljani v ljubljansko stolnico. Pozivamo vse člane MJRJZ v Ljubljani in ljubljanski okolici, da se tega prenosa v največjem številu udeležijo. Zbirališče ob 7. uri v Gregorčičevi ulici. — Banovinski odbor MJRJZ.

Vsem Krajevnim kmečkim zvezam in vsem odsekem Mladinske kmečke zveze!

Smrt voditelja slovenskega naroda, dr. Antona Korošca, bo najgloblje odjeknila med našim kmečkim ljudstvom, kajti naš narodni voditelj je bil najprej naš kmečki voditelj in borec za naš kmečki stan.

Zato se bo njegovega pogreba, ki bo v torek, 17. decembra v Ljubljani, udeležil tudi od naših kmečkih ljudi vsakdo, komur bo le količkaj mogoče.

Predvsem vabimo vse odbore Krajevnih kmečkih zvez in odsekov Mladinske kmečke zveze, da organizirajo udeležbo na pogrebnih svečanostih med svojimi člani.

Natančnejša navodila glede časa in razporeda pogrebnih slovesnosti kakor tudi glede zbirališča za članstvo Kmečke zveze boste dobili deloma v posebnih okrožnicah, deloma pa jih boste našli v splošnih navodilih za udeležence dr. Koroščevega pogreba. Zato pazno zasledujte vse tozadavne objave v časopisih!

Tudi obvestilo o tem, ali bo dovoljena za udeležence pogreba kakšna vozna ugodnost na železnicih, boste našli v časopisju!

Na tem mestu vas vse samo prosimo, da organizirate iz vseh krajev čim številnejše zastopstvo Kmečke zveze, ki bo sodelovala pri pogrebnih slovesnostih v posebni skupini! Vsi si pripnite naše znake! V Ljubljani se zberite pravočasno (vsaj pol ure pred v časopisu objavljenim časom) na mestu, ki bo objavljeno kot zbirališče za članstvo Kmečke zveze!

Oseki Mladinske kmečke zveze, ki imate prapore, jih prinesite s seboj! Žalne trakove zanje boste dobili v pisarni Kmečke zveze.

Članom AZ!

Umrli je voditelj slovenskega naroda, dr. Anton Korošec. Slovenski katoliški akademiki se hočemo oddolžiti spominu velikega pokojnika. Zato bo priredila AZ obenem s SDZ žalno komemoracijo, ki bo v ponedeljek ob 3 popoldne v frančiškanski dvorani. Isti dan bo ob tri četrti na 7. maši zadušnica v stolnici. Pozivamo člane, da se maše in komemoracije v polnem številu udeležijo.

Podrobna navodila za ostale slovesnosti, kjer bo sodelovala tudi AZ, bodo sporočena. Akademika zveza.

Slovenskemu dijaštvu!

Umrli je veliki prijatelj in dobitnik slovenske dijaške mladine, slovenski narodni voditelj, predsednik senata in prosvetni minister dr. Anton Korošec.

Slovenska dijaška zveza poziva slovensko srednješolsko in akademsko mladino, da se udeležijo žalnih slovesnosti.

Jutri, ponedeljek, ob tri četrti na 7. bo v stolnici sv. maša zadušnica za srednješolce in akademike.

Ob 3 popoldne istega dne pa bosta Slovenska dijaška zveza in Akademika zveza priredili v frančiškanski dvorani komemorativno slovesnost. Poglavarje in poglavarice ljubljanskih krožkov SDZ pozivamo, da se udeležijo posveta SDZ danes ob 11 dopoldne v Akademskem domu.

Bog, narod, država!

Zvezno vodstvo SDZ.

Vsem prosvetnim društvom

sporoča Prosvetna zveza, da bo pogreb v torek dopoldne ob 9. Vljudno vabimo, da se vsako društvo, ki ima zastavo, udeležijo pogreba častnega predsednika Prosvetne zveze. Zastave naj imajo črn flor. Vsi zastavonoše kakor vsi zastopniki prosvetnih društev naj bodo v temni obleki z znakom na prsih.

Vsa prosvetna društva se s tem vabijo, da razobešijo na svojih domovih in dvoranah žalne zastave v znak žalosti, ki je doletela celokupen slovenski narod in tudi našo organizacijo s smrtjo našega voditelja. Vsa nadaljnja navodila bodo sledila potom okrožnice. Istočasno sporočamo, da so vse javne prireditve do pogreba prepovedane.

Slovenski lantje sprem-ljajo truplo pokojnega voditelja iz Belgrada v Ljubljano

Zastopstvo 40 članov Slovenskih fantov se udeležijo pogrebnih slovesnosti dr. Antona Korošca v Belgradu in pospremi truplo pokojnega voditelja kot častna straža vso pot iz Belgrada v slovensko prestolnico.

ZFO Ljubljana

V ponedeljek zvečer ob 7 se zberejo člani ljubljanskih in okoliških odsekov na dvorišču I. realne gimnazije v Vegovi ulici št. 4 (poleg univerze) vsi v krojih. Žalni znak: črni flor

pripet na levi strani prsi z znakom. Brez sukeni, toda s toplo obleko pod krojem. Strogo obvezno!

V torek dopoldne se udeležijo člani vseh fantovskih odsekov Slovenije v kroju pogreba dr. Antona Korošca. Točna navodila slede v časopisih v ponedeljek in po radiu.

Zveza dekliških krožkov

poziva vse članice krožkov, da se v čimvečjem številu udeležijo pogreba našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ki bo v torek, dne 17. decembra dopoldne. Zbirališče je na Resljevih cestah ob Zmajskem mostu ob 9.30 uri. Pogreba se udeležite v kroju ali v civilu, vse z znakom in žalnim trakom. — Natančnejša navodila dobite v okrožnici, ki je bila danes odposlana.

Šolskim vodstvom!

V noči na soboto 14. t. m. je umrl v Belgradu predsednik senata in minister za prosveto dr. Anton Korošec.

Na dan pogreba (v torek 17. t. m.) bodo povsod ob 8. svete maše zadušnice za šolsko mladino, ki se je udeležijo učenci in učitelji vseh šol.

Po službi boji prirede vse šole žalne proslave v spomin velikega državnika, narodnega voditelja in prosvetnega delavca. Pri tej svečanosti naj imajo spominski govor direktorji oz. upravitelji šol.

Ta dan odpade šolski pouk.

Vse ljubljanske šole se udeležijo 17. t. m. po 10 uri pogreba v špalirju na obeh straneh ceste, po katerih bo šel sprevod.

Zadevna navodila bodo ravnateljsvom (upraviteljsvom) pravočasno priobčena.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani.

Člane društva »Združeni slovenski nameščenci«

prosimo, da se korporativno udeležijo pogreba našega pok. narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Zbrali se bomo v torek, 17. t. m. ob 10 pri Zmajskem mostu nasproti Jugoslovanske tiskarne. Počastimo svojega velikega prijatelja na zadnji poti! Odbor centrale.

Vsem zvezam, okrožjem, podružnicam in članstvu ZDZ

Naročamo vsem našim organizacijam, da se pogreba slovenskega narodnega voditelja in veli-

Spored pogreba dr. Korošca v Belgradu

Belgrad, 14. decembra. AA. Spored na pogrebu pokojnega prosvetnega ministra dr. Antona Korošca:

Ministrski svet je sklenil, da se pokojni dr. Korošec, prosvetni minister, predsednik senata in bivši predsednik vlade pokopije na državne stroške in je odredil državni odbor za pokop, ki se je sestavil takole:

Predsednik odbora dr. Miha Krek, minister brez portfelja, podpredsednik odbora Jevrem Tomič, župan mesta Belgrada, člani odbora: senator Fran Smodej, pomočnik finančnega ministra dr. Milan Horvački, pomočnik notranjega ministra Živojin Simonović, načelnik administrativnega oddelka predsedstva vlade Velibor Ginič, načelnik prometnega ministrstva Radul Radulović, šef protokola v zunanjem ministrstvu dr. Ago Bukovac, od strani poveljstva Belgrada pa generalštabni major Rista Petrovič.

Državni odbor je sklenil, da bo pogreb na najbolj svečan način v Ljubljani v torek 17. decembra 1940 ob 12. uri. Truplo pokojnega dr. Antona Korošca bo položeno na oder v

Žalne svečanosti v Ljubljani

Pogreb v Belgradu bo danes, v nedeljo ob 14. popoldne in bo verjetno končan okrog pol 16. ure. Pogreba v Belgradu se bodo iz Ljubljane udeležili: minister brez portfelja dr. Miha Krek, glavni tajnik banovinskega tajništva JRZ bivši minister dr. Franc Kulovec, bivši minister in predsednik prehranjevalnega urada v Ljubljani gospod Franc Snoj in urednik »Slovenca« g. Franc Kremžar.

Po pogrebnih svečanostih bo krsta s truplom pokojnika prepeljana na belgajski kolodvor in s posebnim vlakom v Ljubljano. V Ljubljano dospel vlak v ponedeljek zgodaj jutraj, nakar bo krsta s pokojnikom prepeljana brez vseh slovesnosti v bansko palačo. V stekleni dvorani banske palače bo postavljen mrtvaški oder, na katerem bo pokojnikovo truplo ostalo od 8 ure jutraj do 20 ure zvečer, da ga bodo ljudje lahko kropili. Ob krsti bo ves čas častna straža slovenskih fantov, akademikov, gasilcev in zastopnikov drugih mladinskih organizacij. Prijave sprejema pogrebni odbor v tajništvo mestnega predstava. Temu odboru naj se prijavijo tudi vse organizacije in godbe, ki žele sodelovati pri pogrebu iz stolnice v torek dopoldne. Tudi vse druge prijave sprejema ta odbor ter daje vse informacije.

V ponedeljek zvečer ob 8 bo truplo blagoslovil belgajski nadškof dr. Ujčić ob asistenci ljubljanskega in mariborskega škofa. Pred bansko palačo pa bo govoril ban dr. Marko Natlačen. Izpred banske palače se bo razvil sprevod po Erjavčevi ulici, Gradišču ter po Kongresnem trgu do univerze kralja Aleksandra, kjer počasti pokojnika naše vseučilišče. Po počastitvi pred univerzo se bo pomikal sprevod dalje po Wolfovi ulici, tromostovju in Stritarjevi ulici v stolnico sv. Nikolaja, kjer bo krsta položena na katafalk, cerkev bo pa občinstvu odprta do 11. ure.

Za večerni sprevod so se doslej prijavile akademске organizacije, ki se zbirajo na univerzi, zbrane pa pridejo na določeno mesto pri banški palači, nadalje ljubljansko in okoliško članstvo ZFO v krojih (zbrališče na dvorišču realke v Vegovi ulici), prosvetna društva, Društvo nižjih poštnih uslužbenec ter vse ljubljanske krajevne organizacije JRZ s članstvom in somišljeniki, ki se zbirajo v Gregorčičevi ulici, kjer se zbirajo tudi člani MJRJZ. Zastav

Četrtnska voznina na pogreb

Dovoljena je četrtnska voznina udeležencem na pogrebu pokojnega našega narodnega voditelja, in sicer na ozemlju vse Slovenije od ponedeljka opoldne do srede opoldne. To se pravi, udeleženci za pogreb morajo vstopiti v vlak, če se hočejo poslužiti četrtnske voznine, najprej ob 12 v ponedeljek in se vrniti najkasneje ob 12 v sredo. Vsak kupi polovično vozovnico, jo obdrži in jo ob povratku v Ljubljani da žigosati. Podrobnosti bodo še objavljene.

kega prijatelja našega pokreta dr. Antona Korošca, udeležijo po svojih zastopnikih. Podružnice, ki imajo svoje prapore, naj se pogreba udeležijo s prapori. Poleg zastopstva naj pozovejo svoje članstvo, da kolikor mogoče korporativno spremi nepozabnega voditelja na njegovi zadnji poti.

Zveza združenih delavcev.

Slovenskim vojnim prostovoljcem!

Pozivam vse tovariše, da se udeležijo pogreba velikega državnika, soustanovitelja Jugoslavije in voditelja slovenskega naroda, blagopok. dr. Antona Korošca, predsednika senata, prosv. ministra itd., zlasti pa, da se v ponedeljek zvečer zberejo v stolnici ob pokojnikovem odru. Slava velikemu pokojniku in soborcu za zedinjenje!

Fran Radešček.

Slovenskim gasilcem!

Pogrebnih svečanosti po pok. voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošču se udeležijo tudi slovenski gasilci. Pričetek pogrebnih svečanosti je objavljen na drugem mestu.

Zbirališče gasilcev je v torek, dne 17. t. m. ob 10 v Ljubljani na Krekovem trgu pred Mestnim domom. Udeležba samo v svečanem kroju z gasilskimi zastavami (prapori). Vse tovariše gasilce vabimo, da se pogrebnih svečanosti udeležijo v častnem številu. Tov. župe in čete naj v lastnem delokrogu izvrše organizacijo pogrebne udeležbe. Pričakujemo četrtnsko vožnjo. Zaradi tega naj bo tudi udeležba velika. — Gasilska zajednica dravske banovine v Ljubljani.

Belgradu v veliki dvorani senata od sobote 14. decembra ob 15. uri pa do nedelje 15. decembra do 14. ure.

Posebni vlak s truplom pokojnega dr. Antona Korošca odide iz Belgrada v nedeljo 15. decembra ob 15.30 in prispe v Ljubljano v ponedeljek 16. decembra ob 8. uri.

Pogreb bo v Belgradu ob 14. uri v nedeljo krenil po ulicah Birčanina, Miloša Velikega in Nemanjini ulici do železniške postaje. Govorniki iz Belgrada so:

v Ljubljani v imenu predsednika vlade in stranke JRZ Jevrem Tomič, župan Belgrada, v Belgradu v senatu v imenu senata Dimitrije Magarašević, senator in bivši minister. Pred poslopijem predsedstva vlade bo govoril v imenu kr. vlade gradbeni minister Danilo Vulović. Na železniški postaji bo govoril v imenu uradnikov prosvetnega ministrstva pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović. Pogreb v Belgradu gre v sledečem redu: vojaška godba, vojska, križ, odklopanja, venci, duhovščina, lafeta s krsto, člani vlade, diplomatski zbor, predstavniki senata, državni odbor, višji uradniki ministrstev, ostale korporacije in prebivalstvo.

naj organizacije ne prinesejo k večernemu sprevodu, ker v večernem sprevodu ne bo zastav in praporov. Zato naj se pa vse organizacije in vsi posamezniki udeležijo večernega sprevoda z gorečimi baklami.

Stanovanci ulic, kjer se bo pomikal večerni sprevod, so naprošeni naj okna svojih stanovanj med sprevodom razsvetlejo s svečami. Vsa podrobna in nadaljnja navodila dobe organizacije z okrožnicami svojih vodstev ter bodo objavljena v ljubljanskih dnevnikih, posebno pa o pogrebu iz stolnice, ki bo v torek jutraj po opravljenih molitvah in sv. maši na pokopališču k Sv. Križu.

Po prenosu trupla v stolnico ostane cerkev odprta do 23. ure zvečer. V tem času bo molitvena ura, ljudje pa bodo lahko kropili pokojnika.

V torek jutraj bo stolnica odprta od pol 5 ure dalje. Tudi v stolnici bo postavljena častna straža ob krsti pokojnika, enako kakor na banški upravi. Ob devetih se začne pogrebne svečanosti. Najprej bodo opravljene pogrebne molitve, nato bo govor ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, nakar bo slovena maša zadušnica, ki jo bo opravil mariborski vladika dr. Ivan Tomažič. Po slovesnem requiemu sprevod k Sv. Križu.

Sprevod se bo verjetno pričel okrog pol 11 ure. Pomikal se bo po Stritarjevi ulici in Miklošičevi na Masarykovo cesto in nato po Šmartinski cesti na pokopališče. Vrstni red udeležencev bo pravočasno objavljen. Ob odprtem grobu bo več govorov in sicer zastopnika vlade, odposlanca JRZ ki bo belgajski župan g. Tomič, zastopnika slovenskega dela JRZ, župan dr. Adlešič ob govoru v imenu mesta Ljubljane in slovenske županske zveze, v imenu Prosvetne zveze in vseh katoliških prosvetnih in mladinskih organizacij bo govoril predsednik ljubljanske Prosvetne zveze profesor dr. Lukman, za Zadržno zvezo bo govoril ravnatelj g. Franc Gabrovšek itd.

Naš pokojni voditelj bo najbrže pokopan v bližini Krekovega groba.

Belgrad, 14. dec. m. Jutri dopoldne ob 10 bo imel v senatu žalno zadušnico za pokojnim velikim državnikom dr. Koroščem g. Smodej.

Genij Koroščeve osebnosti

Te dni bo po naših slovenskih domovih zavela velika in bridka žalost: prav tako bo, kakor takrat, kadar v družini umre in odide v večnost najboljši in najljubši član družine. Nikdo ne more prav doumeti, zakaj se je to zgodilo, kako je odšel od nas tisti, ki nam nikdar ni hotel storiti ničesar hudega ali slabega, edina in največja rana, ki nam jo je mogel zadati, je bila ta, da nas je zapustil tako nenadoma in odšel od nas, pri tem pa nas zapustil tako same, tako uboge, tako zbe-gane in nesrečne. Kdor bi hotel v vsem pre-spoznati vso veliko bolečino te izgube, bi moral spoznati samo to, da nas je zapustil mož, ki nam je bil vsem najbližji sorodnik, najbližji brat in najbližji skrbnik in rednik — bil je pravi in veliki slovenski človek, ki nam je imel vse pregledane, za vse je imel pravo sli-ko v svojem srcu, za vse naše težave je imel določeno pravilno pot v svojem razumu. Ge-nialnost njegovega slovenskega poslanstva med nami pa se da zajeti samo z našimi traj-nimi in ustaljenimi slovenskimi lastnostmi, ki so bile zanj tako značilne, da nam je bil dr. Korošec vse v vsem, pri tem pa je bil od sile preprost, čudovito enostaven in prav po ljudsko jasev v vseh, tudi najtežjih nazorih in vprašanjih. Čez vse pa je bila razlivala ne-izmerna plast njegove izredne srčne dobrote in miline, njegova velika ljubezen do vseh naših ljudskih kulturnih vrednot, do vseh naših duhovnih ustvaritev.

V svoji veliki preprostosti in enostavnosti je bil dr. Korošec najbolj v svojem elementu, kadar je bil med našimi ljudskimi množicami, med našimi kmeti in delavci, med našimi de-kleti in fanti na raznih prireditvah ali pa na tečajih. Kadar je zavalovala ob njem v po-zdrav polna unionska dvorana ali pa mu je zaoril nasproti ves Stadion, se je znal dr. A. Korošec vključiti tako z vsem svojim ljud-stvom v slavnostno razpoloženje, da se je ob njegovih nastopih marsikdo vpraševal, kdo je tisti nevidni arhitekt ali pa umetnik, ki mu vodi njegove široke objeme rok in njegov ve-ličastni in veseli nasmeh, ki ga je vsakdo ču-til v dno svojega srca tam na zadnji klopi od-daljene galerije ali pa na tabořišču. Pri tem pa so bili rekviziti dr. Koroščevega nastopanja silno enostavni, vzel jih je iz okolice in iz ljudi, ki so ga obdajali: šopek nageljev na prsih in fantovsko pogumen korak, in naj-težja umetnost: pridobivanje ljudi, je bila do-sežena. V tej njegovi izredni preprostosti in grunlarski prešernosti in enostavnosti je bil velik del Koroščeve genialnosti in povezano-sti z vsem našim ljudstvom.

Slovenski človek pa, ki je zdrav in ki do-dobra pozna osrčje naše zemlje in ve, kako se mora boriti z njo, da ji izjibe vsa njena bogastva, je v vseh svojih dejanjih in v vseh svojih izjavah silno enostaven in dosleden. Čimbolj enostavno se človek bori z vsemi te-žavami, tem hitreje doume vse njihove za-hrbtosti in nevarnosti, zato pa jih tudi po najkrajši in najvarnejši poti odstranjuje. Kdor je imel priliko poslušati in brati Koroščeve izjave in govore, ta je moral v njih spoznati največjo prednost in vrlino i državnikov i po-drobni krajinski političnih delavcev in or-ganizatorjev. Vsi Koroščevi govori in vse nje-gove izjave so bile silno jasne, stilistično do-grajene in fino izdelane — in če je čas po-stavljaj dr. Korošča v njegovi preprostosti med nas na svoj način in s svojo umetniško obliko, tedaj so bile Koroščeve izjave in Ko-roščevi govori nekaj takega, kar je dr. Korošec ustvarjal res s svojo srčno krvjo. Često se je tudi sam izrazil, da ima svoje izjave in svoje govore zelo rad, ne ljubi pa fotografij o sebi. Svoje govore in svoje izjave pa sam često ponovno prebira; v njem je bilo nekaj tistega, kar je bilo del njegove velike osebnosti. Velika človeška vrednost teh izjav in govorov pa je spet v tem, da so silno jasne, v svoji najhujši aktualnosti razumljive prav tako najbolj učenemu, kakor tudi najbolj pre-prostemu našemu človeku. Jasnost v nazorih, jasnost v izraženih mislih in jasnost pri vsem delu — vse to ga očituje kot našega največ-jega sodobnega slovenskega realista v našem javnem delovanju.

Vse to pa je prevečala pri Korošču silna dobrotljivost in izredna milina. Kako tesno je bilo včasih komu pri srcu, če je potkal pri njem na vrata s prošnjo in je mislil, da bo motil s svojimi drobnimi zadevami ali s svojo nebogljeno siromašnostjo. Koliko revežev v Belgradu in pri nas v Sloveniji bo vedelo po-vedati, kako je dr. Korošec hitro opravil z njimi: pogledal jih je priprto s tistimi veli-kimi prodornimi sivimi očmi in preden so be-sede potrkale ob njegovo srce, že je bila za-deva uslišana ali urejena. Zlasti v Sloveniji so naše dobrodelne organizacije izgubile z njegovo smrtjo podpornika, ki je imel med nami najbolj usmiljeno srce.

Kadar so se organizacije obračale nanj s prošnjami za podpore ali pa za posredovanje ali pa za predavanja, tedaj je bil o vseh pra-

vilno razgledan in poučen. Naše mladinske, zlasti pa akademske organizacije so izgubile z njim prijatelja, ki se je med njimi na nji-hovih večerih tako rad razvedril in počutil neizrečeno mladega.

Srčna dobrotla in milina pa sta prevečali tudi ves njegov nastop v visoki družbi in v politični javnosti. Med nami tako preprosti in enostavni prijatelj in sodelavec se je na državnih in javnih prireditvah umel zastaviti tako, da je bilo le malo državnikov in poli-tikov, ki bi s svojim pravilnim in monumen-talnim nastopom znali dati svojemu mestu tak sijaj kakor ga je znal on. Kdor je bil včasih v njegovi družbi, je kmalu opazil, da vlada v njegovi hiši in njegovem domu poseben slog obnašanja in olikanosti. Zunanji nastopi so na njem in okoli njega kmalu splahneli v golo formalnost, če jih ni znalo prevečati nasto-panje, ki je slonelo na pravi srčni omiki,

Žalne seje in sožalja

Žalna seja Zadrugne zveze

Ko se je bliskovito raznesla pretresljiva no-vica o nenadni smrti dr. A. Korošča, se je iz-vršni odbor Zadrugne zveze sestel k žalni seji v soboto ob pol 12. uri. Seji je predsedoval prvi podpredsednik g. dir. Bogumil Remec, ki je v kratkem govoru poudaril zasluge velikega zadrugnika dr. Korošča za Zadrugno zvezo in slovensko zadrugništvo, enako pa tudi za vse jugoslovansko zadrugništvo. Ko je l. 1917 Za-drugna zveza nenadoma izgubila svojega usta-novitelja in prvega predsednika dr. Janeza Evan-gelista Kreka, ga je takoj nadomestil na pre-dsedniškem mestu Zadrugne zveze najbolj vredni sodelavec v načelnstvu, dr. Korošec. Zadrugni-štvo je bilo dr. Korošču najbolj pripravna in najbolj uspešna pot za nesebično delo v prid naroda. Stanje slovenskega zadrugništva in go-spodarski položaj zadrugnikov pričata najbolj zgovorno, da je bilo 23 letno zadrugno vodstvo dr. Korošca uspešno in je pomenilo pravi blago-slov za slovenskega kmeta, delavca in obrtnika.

Dr. Korošec je bil skrben gospodar in je na vodilnem mestu zlasti pazil, da se zadrugni kapital, zadrugni prihranki ljudstva pošteno in pravilno uporabljajo. V različnih težkočah za-drugništva, zlasti tedaj, ko je grozil razcep za-drugnih vrst, je odločno branil skupnost za-drugništva v družbi z dr. Krekom. Če se je tedaj nekaj zadrug od skupnosti odcepilo, pa vendar dr. Korošec ni bil maščevalen, temveč je znal pozabiti, je znal odpustiti. Tako so se vse zadrugne bivše Zadrugne centrale zopet zdru-žile pod njegovim vodstvom.

V težavah je vedno rad pomagal. Ni tedaj iskal krivcev in kazni, ampak je vedel, kako težke so naloge zadrugništva in kako je zaradi tega v težavah treba pomagati in spet poma-gati. S svojo močno osebnostjo in s svojim vplivom je zares mogel nuditi zadrugništvu ve-liko moralno, pa preskrbeli tudi materialno po-moč.

Osebnost je predstavljaj veliko inteligenco, tako da je na vseh poljih, tako na zadrugnem, kulturnem in političnem postavil svojega moža.

Sovražil je zlate, toda človeka ni sovražil in nikoli ga ni zavrgel. Zato so ga cenili in spoštovali tudi nasprotniki. On je kljub viso-kemu položaju vedno varno hodil med ljud-stvom, ker sta ga ščitila spoštovanje in ljubezen. Bil je doberhoten do vsakega, ki ga je videl v trpljenju. Veliko ljubezni je pokazal do slovenske mladine in ta mladina ga je tudi zares ljubila. Veliko usmiljenja je vedno v de-lanju izkazoval revežem vseh vrst. Ni kupil premoženja, temveč je sproti vse razdelil. Tisoči bodo objokovali njegovo smrt in se ga s hval-ležnostjo spominjali, ker jim je pomagal, ne da bi svet za to vedel. Bil pa je odločen na-sprotnik korupcije in ni odnehal kadar je šlo za to, da se odstrani in izčisti rana korupcije.

Zmujen je padel na bojišču. Kakor ves slo-venski narod, tako smo mu zlasti zadrugniki dolžni veliko zahvalo. Ohranili ga bomo v hvalažnem spominu ter molili za njegovo mno-go preizkušeno dušo, da mu bo Bog plačnik za njegovo veliko plemenito delo.

Žalna seja mestnega sveta Ljubljanskega bo danes ob 12 v veliki sejni dvorani mestnega ma-gistrata.

Hranilnica dravske banovine v Ljubljani je imela v soboto, dne 14. decembra 1940 žalno sejo za umrli dr. Antonom Koroščem, bivšim min. predsednikom. Predsednik hranilnice gospod Ivan Aysenek se je spominjal v toplih besedah

osebni nedotakljivosti in pravilni osebni za-vesti lastne odgovornosti.

Kakor je bilo med nami vse okoli njega preprosto in enostavno, ker je bil v prvi vrsti do genialnosti preprost in enostaven slovenski človek, tako je pri njem bilo vse mirno in brez vseh kričečih spremljevalnih pojavov. Na njegovem domu je bilo vse preprosto in eno-stavno, le mimogrede je bila ob naslonjaču ali pa na pisalni mizi pri njem zadnja najnovejša slovenska knjiga ali pa revija. Bil je sproti in stalno poučen o vseh naših duhovnih vprašanjih in je prebiral članke v dijaških listih in glasilih, prav tako pa zadnje izdaje naše Akademije.

Iz naše velike narodne družine se je umaknil človek, ki nam je bil skrben kot oče, rad nas je imel kot naš veliki in naj-starejši brat in vedel je za naše malčke, ka-kor ve zanje tisti, ki veruje v čistost in sve-tost našega velikega narodnega poslanstva. Vse to pa je zmogel zaradi tega, ker je bil kot človek tako preprost, tako jasev in tako dobrotljivo dosleden, strog s tako srčno milino.

nevenljivih zaslug visokega pokojnika, sousta-ritelja Jugoslavije in enega izmed njenih najod-ljnejših vodij na vseh področjih državnega in narodnega življenja, zlasti tudi zaslug za naše gospodarstvo.

Vse organizacije in posamezniki, ki izrekajo ob smrti voditelja slovenskega naroda g. dr. An-tona Korošča sožalje, naj zaradi enostavnosti in lažjega poslovanja poštnih uprav iste naslavlja-jo na — JRZ Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Sožalna brzojavka ljubljanskega župana

Predsedniku ministrskega sveta, gosp. Dragiši Cvetkoviču, Belgrad.

Ob smrti voditelja slovenskega naroda, mi-nistra prosvete dr. Antona Korošča, Vašega sode-

Senator Smodej:

„Umril je oče slovenskega naroda“

Belgrad, 14. dec. m. Senator g. Smodej, eden najboljših sodrudičkov pokojnega voditelja, je dal za »Slovenec« tole izjavo:

Zjutraj ob 7. je klical telefon dr. Korošča nje-gove očje prijatelje, da pridejo na njegovo stano-vanje, ker da mu ni dobro. Ko smo stopili v nje-govo stanovanje, so se nam zanjajala tla pod no-gami. Dr. Korošec je ležal mrtev na postelji in ni dajal nobenih znakov življenja več. Ničče od nje-govih prijateljev ni smeli niti malo misliti na to, da danes prijaznega obličja dr. Korošča ne bomo več videli, ampak da bomo gledali samo še njegov mrli obraz. Novica, da je umrl dr. Korošec, se je blisko-vito raznesla po vsem Belgradu in v njegovo sta-novanje so pričeli prihajati prijatelji, znanci in po-litiki, dokaz, kako splošno priljubljen in cenjen je bil pokojni dr. Korošec. Vsi se zavedamo, da smo izgubili z dr. Koroščem izrednega državnika in širokopoteznega politika, a najbolj čutilo, kaj smo z njim izgubili mi Slovenci. Umril je oče sloven-

lavec pri okrepitvi države in delu za mir, izreklam Vam in vsem članom kraljeve vlade najgloblje so-žalje v svojem in v imenu mesta Ljubljane. Župan dr. Juro Adlešič.

Sožalje častnikarjev

Belgrad, 14. decembra. m. Smrt dr. Korošča je globoko odjeknila tudi v častnikarskih krogih. Pred-sednik Zveze častnikarskega združenja gosp. Andra Miroslavljevič je poslal v imenu častnikarjev toplo sožalno brzojavko sestri pokojnega voditelja Slo-venec dr. Korošča. Združenje inozemskih časti-karjev je poslalo uredništvu »Slovenec« sožalno brzojavko.

Uredništvu »Slovenca« so bile poslane sledeče sožalne brzojavke:

»Združenje »Strana Štampa« v Jugoslaviji se pridružuje boleti slovenskega naroda in Jugosla-vije ob smrti dr. Korošča. Predsednik Georgio, tajnik Švajger.

»Ob smrti predsednika dr. Korošča sprejmite izraze najgloblje sožalja. Dr. Maksim Mržljak, Belgrad.

Ob smrti predsednika dr. Korošča prejmite izraze najgloblje sočustvovanja - Gabro Pilič, novinar, Belgrad.

Belgrad, 14. dec. AA. Minister dr. Krek je ob priliki smrti prosvetnega ministra dr. An-tona Korošča sprejel med drugimi sledeče brzojavno sožalje:

Ob priliki nepričakovane smrti velikega vodje slovenskega naroda in jugoslov. držav-nika dr. Antona Korošča Vas prosim, da sprej-me izraze mojega globokega in iskrenega sožalja. — Zunanji minister Popov.

V mojem in bolgarske zadrugne zveze ime-nu sprejmite ob priliki teže izgube ministra dr. Antona Korošča globoke sožalje. — Hristo Danev, predsednik odbora bolgarske zadrug-ne zveze.

Belgrad, 14. dec. AA. V težki boli, ki nas je vse zadela s smrtjo dr. Antona Korošča, sprejmite moje najiskrenejše sožalje. — Dr. Džafer Kulenović, minister za šume in rudnike.

Belgrad, 14. dec. AA. Ob nenadni smrti prosvetnega ministra dr. Antona Korošča sveti sinoči izreka kr. vladi najiskrenejše sožalje za-radi velike izgube uglednega državnika in ro-doljuba. — Srbski patriarh Gavrilko.

skega naroda, največji njegov dobrotnik, de-lavec in voditelj. Z dr. Koroščem ne bo nastala samo med Slovenci, ampak v vsej državni politiki vrzel, ki je nihče ne bo mogel spopolniti. Slovenci bomo morali združiti vse svoje moči, da bomo vsaj malo nadomestili njegovo izgubo. Njegova ljubezen do slovenskega naroda, do Jugoslavije, njegovo do-bro srce, njegove darežljive roke, njegova ljubezen do revežev in tlačanih, njegova skrb za vse naše kulturne, gospodarske in socialne ustanove, nje-gova neutrudljiva delavnost in skrb za bodočnost našega naroda, naj bo opomin in vzor vsem nam, političnim in javnim delavcem, če hočemo orali brazdo naprej tam, kjer je omahnila njegova roka.

Mi vsi, ki smo z njim dolga leta sodelovali ali pa smo ga poznali po njegovih delih, se ga bomo spominjali do konca svojih dni z največjo hvala-žnostjo in spoštovanjem, v zavesti, da si je pokojni postavil največji spomenik, ne le v srcih svojih prijateljev in sodelavcev, ampak tudi v srcih vsega slovenskega naroda.

Slovo dr. Behmena od prijatelja dr. Korošča

Belgrad, 14. decembra. m. Bivši minister dr. Sefkija Behmen je ob smrti dr. Korošča dal za »Slovenec« tole izjavo:

»Globoko me je zadela novica o nenadni smrti dr. Antona Korošča. Šele leto dni je mi-nilo, odkar je naša država izgubila svojega za-služnega sina, voditelja bosenskih in hercegov-skih muslimanov dr. Mehmeda Spaha, ko nam je zdaj nepričakovana usoda iztrgala iz naše srede enega največjih državnikov in politikov, voditelja in učitelja slovenskega naroda dr. Korošča. Da-nes ga ne objokujemo samo bratje Slovenci, tem-več ves jugoslovanski narod. Dr. Korošec ni bil samo slovenska last, ampak je bil last vseh nas. Pripadal je enako Slovincem kakor Srbom in Hrvatim, pripadal je vsemu jugoslovanskemu na-rodu. Dr. Korošec je ljubil Slovenijo, toda prav tako je ljubil tudi Šumadijo, Bosno, Hrvatsko Za-gorje, Južno Srbijo in naše modro Jadransko mor-je. Vsi ga poznamo in vsi danes jokamo za njim.

Bosensko-hercegovski muslimani bodo posebno obžalovali dr. Korošča, ki je bil naš iskren pri-jatelj, zvest zaveznik v dolgotrajnih in težkih bor-bah za iste politične ideale. Osebnost izjemljaj v dr. Korošču svojega iskrenega prijatelja. Z njim sem bil dolgo vrsto let najtesnejši sodelavec in od njega sem se mnogo pametnega naučil. Še po-kojni dr. Spaho mi je ob neki priliki dejal: »Ka-dar koli bo težak položaj, poslušajte g. dr. Ko-rošča!« In nasveti dr. Korošča so bili vedno ko-risni in dragoceni. Še prezgodaj je govoriti o za-slugah dr. Korošča. Šele poznejši rodovi bodo lahko odmerili pravo mesto temu našem veli-kemu državniku, katerega zasluge za našo drža-vo so ogromne in nesmrtni.

Dr. Korošec o avtonomiji slovenske univerze

Akademski list »Straža v viharju« prinaša v 13. številki pod naslovom »Merodajna izjava o uni-verzni avtonomiji« sledeče: V letošnjem akadems-kem letu so se širile po naši univerji govorice, ki so vedele povedati, da grozi nova univerzna uredba, ki bo ukinila dosedanje avtonomije naše univerze.

Med akademsko mladino je zavladala neka ne-gotovost, ki so jo skušali protinarodni in proti-državni elementi izrabiti zase z namišljeno borbo za »zaščito« prave svobode, v kateri bi, kakor upajo, imeli najboljši plašč za svoje početje. Tudi zavedna akademska mladina je javno izrazila svoje mnenje in se izrekla za pravo avtonomijo in red-no ter nemoteno znanstveno delo. Zato bo tudi podprla vsako prizadetanje prosvetnih oblasti v tem pogledu.

Sedaj je o tem vprašanju prišla jasna in me-rodajna izjava. Gospod rektor je dal poklicati k sebi predsejnice vseh fakultetnih strokovnih dru-štev in jim sporočil izjavo prosvetnega ministra dr. Antona Korošča o univerzitetni avtonomiji. V tej izjavi je naglašeno, da gospod minister ne bo zdel za ljubljansko univerzo posebnih ukrepov, ki bi izpreminjali dosedanje stanje, ker na ljub-ljanski univerzi vladata red in mir in dokler bo tako ostalo, ni razloga za spremembo.

Zagrebska vremenska napoved: Hladno.

Zemun, 14. dec. AA. Vremenska napoved za 15. december: Pretežno vedro bo v severnem de-lu, oblačno pa v južni polovici, kjer bo poneko-tudi sneg. Mraz bo v vsej državi huji, zlasti pa v severnih krajih.

Skrinjica z listinami, s katerimi je bil dr. Anton Korošec imenovan za častnega občana 322 slo-venskih občin.

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Žalne zastave z javnih poslopij in zasebnih do-mov že po vsem mestu izražajo globoko žalost ob smrti predsednika senata in ministra prosvete dr. Antona Korošča.

Ker bo pa truplo našega častnega meščana v ponedeljek v večernih urah iz banske palače pre-nešeno v stolnico sv. Nikolaja, prosim prebivalstvo, naj razsvetli okna svojih domov po ulicah in cestah kjer se bo vil žalni prepoved.

Župan mesta Ljubljane: dr. Juro Adlešič, l. r.

Boji vedno bliže Libiji

Angleška poročila govorijo o junaškem odporu fašističnih miličnikov in o 30.000 vojnih ujetnikih

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 14. decembra Stefani: Službeno poročilo št. 190 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

V območjih pasovih Cirenaike so se nadaljevale borbe ves včerajšnji dan. Popoldne so naše čete izvedle več protinapadov in ublažile sovražnikov pritisk. Naši letalski oddelki so neprestano letali nad bojiščem. Naša letalska letala so zbrala šest Gloucesterjev, toda vsa naša letala, na katerih je bilo tudi nekaj mrtvih in ranjenih članov posadke, so se vrnila domov.

V Vzhodni Afriki na meji Sudana delovanje patrol in topništva. Naša letala so bombardirala in s strojnimi streljali na indijske čete. Oddelki bombnikov in lovskih letal je izvedla akcijo v nizkem poletu nad letališčem Gos-Redžep in uničil 5 letal, ki so bila razpostavljena v gozdu. Med akcijo se je moral poveljnik oddelka spustiti na sovražnikovo ozemlje, ker je bilo letalo poškodovano. Ena naših letal se je spretno spustila zraven njega, ga prevzelo v letalo in se vrnilo nepoškodovano domov.

Italijanski listi o »hudih urah v tej vojni«

Rim, 14. dec. Stefani: Listi pišejo o veliki bitki med Italijani in Angliji v Egiptu n o borbah na grškem bojišču. Listi opozarjajo na veliki napor, s katerim se Anglija bori proti Italiji na Sredozemskem morju, toda vse to bo zastoni, dasi upajo, da ji bodo zadali odločilni udarec. Anglija je zbrala znatno število čet in sredstev ne samo v Angliji, ampak v vsem svojem cesarstvu, da bi jih vrgla proti Italiji zlasti na egiptovski bojišču. »Popolo di Roma« pa pravi, da se Angliji varajo, če menijo, da je v Italiji slaba točka osi. Os nima elabe točke in Angliji bodo to čez nekaj časa uvideli. Italijanske čete se v puščavi junaško upirajo ofenzivi sovražnih oklepnih kolon. Voja v puščavi, v kateri je zagospodaril maršal Graziani, je dejanska vojna, ki ima svoj poseben okvir in se bo bitka nadaljevala do tedaj, dokler bo kaj vode, pogonskega goriva, streliva in čet, in vse to nudi možnost obsežnih manevrov. List dodaja, da preživlja Italija hude ure v tej vojni, preživlja jih pa s popolno gotovostjo, da bodo vse te preizkušnje premagane. Če je Anglija močna v Egiptu, ima tudi Italija zaupanje v svoje vojske in v njihove voditelje in računa z zmago. Angliji se še enkrat močijo, piše »Messagero«, če upajo, da bo propaganda izzvala strah in nemir v Italiji. Danes je nastopila velika ura za italijanski narod, ki pozna samo pota časti, in italijanski narod bo šel samo po tej poti. To pomeni, da ne bo sovražniku v ničemer popustil, dokler ga ne bo potolkel.

Angleška poročila Proti libijski meji

Kairo, 14. dec. t. Reuter: Neuradno poročajo, da so se razvile srdite borbe med napredujočimi angleškimi motoriziranimi in drugimi enicami in italijanskimi fašističnimi miličniki, ki so pokazali zelo junaško zadržanje. Miličniki se z veliko poštenjavnostjo in preziranjem smrti upirajo prodiranju in skušajo ugotoviti položaje, da bi mogli izvesti protinapade. Toda angleški pritisk, ki mu iz zraka pomaga še letalstvo, je tako hud, da se razvoj buke ne more ustaviti, marveč se pomika dalje proti zahodu. Zmedo so naredili in jo vedno večje domačinski libijski vojskači, ki se takoj razprše kakor hitro zaslišijo letalske motorje ali eksplozije granat z vojnih ladij.

Po uradno še nepotrjenih podatkih računajo vojaški krogi, da je število ujetnikov do sedaj že naraslo na 30.000, ki jih hitro z vsemi prometnimi sredstvi odpravljajo proti vzhodu. V vojaških krogih sodijo, da so bilo delno ujele, delno pa razpršene naslednje sovražne divizije: 63. divizija redne italijanske vojske iz Italije, 1. in 2. libijska divizija, 4. divizija fašistične črnosrajčne milice in Malettijske pušavske oklopne divizije. Ujetnike odpravljajo z letali, na vojnih ladijah in z motornimi vozili proti Kairu in Aleksandriji. Med ujetimi generali je 1 armadni poveljnik, 5 divizijskih poveljnikov, poveljnik pušavske oklopne divizije pa je bil padli general Maletti.

V vojaških krogih računajo, da razpolaga maršal Graziani še z 10 divizijami, kvečjemu s 14. Angleško poveljstvo mora torej računati še s to močjo. Pri Sollumu je ozemlje gorsko in so prehodi hudi. Tamkaj je pričakovati izredno krvavih borb. Angleško letalstvo in mornarica že sedaj računata s tem in dan z dnevnim obdelavata prometne ceste skozi to pogorje, tako, da nasprotniku onemogočata, da bi dovedel nove okrepitve. Angleško vodstvo računa, da bo maršal Graziani preosnoval razpored svoje vojske šele onstran Solluma pri Bardiji ali Tobruku v Libiji in takrat bo za angleško vojno vodstvo nastopilo vprašanje, da spravi skozi solkumske gorate tesni zadosti vojaštva in vojnega materiala, da se lahko spopade z glavno Grazianijevo armado.

Kairo, 14. decembra. AA. (Reuter.) Poročilo vrhovnega poveljstva angleških čet v Egiptu pra-

vi, da je bilo dosedaj ujetih 26.000 italijanskih vojakov.

Wavellovo dnevno povelje

Kairo, 14. dec. t. Reuter: Vrhovni poveljnik angleške vzhodne armade general Wavell je objavil naslednje dnevno povelje:

Zmaga nad nasprotnikom v bitki, ki se še razvija, predstavlja morda enega med najbolj odločilnimi dogodki v sedanjih vojni. Odločilna zmaga na bojišču v zahodni puščavi bo morda skrajšala konec vojne za nekaj mesecev. Castniki in vojaki, ki so do sedaj pokazali svojo vztrajnost v borbi in svojo pripravljenost na vsako žrtev, naj še naprej ohranijo te svoje odlike, ki so jamstvo za dokončno zmago. Naša vojska prekaša nasprotnika v vsakem pogledu, le po številu je slabjša. Toda dosedanj potek bojev je pokazal, kaj zmora duh proti številkam.

Egiptski kralj Faruk je poslal svoje čestitke generalu Wavellu k zmagi v zahodni puščavi.

Delovanje angleških bombnikov

Kairo, 14. dec. t. Reuter: Letalsko poveljstvo poroča:

Angleško letalstvo je zadnjih 24 ur brez oddiha napadalo sovražna osrednja bojišča, letališča, vzletišča, motorne prevoze in kolone mostova. Derna je bila posebej hudo napadena. Več ton bomb je bilo vrženih na vojaške barake in brezžično postajo. Vo-

jaška skladišča so bila bombardirana v Gambutu, Derni, Tmini, Bombi, Gazali. V zadnjem mestu so bili uničeni štirje bombniki na tleh. Bombniki so obstreljevali in bombard. cesto med Tobrukom in Bardijo. Angleška letalska letala so sestrelila 15 sovražnih letal, tako da znaša skupno število uničenih letal 19, eno pa je poškodovano. Letalstvo ima posebno nalogo, da pomaga suhozemski vojski pri zasledovanju nasprotnika in pri podiranju postojank, kjer bi se rad ustavil.

V Vzhodni Afriki so bile bombardirane naslednje sovražne postojanke: Gura, Diredava, Asmara in Maiadaga, kjer so povsod bili povzročeni požari in eksplozije.

Nairobi, 14. dec. Reuter: Uradno poročilo, ki je bilo včeraj objavljeno pravi, da so južnoafriške letalske sile devetih bombardirale včeraj Kavelo in da so dosegle zadetke po določenih ciljih.

Angleški minister o bitki

London, 14. dec. Reuter: Minister za prehrano Dalton je v govoru, ki ga je imel danes v Portsmouthu poleg drugega izjavil sledeče:

Prešli smo v napad na sovražnika. Zadržamo mu udarce in borbo prenašamo čez morje, kajti dolžnost Anglije je, da se tudi tam bori. Zahvaljujoč se Bogu in hrabrosti naših borcev moremo dogodke, ki so se odigrali zadnje dni, ocenjevati z nado in polnim priznanjem in moremo s tem v zvezi našim borcem reči, da imamo polno zaupanje v uspeh njihovega napora.

Vojna na Kitajskem v luči izjav japonskih generalov

srati boji so na srednjem in severnem bojišču

Singhaj, 14. decembra. (Domej.) Načelnik tiskovnega oddelka v štabu vrhovnega poveljstva japonskih čet na Kitajskem je sprejel predstavniške tiska in jim rekel med ostalim:

Države, ki denarno podpirajo vlado maršala Čangkajskega v Čungkingu, obenem izdatno podpirajo propagando maršala Čangkajskega v novi kitajski ofenzivi. Mi nifesar ne vemo o tej ofenzivi. Vemo samo to, da že od druge polovice novembra v Čungkingu stalno trdijo, da je njihova vojska zdaj izdatno izpolnjena z novimi oddelki dobro izučenihi rekrutami in da bo prešla v ofenzivo. Mi čakamo na to ofenzivo že več mesecev, pa ni o njej ne duha ne sluha. Sodeč po zadnjih rezultatih japonskih operacij v dolini Jangeeja in južno od te reke pa čete maršala Čangkajskega že davno niso več sposobne za nobeno ofenzivo. Na koncu

je rekel, da se vlada maršala Čangkajskega in tuje države, ki tej vladi dajejo finančno pomoč, med seboj tolažijo in hrabrijajo s širjenjem vesti o neki dozdnevni ofenzivi.

Tokio, 14. decembra. AA. (Domej.) Včeraj popoldne je prispel v Tokio dosedanj glavni poveljnik japonskih čet na Kitajskem general Duhumu Mujiste. Takoj po svojem prihodu je bil sprejet pri cesarju, kateremu je podal obširno poročilo o operacijah na Kitajskem. Pri avdienci sta bila navzoča tudi vojni minister in načelnik glavnega generalnega štaba. Nato je bil general Mujiste sprejet tudi pri cesarici. V znak posebnega priznanja za triletno zaslužno delo na čelu japonskih čet na Kitajskem je dal cesar generalu posebno dotacijo v znak državnega priznanja.

V Albaniji novi boji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 14. dec. Poročilo št. 190 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Grčiji se glasi:

Na grškem bojišču so bili sovražnikovi napadi na nekaterih odsekih odločno odbiti od strani naših čet, ki so izvedle močne protinapade. Sovražnik je zlasti na odseku Osuna prterpel obširne izgube v borbah, ki so se te dni vodile. V teh borbah se je posebno odlikovala alpinska divizija iz Taranta. Naše letalstvo je v zapovrstnih poletih uspešno bombardiralo zbirališča čet in korakajoče kolone. Davi so naši bombniki navzile neugodnim vremenskim razmeram z očitnim uspehom bombardirali letališče Mikaba na Malli. Dne 13. t. m. so sovražnikova letala napadla Kroton v Kalabriji in vrgla več bomb, ki pa so povzročile gmočno škodo na neki hiši in ognevi v dveh barakah. Kakor je bilo javljeno v poročilu št. 178, je podmornica Argosi pod poveljstvom poročnika Alberta Crespa, ki je 1. decembra na Atlantskem oceanu torpedirala kanadski rušilec Sagueney, 5. decembra napadla neki sovražni konvoj ter torpedirala neko 12.000 tonsko ladjo, ki se je potopila.

Grška poročila Grška ofenziva

Atene, 14. dec. t. Atenska agencija: Poročilo št. 48 grškega generalnega štaba pravi:

Napadi naših čet po raznih odsekih fronte v Albaniji so se končali z uspehom za našo armado. Sovražna letala so bombardirala nekatere Jonske otoke ter okolico Soluna. Škoda je majhna. Število žrtev ni visoko.

Zastopnik vlade na konferenci tiska je razlagal, da se Grki na južnem odseku fronte približujejo Palerimu, ki leži nekaj km pred Himaro, kjer je italijanska obramba postavljena na okoliških višinah. Na srednjem odseku Italijani Tepeleni že počasi izpraznjujejo, odkar je bil protinapad alpskih čet odbit in so Grki v bajonetnem napadu zasedli nekaj novih postojank. Tudi pri dolini reke Devoli so bili srditi boji, ki še trajajo. Na severnem delu fronte zahodno od Podgradca, na Mokri planini, so Grki zavzeli tri nove vasi. Ugotovljeno je, da prihajajo na fronto vedno sveže italijanske čete, ki jih prepeljavajo iz Italije, odnosno dovažajo tudi z letali. Včeraj popoldne so Italijani bombardirali Podgradce.

Po uradno še nepotrjenih podatkih so Grki dosedaj v boju z nasprotnikom ujeli nad 200 častnikov in 7000 vojakov. Med plenom je 130 topov, 55 protitankovskih topov, večje število tankov in protiletalskih topov, 250 tovornih avtomobilov, več tisoč motorjev in koles, več tisoč pušk in ogromno nabojev. Zajeli so tudi mnogo mul, oslov in druge vprežne, odnosno tovorne živine.

Atene, 14. dec. Reuter: Po poročilih, ki so

prišla z bojišča, se je davi začelo topniško streljanje na severnem bojišču in so nato grške čete prešle v napad na utrjene italijanske postojanke. Napad so izvedle pod močnim sovražnim ognjem. Grški napadi so bili zlasti obsežni v dolini reke Devoli in na odseku vzhodno od Berata. Živahne bitke so se razvijale tudi v dolini reke Skumbe, ki vodi proti Elhasanu. Severno od Podgradca grške čete počasi napredujejo, dasi so izpostavljene sovražnemu ognju. Topniški dvoboj traja neprestano in sicer na črti Moskopolje—Udi-rište. — Italijanska letalstva je bilo tudi danes zelo delavno zlasti na severnem bojišču in pa pri Moskoplju, kjer je močno bombardiralo grške postojanke. Vkljub vsem italijanskim napadom pa je morala grških čet odlična.

Tuje letalo nad Bitoljem

Belgrad, 14. dec. m. Iz Bitolja poročajo, da se je danes pojavil nad mestom tuji bombnik, naker je naše protiletalsko topništvo začelo proti njemu streljati. Tudi so se dvignili naši lovski avioni, ki so bombnik prisilili, da se je spustil na tla. Tedaj se je ugotovilo, da je to grški bombnik, da ima s seboj nekoliko bomb in nekoliko strojin.

Angleško-nemška fronta

Nemška poročila

Berlin, 14. dec. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V noči med 12. in 13. decembrom so veliki letalski oddelki izvedli močan napad na težko industrijo v Sheffieldu. Ta napad, izveden z velikim uspehom, je potekal v ugodnih vremenskih razmerah, tako, da so bili zadeti vsi objekti, ki so bili za bombardiranje določeni. V tovarnah jekla in drugih oboroževalnih napravah in v raznih industrijskih napravah vzhodnega dela mesta kakor tudi v središču mesta, so bili povzročeni številni požari in eksplozije. Z razrušenjem industrijskega dela Sheffielda je bil zadan močan udarec angleškemu oboroževanju. Delovanje letalstva se je 13. decembra zaradi neugodnih vremenskih razmer omejilo na oboroženo ogledniško delovanje.

Neka podmornica pod vodstvom kapitana Lehmanna Willenbrocka je potopila skupaj 40.900 ton sovražnikovega brodogoja. Delni uspehi o delovanju te podmornice so bili že objavljeni. Neka mala podmornica je potopila, kakor je bilo že javljeno, tri sovražnikove oborožene trgovske ladje s skupno tonažo 15.800 ton.

Nekaj angleških letal je preteklo noč metalo bomba na razne kraje v zahodni Nemčiji. Samo na dveh krajih je bila povzročena manjša škoda na zgradbah in je bilo osem oseb lažje ranjenih.

Angleška poročila

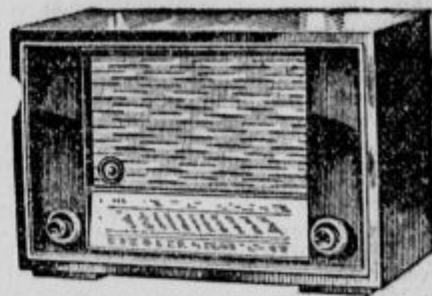
London, 14. dec. t. Reuter: Letalsko ministrvo poroča: Delovanje sovražnih bombnikov je bilo ponoči majhno. Le nekaj bomb je padlo na različne kraje države. Povzročile so znatno škodo.

Vojna na morju

London, 14. dec. t. Reuter: Admiraliteta poroča, da je nemška podmornica na Severnem morju s torpedi potopila angleško pomožno križarko »Warfare«. Preden se je križarka potopila, je sovražno podmornico uničila.

Vlačile vojne mornarice je sestrelil nemško bombno letalo nad Severnim morjem.

NAJPRIMERNEJŠE BOŽIČNO DARILO AEG - RADIO

... morate jih slišati!!!

TOVARNIŠKO SKLADIŠČE ZAGREB - RAČKOGA 8

Prehrana v Nemčiji

Berlin, 14. dec. DNB: Nemški prehranjevalni in kmetijski minister Darre je imel danes na radiju govor, v katerem je na podlagi statističnih podatkov razložil uspehe nemške borbe za vojno proizvodnjo glede ljudske prehrane. V začetku govora je Darre rekel, da se je treba zahvaliti delovanju nemškega vaškega življa in jasnemu vodstvu tega dela, da razpolaga danes v drugem letu vojne Nemčija z najvišjim standardom prehrane vseh evropskih narodov. Minister je poudaril, da se je Nemčiji v nasprotju z vsemi dosedanjimi izkustvi v vojni posrečilo ne samo ohraniti svojo kmetijsko proizvodnjo, temveč je po uradnih poročilih zabeležila tudi vidne rezultate, kar se tiče povečanja proizvodnje. Poseben uspeh je bil dosežen pri proizvodnji mleka. Zadnje mesece so bile dobave mleka 10 do 15% večje kakor pa v istem obdobju lanskega leta. Prav tako je presegla proizvodnja masla za okrog 30% proizvodnjo v lanskem letu. Količina 270 gr masti tedensko za prebivalstvo, spada danes med največje porcije, ki jih dobivajo prebivalci v drugih evropskih državah. Anglija je že danes prisiljena zmanjšati porcijo masla na 220 gr, torej za 50 gr manj kot Nemčija. Pri omejitvi porabe mesa se v primeri s potrošnjo v drugih državah Evrope ugotove slični rezultati kakor pri masti. Vaški proizvajalci pa lahko letos znatno hitreje prodajo svoje blago. Navzlic temu, da je bilo potrebno vložiti mnogo dela letos, pa je bil zabeležen rekorden prinos raznih rastlin. Ta prinos je večji kakor lansko leto. Na poziv vlade se je selstvo prebivalstvo v znatni meri lotilo sejanja oljnih rastlin. Bil je izdelan načrt za povečanje površine, zasejane z repico, od 80 na 200.000 ha. Tudi tukaj je bil načrt že presežen, ker je z repico posejana površina znašala 225.000 ha. Na koncu je Darre rekel, da je Nemčija na podlagi uspehov svoje šestletne borbe za povečanje proizvodnje v stanju, da tudi v drugem letu vojne brez težav in zaprek nadaljuje s programom proizvodnje, ki je bil izdelan leta 1934.

Puhlmann-ov čaj

ublažuje kašelj in razkroja sluz

Dobiva se v vseh lekarnah. Orig. zavitek 125 g Din 37.-

Ogl. reg. br. 1503/1936

Newyork, 14. dec. DNB: Neka radijska postaja je ujela klic angleškega tovornega parnika »Orario« (10.350 ton) na pomoč. Parnik javlja, da je bil torpediran, in sicer 750 milj proč od francoske obale.

Stockholm, 14. dec. DNB: Po obvestilu agencije Reuter se je v Atlantskem oceanu potopil švedski parnik »Daphne« (1514 ton), ki je bil v angleški službi. Od 19 članov posadke se je rešil samo en mornar.

Napadi na Nemčijo

London, 14. dec. t. Reuter: Angleška bombna letala so v več skupinah ponoči bombardirala razne kraje v zahodni in severni Nemčiji ter pristanišča in letališča v Belgiji, Nizozemski in Franciji. Podrobnosti bodo objavljene.

Plombiranje radijskih aparatov

Danes poteče rok, ki ga je direkcija pošte oločila za plombiranje, oziroma prijavo vseh radijskih aparatov. Ker so skoraj vsi lastniki plombiranju podvrženih aparatov prinašali iste šele v zadnjih dneh na pošte v plombiranje, so bile pošte s tem delom preobremenjene in ga niso v celoti zmogle. Zato je direkcija pošte odredila, da se termin za plombiranje aparatov podaljša do vključno 20. decembra 1940.

Direkciji pošte je iz raznih prijav poznano večje število lastnikov radijskih aparatov, ki kljub ponovnim objavam na pošlah, v časopisu in po radiju niso vzeli odredbe o plombiranju resno.

Vsem tem in vsem onim, ki iz kakršnega koli vzroka niso danes se niso svojih aparatov prijavi, oziroma dali plombirati, daje direkcija pošte s podaljšanjem navedenega roka do 20. decembra zadnjič možnost, da to store.

Po tem roku bo možno plombirati samo še aparate, ki bodo prijavljeni kot naročniški in jih bodo naročniki redno ojavili na pošlah. Vsi ostali radijski aparati, ki jih bo pošta izsledila, bodo zaplenjeni.

NI petroleja!

Fendar dobite izvrstno svetilbo z DOMAČIM GORIVOM!

Štedilna SVETILKA na ŠPIRIT „LILIPUT“

za 80 sveč, kompletna s priborom 295.- din. - Brez razpisovanja! - Se ne kadi, ne šumi! Zajemčeno delovanje!

PETRO-LUX, Zagreb

Radišlina 9

Največje skladišče petrolejskih svetilk in rezervnih delov za vse vrste svetilk.

Sprejemlje prodajalce in potnike

Prospekt nočl'emo zastoni in franko

Petain odslovil Lavala

Francoski zunanji minister postane Etienne-Flandin

Bern, 14. decembra. t. (Ass. Press.) Iz Vichyja poročajo, da je v francoski vladi prišlo do dramatičnih dogodkov, ki so dobili svoj zunanji vidni izraz v dejstvu, da je maršal Petain odstavil podpredsednika vlade Lavala (ki je bil po ustavi tudi naslednik Petainov kot državni poglavar). Spremembo je oznanil v radiu sam maršal Petain z besedami:

»Francuzi, pravkar sem sprejel važne sklepe, ki bodo, tako iskreno upam, v dobro francoski domovini. Ustavni zakon, s katerim je bil Laval

imenovan za mojega naslednika kot poglavar države, je ukinjen. Ministrstvo za zunanje zadeve je prevzel bivši ministrski predsednik Etienne Flandin. Ta sklep sem sprejel iz zelo tehtnih razlogov notranje politike in nima nobene zveze z zavzajem naših odnosov z Nemčijo. Jaz ostanem na svojem mestu. Nacionalna revolucija, ki smo jo pričeli, se bo nadaljevala.«

Po maršalovih besedah je godba zaigrala francosko narodno himno.

Dr. Korošec, največji prijatelj akademске mladine

Ko žaluje ves slovenski narod za zlatim, nesebičnim in ljubečim srcem svojega nedosegljivega voditelja, se mu v neizrekljivi boli, globoko v dušo in srce zadeta pridružuje tudi slovenska katoliška akademska mladina, ki je imela v njem ves čas svojega dobrega očeta, voditelja in prijatelja.

Doktor Anton Korošec je hotel biti vedno mlad. In kje naj bo bolj mlad kakor med svojimi fanti, med svojimi akademiki, med svojo mladino! Poleg vseh drugih dobrih lastnosti, ki jih je imel v obilni meri, je bil dr. Korošec mož borbenega in odločnega duha in tega duha je hotel vnesti v svojo mladino, ki ga je rada poslušala, razumevala in ubogala. Nov borben katoliški rod, ki se naj razvija na slovenskem vseučilišču, je po njegovem duhu in svoji odločnosti Korošec red. Rajši kot kogar koli drugega je dr. Korošec klical k sebi in sprejemal akademike. Ti so bili pri njem bodisi v Ljubljani, bodisi v Begunjah na Gorenjskem ali v Belgradu vedno dobrodošli in zašeleni, pa naj je imel še toliko dela, naj so ga težile še tako važne zadeve. Mladina je ljubila svojega voditelja, on pa je čutil to ljubezen in jo je obilno vračal. Naj so prišli akademiki k njemu po kakršni koli nasveti, s kakršno koli prošnjo, vedno so se vračali od njega z zašelenimi navodili in nasveti, nikdar niso bili odbili. Kolikokrat je prišlo za tega ali onega akademika v Cirilovem domu naročilo, naj pride hitro na kolodvor, naj gre ob tej in tej uri v Marijanišče, naj takoj skoči v Begunje ali se pelje v Belgrad, dr. Korošec ga kliče. Ves vesel je poslušal poročila, kako je na univerzi, kakšne uspehe in kakšne težave imajo njegovi fantje, kako se bore, kje podlegajo, kje zmagaajo.

Pa ne samo to. Dr. Korošec je akademike tudi v večjem številu vabil na Begunje, kjer je prirejal sam za njih enotedenske ali še daljše tečaje, jim govoril o politični vedi, o načelnosti, jim razlagal našo najnovejšo politično zgodovino pred in po osvoboditvi, jih bodril, naj bodo dobri Slovenci in zvesti Jugoslavljan, jim svetoval, kaj naj pišejo v svojih dijaških listih, nekaikrat je tudi sam napisal kratke spodbudne besede za »Stražo v viharju«. Tudi v Ljubljani je šel vedno rad govoriti širšemu krogu akademikov, če mu je le čas dopuščal. Z veseljem je zahajal v klub Stražo, ki je ob njegovem prihodu povabil tudi akademike iz drugih društev, da so ga tudi oni slišali. Kakor otroci okrog svojega očeta so se v teh lepih večerih zbirali akademiki okrog njega. Ko je nehal govoriti, so od vseh strani deževala vprašanja, samo da bi še ostal, da bi še kaj povedal. Ko je ob dvajsetletnici slovenske univerze priredila Akademika zveza proslavo v Unioinu, je zopet prišel med akademike in imel pred njimi važen govor, ki je močno odjeknil po celi državi. Kakšno je bilo navdušenje, ko je prišel na tabor Slovence dijaške zveze! Z nekim otroškim veseljem se je veselil uspehov slovenske akademike in srednješolske mladine, saj je vedel, da je versko dobra, narodno zavedna in v jugoslovanski državi misli zakorenjena slovenska mladina najboljša poročila za lepo bodočnost slovenskega naroda. Ni še dolgo tega, ko je kljub težkemu položaju, v katerem smo bili, obljubil, da »se bo žrtvoval«, da bo za nekaj ur poklical študente k sebi in tudi šel mednje, če bo čas.

Doktor Korošec se je dobro zavedal, kako važno je, če se naša akademska mladina strokovno poglubi. Če je le mogel, je poslal za nekaj časa tega ali onega na kakšno tujo univerzo, da se je tam spopolnil v svojem študiju. Stalno je poudarjal, naj se naši akademiki uče tujih jezikov. O političnih je rad poslušal kakšne revne, nadarjenega akademika v Francijo, Italijo ali kam drugam, da se izpopolni v znanju tistega jezika.

Vedno je bil naš voditelj dobre volje, kadar so prišli akademiki k njemu, če ni bil prei, pa je takrat postal. Nekaj pa ga je vedno vznemirjalo: če so mu tožili, kaj drugi delajo, kakšen vpliv imajo komunisti, kako so močni liberalci in podobno. Takrat je postal žalosten in je govoril o čuti manjvrednosti naših ljudi, ki ga vedno pohaja, a ga ne more odpraviti. In ko so prihajali pozneje akademiki k njemu ponosni in samozavestni, jih je bil vesel. »Taka mora biti mladina«, je dejal.

Velik delež imajo akademiki v nenapisani knjigi Korošca dobrotnika. Vincencijeva konfe-

renca za akademike je imela v njem največjega dobrotnika. Večkrat se je pripetilo, da je razdal ves denar, ki ga je imel pri sebi v Ljubljani, pa so ga prišli prosili še študentje. Kaj naj naredi? Ali naj jih odbije? Nikdar! Sposodil si je denar, da jim je lahko dal. Preko Vincencijeve konference za akademike je razdal vso obliko, ki je ni nujno potreboval. Tudi perilo, čevlje, robe, zimске jopiče, vse jim je pošiljal. Marsikateri akademik je že obupoval, nobene oblike ni več imel, pa je zopet prišla kaka Koroševa oblika in še denar za krojača povrh, da si jo je lahko dal prenarediti. Akademskim društvom je rad dajal in kupoval knjige za družbene knjižnice, več društvom je kupil tudi radio in pisalni stroj. Koliko revnih študentov se je zatekalo k njemu v denarnih stiskah in nihče ni bil odbit, vsem je pomagal, če je bilo le kako mogoče. Vse je razdal, kar je imel. Saj je dobrotljivost do akademikov le majhen kosček tega, kar je storil tisočim in tisočim, ki so našli v njem nesebičnega dobrotnika.

Sedaj je ugasnilo njegovo dobro, očetovsko srce za vse, tudito za naše akademike. Nič več jih ne bo klical, nič več se ne bodo gnetli pred njegovimi vrati. Sedaj ne bodo več slišali njegovega znanega vprašanja, »no, kaj bo dobrega« ne več njegovega »dobro«, s katerim je imel navado potrditi, kar je slišal, razumel in uslišal. Med slovensko katoliško akademsko mladino pa bo ostal in rasel njegov mladostni, pogumni in odločni duh, njegova katoliška misel, slovenski ponos in državljanska zavest, doktor Korošec bo živel naprej v Koroševi mladini!

Dr. Korošec in slovenska kultura

Z dr. Korošcem ni samo na večno zvezana politična usoda slovenskega naroda v zadnjih štidesetih letih njegovega javnega delovanja, temveč je z njim povezana tudi kulturna razgibanost Slovencev, ki je v njem imela največjega podpornika in ljubitelja. Saj je bil dr. Korošec v neprestani zvezi s kulturnimi delavci, ki so se udeleževali na najrazličnejših področjih kulturne življenja ter je zasledoval vsako gibanje, ki je imelo za namen, afirmirati slovenstvo v njegovi kulturni oblasti, v umetnosti, znanosti, ljudsko-prosvetni organizaciji itd. Saj je on sam zrasel iz najtesnejšega stika z ljudsko-prosvetnim delom, vabil se je že v bogoslovju organizacijskega in narodno-prosvetnega dela, nastopal sam aktivno kot častnikar v »Slovenec«, »Domoljub«, zlasti pa v štajerskih listih, kot urednik »Slovenskega gospodarja«, ustanovitelj »Našega doma«, urednik »Südslovenische Post«, ki je v nemščini branila kulturne in politične pravice slovenskega naroda. Kot poslanec v Gradcu in pozneje na Dunaju se je potegoval za skupnost slovenskega in hrvaškega nastopanja v borbi za svoje kulturne in politične ustanove ter je le s svojo borbo dosegel v najbolj strupenih fašistih ustanovitev gospodarske šole v Št. Juriju ob južni železnici. Tedanje njegovo delo je obhajalo vse v ljudsko-prosvetnem in političnem organizacijskem delu, saj je ustanavljal Slovensko kršćansko zvezo za Štajersko po Krekovem zgledu in po njem prevzemal trud orača ledine na štajerskih tleh. Koliko je govoril po tedanjih društvenih domovih ne samo o političnih stvareh, temveč tudi o kulturnih, vedno in povsod pa je branil osnovne kulturne pravice slovenskega naroda: njegov jezik in pravico do svobodnega razvoja. Ta njegova zvestoba do najbistvenejših slovenskih kulturnih prvin je bila tako trdna in živa, da je nikdar in nikoli ni omajal noben tuj vihar, nobena zapreka. Vedno in povsod je bil pripravljen braniti in hraniti te največje slovenske dobrine: vero, jezik, kulturno svobodo.

Toda glavno njegovo delo za slovensko kulturo se je začelo šele v osvobodjeni državi, katero je on sam bistveno ustanavljal in jo vodil. Ze samo to dejstvo, da nam je z mnogimi borbami in tveganostjo lastne glave priboril politično svobodo in nas popeljal kot prvi slovenski in hrvaški samostojni vladar (predsednik Narodnega veča) v Jugoslavijo, že s tem dejstvom je postavil temelji, na katerem se je mogla razviti in postaviti trdna in dokončna stavba slovenske kulture ter se zasedati za večnost. Gotovo je to, da je svoboda šele predpogoj za kulturno osamosvojitve: zato politiki ustvarjajo pogoje, na katerih šele se morejo potem razviti v

polnost vse narodne notranje kulturne sile. Tako je delo dr. Korošca kot politika v Jugoslaviji pomenilo tudi največji uspeh Korošca kot kulturnega delavca in borilca za rast slovenske kulture. Njegovo delo je, če danes ni več tistega vprašanja, ki je bilo aktualno še ob prevaru, namreč: ali je slovenski jezik zaradi neobdelanosti in zaradi majhnega števila nosilcev sploh zmogel evropskega razvoja? Tedaj je še bilo vprašanje našega znanstvenega jezika odprto. Toda danes? Popolna univerza v Ljubljani, Akademija in razne kulturne ustanove, predvsem znanstvene, stanovska društva raznih znanstvenih poklicev — vse to priča, da smo za vekomaj rešili naše jezikovno ilirsko vprašanje ter se tudi na tem najbolj občutljivem mestu povzpeli do popolne samostojnosti, da je tudi tu v območju duha poglata slovenska samobitnost do najvišjih vrhov. In pri tem delu Korošev delež ni bil majhen, da, bil je odločilen. In prav slovenski kulturni delavci moramo biti sedaj ob njegovi smrti njegovi močni in močnejši roki hvaležni za vse, kar je storila dobrega v zgradbi slovenske kulturne potrditve.

Dr. Korošec je bil tisti, ki je kot podpredsednik jugoslovanske vlade predsedoval seji vlade, pri kateri ni bilo zastopnika kulturno jugoslovansko orientiranega dela slovenskega občinstva, in pri kateri je bil sprejet 1. 1919 sklep o okrajni slovenski univerzi v Ljubljani. Po njegovem prizadevanju je bila slovenska univerza izpopolnjena ter imenovani še zadnji profesorji, ki bodo sedaj ob smrti pospremili svojega šefa dr. Korošca kot prosvetnega ministra in častnega doktorja univerze Aleksandra I. v Ljubljani. Slovenska univerza je sama čutila potrebo, da ga odlikuje s svojim najvišjim odlikovanjem, svojega ustanovitelja, ohranjevalca v najtežjih dneh in izpopolnitelja, kakor se je to zgodilo ob 20 letnici univerze.

Pa ni dr. Korošec ustanovil samo univerze, on je bil tisti, ki je omogočil s pomočjo ministra Magaraševića ustanovitev slovenske Akademije znanosti in umetnosti. Tako je z njegovo pomočjo slovenski narod dobil največje potrdilo svoje kulturnosti v ustanovah, ki jim je dr. Korošec bil ustanovitelj in največji podpornik. Tudi univerzitetna knjižnica in vse univerzitetne ustanove, ki se sedaj pod njegovim vladanjem zdajajo po Ljubljani, vse to priča, da je bil dr. Korošec vedno in povsod prežet najčistejšega kulturnega slovenstva, ki ga je podpiral, kjer je mogel in kakor je mogel. Tudi njegovi volji so bile stavljene ovire, pa on jih je znal upogniti in priti do cilja, ki mu je bil: urediti slovenstvo v vseh njegovih kulturnih silnicah ter ga urejenega dvigniti v večjo silo in moč jugoslovanstva.

Toda ne smemo pozabiti, da je prav tako, kakor visoko šolstvo, skrbel tudi za široko kulturno probudo naroda. Kdo je bil, ki je stotine in stotine slovenskih prosvetnih domov zaprl in uničil stotine kulturnih organizacij? Dr. Korošec ne. Pač pa jih je on zopet poklical v življenje in jim dal razmaha. Prosvetna zveza v Ljubljani, Prosvetna zveza v Mariboru, dekleške organizacije in fanlovske so živele od njegove ljubezni. Ni pa pri tem preganjali nasprotnih organizacij, temveč je v svoji pravilnosti zahteval samo enakopravnost in popravilo krivic. Stadion, slovenski šport, vse to je bilo drago njegovi širokogrudnosti in vse je bilo deležno njegove podpore, prav tako kot slovenski umetniki, katerih slike je dobro poznal in knjige bral.

Še in še bi človek pisal o dr. Korošcu kot dobrotniku slovenske kulture zlasti v zadnjem času, ko je prišla v njegov resor skrb za duha v naših šolah in skrb za dvig jugoslovanske kulturnosti sploh. Kot prosvetni minister je med prvimi svojimi odloki začel smernice duhu, ki naj se razvija v okviru domače tradicije brez motenj od zunaj, iz sebe samega in dediščine rodov. Te dediščine slovenskih davnih pokolenj je on priboril mesto na univerzah in akademijah ter tako s svojo voljo in svojo neizmerno ljubeznijo do slovenske, resnično slovenske kulture postavil največje, najtrdnjše pečate na slovenstvo kot notranji dokument slovenske narodne in kulturne samobitnosti.

In ob smrti mu bo to dejanje eden največjih spomenikov, pred katerim se bo vsak Slovenec, ki ljubi slovenstvo, do dna priklonil njegovemu največjemu poborniku!

Slava mu!

Mladina JRZ o pokojnem voditelju

Vsakemu človeku, ki dela v javnem življenju a posebno nam politični mladini, je njegovo življenje najsvetlejši vzor, kako je treba delati za svoje ljudstvo: nesebično, pošteno in brez odih in brez ozira na politične težave. Tako je znal delati samo on. Če se mi mladina JRZ želimo v polni meri odkupiti za njegovo nesebično delo v dobro našega kralja, naroda in domovine, potem mora naše delo biti prav tako, z istimi ideali, naša pota pa morajo biti tista, po katerih je hodil on, da bi dosegel svoj cilj. To mi danes tukaj zbrani in žalostni za našim velikim pokojnikom svečano obljubljam. Slava velikemu možu, našemu prvaku dr. Korošcu!

Po seji je delegacija 20 članov odšla v senat, kjer se je poklonila in pomolila ob mrtvaškem odru svojega voditelja.

Jutri se bo vsa belgrajska mladina JRZ udeležila pogreba predsednika senata dr. Korošca. Na pogrebne slovesnosti v Ljubljano pa bo šla posebna delegacija in ves izvršilni odbor mladine JRZ. Na mrtvaški odru pokojnega dr. A. Korošca je mladina JRZ položila lep venec.

Zahvala kralja Petra in namestnika Pavla

Belgrad, 14. dec. AA. Na dan krstne slave kralja doma sta Nj. Vel. kralj in Nj. kr. Vis. knez namestnik sprejela čestitke iz vse države in inozemstva, ki izražajo vdanost in rodoljubne želje kralju. Po najvišjem nalogu ima pisarna Nj. Vel. kralja čast zahvaliti se posredcem in ustanovam zaradi poslanih čestitk, kakor tudi vsem, ki so se ob tej priliki vpisali v dvorsko knjigo. — Iz pisarne Nj. Vel. kralja.

Jegličev akademski dom

bo spomenik slovenskemu vladiki. Vsi zavedni Slovenci darujte v ta namen!

Posiljajte na Hranilnico dravske barovine — čekovni račun 10.680.

Slovenski dijak ob smrti narodnega voditelja

Zazvonilo je. Veseli smo se vsuli iz razreda na hodnike. Pravkar smo hoteli pričeti vesel razgovor na račun mimoidočega profesorja, kot je to navada med študenti; kar pristopi tovariš in reče: »Fantje, naš narodni voditelj je mrtev.« Kakor težka mora je leglo na nas. Spogledali smo se in molče odšli vsak na svoj kraj, da zakrijemo prvi grozni utrinek te strašne novice, da ga v žalosti prebolimo. O, kako radi bi, da nam tega ne bi bilo treba.

Študij za ta dan je končan. Kako tudi ne? Ali Moreš biti ravnodušen ob izgubi svojega voditelja, ob smrti njega, ki je dal vse za narod, vse za te. Priboril ti je svobodo, gradil Jugoslavijo, ti dal šole in končno pri delu za te in narod umrl.

Zopet je zazvonilo. Zbrali smo se v razredu. Nekateri žalostni in resni, drugi — malo jih je — hudomušno nasmejani. Prvi niso govorili. Tudi na zabavljanje in opazke niso odgovarjali. Prišel je profesor in razlagal. Nekateri so pisali, drugi so se zabavali na svoj način, tretji pa so sedeli s evinčnikom v roki in premišljevali. Niso mislili na profesorjevo razlago. Niso mogli. Čeprav mladi, so se zadržali ob nesreči svojega naroda in mislili na posledice. Ko je zazvonil zvonec, so se zbrali spet v gredo in soglasno sklenili, da bodo zvesti in pokorni preostali narodnim voditeljem.

Odmor se je končal. Profesor je prišel in razlagal. Nekdo je potrkal. Sluga je prišel okrog nico, ki je potrdila žalostno vest. Še globlje smo se sklonili... Kako veseli smo bili, ko nas je profesor pozval, da naj zmolimo Oče naš, Molili smo glasno in zaupno. Molitev se je dušila v grlu, a do konca je šlo.

Gospod profesor, tega katoliški in narodno zavedni dijak ne bomo pozabili. Hvaležni smo Vam za to. Prav tako pa ne bomo pozabili onih, ki so se ob tej priliki norčevali in zabavali ter se razburjali zaradi odpada plesnih vaj. Res, lep slovenski rod! Hvala Bogu, da je malo takih! Naš mladostni ponos pri tem ni klonil. Nasprotno. Le tiho smo se sklonili in razvijali dalje svoje misli.

Odšel je od nas. Zapustil si nas, ki si nas toliko časa vodil. Odšel si, a narod je ostal. Z njim smo ostali tudi mi, tvoji dijaki, ki bomo Tvoje ideje ohranili in se za nje borili, kakor se bomo za ideje Tvojeje sodelavca Jan. Ev. Kreka.

Narod slovenski, ki si imel Sloška, Kreka, Jegliča in Korošca, prosi Boga, da ti da še več takih voditeljev!

In Ti, ki si nas zapustil, vedi, da boš čeprav brez potomcev, živel vedno med nami. Spomenik, ki si ga postavil — Slovenija in Jugoslavija — bo stal, dokler bo živel slovenski rod. Z njima pa mi vsi, ki bomo živeli za ideale, katere si nam Ti postavil. J. Č.

Razpis službe

Občina Hoče pri Mariboru bo nastavila 1. marca 1941 tajnika kompetenta, ki bi obenem prevzel službo organista in cerkovnika pri nadzupnijski cerkvi v Hočah. Prošnje je treba vložiti do 11. januarja 1941 pri občini.

V Romuniji preprečen komunistični prevrat

Bukarešta, 14. dec. b. Snoči so opazili v Bukarešti in ostalih večjih romunskih mestih, da se izvajajo izredni varnostni ukrepi, zaradi česar je v širokih slojih zavladala velika nervoznost, zlasti ker ni nihče vedel, zakaj gre. Po vseh pripravah sodeč je šlo za velike dogodke in ljudje so pričakovali, da bo prišlo do novih razračunavanj. Poleg državne policije je nastopila tudi vojska, ki sicer ni šla na ulice, vendar pa je bila v najstrožji pripravljenosti. Vso noč so drveli po bukarštanskih ulicah kurirji na motorjih ter vzdrževali zvezo med vlado in posameznimi vojnimi poveljstvi. Telefoni so brneli vso noč. V teku dneva so bili varnostni ukrepi še poostrejeni. Zvedelo se je, da so to pot pripravljali komunisti udar in hoteli povzročiti državljansko vojno s podporo inozemstva. Na nočni seji je notranji minister poročal o komunističnih načrtih. Zaradi tega so oblasti storile vse, da v kralju zadušijo vsak ukrep. Patulje so hitele v razne smeri ter v sedežih komunističnih organizacij zaplenile ogromno število letakov in očetističnega materiala, ki ga sedaj proučujejo. Na podlagi teh dokumentov so bile aretirane tudi številne politične osebnosti skrajne levice.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled Pregled po bojiščih

Na bojiščih je v preteklem tednu zavladala še večja živahnost. Na angleško-nemški fronti je prizadelo silovito nemško bombardiranje ta teden London, na katerega je bilo vrženih 70 vagonov bomb, Birmingham in Sheffield. Angleški bombniki pa so še v večji izmeri bombardirali Düsseldorf in Mannheim. Na grško-italijanski fronti so Grki svoje prodiranje sicer nadaljevali, toda proti koncu tedna je zavladalo slabo vreme in pojavili so se tudi italijanski protinapadi, kar je napredovanje na severnem delu fronte ustavilo. Na angleško-italijanski fronti v severni Afriki pa je angleška armada začela z ofenzivo, ki se nadaljuje še na koncu tedna. Po uradnih poročilih so Angličani do sedaj ujeli nad 20.000 nasprotnikov z vsem pripadajočim vojnim materialom in živčevjem. Med ujetniki se nahaja 6 generalov, med njimi en armadni in 5 divizijskih, eden pa je bil v boju ubit. V teku ofenzive so napadale pritiskali nasprotnika nazaj do libijske meje. — Na morju je nemška podmorska vojska proti angleškim trgovskim prevozom trajala dalje in imela uspehe, ki delajo Angležem velike skrbi. — Na Daljnem vzhodu je prišlo do Kitajsko-uspešnih bitk z Japonci, medtem ko se sovražnost med Siamom in Indokino v malem obsegu nadaljuje.

Politični pregled

Na političnem polju stoji v ospredju dogodek obisk madžarskega zunanjega ministra Csanjya v Belgradu. Pri tej priložnosti je bil podpisan »pakt o trajnem miru in večnem prijateljstvu med Madžarsko in Jugoslavijo. Jugoslovansko-madžarska pogodba je dogodek, ki ni v zvezi z diplomacijo osi, ali Anglije ter nima nič opraviti s trojno zvezo, marveč je samostojen dogodek, ki uvaja pomirjenje med dvema podnav-

skima državama. Kot takšen bo imel svoj velik vpliv na ves položaj na jugovzhodu Evrope, kjer je bilo s tem zgodovinskim dejanjem ponovljeno jamstvo, da se vojna na ta proslor ne bo raztegnila.

V istem duhu so se v preteklem tednu začeli tudi pogovori med Turčijo in Bolgarijo, ki naj bi dosegli pomirjenje duhov, ki jih je bolgarska kriza tako hudo razburila. Toda ti pogovori, kakor tudi posvetovanja, ki so se začela med Bolgarijo in Jugoslavijo, trajajo dalje.

Dogodki v Grčiji in v severni Afriki so imeli posledice, da so se pogajanja med veselima osi sča na eni, Francijo in Španijo na drugi strani, nekoliko zavlekla ter v bližnjih dneh ni pričakovati pristopa Španije in Francije k javnemu sodelovanju z veselima osi sča proti Angliji.

Iz Amerike so prišle nove zagotovitve na naslov Anglije, da bodo Združene države materialno in denarno podpirale Anglijo. Združene države same pa se pridno pripravljajo, da bi mogle odgovoriti na vsako nevarnost, ki bi jim pretela na Tišem morju od strani Japonske.

Notranji pregled

Vsi drugi notranjepolitični dogodki zatemnijo ob smrti našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ki je odšel k zadnji veliki avdienci pri Vladarju sveta v soboto zjutraj ob 7, da mu izroči v varstvo slovenski narod in njegovo usodo v veliki in viharini uri zgodovine. Kakor so bila dosedaj vsa njegova državna dejanja blagoslovljena z uspehom za slovenski narod in za jugoslovansko državo, tako smo prepričani, da bo tudi ta poslednja avdienca pri Bogu v večnosti. Slovenski narod bo prosil Boga, da bo njegovemu voditelju dober sodnik in dober plačnik, ter da bo uslišal njegovo prošnjo, da slovenski narod ostane to, kar je bil pod njegovim vodstvom, katoliški, slovenski in jugoslovanski.

Novi škof v Skopljju

Sprejem škola dr. Čekade pred cerkvijo v Skopljju.

Skopljje, 12. decembra.

Lepe cerkvene slovesnosti povsod povzdignejo v vernikih versko zavest, a pri nas v diaspori so take slovesnosti še posebno potrebne. Kdor je gledal naše vernike v Skopljju v teh dneh, ko smo sprejeli novega škola in ko je bil slovesno ustoličen, je moral reči, da so nam tudi zunanje cerkvene slovesnosti potrebne. V ljudeh zraste ob takih prilikah verska zavest in še bolj se povežejo s Cerkvijo. A taka zavest in taka povezanost s Cerkvijo je prav v diaspori še mnogo bolj potrebna kot v povsem katoliških krajih.

Novoimenovani skopljjski škof, prevzvišeni g. dr. Smiljan Čekada, je prišel v Skopljje 22. novembra, z enodnevnim zamudo, ki je nastala zaradi vremenskih neprilic, ki so prekinile železniški promet. Seveda je bilo v Skopljju zaradi tega precej nerazumevanja, a katoličani so se vseeno zbrali v lepem številu na postaji, a še več pred cerkvijo. Na postaji so ga pozdravili predstavniki oblasti, cerkveni pozdravni komitej je bil pred cerkvijo. Ob tej priliki se je zbralo v Skopljju rekordno število duhovnikov. Dva in trideset smo jih našli; skoraj vsi domači in dvanajst tujih, ki so bili v Skopljju v aktivni in rezervni službi. Ko je po pozdravnem nagovoru kapitularnega vikarja gospoda V. Zakrjaska novi škof na cerkvenem pragu kleče poljubil križ, so mnogim vernikom prišlo solze v oči. V cerkvi so vsi duhovniki izrazili novemu škofu spoštovanje in poslušnost s poljubljanim njegovega prstana. Tudi ta obred je napravil na vse prisotne vernike, ki so napolnili cerkev, mogočen vtis. Škof je potem prvič blagoslovil svoje nove vernike in s svojim prvim nagovorom, v katerem je pokazal vso lepoto svoje mehke duše in svoje ljubice srce, pridobil za sebe srca vseh prisotnih.

Nestrpnost je vsa škofija, posebno pa še skopljjska župnija, pričakovala 8. decembra, dan slovesnega ustoličenja novega škola. Ze dan prej so bili katoliški dijaki v Skopljju prijetno iznenadeni, ko so se vsi zbrali v cerkvi k sv. obhajilu, pa so zagledali pred oltarjem novega škola, ki jim je s svojim nagovorom vliil v duše novih moči za mladostne borbe.

Mala katedrala in župnijska cerkev v Skopljju na praznik Brezmadežne ni mogla sprejeti vseh, ki so prišli, da slišijo prvo školovo pridigo in prvo obhajilo.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 15. decembra: Tretja adventna nedelja. Kristina, dekla; Valerijan, škof.

Ponedeljek, 16. decembra: Evzelij, škof; Albina, devica, mučenica.

Torek, 17. decembra: Lazar, škof, Vivina, devica.

Novi grobovi

† V Bovec v Julijski krajini je v nedeljo, dne 8. novembra umrl zadet od kapi g. Oskar Mlekus, znani gostilničar in posestnik. Naj v miru počiva!

Osebnostne novice

— Za docenta na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je bil imenovan dr. inž. France Vagaja.

— Diplomiran je bil za inženirja arhitekta na tehniški fakulteti v Ljubljani gosp. Gregorac Nace iz Ljubljane. Čestitamo!

— Poročila sta se gdč. Julci Kunaver, privatna uradnica, in g. Kolman Kovačič, carinski uradnik, oba iz Ljubljane. Obilo sreče!

FRANZ JOSEF GRENCICA

— Nj. Vel. kralj Peter II. je nedavno poveljal prejeti pokroviteljstvo XX. mednarodnega pomladanskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 31. maja do 9. junija 1941.

— Za uvedbo brzovlakov štev. 2 in 3 za božično sezono. Od 13. novembra dalje sta bila ukinjena brzovlakova št. 2 na progi Belgrad-Jesenice ter št. 3 na progi Jesenice-Ljubljana. Ker je sedaj generalna direkcija državnih železnic vzpostavila za božično sezono obratovanje brzega vlaka št. 2, ki odhaja iz Belgrada ob 9.02 ter je v Ljubljani po prejšnjem voznem redu ob 20.13, le deloma, namreč samo na odseku Belgrad-Zagreb, je Tujsko-prometna zveza v Ljubljani prosila železniško direkcijo, da vzpostavi promet vlaka B-2 do Jesenic, otemen pa v celoti uvede vlak B-3, ki odhaja iz Jesenic ob 7.46 ter je v Belgradu ob 20.15. Oba vlaka sta za zimski turizem Slovenije izredno važna ter bi bila tudi za državne železnice za časa zimске sezone rentabilna. Upravičeno pričakujemo, da bo generalna direkcija državnih železnic upoštevala to prošnjo ter pravočasno, vsaj od 21. t. m. dalje, ponovno vpeljala oba vlaka.

— sostvujejo slovesnemu ustoličenju in pontifikalni sv. maši. V spremstvu duhovščine je novi škof v slovesnem sprejemu prišel v cerkev, kjer so ga pred verniki čakali najvišji predstavniki oblasti, in to: zastopnik g. ministra pravde, predsednik apelacijskega sodišča g. Dimitrijevič Dragutin, podban g. dr. Aleksander Cvetković, poveljnik III. armade armadni general g. Ilija Brašić, skopljjski župan arhitekt Josif Mihajlovič in dekan filozofske fakultete g. Banašević. Ko je škof obkel ornat, sta bili prebrani papeški buli — ena naslovljena na škola samega, druga na duhovnike in vernike skopljjske škofije — in to v latinskem in srbskohrvatskem jeziku. Prisotni duhovniki, med katerimi je bil tudi zastopnik vrhbosanske nadškofije g. Kralik, so potem izjavili novemu škofu poslušnost s poljubom prstana. Med pontifikalno sv. mašo je novi škof v svoji krasni pridigi poudaril poslanstvo katoliškega škola in v lapidarnem govoru naznačil idejne smernice svojega dela.

Na slovesnem kosilu, ki je bilo prirejeno v cerkveni dvorani, je bilo poleg že zgoraj omenjenih predstavnikov navzočih več uglednih katoličanov iz Skopljja in drugih župnij. Od Slovencev pa so bili poleg obeh slovenskih konzultorjev, msgr. Kordina in bivšega kapitularnega vikarja Zakrjaska, prisotni še upravitelj semenišča Dorčić, vojaški duhovnik Jamnik Oskar, bitoljski župnik Alojzij Turk, gg. kaplana Bajuk Ciril in Andrej Prebil C. M., a od civilistov univerzitetni profesor dr. Gregor Cremonšnik, upravnik bolnišnice dr. Viktor Sosić in finančni svetnik na finančnem ravnateljstvu dr. Anton Matelič.

Zvečer so verniki še enkrat napolnili cerkev, kjer je bil slovesen sprejem v Marijine družbe. Celodnevno slavnostno razpoloženje je pa zaključila akademija, ki so jo priredila katoliška društva v cerkveni dvorani, ki je bila za to prireditev mnogo premajhna. Dveurni program je izzvenel v eno misel, katero je tudi prevzvišeni škof na koncu poudaril: »Škof je naš duhovni oče, a mi smo njegovi otroci.

Skopljjska škofija, katero je pokojni škof dr. Ivan Gnidovec posvetil s svojim znojem, ima zopet svojega duhovnega nadpastirja. Tudi naši Slovenci na jugu se tega vselej in iskreno ter zaporno pozdravljajo svojega novega škola, želeč mu mnogo božjega blagoslova, ki naj po njem prehaja tudi nanje.

— Zamude vlakov ob odhodu s postaje v Ljubljani so v začetnem času prenehale. Železnica odpravlja vlake ne glede na to, ali se čakajo potniki pri potniški blagajni. Železnica se opira na svoj poziv, ki ga je pred kratkim izdala na potujoče občinstvo. Opozorila je med drugim tudi na to, da si morajo potniki nabaviti vse vozovnice že v predprodaji pri Putniku.

V bolu za svojih 32 zob uporabljajte zdravilno pasto PARADENTIN za masiranje zobne dlesni in čiščenje zob. Pasta Paradentin izredno razkuži usta, utrjuje majave zobe in preprečuje lanko krvavenje dlesni. Dobi se v drogeriji Gregorič, Ljubljana, po 16 din. — Glavno skladišče: Laboratorij »Vis-Vite«, Zagreb, Langov trg 3.

— Tečajnikom MJRZ, ki so bili vabljeni, da pridejo v Ljubljano v ponedeljek, dne 16. t. m., sporočamo, naj v Ljubljano le pridejo zaradi pogreba našega narodnega voditelja dr. Antona Korosca. Tečaj bomo pa nadaljevali v sredo, 18. t. m. Banovinski odbor MJRZ.

— Ali že imate koledar Kmečke zveze 1941?

— Nagrade hišnim poslom-vlagateljem. Hranilnica dravske banovine v Ljubljani, prej Kranjska hranilnica, bo tudi letos izdala za božič več nagrad po 200, 100 in 50 din hišnim gospodinjstvom poslom (kuharicam, hišnam, služkinjam itd.), ki imajo v imenovani hranilnici vsaj že 6 mesecev vložene svoje prihranke na hranilno knjižico. Ti posli so vabljeni, da se do vključno 19. decembra tega leta prijavijo pri blagajni hranilnice (Knalljeva ulica št. 9) med uradnimi urami od 8—12. V izkaz je predložiti hranilno in poselno knjižico. Kdor teh knjižic ne predloži, ne bo pripisane k zrebanju nagrad. Zrebanje bo v petek, dne 20. decembra 1940 popoldne. Gospodinjje in gospodarji naj blagovolijo na to opozoriti svoje posle.

— Za področje okrajnega načelstva v Ljubljani je za nabavo petroleja pri trgovcih na drobno uvedena obvezna nabava izkaznic, katere prejmejo vsi interesi pri občinah, v katerih stanujejo. Vsa podrobna pojasnila dajejo prav tako občine.

— **Železniški upokojenci**, ki so predložili slike za izvršitev novih legitimacij za rezijsko vožnjo, se opozarjajo naj jih dvignejo od 23. t. m. naprej na isti postaji, kjer so predložili slike. Pri sprejemu novih legitimacij bo potrebno stare legitimacije in vložke oddati. Upokojenci se opozarjajo, da so nove legitimacije veljavne šele s prvim januarjem 1941.

— **Elektrika na Pungertu** S. P. D. v Slovenjem gradcu je nabavilo nov dinam in ga instaliralo na strehi planinske kočice na Pungertu. Tok je napeljan iz dinam v klet, kjer so akumulatorji z jakostjo 32 volt. Z napravo razsvetljuje 28 žarnic. Akumulator stalno polni dinam na veterni pogon. Ako bi veter ponehal, je možna razsvetljava 5 dni, ne da bi se akumulator znova polnil. S. P. D. za Mislinjsko dolino je doseglo s tem izredno velik napredek in mu moramo samo čestitati, da je nabavilo tako drago aparaturo. V soboto, dne 14. decembra 1940 je bila izročena naprava svojemu namenu.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Vigred, ženski list, izhaja mesečno. Januar-ska številka izide še pred prazniki. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

— **Zimske počitnice** v zvezi s smuškimi tečajem. Higijenski zavod, oddelek za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani (Državna šolska poliklinika), priredi za božične praznike 11 dnevno zimsko letovanje za osnovno in srednješolsko mladino do 16. leta v svojem počitniškem domu na Rakitni. Vsa pojasnila daje pisarna oddelka za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani, Askerčeva cesta, telefon 44—75. Prijave do 16. decembra 1940.

— **Zimske plašče** v veliki izbiri priporoča Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 11.

— **Z božičnim darilom** skuša razveseliti vsaj na skromen način vsaka vaša gospodinja svoje domače. Seveda bo dodala vrhu vsega tudi izvor nove »Družinske pratike« s pogodb sv. Družine, ker ve, da s tem zelo ustreže gospodarju, babici in malčkom. Prodajalca Ničman v Ljubljani Vam poleg drugega postreže tudi s pratiko, če bi je ne mogli dobiti v domačem kraju.

— V »Službenem listu« kralj. banske uprave dravske banovine od 14. t. m. je objavljena »Uredba o mletju in kruhu«, dalje »Odločba o priznanju jontatrije za specialno skupino medicine«, »Navodilo št. 17 o uporabi uredbe o enodstotnem pripekstvu za narodni invalidski sklad«, »Odločba o maksimiranih cenah surovim kožam domačega izvora«, »Maksimiranje cen za riž italijanskega izvora«, »Odločba glede prisilnega odkupa pšenice v dravski banovini« in »Razglas glede prodaje bencina na drobno.

KRUPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O.ŽUŽEK
TOVORNI AVTO LJUBLJANA
TAVCARJEVA 11

— **Priprave za zimsko sezono na Bledu** so v polnem razmahu, saj je treba pričakovati za Božič izdaten obisk zimskih gostov. Pritisnil je zmeren mraz, toda čež dan posije prav toplo sonce. Zjutraj vstaja iz jezera lahna meglica, ker se jezero ohlaja. Do božiča bo gotovo popolnoma zamrznjeno Okoliške planine že dolgo pokriva bela snežna odeja. Pogled na nje je edinstven. Tudi v dolini je že dovolj snega. Vsi gosti, drsalci in smučarji bodo prišli o božiču v polni meri na svoj račun. Tudi blejski hoteli se na zimsko sezono temeljito pripravljajo. Notranjost Grand hotela Toplice se urejuje, saj je vendar treba za novo zimsko sezono preistiti vseh 128 sob, kolikor jih je v tem elitnem hotelu opremljenih s centralno kurjavo. Tudi v lepi hotelski hali s krasnim razgledom na jezero je že vse prirejeno za sprejem božičnih gostov. V kratkem bo dospela skupina mladih godbenikov in bo tudi za družabno življenje v hotelu to zimo dobro poskrbljeno.

— **Božične razglednice** je zopet založila Prosvetna zveza in sicer L. Leyer »Sveta noč«. Slika nam predstavlja svetonočni dogodek Marijo z Detetom v jaslicah in prihod pastirkov. Razglednica je posneta po sliki, ki se nahaja sedaj v narodni galeriji. — Druga razglednica nam predstavlja Subičeve Tri kralje, katere je Zveza založila že pred leti, pa so bile takoj razprodane. Obe razglednici sta umetniško dovršeno delo, tako po vsebini slike, kakor tudi tehnično, saj so prišle iz Jugoslovanske tiskarne. Zahtevajte jih po vseh trafikah in trgovinah. Večje množice razpošilja tudi Prosvetna zveza v Ljubljani.

— **Da boste stalno zdravi**, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srea, ledvice, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žleze in živece ter čisti kri in organizem raznih strupov.

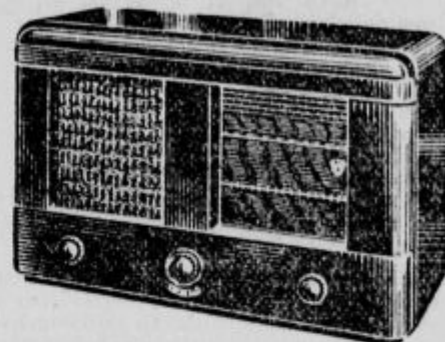
RADIO KÜRTING in BRANN BIRKE
Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 24-56

— **Tujski promet v Prekmurju** je lani znatno upadel kar se tiče inozemskih gostov; domačih obiskovalcev, zlasti izletniških družb, je bilo pa razveseljivo število. Vse kaže, da je Prekmurje kljub oddaljenosti od središča Slovenije postalo priljubljena izletna točka prav zato, ker je bilo do sedaj premalo znano. Velika zasluga za poglabljeno zanimanje za Prekmurje brez dvoma

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.

Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Gaimatinova ulica 13
ANTON BREMEČ, CELJE, Miklošičeva ulica št. 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta št. 11

soboškemu tujskoprometnemu društvu, ki je organiziralo uspešni Prekmurški teden in z njim vzbudilo zanimanje za lepote in posebnosti starodavne Koceljeve dežele. Na vsak način pa lahko društvo gleda ponosno na uspehe svojega dela, ki niso samo lokalnega, ampak predvsem splošno narodnega pomena, ko deluje za zblizanje Prekmurja z ostalo Slovenijo. Letos je izdalo skupno s Putnikom propagandno brošuro o Prekmurju in prevzelo tudi polovico od celokupnih stroškov, ki znašajo 35.000 din. K dohodkom, ki so znašali 18.000 din, je zdaj tudi občina primaknila še 300 din, trgovski gremij 1000, gostilničarska združba pa 500 din. Na seji, ki je bila ta teden, je bil sestavljen odbor, v katerem so še naprej ostali kot predsednik župan g. Hartner, podpredsednik ravnatelj gimnazije g. inž. Zobec, tajnik g. Ludvik Marič, blagajnik pa poštni upravnik g. Slavko Vutkovič. Tujskoprometno društvo si je za prihodnje leto postavilo v program razna olepševalna dela v Soboti in organizacijo izletov po Prekmurju.

— **Starinske predmete**, pohištvo, porcelan, kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum inž. Rovšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-a-vis hotela Union.

— **Prikrasne tečaje za krojače**, krojačice in čevljarje v Ljubljani priredi kr. banska uprava v prostorih tehniške srednje šole. Tečaje bosta vodila obrtna učiteljica Knaflj Alojz in Steinman Josip. Interesenti naj priglase svojo udeležbo osebno ali pisмено najkasneje do 7. januarja 1941 kr. banski upravi, VIII. oddelku, Erjavčeva ulica št. 12, kjer dobe tudi vse potrebne informacije.

— **Dajte svoje dokumente**, pisma, police, slike, zemljevide, načrte itd. na Vitoflex aparat preslikati. Pocen je, a izgleda prav kakor original. Drogerija Gregorič, kr. dv. dobavitelj, Ljubljana, Prešernova 5.

— **Prav primerno darilo mladini** za Božič ali Novo leto so dr. Sušnikovi »Akademiški poklice«, ki nudijo najboljših napotkov glede izbire poklica itd. Knjiga (cirka 400 strani) se dobi v knjigarnah ozir. pri Slov. kat. akad. starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva 5, za 40 din (po pošti 45 din).

— **Uspešno konzerviranje jajc**. Pri nas Slovenceh se rado povdarja, kaj vse bi se dalo izboljšati in preurediti in se pri tem navadno kaže s prstom na tuje vzglede. Šele v zadnjih letih smo pričeli tudi pri nas uporabljati razne pridobitve zamejstva. Taka pridobitev je tudi konzerviranje jajc v hladilnih napravah. Železničarji so ustanovili poseben gospodarski zadrugo (Zegoza) z namenom, da zanesejo med železničarje, ki žive raztreseno po deželi smisel za smotrno kurjerejo, da zgine s dvo-rišv vsa možgača navlaka kurjih pasem. Poleg tega pa ima zadruga v programu tudi rejo gospodarskih pasem kuncv in koz ter pospeševanje domače delavnosti. Letos je zadruga konzervirala v manjšem obsegu jajca. Poskus je bil prvi in je dobro uspel. Kljub temu, da so bila jajca vložena v neugodnih mesecih (julij, avgust), so vendar ohranila do danes svojo svežost. Splošno je znano, da shranjevanje gospodinjstev jajca ali v žitu, ali v pepelu, v apnjeni vodi, vodotopnem steklu, garantolu in sličnih sredstvih. Tako konzerviranje pa vpliva na fizikalna svojstva jajc. Nov je način konzerviranja v hladilnih napravah pri čemer utrpijo shranjena jajca le neznatne spremembe. Pri nas se izvozna trgovina že nekaj časa poslužuje tega načina in shranjuje jajca za krajšo dobo. Za daljše razdobje pa mora biti le odbrano blago. Če želimo doseči uspeh je treba vložiti neoplojena jajca. Ker se na ta način sploča le pri veliki množini, je treba zato velikih investicij. Pri tem pa se doseže dvojna korist. Ker morajo rejci blago odbrati dosežejo zanj pri prodaji višje cene. Nato se jajca, ki so bila nakupljena v mesecih ku so jajca na trgu poceni shranijo in dajo na trg šele, ko v zimskih mesecih cene na trgu poskočijo. Velika množina jajc lahko vpliva na ceno ter je tako tudi konsument deležen ugodnosti tega shranjevanja. V zimskem času je na trgu sicer mnogo jajc ki pa niso tako sveža, ker so konzervirana na primitivnem način. Novi način pa obeta, da bo znižal ceno, p tudi izboljšal kvaliteto jajc.

Slovence v Zagrebu in na jugu države

opozarjamo, da je Jugoslovanska tiskarna izdelala čudovit posnetek vsem Slovincem drage Marije z Brezij

v velikosti 50×66 cm in v krasnih barvah. Sliko je založilo Vodstvo Marijinih družb v Ljubljani, z željo, da bi to sliko imeli vsi Slovenci v svojih domovih, kjerkoli se nahajajo. Tudi vam bo drago, če boste imeli košček Brezij v svojih domovih, četudi ste daleč od Slovenije. Obrnite se na Škofijsko vodstvo Marijinih družb, da vam sliko pošlje. Cena je 40 din, če jo naročite v zavitu najmanj 15 izvodov. Sicer bi bilo treba posebej računati priporočeno poštnino in ovoj. Pogovorite se s svojimi duhovniki. Naslov založbe: Pisarna vodstva Marijinih družb, Ljubljana, Streliska 12.

MARIBOR

Ob smrti voditelja Slovencev

Maribor, 14. decembra.

Kakor blisk iz jasnega je danes zadela Mariborčane novica o smrti dr. Korošca. Ko se je na vse zgodaj pojavila črna zastava na mestnem magistratu, se je začela ta zla novica bliskovito širiti med meščani in v nekaj minutah je vedelo za njo celo mesto. V našem uredništvu je neprestano pel telefon, ljudje so spraševali, zanimali se za podrobnosti, in že pri teh telefonskih razgovorih se je videlo, kako jih je veselelo prebranje. Se bolj pa je prihajalo do očitka na ulici v lokalih, povsod kjer se shajajo ljudje. Sestajale so se gručice, iz vsake je vela prijetna govorica, vsi obrazi so bili zasrbljeni, poznalo se je na vsakem koraku, da se ljudje zavedajo velikanske izgube, ki je zadela ne samo slovenski narod, temveč celo našo državo. Maribor se zaveda, kaj dolguje velikemu pokojniku. Dolguje mu hvaležnost za svojo osvoboditev, za svobodo celega severnega dela Slovenije, za katero se je velik pokojnik boril že pred vojno, ko se je s svojim delom postavil na čelo štajerskih Slovencev ter je napravil Maribor za njihovo politično in gospodarsko središče. V dobi naše svobode pa so tudi pokojnikovi politični nasprotniki v Mariboru in na Štajerskem priznali dr. Korošca kot voditelja našega narodnega odpora, okrog katerega smo se zbirali vsi obmojani Slovenci brez razlike političnega prepričanja.

Maribor je bil dr. Korošcu posebno pri srcu. Tu je preživel svoje najlepše in najbujnejše čase svoje mladosti in svojih moških let. Tu je dosegal svoje velike uspehe v organizaciji štajerskih Slovencev in največje zadovoljstvo, ko je bila severna Slovenija osvobodjena. V Maribor je prihajal takrat, kadar so ga politični in državni posli utrudili ter se je hotel odpočiti v krogu svojih najljubših prijateljev. Takrat se je ustavil v Dijskem semenišču, kjer ga je vedno čakala njegova skromna sobica, v kateri je bival kot semeniški prefekt in pozneje kot poslanec in voditelj Slovencev. V semenišču so se zbirali

pri njegovih najožjih prijateljih ter se je med njimi razvedril. V mestu je rad delal izprehode, vselej radoetno in epohljivo pozdravljan od vseh ljudi, ki so ga takoj prepoznali. Rad je tudi obiskoval svoje mariborske prijatelje na njihovih domovih, posebno pa je rad zahajal v Cirilovo tiskarno, kjer se je začelo njegovo politično delo in ki mu je bila vedno pri srcu, da je vsekakor napredek tega narodnega podjetja posebno veselo spremljal in pozdravljal.

Iz Maribora pa je delal tudi dalje izlete. Najljubša mu je bila pot v rojstne Biserjane pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kamor je vsako leto nekajkrat pohitel na svoj dom. Iz Maribora je zahajal tudi k drugim svojim prijateljem v Slovenskih gorah, pod Pohorjem in drugod na Štajerskem. Kako je bil Maribor pokojniku pri srcu, dokazuje najbolj njegova želja takrat, ko so ga preganjali. Tedaj je hodil dr. Korošec po Gorenjskem ter je slutil, da ga nameravajo politični nasprotniki zapreti. Ko je čutil, da se ta ura približuje, je dejal svojim spremljevalcem: »Sedaj pa grem v Maribor, če me bodo že zaprli, pa hočem biti zaprt pri Hohnjcu« (g. Hohnjec, brat rektorja mariborske visoke bogoslovne šole in bivše ga narodnega poslanca dr. Josipa Hohnjca, je bil tedaj ravnatelj jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča).

Maribor žaluje za dr. Korošcem, kateremu se je oddolžil že za časa njegovega življenja s tem, da ga je izvolil za svojega častnega župana, takoj po prevratu pa je imenoval po njem eno najlepših svojih ulic, ob kateri leži Dijsko semenišče, v katerem je dr. Korošec stanoval. Mesto se je odločilo v črne zastave, katere so razobesila na poziv mestnega župana vsa poslopja. Odpovedane pa so vse prireditve, gledališke in druge predstave, v lokalih ne igrajo godbe. Napovedane so žalne seje najraznovrstnejših organizacij in društev. Zalovanje Maribora je splošno in globoko. Mesto bo ohranilo svojega največjega častnega občana v spominu trajne hvaležnosti in ljubezni.

Kukovec - Mišura, Vidovi - Stupan, Gerželj - Marotti, Knehtl-Babič.

m V ljudski univerzi bo predaval jutri v ponedeljek g. Karel Šumenjak o sugestiji in hipnozi.

m Krznarstvo P. Semko, Aleksandrova c. 13, vam nudi ceneno kozuhovino in krznarske izdelke.

Redka divjačina. V Bresternici pri Mariboru je opazil neki posestnik na hribih nad cesto dva lepa gamsa. Ta divjačina je tukaj jako redka ter je bil zadnji gams ustreljen pred nekaj leti v lastnem lovišču veleposelnika g. Perka v bližini Bresternice. Podri ga je Perkov lovski čuvaj g. Leskošek. Takrat je uspeh g. Leskoška tako ohranil kozjaške lovec, da so napravili velik pogon na game, pa je pri tem pogonu neki lovec namesto divjega ustrelil — domačega kozla.

Moško perilo po meri ceneno in solidno izdelujemo ter imam tudi veliko zalogo

Ivan Babič, Gosposka ulica 24

m Nove maksimalne cene za gostilne. Združenje gostinskih podjetij v Mariboru je zaprosilo občino za dovoljenje za zvišanje cenovnika za jedila in pijače ter za povišanje prispevka za kurjavo za tujske sobe v pogostinskih podjetjih. Ta cenovnik je samo okvirnega pomena ter je sedaj, kakor smo izvedeli, izenačen z ljubljanskim. Mariborski mest. svet je pooblastil g. župana, podžupana, obč. svetla g. Grčarja ter mestnega obrtnega referenta dr. Senkoviča, da vprašanje povišanja cenovnika prouče.

m Dr. Lovrec Rudolf, Strossmajerjeva 8 zopet redno ordinira.

Koliko prispeva občina za polje? Po zakonu mora mestna občina mariborska skrbeti za potrebščine poljice. V tekočem proračunskem letu je v te namene določenih 578.800 din. Pri pogajanjih, ki so se vršila te dni med zastopniki poljice in mestne finančne uprave, se je ugotovilo, da bodo potrebščine mestne poljice tudi v prihodnjem proračunskem letu iste, kakor so v tekočem.

Gledališče

Nedelja, 15. decembra, ob 15: »Na cesaričin ukaz«. — Ob 20: »Na dnus. Znižane cene. V korist igralnega pokojninskega fonda.

Kranj

Slovensko planinsko društvo, podružnica v Kranju vabi na sestanek vse fotomaterije svojega okoliša dne 17. decembra t. l. ob 20 v gimnazijo v Kranju v svrhu ustanovitve fotomaterskega odseka.

Središče ob Dravi

Občni zbor »Narodne prosvetec. Drevi ob 7 bo v Društvenem domu občni zbor Narodne prosvete. Slišali bomo poročila o delovanju društva v preteklem poslovnem letu in predloge za načrtno delo v bodočnosti. Ker vlada za občni zbor precejšnje zanimanje in ker je tudi za vsakega člana udeležba potrebna in koristna, zato zanesljivo na svidenje!

Pravkar izšlo!

Veličastna zgodovinska epopeja Celjanov in njih usode.

Wambrechtsamer Ana: **Danes grofje celjski in nikdar več.**

Obsega 496 strani. Cena umetniško opremljeni in v platno vezani knjigi din 120.—.

Izide 20. decembra!

Romano Guardini: **Sveta znamenja.**

Vsako poglavje — ki jih je 26 — je opremljeno z umetniško liturgično sliko Mihe Maleša. 120 strani. Elegantno vezano v platno din 50.—.

Po svoji globoki vsebini, krasni umetniški in tiskarski opremi, je ta knjiga prelepo darilo za božič.

Dr. Anton Korošec na evharističnem kongresu v Ljubljani.

CELJE

Žalost v Celju in Savinjski dolini

Strašna novica o nenadni smrti našega narodnega voditelja, dr. Antona Korošca, ki je pripeljala že ob 8 zjutraj v Celje, se je bliskovito razširila po vsem mestu in presunila vso celjsko javnost. Mnogi niti verjeti niso mogli, da je božja poslanka tako nenadoma vzela našemu narodu voditelja in državnika, ko bi nam bil najbolj potreben. Napretnostjo so nas spraševali, ali je resnična pretresljiva vest o nenadomestljivi izgubi velikega državnika in soustanovitelja Jugoslavije, dr. Antona Korošca.

Vest o smrti našega narodnega voditelja se je v kratkem času razširila po vsej Savinjski dolini in venomer so prihajali klici, da jim natančneje sporočimo o njegovi smrti.

Državni in samoupravni uradi ter celjski hišni posestniki so razobesili na svojih hišah žalne zastave v znak velike žalosti, ki je zajela vso javnost neglede na politično prepričanje.

Celje je novica o smrti še posebno močno zadela, saj je bilo naše mesto tako pri srcu našemu voditelju. Še pred kratkim je sprejel v Belgradu deputacijo celjske mestne občine z županom dr. Voršičem na čelu in se z vso pozornostjo zanimal za pereča vprašanja našega mesta, katerega častni član je bil.

Slovensko Celje bo težko pogrešalo njegove obiske, ohranilo pa bo našega narodnega voditelja v trajnem, častnem in hvaležnem spominu.

Celjanom!

Celjani!

Po volji Vsemogočnega se je oddahnil za vedno od neumornega dela za kralja, državo in slovenski narod veliki jugoslovanski državnik in voditelj slovenskega naroda, g. dr. Anton Korošec. V globoki žalosti se klanjamo spominu velikega pokojnika — celjskega častnega meščana. V znak žalosti je mestna občina razobesila na svojem poslopiju žalno zastavo. Vljudo vabim vse meščane, da store to isto na svojih hišah. Slava dr. Antonu Korošcu!

Celjski župan dr. Al. Voršič.

Radio-aparati

Radione - Telefunken - Blaupunkt - Orion. - Pisalni stroji Adler in Rhein-methall in Olypid (tudi na obroke)

RADIO-TOPLAK-CELJE

Prešernova 5/I

c Zalna seja ZFO celjske podveze. Ob 4. popoldne je bila v prosvetnem tajništvu v Cankarjevi ulici zalna seja ZFO Celjske podveze. Udeležili so se je vsi podvezni odborniki. Predsednik dr. Bitenc je v lepih besedah podal življenje velikega pokojnika, ki je bil velik podpornik ZFO, zlasti pa Celjski podvezi. Ob priliki okrožnih svetov bodo jutri, v nedeljo, vse celjske podveze imele za pokojnim voditeljem slovenskega naroda žalne seje.

Otroški voziček

kolo ali živalni stroj najbolje in na hitreje kupite — prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom

c Zalno sejo za pokojnim voditeljem slovenskega naroda, g. dr. Antonom Korošcem, bo Celjska mestna občina sklicala v ponedeljek ob 5 popoldne v posvetovalnici mestnega poglavarstva.

c V Leonišu v Ljubljani je umrl 61letni hmeljski trgovec Kaufmann Ludvik, doma iz Mannheim. Prepeljali so ga v Celje, kjer bo pogreb danes ob pol 3 na mestnem pokopališču.

c V celjski bolnišnici je umrla 47letna dničarica Ostere Jožefa iz Turnove pri Rogaski Slatini, in 34letna dničarica Rat Marija iz St. Pavla pri Prebrodu.

c Lucija Smidova — 85letnica. V Novi vasi pri Celju je obhajala pred dnevi v krogu svojih domačih in znancev 85letnico rojstva znana kršćanska žena Lucija Smidova. Jubilarinji iskreno čestitamo!

c Dekleta! Prve letošnje duhovne vaje KA v Celju bodo od 17.—21. dec., II. od 8.—12. jan., in III. od 15.—19. jan. 1941. Prijave na: Škol. matico KA deklet, Maribor, Betnava.

c Mestno poglavarstvo je prejelo od kr. banske uprave sledeči razpis Tvorica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 na 140,80 din za 100 kg. franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah. Plačljivo v 30. dneh direktno tovarni brez vsakega odbitka. To znižanje pa velja samo za vagonse pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. dec. t. l. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporis. Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi direktno tvornici v Rušah. Sporočite to takoj vsem občinam, kmetijskim zbornicam in korporacijam ter jim priporočite, naj nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množine apnenega dušika: tembolji, ker velja to znižanje samo do konca leta in bodo spomladi umetna gnojila dražja. Apneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

Darujte za Jegličev akademski dom!

Pošiljajte na Hranilnico dravske banovine — čekovni račun 10.680.

Trbovlje

Cirilova knjižarna, Trbovlje. Vabimo vas o našo trgovino, Loke 253.

Danes popoldne ob 4 bo v Društvenem domu žalno zborovanje za pok. voditeljem dr. Antonom Korošcem.

Za uravnajo hudournikov in regulacijo potokov v trbovaljski kotlini

Trbovlje, 14. decembra.

Dne 5. novembra t. l. je bil komisijski ogled hudourniškega odseka banske uprave, da si na licu mesta ogledajo pritoke Trboveljske, kateri so letos v poletju, julija in avgusta, zaradi silnih poplav povzročili veliko škodo tukajšnjemu prebivalstvu.

Ogled se je pričel ob pritoku od Gasilskega doma nad trgom in dalje visoko do izvira potoka Svinčice in drugega pritoka izpod Knezdola. Dalje pritokov iz Rovt ter potoka Planinska izpod Sv. Planine, potoka Bobenica od Sv. Marka ter hudournika v Globušaku in pri Ternovcu. Komisija je ugotovila, da vsi pritoki Trboveljske, ki pridre v močnem deževju po stisnjenih strminah navzdol, nosijo s seboj velike množine kamenja, zemlje in peska in zasipajo glavno strugo Trboveljske, posestnikom pa trgajo pota, povzročajo plazeve in ogrožajo parcele.

Hudourniški odsek bo že prihodnje leto pričel na teh pritokih z najpotrebnejšimi deli in sicer zgraditve močnih pregrad in pragov, s katerimi se bo ustavilo nadaljnje današnje materiala. Druga potrebna dela, ki so na vseh pritokih nujno potrebna ureditve, se bodo po etapah izvršila pod strokovnim vodstvom tega odseka. Stroški za prve in najnujnejše zgradbe bodo znašali okoli 300.000 dinarjev.

Dne 6. novembra se je vršil ogled komisije hidrotehničnega oddelka na glavni strugi Trboveljske od jezca posestnika Ličarja iz trga Trbovelj vzdolj vse struge do izvira pri železniški postaji v Savo. Letošnje poplave so povzročile ob strugi silno razdejavanje, posebno na progi iz trga do Vod. Zaradi naplavljanja materiala se je struga dvignila ter si je voda sama utirala novo pot. Da se bo pospešil pravičen in hitrejši odtok vode, je komisija na gotovih krajih, kjer struga ne odgovarja temu namenu, začrtala potrebne spremembe, in sicer: da se zniža dno struge od bivše Toplakove hiše mimo občinskega doma, se bo moral zgraditi nov nižji jež z visoko zatvornico. Od mostu proti koloniji Dom in vrt se bo dal strugi lep in zmernejši ovinek. Dalje se bo izravnavala struga med posestnikoma Barovič in Božjak. Od Njive do posestnika Mrvarja se bo z novo regulacijo dala strugi ravno smer ter bodo z to korekturo odpadli trije ostri ovinki. Omilili se bodo ovinki pri rud. konsumu pred novim otroškim zavetiščem in pri Milerju. Struga od Apenpeti navzdol se bo zravnila ter bosta odpadla dva nerodna ovinka. Pri železničarski hiši se bo obnovil zaščitni prag, da ne bo voda ogražala škarpe in hiše. Komisija je vso strugo Trboveljske do izvira pregledala ter imela v vidiku predvsem to, da se z regulacijskimi deli, ki so predvidena v bodoče, odpravijo vsi nedostaki, ki ovirajo naraven in pravičen odtok vode. obenem bo pa lepo regulirana struga v lepotnem in zdravstvenem oziru velika pridobitev našega kraja. Stroški za regulacijo Trboveljske same so predvideni na preko tri milijone Tega velikega komisijskega ogleda, ki bo posebnega pomena za nadaljnji razvoj in ureditev Trbovelj so se poleg zastopnikov banske uprave udeleževali tudi zastopniki tukajšnjega rudnika in centrale TPD, občine in režijskega odbora. Sodelovali so tudi od vode prizadeti posestniki. Pri ureditvi hudournikov bo nosila tretjino stroškov občina, glavno breme pa in regulacijo Trboveljske bo padlo na banovino, ki bo s tem opravila veliko delo za povzdigo Trbovelj.

Meščani!

Iz Belgrada je dosegla strašna vest, da je umrl nagle smrti gospod dr. Anton Korošec. Jugoslavija je z njim izgubila svojega velikega državnika, slovenski narod pa svojega voditelja. V globoki žalosti se klanjamo njegovemu delu za kralja, državo in narod.

V znak žalosti bo mestna občina razobesila na svojih poslopijih žalne zastave, Vabim vljudo vse meščane, da store isto na svojih hišah. Zastave naj vise do končnega pogreba.

Slava dr. Antonu Korošcu!

Župan: dr. Juvan.

Žalna seja

Organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice za mesto Maribor in okoliške organizacije sklicujejo za danes, nedeljo dne 15. decembra 1940 ob 10 uri dopoldne v dvorano na Aleksandrovi cesti št. 6. žalno sejo za prerano umrli našim voditeljem dr. Korošcem. Prijazno vabimo vse člane odborov, kakor tudi vse pretežne in prijatelje velikega pokojnika, da se sigurno udeležijo te žalne seje. Na seji se bo dalo, častilec dr. Korošca, podrobno navodila glede pogreba. Prosim, da prijatelji dr. Korošca o tem obvestijo vse in širijo od moža do moža.

ZAHVALA.

Podpisana se najpriščneje zahvaljujem g. primariju porodniškega oddelka dr. Benčanu in dr. Skalickemu, katera sta mi s posrečeno težko operacijo rešila življenje ter pripomogla, da sem že v 10 dneh okrevala. Z izredno pozornostjo sta meni in tudi vsem drugim, brez ozira na stan, lajšala trpljenje ter šla ljubezno na roko. Iskrena zahvala tudi č. sestram za skrbno nego in nežno skrb. Oba gospoda zdravnika vsem toplo priporočam.

Dora Vračko, Maribor

m Slovensna zadušnica za rajnim ministrom in predsednikom senata in častnim kanonikom lavantinskega stolnega kapitlja, dr. Antonom Korošcem, bo v torek, 17. t. m. ob 10 v stolni in mestni župnijski cerkvi. Na to sveto mašo so povabljeni državni in avtonomni uradi mesta Maribora. Vabijo pa se tudi društva in mariborsko občinstvo.

m Zalna seja mestnega sveta. Mestni župan dr. Alojzij Juvan je za ponedeljek zvečer ob 6 sklical žalno sejo mestnega sveta, ki se bo vršila v mestni posvetovalnici.

m Odkritja mariborskega spomenika — 6. septembra 1941. Odbor za postavitev spomenika pokojnemu kralju Aleksandru I. je sporočil mestni občini, da se bodo priprave za spomenik zavlekle ter se odkrije ne bo moglo izvršiti prihodnje leto za Vidov dan. Odbor je določil kot dan odkritja mariborskega spomenika 6. septembra. Do takrat mora biti urejen tudi Trg Svobode po že sprejetih načrtih. Regulacijo trga izvrši mestna občina. Ta dela so bila prvotno preračunana na 708.000 din. sedaj pa bodo seveda pri merno dražja. To se najbolj nazorno vidi iz tega da bi bilo pri zgoraj omenjeni vsoti odpadlo za dela, ki naj bi jih izvršilo mestno električno podjetje 108.000 din. Sedaj pa se je samo električni material za ta dela podražil tako, da znaša današnja njegova cena 317.000 din. Ker se bo pa material dražil še naprej, je mestna občina sklenila, da se naroči in plača že sedaj ter je mestni svet izplačil omenjenega zneska odobril.

m Smrt blage žene. Včeraj smo v »Slovenec« na kratko javili, da je umrla gospa Karolina Kralj. Pokojnica, ki je doživela lepo starost 73 let, je bila zavedna narodna žena ter je vzorno vzgojila štiri sinove, ki zavzemajo sedaj ugledne položaje. Dr. Vladimir je profesor v Mariboru, urednik »Obzorja«, ter je bil nekaj let dramski kritik našega lista, dr. Joško je zdravnik v Pragi, Franjo je ravnatelj Blasnikove tiskarne, Ivan pa je kapetan v Zaječaru. Blagi pokojnici bodi ohranjen trajen spomin.

m Umrla sta v Taborski ulici 6 vdova po čevljarskem mojstru Marija Krojs, stara 79 let ter v bolnišnici državni cestar Janez Lederer, star 54 let. — Naj počivata v miru!

m Božični turnir mariborskih šahistov. V petek zvečer se je vršilo III. kolo božičnega šahovskega turnirja. Knehtl je v tem kolu premagal Certaliča, Lobkov Marvina, Kuster Mišuro, Vidovič Marottija, Gerželj Babiča, dočim je bila partija Stupan-Kukovec prekinjena v nejasni poziciji. Po 3. kolu je stanje sledeče: Gerželj 2 in pol, Stupan 2 (1), Mišura in Vidovič 2, Knehtl, Kuster in Lobkov 1 in pol, Kukovec 1 (2), Babič 1 (1), Certalič in Marotti pol, Marvin pa je še brez točke. Danes v nedeljo se igrajo dopoldne med 9—12 prekinjene partije, jutri v ponedeljek pa se v IV. kolu srečajo pari: Certalič-Marvin, Kuster-Lobkov.

Gospodarstvo

Kmetijska zbornica o cenah mleka

Z ozirom na članek inž. »Suhadolca« Ali je nova cena mleka upravičena? (»Slovenec« od dne 24. nov. 1940) in na odgovore, ki so sledili v »Slovenec« in »Slovenu« narodni, izdaja Kmetijska zbornica sledeče službeno pojasnilo:

Članek inž. Suhadolca temelji skozi in skozi na popolnoma stvarnih podatkih in ni le teoretično pravilen, ampak je tudi v resnici stvaren. Če pa živinorejci tu ali tam ne krmijo prav tako, kot se v članku navaja, potem je nujna posledica, da se pri njih produkcija mleka manjša in proizvodni stroški za mleko še večji.

Vsi odgovori na ta članek so hoteli izvajanje spodbijati s tem, da so opisovali težek položaj nižjih nameščencev. Jasno pa je, da ta težki položaj nižjih, ki ga ne osporavamo, prav nič ne vpliva na proizvodne stroške mleka, niti ne more biti edino merilo pri določanju cene. Kmetijska zbornica popolnoma razume, da so danes za nameščence težki časi, toda zavedati se moramo vsi, da so prav tako težki za malega in srednjega kmeta, ki tvori jedro kmečkega stanu. Stanje teh komaj moremo primerjati s stanjem nekvalificiranih delavcev.

Da se je pa tudi današnji težki položaj nižjih nameščencev dovolj močno upošteval, se vidi iz tega, da se je cena določila na 3 din, ker sicer

bi se z ozirom na proizvodne stroške prav gotovo določila na 3 din, ker sicer bi se z ozirom na proizvodne stroške prav gotovo določila višja cena. Drugod, kjer so isti ali ugodnejši pogoji za mlečno produkcijo (Zagreb), je oblast, ki ni predstavnik kmeta in ki dela v interesu vseh slojev, določila mleku ceno na 3,50.

Ce upoštevamo splošen dvig vseh cen, potem prav gotovo ni pretirano 20 odst. povišanje. Da bo prebivalstvo vsaj za silo preskrbljeno z mlekom in mlečnimi izdelki, je v obstoječih razmerah možno doseči le z odgovarjajočo ceno. Samo na ta način bo mogoče produkcijo mleka obdržati na današnji višini, ker mleko se ne more umetno fabricirati. Če pa enkrat produkciji mleka pade iz katerega koli razloga, minejo leta, preden se krave zopet vredijo in s tem produkcija mleka dvigne in to zopet samo tedaj, če je cena mleku primerna. Upoštevati moramo tudi, da je izostal ves uvoz masla in mleka iz Hrvatske. Nazadovanje v mlečni produkciji gre preko prerakanja svoje pot naprej. Že po tem vidimo, kaj usmerja naše kmetijstvo in kaj je vzrok, da se to ali ono v večji meri prideluje ali pridelovanje omejuje, in tako bo ostalo, dokler ne dobimo načrtnega gospodarstva. Prizadevanje Kmetijske zbornice, da mlečna produkcija prekomerno ne pade, je prav gotovo v interesu vseh slojev.

program narodnega socializma je zahteval nove metode dela tudi v gospodarstvu in zato je tudi podjetnik postal samo vodja obrata, ki je izvrševal na eni strani vodilno funkcijo pred delavstvom, na drugi strani pa mu je bila ta funkcija poverjena od političnega vodstva države, kar je imelo tudi svoje posledice za stalne podjetnika do delavstva. Ustanovljena je bila kmalu nemška delovna fronta, katere glavni cilj je bil v prvi vrsti ustvariti sožitje v obratu med delavci in podjetniki. Druga naloga nemške delovne fronte je bila izboljšati delovne pogoje nemškega delavstva, v kar je zlasti dobro služilo tekmovanje obratov, kdo bo več storil na socialnopolitičnem polju. Končna naloga pa je bila tudi omogočiti delavstvu čim boljše izrabo prostega časa, kar je bilo v najožji zvezi z namenom pritegniti nemškega delavca v kulturno snovanje nemškega naroda, omogočiti mu pristop in razumevanje za kulturno delo. Zlasti v slednjem so bili veliki napor nemške delovne fronte deležni znatnega uspeha, ki je znan tudi našim čitateljem.

Predavatelj je končno še dejal, da mora vsak narod sam rešiti svoje socialne probleme in da gošo posnemanje ne vodi do uspeha. Če pa se lahko drugi narodi kaj nauče od nemškega vzora, potem je to koristno.

Predavanje je bilo nagrajeno z dolgotrajnim aplavzom in je tudi naši javnosti pokazalo, kakšne so vodilne smernice sedanjega nemškega političnega vodstva na socialnopolitičnem polju.

Prisilni odkup pšenične in pšenine moke v naši banovini. Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen je poveril preskrbovanje prebivalstva v vseh okrajih naše banovine ter na območju mestnih načelstev v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj Banovinskemu prehranjevalnemu zavodu. Zavod lahko prisilno kupuje pšenico in pšenično moko po zakonitih določilih.

Borze

Dne 14. decembra.

Denar

Devizni promet je znašal ta teden na ljubljanski borzi 20.198 milij. din v primeri s 14.745, 13.963, 18.618 in 23.416 milij. din v prejšnjih tednih.

Socialna delavnost Javne borze v Ljubljani

Javna borza dela v Ljubljani se je odločila, da bo letos poleg rednega podpiranja brezposelnih delavcev in nameščencev, ki je itak določeno z zakonitimi določili, še posebej priskočila na pomo najbednejšim. To delo se bo odražalo v treh smereh:

1. Glavna uprava posredovanja dela v Ljubljani je dala Javni borzi dela v Ljubljani iz svojega proračuna 400.000 din. Ta znesek bo Borza dela potrošila na celem svojem področju tako, da bo v delavskih središčih kreditirala izvajanje manjših javnih del in pa, da bodo najpotrebnejši dobivali hrano v javnih kuhinjah;

2. Dalje se je Borza dela priključila akciji za podpiranje revnih obrtnih vajencem in trgovskih učencev v Ljubljani s tem, da bo s svojimi sredstvi pomagala preskrbeti vajencem dobro obutev in topla obleko;

3. Končno se je borza dela odločila, da bo prav tako kot druge delavce podpirala čez zimo tudi sezonsko delavstvo, ki se sme sicer podpirati le v času seziže, t. j. med 15. marcem in 15. decembrom. Borza dela bo s tem potrošila najmanj 1.000.000 več na podporah.

Posebna socialna delavnost Borze dela v letošnji zim' bo znašala torej denarno preko 1 milijon 500.000 din, kar je lepa vsota. Delavnost ne bo omejena samo na glavna mesta, marveč tudi na podeželska delavska središča.

Zanimivo predavanje v Ljubljani

Ljubljana, 13. decembra.

Danes zvečer je bilo v Trgovskem domu v Ljubljani zanimivo predavanje, ki ga je imel vodja oddelka nemške delovne fronte g. Trefz v Ljubljani. Nemškemu generalnemu konzulu v Ljubljani g. dr. Broschu je bila dana prilika, da pozdravi na predavanju zastopnika bana dr. Bogataja, ljubljanskega župana g. dr. Jura Adlešiča, italijanskega generalnega konzula g. Guerini-Maraldija in številne zastopnike oblasti, gospodarskih krogov, novinarstva in ljubljanske Nemce.

V živahnem in klenem govoru nam je g. Trefz predložil razmere v Nemčiji ob prevzemu oblasti po narodnem socializmu na delovnem polju. Treba je bilo napraviti nov red v gospodarstvu. Gospodarskopolitični in socialnopolitični

Zimsko veselje v domačih krajih!

POHORJE (910-1543 m)

Idealen smuški svet, prijetno zimsko bivanje; številni planinski hoteli in domovi, dobra oskrba, polni dnevi penzion din 45-70. Nova pohorska avtocesta.

PLANINSKI DOM pri Sv. Treh kraljih na Pohorju, 1300 m. Idealna smučarska postojanka, razsežna smuška terišča. Prvovrstna oskrba. Izhodišče: Slov. Bistrica-mesto.

KOČA NA PESKU 1382 m. Centralna lega na Pohorju, krasni smuški tereni; solidna oskrba. Dostopne postaje: Slov. Konjice, Zreče, Oplotnica, Sv. Lovrenc n/P, Mislinja.

SV. LOVRENC NA POHORJU vabi turiste in smučarje na svoje divne snežne poljane

HOTEL „JELEN“ (Geratč) v Sv. Lovrencu na Pohorju nudi svojim gostom tudi pozimi vse, kar si pože.

OBIŠČITE lepe zimске turistične predele v severni Sloveniji! Pohorje, Savinjske Alpe, Lozarska dolina, Mozirska planina, Smrekovec, Rimski vrelci itd. Smučarski tečaji; dobra oskrba, polni dnevi penzion din 50- do 70-.

DOBRNA

je odprta v omejenem obsegu tudi po zimi! — Zahtevajte prospekte!

Zimska sezona v **Rogaški Slatini**: Vse možnosti zdravjenja v najmodernejšem hotelu

„JUGOSLOVANSKI KRALJ“

Indikacije: bolezen žil, oteka in jeter; bolezen v izmenični snovi (diabetes); bolezen krvnega obtoka, bolezen ledvic in mehurja; bolezen perifernih žilcev itd.; — Znanja strogo dietetna kuhinja. — Informacije daje brezplačno zdravilišče v **Rogaški Slatini**.

Informacije in prospekti: **Tujskoprometna zveza, „PUTNIK“-LJUBLJANA** „PUTNIK“-MARIBOR in vse ostale poslovalnice Putnika.

RATEČE-PLANICA 970-1108 m

Zimsko-sportni center, obsežna smučišča, smuška šola, skakalnica.

SV. KRIŽ PLANINA 1000 m

žel. postaja Jesenice. — Odlična smučišča. Informacije: Tujskoprometno društvo.

JEZERSKO 900-1200 m

Priznan zimsko-sportni kraj. Dober sneg. Avtobus iz Kranja.

BOHINJ. Obsežna novo urejena smučišča do 1500 m. Prvovrstni hoteli. — Informacije: Tujskoprometno društvo.

DOM SPD NA KOMNI 1520 m — nad Bohinjem. — 80 postelj, penzija od Din 62- dalje, smuška šola. — Prospekti.

SKALAŠKI DOM NA VOGLU 1540 m Idealna smučišča, ugoden dostop iz Bohinja. Prijetno bivanje. Penzion Din 50-.

Bled

GRAND HOTEL TOPLICE

Aranzman 7 dni din 875-., vse vračunano.

PARK HOTEL BLED

Ugodni aranžmani za božič in zimsko sezono.

DOLENJSKE TOPLICE

Radio-termalno kopelišče 38° C. Železniška postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Nizke zimske cene. Vsa ugodja. Centralna kurjava v sobah hodnikih in oblačilnicah. Izvrstni upehi v zdravilnih revmatizma vseh vrst tudi pozimi. Pojasnila in prospekte daje uprava.

KUREŠEK 533 m — planinski dom

Najlepša smuška postojanka blizu Ljubljane. Avtobus do podnožja. Enodnevni izleti. — Večdnevno bivanje.

POLŽEVO 620 m

Udoben planinski dom sredi krasnih smučišč. — Telefon Višnja gora 1

Darilo za celo življenje!

Kot že marsikomu je bil mali pisalni stroj **CONTINENTAL** skozi desetletja zvest, nikdar odpovedujoč pomočnik in je njegov napredek spremljal in zasledoval. Sedaj imamo nov, posebno lahek in ploščat stroj **CONTINENTAL 200**,

odličen mali stroj z vsem pripadajočim, zgrajen z največjo preciznostjo - izdelek **Wanderer - Werke**

Nizka cena — ugodni pogoji!

WANDERER-WERKE
ARTIENGESSELLSCHAFT SIEGMAR SCHONAU

Samoprodaja: **IVAN LEGAT-MEHANIK**
MARIBOR, Vetrinjska ul. 30 LJUBLJANA, Presernova ul. 44

ŠPORT

Kaj je bil pokojni voditelj slovenskega naroda, dr. A. Korošec, slovenskim športnikom in telovadcem

Globoka žalost, ki je zajela vso Slovenijo, vse velike in male stanovce, preproste in učene, gospodarstvenike in kulturne delavce, zadrugarje in druženike, mesta in vasi — je boleče odjeknila tudi med športniki in telovadci.

Pokojni veliki voditelj Slovencev se je kakor malokdo med nami zavedal, da mora narod, ki hoče biti na duhu in na telesu zdrav, skrbeti za to, da njegova mladina dozoreva in raste harmonično. »Zdrav duh v zdravem telesu« — tudi to geslo se je zdelo dr. Korošcu važen kazipot pri vzgoji krepkega, odločnega in samozvestnega slovenskega naraščaja.

S kakšnim veseljem je vselej pohitel med športno mladino, s kakšnim navdušenjem je gledal plemenite tekme slovenskih fantov in deklet! Vselej je bil pripravljen podpreti in omogočiti

ljudskemu zdravju in narodnemu blagru koristno prireditve. S ponosom hrani ZFO njegove dragocene pokale. In s kakšno pristrano blagohotnostjo je našemu akademskemu športnemu klubu ASKU — mladina je bila sploh njegovo največje veselje — omogočil različna tekmovanja. Njegov prekrasni pokal, ki ga je poklonil za trofejo ASKovih smuških prireditev — bosta športnikom in telovadcem pač najlepša spominka ljubezni in odobravanja, ki ju je pokazal veliki pokojnik mladosti, tekme in boja željni slovenski športni mladini.

Oh bridki izgubi tega svojega mecena, do brotnika in pokravitelja obljublja slov. športna mladina, da bo ostala zvesta začetni poti in idealom, ki jih je on postavil vsem pomembnim drobci v sestavi dela za veličino slovenskega naroda in naše ponosne Jugošlavije.

Slava dr. Antonu Korošcu!

Zimskošportne zanimivosti

Italijanska zimskošportna zveza je bila obveščena, da je italijanski kralj in etiopski cesar ustanovil dragoceno častno nagrado za smuško svetovno prvenstvo v Cortini d'Ampezzo. Nadaljna dragocena častna darila pa so poklonila različna italijanska ministrstva in zasebniki.

Norveška ekipa bo gotovo startala v Cortini d'Ampezzo. Norveška smuška zveza je sklenila, da bo poslala službena moštva k svetovnoprvstvenim tekmam v Cortini d'Ampezzo in k mednarodnemu zimskošportnemu tednu v Garmischu.

Sloviti smuški dolgoprogaš **Lars Bergendahl** se je kakor poroča »Der Winter«, umaknil iz aktivnega smuškega tekmovalnega življenja. Slavni Norvežan, svetovni prvak in posestnik zlate medalje za najboljšega norveškega športnika, večkratni zmagovalac na 18 km in 50 km, je bil eden največjih norveških moštrov na tem področju.

Nove startne metode v Nemčiji. Nemška smuška sezona je bila prčeta s »finski« dolгим tekom v Zinnwaldu. Pritem so uvedli novo startno formulo, in sicer na ta način, da so spuščali tekače na progo v presledkih po 30 sekund. Proga je bila dolga 10 km in je zmagal Becker s časom 53 minut.

Nemška smuška prvenstva v nordijskih disciplinah bodo v dneh od 23 do 26. januarja v Spindelmühle (Sudeti). Sestajale bodo iz 17 km teka (specialni in kombinacija), skokov (specialni in kombinacija) ter iz štafete 4x10 km.

Finski smuški trening: 1000 km peš! V Lah-tiju, znamenitem finskiem zimskošportnem središču, vlada že prava zima. Debel sneg je zapadel in konec tedna lahko vidite na smučiščih pri delu najboljše finske smučarje. Tudi skakači so že pričeli s treningom in pri tem se je dozdaj najbolj izkazal nacarjeni Lauri Valonen. Martti Lauronen, izborni smučar iz Kotke, dozdaj na smučeh še ni ugnil prav nič trenirati. Da bi pa vendarle dobil potrebno tekmovalno kondicijo, se je vadi v vztrajnostnih tekih in dozdaj ni opravi nič več in nič manj kakor 1000 km tega treninga. S tem je svedel v izredno pomembni višini potolkel tovrstni rekord. Kurikkule (400 km).

Državno prvenstvo v norveških disciplinah in samostojnih skokih bo izvedla Slovenska zimskošportna zveza v Celju v dneh 20. in 21. januarja. Za spremembo kraja se je odločila zveza na posredovanje Mariborske zimskošportne podzveze, ker želijo združiti prireditve z zletom slovenskih smučarjev in dati tako državnemu prvenstvu velik okvir, ker leži Celje centralno.

Slovenska zimskošportna zveza na Jesenicah je sklicala izredni občni zbor za 3. januarja. Dnevni red niobjavljen, je pa sklicanje verjetno zaradi diference, ki so nastale pri vprašanju izrednih prispevkov, ki naj bi jih prispevali klubi na stroške zveze.

Srbska smuška zveza je imela svoj redni občni zbor in izvolila v glavnem staro upravo s predsednikom Limičem na čelu pozornost vzbujajo, da v odboru ni nobenega predstavnika Sarajevske zimskošportne podzveze, ki spada gotovo med najbolj delavne organizacije na njenem teritoriju.

Prvo tekmo v letošnji sezoni v naših krajih bo izvedel HASK na Sljemenu danes.

50% popusta na železnice uživajo še vedno člani klubov ki so včlanjeni v ZSNJ in ki potujejo v skupinah po 4 Postopanje je isto kot pri planinskih organizacijah z izkaznico zveze in objavo.

Za Cortino je poslal italijanski kralj srebrni pokal, ki ga bo dobil zmagovalac v eni izmed smuških disciplin.

Na Madžarskem so imeli v okolici Budimpešte prvo tekmo na 12 km. Zmagal je Emedi v času 46:08.

Za Ga-Pa je določen dnevni red smuških prireditev: 14. febr. tek na 18 km, 15. febr. moški in ženski ženski smuk, popoldne skoki v kombinaciji; 16. febr. slalom, popoldne skoki; 17. febr. štafeta.

Norveško državno prvenstvo je letos razpisano prvokrat kot celotedska prireditve v času od 16. do 23. februarja v Dresnu, ki ima vse pogoje za izvedbo take prireditve.

68 smuških letovišč na Hrvaškem so pripravili (od 140 kolikor jih imajo), da bi pospešili obisk nemških gostov v teh letoviščih in jih rešili pred težko krizo, v kateri se nahajajo.

Švicarsko nogometno prvenstvo

Stanje v tabeli v švicarski nacionalni ligi je po zadnjih tekmah naslednje:

1. Servette	8	6	1	1	22	13	13
2. Young Boys	7	6	—	1	27	5	12
3. Lugano	7	5	—	2	23	10	10
4. Lausane	7	5	—	2	7	5	10
5. Grencen	8	3	4	1	17	9	10
6. Grasshoppers	8	3	3	2	14	12	9
7. Young Fellows	8	3	2	3	10	8	8
8. Nordstern	8	3	1	4	17	20	7
9. Biel	8	1	3	4	10	16	5
10. Chaux-de-Fds.	7	1	1	5	10	23	3
11. Luzern	8	1	1	6	8	26	3
12. St.Gallen	8	1	—	7	10	27	2

† Potrži naznanjamo, da je dne 8. decembra t.l. izročil v roke Vsemogočnega svojo blago dušo, previden s tolažili svete vere, v starosti 67 let, naš soprog, ljubi oče, stari oče, tast, stric in brat, gospod

Franc Repič

trgovec

Pogreb dragega pokojnika je bil dne 10. decembra t.l. ob 16 na domače pokopališče.

Ajdovščina, dne 12. decembra 1940.

Zalujoče rodbine: Repič, Kovač, Zigon.

Zahvala

K tragičnemu smrtnemu dogodku našega ljubelega

dr. Bruna Sadnika

smo prejeli veliko tolažil in sočustvovanja.

Za vso pozornost se v neizmerni žalosti vsem iskreno zahvaljujemo.

Rodbine dr. Sadnik

Globoko užaloščeni sporočamo, da je za vedno dočrpel po kratki mučni boleznini naš predobri soprog, oče, brat, svak, stric in tast, gospod

Franc Mihelič

zvaničnik državnih železnic

v soboto, dne 14. decembra, previden s tolažili svete vere. Na zadnji poti ga spremimo v ponedeljek, 16. decembra, ob 3 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu.

Bovec, Ribnica, Ljubljana, 14. decembra 1940

Jožefa, soproga: Stane, profesor, Franc, profesor, Edi, učitelj Jože, Milan, Mici, Pavla, Ivanka, otroci: Jožefa, sestra; Leopold, Maks, Jože, bratje, in ostalo sorodstvo

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega ljubljenega in nenadomestljivega soproga, tatija, opapana, tasta, brata, strica in svaka, gospoda

Karola Laurenčiča

izrekamo iskreno zahvalo posebno g. dr. Edvardu Jemcu za ves njegov trud in lajšanje bolečin pokojniku, g. kaplanu Kremžarju za poslednjo tolažbo, in vsem, ki so dragemu pokojniku bogato okrasili krsto s prekrasnim cvetjem.

Prisrčno se zahvaljujemo ravnateljstvu, uradništvu, nameščencem, delavstvu, gasilski četi in nočnim čuvajem tobačne tovarne, ravnateljstvu in uradništvu pivovarne Union, ravnateljstvu in uradništvu Poštne hranilnice, uradništvu tovarne Motvoz in platno, Grosuplje, častnemu zastopstvu Ljubljanske gasilske župe in pevskega društva »Grafika« za ganljivo petje ter vsem, ki so tako številno spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica bo darovana dne 17. decembra 1940 ob pol 7 zjutraj v farni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1940.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za vse ustne in pismene izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadni izgubi našega predragega moža, sina in brata, gospoda

Jeromen Janeza

strojevodskega pripravnika

vsem najprisrčnejša zahvala. Predvsem se zahvaljujemo za zadnje spremstvo zastopstvu direktorije državnih železnic: načelniku strojnega oddelka g. ing. Fincu Francu, gg. svetniku Hvastiju Francu in višjima kontrolorjema Župancu Francu in Ježovniku Ivanu, dalje šefoma kurilnice Ljubljana in Maribor, gg. inž. Lavriču Rudolfu in inž. Završniku Jožetu, godbi »Sloga« za njene turobne žalostinke ter močnemu zastopstvu stanovskih tovarišev iz Maribora, ki so položili na rakev lepe vence. Dalje vsem stanovskim tovarišem iz Ljubljane, kakor tudi tovarišu Marofu iz Sevnice za v srce segajoči poslovilni govor od odprtem grobu.

Posebno dolžnost čutimo izreči zahvalo častiti duhovščini, gg. župniku Pucelju in župniku Koširju, gasilec iz Stožice za častno spremstvo, cerkvenemu pevskega zboru z Ježice za lepo petje, vsem sorodnikom in znancem ter ostalim, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Mala vas, Stožice, dne 15. decembra 1940.

Zalujoča soproga Ivanka
ter rodbini Jeromen in Sitar.

Sporočamo tužno vest, da je 13. t. m. umrla naša dobra mati, tašča i. t. d., gospa

Franciška Vidmar

vdova po železničarju

Pogreb bo v nedeljo, 15. decembra ob 14 z Zal iz kapelice sv. Marije na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-New Cann, 14. dec. 1940.

Luiza por. Margon, hči;

Matija Margon, zet

in ostalo sorodstvo.

Denar

Naročajte in širite
»Slovenca«!

Posojilo

od 60 do 100.000 din. isče mlada, podjetna trgovka za povečanje obrata do bro vpeljane sezonske trgovine. Sprejem tudi družabnika ali družabnice. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Garancija 100 odst.« št. 19013.

Kupuje — prodaja

Hranilne knjižice

bank in hranilnic ter

vrednostne papirje

po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

40.000 din

vložim v podjetje ali posodim onemu, kdor mi preskrbi službo. Sem trgovsko naobražen, samski, star 35 let in sprejem vsake primerno delo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Za denar jamstvo«, št. 19069. (d)

Ureditev dolgov

izterjavo, inkaso in odkup terjatev, sodne in tihe poravnave, dobičkanosno — varno naložbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilanca, kalkulacija, sploh vse trgovsko, obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana

komercialna pisarna

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka 7

Posojila

različna, preskrbim hitro in brez vsakega predplačila. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Znamko dinarjev 3.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje

kupujemo

stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12.

Razno

Prodaj

zimske suknje, razne stvari: angleškega, grškega in latinskega, in fotoaparati Compur optika, - Kastelle, Tržaška 48.

Brez posebnega obvestila.

Umrla nam je naša dobra mati

Marija Jakša

Na zadnji poti jo bomo spremili v nedeljo, 15. t. m. ob 3 popoldne z Zal iz kapele sv. Andreja k Sv. Križu. Na željo pokojnice cvetje hvaležno odklanjamo.

Ljubljana, dne 14. decembra 1940.

Aleksander, poštni inspektor, dr. Jože, zdravnik, sinova in sorodstvo.

Zahvala

Ob pretežki in nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega sina, soproga, očka, brata, strica in svaka, gospoda

Teodorja Novotny

izrekamo tem potom našo globoko zahvalo vsem neštevilnim prijateljem in znancem, ki so okrasili krsto s prekrasnimi venci in cvetjem ter spremili pokojnika k večnemu počitku. Predvsem smo dolžni zahvalo preč. g. župniku J. Pucelju z Ježice za poslednjo tolažbo, načelniku slaščičarske zadruge gosp. Peliconu, njegovim stanovskim tovarišem, slaščičarskim pomočnikom, Obrtnemu društvu, pevskega društva Slavec za prekrasne žalostinke, častitim sestram in gojenkam Lichtenthurnovega zavoda ter vsem, ki so počastili spomin pokojnega. Vsem, ki so nam lajšali našo bol, naj bo dobri Bog plačnik.

Ljubljana, dne 15. decembra 1940.

Zalujoče rodbine: Novotny, Ecker in Zobec.

Nenadoma je danes ob 7. uri bil poklican k Bogu častni član Lavantinskega stolnega kapitlja, gospod

dr. Korošec Anton

minister prosvete, predsednik senata itd., itd.

Slovesna sv. maša zadušnica za prezaslužnega pokojnika bo na dan pogreba, v torek, dne 17. t. m. Rajnega priporočamo v pobožno molitev.

R. i. p.

V Mariboru dne 14. decembra 1940.

Lavantinski kn. šk. stolni kapitelj

Zahvala

Od vsega srca in z vso hvaležnostjo se tem potom zahvalim vsem mojim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mi ob težkem udarcu — izgubi moje zlate mame

Marije Štrukelj, rojene Česenj

izrazili ustno ali pismeno toliko lepih tolažilnih besed sožalja, darovali prelepega cvetja, ki ga je moja mama tako ljubila, ter jo spremili na njeni zadnji poti.

VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ

Bog plačaj!

Sv. maša za pokojno mamo se bo brala v sredo dne 18. t. m. ob 7. uri zjutraj v Trnovski cerkvi.

Zalujoči sin

Jože

lastnik tvrdke »Radioval«.

LJUBLJANA

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Pretrsla nas je vest iz Beograda, da je Previdnost božja davi ministra prosvete gosp. dr. Antona Korošca poklicala od dela za narod in državo.

Kot tretja prestolnica kraljevine Jugoslavije in glavno mesto Slovenije je Ljubljana dr. Antonu Korošču dolžna večno hvaležnost za zmagovito vodstvo slovenskega naroda v boju za svobodo, za uspešno sodelovanje pri ustanovitvi in ureditvi kraljevine Jugoslavije ter za veliko ljubezen, ki jo je našemu mestu vedno dejansko izkazoval na vseh poljih.

Ko je mestni svet ljubljanski za vse te nesmrtné zasluge imenoval dr. Antona Korošca za častnega meščana, je tako počaščeni izjavil, da se s ponosom smatra za Ljubljančana.

Najglobljo žalost za velikim pokojnikom že izražajo žalne zastave na vseh mestnih poslopjih ter vabim vse prebivalstvo, naj na enak način izrazi svoje žalovanje in obesi žalne zastave na svojih drogih.

Večna slava dr. Antonu Korošču!

V Ljubljani, dne 14. decembra 1940.

Zupan mesta Ljubljane:
dr. Juro Adlešič l. r.

Slovesna izročitev diplome častnega občanstva ljubljanskega dr. Antonu Korošču.

Predavanje v Italijanskem inštitutu

Ljubljana, 14. dec.

Včeraj je v veliki dvorani Inštituta italijanske kulture predaval o Michelangelu med srednjim vekom in barokom g. ravnatelj Inštituta prof. dr. Evelino Gasparini.

G. profesor je proučil dve mladostni deli Buonarrotija Michelangela, relief boja s Centauri in Lapiti ter njegovega Davida. Predavatelj je skušal dokazati izvor reliefa iz sirijskih umetnostnih tradicij, starokrščanskih sarkofagov, prižnice Ivana Pisana v Pizi in Pistoji. To kar se je porodilo v renesansi, ni iz najboljših umetnikov dobe (klasike in antike) temveč je iz duha pozne helenistične umetnosti. David je bil izklesan in postavljen v izrednih okoliščinah: Michelangelo je čakal, da se pojavi določen pojav v planetih, da bi šele takrat začel delo. Gospodar firenske oblasti je namreč predlagal, da bi se velikani postavili na mesto Donatellove Judite, ki mestu ni prinesla sreče, bodisi ker je bila postavljena v času slabe zvezdne konstelacije, bodisi ker je predstavljala umor moža, ki ga je ubila ženska. Postavitev Davida je značilo nekaj začetek nove dobe v Firenci in ne malo dokumentov nosi datum tega dneva. Jasnje je po predavateljevih izjavah, da je bil David simbol svobode, pravice in skupne sreče, podobno kakor kipi Rolanda, ki so raztreseni po vsej Evropi od Hamburga do Dubrovnika.

Selo pozneje, ko je Cellini ustvaril svojega Perzeja in kipe Herkulesa in drugih mitoloških junakov v XVII. stol. v mnogih mestih Evrope, je moglo govoriti o retoriki in akademiji. David pa je še čista in živa zamisel zelo daljnih tradicij in srednjeveških vraž.

Predavanje, ki je bilo zelo obiskano, je bilo opremljeno z mnogimi skioptičnimi slikami.

Med. univ.

dr. A. Novoseljskij, zdravnik

se je preselil iz Kranja v Ljubljano, Zrinjskega ul. 7/l. tel. 24-38. Ordinira dnevno od 9.—11. in od 15.—18. ure; ob sobotah od 9.—11. ure Röntgen, Diathermia, Solux, Višinsko sonce, Galvano-Paradizacija, Vibrac. masaža.

1 Sestanek gg. katehetov bo 16. decembra ob pol osemih zvečer v Rokodelskem domu. Na dnevnem redu je referat g. kateheta Ivana Pivka: »Judovske politične stranke in ločine ob Kristusovem času«.

1 Zdravniki, člani Slov. kat. akad. starejšinstva, se vljudno in nujno vabijo na sestanek, ki bo v soboto 21. decembra t. l. v prostorih starejšinstva, Miklošičeva 5, ob pol osmih zvečer. Aktualne zadeve. — Zdravniški odesk SKOS-a.

1 »Slovenčev kolekar« dobite v upravi »Slovenca«, Kopitarjeva ulica 6 — od torka 17. t. m. dalje.

1 Sestanek članov Vincencijevih konferenc sklican za danes dopoldne v Marijanišče, se ne vrši.

1 Vprizoritev igre »Vragova smola« je zaradi smrti gospoda ministra dr. Antona Korošca preložena. Igrala se bo v soboto 18. januarja 1941 ob 8 zvečer v franciškanski avorani. Kupljene stopnice veljajo za 18. januar 1941. Predprodaja se nadaljuje v trgovini Sfiligoj.

1 Prosvetno društvo Trnovo sporoča, da se drama »Otroška tragedija« katere premijera je bila napovedana za dec. 20. ne uprizarji.

1 Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani bo imelo XVII. redni letni občni zbor v torek, 17. t. m. ob 5 popoldne v knjižničnih prostorih Narodnega muzeja v Ljubljani (vhod z Bleiweisove ceste). Člani in prijatelji društva vabljani.

1 Gospod šef-primarij otroške bolnice, dr. Bogdan Derž, je daroval v spomin svojih nepozabnih prijateljev dr. Janeza Plečnika in dr. Pavla Krajca

Društvu za vzdrževanje otroške bolnišnice 1000 dinarjev. Odbor društva se najtopleje zahvaljuje gospodu darovalcu za plemenito darilo. — Predsednik dr. Jenko Ivan.

1 Še je čas, da si nabavite srečke velike gasilske loterije prostovoljnih gasilcev v Ljubljani! Cena srečki je samo 5 din! Dobitki: osebni avto, motorna kolesa, dvokolesa, radio aparata, šivalni stroj in še 432 praktičnih dobikov. Zrebanje nepreklicno, dne 29. decembra t. l.

1 Mesto venca na grob pokojnega dr. T. Jarmarja je daroval profesorski zbor bežigradske gimnazije 264 din društvu »Dom in šolac« za revne dijake. Hvala! — Odbor.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode

Pri splošni nervozni ugodno pomirjuje Rogaška voda Tempel, pomešana s sadnim sokom

1 Božične razglednice za zimsko pomoč prodajajo trgovine s papirjem in pisarniškimi potrebščinami: Ivan Bahovec v Kresiji v Stritarjevi ulici, Ivan Bonač v Selenburgovi ulici 5, Nova založba, Kongresni trg 19, M. Tičar, Selenburgova ulica 1 in Učiteljska knjigarna v Franciškanski ulici, seveda jih bodo razpečevale tudi druge trgovine in trafike. Spet opozarjamo na dobrodelni namen teh razglednic, ki se jih bodo Ljubljančani gotovo poslužili, da svoja voščila znancem za božič in Novo leto združijo z dobrimi deli za zimsko pomoč mestnim revežem.

1 Vojne invalide opozarjamo, naj se obračajo zaradi zaštite in pojasnil na invalidski odesk kr. banske uprave, ki posluje v oddelku za socialno politiko in narodno zdravje, ker v področje tega odseka spadajo vsi posl. ki jih navaja § 85 uredbe o vojni invalidih in vseh drugih žrtev svetovne vojne.

1 Za mestne reveže je podaril 2.000 din g. Viljem Nemenz, ravnatelj pivovarne Union; g. Josip Šubert, obratovodja kemične tovarne v Mostah, je pa poslal 100 din v počastitev spomina pok. g. Martina Potrča in 500 din za zavod najbednejših v stari cukrarni; v počastitev pok. g. Karla Lavrenčiča je pa nakazal 100 din g. Martin Oblat, kontrolor tobačne tovarne. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Dijaška kuhinja za revne učence na meščanski šoli na Viču je začela posloovati dne 3. decembra in nudi vsak dan brezplačno toplo kosilo petdesetim najrevnejšim učencem. Ravnateljstvo meščanske šole se ob tej priliki v svojem in v imenu učencev in učenek najtopleje zahvaljuje vsem dobrotnikom v mestu in na deželi, ki so dijaški kuhinji priskočili na pomoč z darovi in denarju ali blagu, kakor tudi članom učiteljskega zbora, ki so požitvalno sodelovali pri nabiranih akcijah; nadalje se zahvaljuje damskemu odboru, v katerem so: Fakin Mara, ravnateljstva soproga kot predsednica, Plantan Stefka, soproga železniškega svetnika kot blaginica, Grapar Danica, zdravnikova soproga kot tajnica, Košir Cilka, inženirjeva soproga in Prijatelj Roža, soproga šol. ravnatelja v p. Ta odbor požitvalno in z uspehom nadaljuje nabiralno akcijo ter vzorno vodi kuhinjo, ki brezhibno deluje v veliko zadovoljstvo zavoda in potrebnih dijakov(kinj). Ravnateljstvo mešč. š. na Viču.

1 Zveglj Viktor, Cojzova 1 — slika, pleška: stanovanja, oprave, stavbe, reklame, kulise.

1 V Ljubljani umrli od 6. decembra do 12. decembra 1940: Boljka Josipina, roj. Blatnik, 52 let, žena uradnika drž. žel. v p. Kettejeva ul. 3; Opalk Alojzij, 54 let, rudar, Predovičeva ul. 34; Zanoškar Franc, 81 let, kolarski mojster in posestnik, Tržaška cesta 17; Strukelj Marija, roj. Česen, 73 let, zasebnica, Groharjeva ul. 29; Petrič Josip, 74 let, posestnik, Mivka 3; Fefer Draga Leopolda, 8 let, hči mestnega dslavca, Stepanja vas 63; Zebre Ja-

TUNGSRAM Krypton

Nesto spi...

Marijivi ljudje delajo pozno v noč. Nič ne kvari vid bolj, kakor nezadostna razsvetljava.

Najmodernejša TUNGSRAM KRYPTON žarnica da več luči — čuva oči — in porabi znatno manj toka.

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

kob, 83 let, nadučitelj v p., Vidovdaneka cesta 9. — V ljubljanski bolnici umrli: Zdražnik Franc, 31 let, delavec, Kolodvorska ulica 33; Pajcar Leopoldina, 48 let, delavka tobačne tovarne, Gosposka ulica 2; Hrovatin Marjeta, 40 let, žena posestnika, Dolenja vas 54. obč. Cerknica; Asoli Ana, 66 let, žena posestnika, Kočevje 233; Dvoršak Franc, 50 let, Celje, Gosposka ulica 3; Knez Jožefa, 48 let, žena hišarja, Radeče 10, okraj Krško; Zamarin Marija, roj. Zerovnik, 75 let, vdova zidarja, Cesta na loko 26; Klančar Marija, 13 let, hči uslužbenca doh. urada, Apihova ul. 34; Neiger Tezija, roj. Gajšek, 53 let, žena žel. vlakovodje, Medvedova c. 25; Stalovsky Marija, roj. Puccher, 64 let, vdova žel. zvančnika, Slomškova ulica 1; Kaufman Ludvik, 61 let, trgovec, Celje, Aškerčeva ulica 3.

1 Pečen puran, krvavice, hamburger žilavko — gostilna »Lovina«.

1 Moderne pletenice Karničnik, Nebotičnik.

1 Pri zaprtju, močnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Javna dražba orožja. V smislu § 35 pravilnika za izvrševanje zakona o posesti in nošenju orožja (Sl. l. št. 77. od 16. VIII. 1928) razpisuje uprava policije v Ljubljani javno dražbo orožja, zaplenjenega po čl. 40 zak. o posesti in nošenju orožja, katerega lastniki se niso posluževali pravice, ki jim jo daje čl. 22. odst. 2 cit. zakona. Na dražbi, ki bo dne 30. dec. 1940 ob 12 na upravi policije, Bleiweisova c. št. 22 se bodo prodajale razne puške, samokresi itd. Licitacije za orožje se smejo udeležiti le osebe, ki so v posesti nabavnega dovoljenja za orožje in koncesionirani trgovci z orožjem in puškariji, ki se izkazujejo s koncesijskimi listinami. — Na dražbi kupljeno orožje se mora v osmih dneh prijaviti občestvenemu oblastvu prve stopnje zaradi nabave orožnega lista odnosno dovolila za posest. Vsak kupec plača razen kupnine še takso po 10 din za dražbeni zapisnik in takso po tar. post. 81 zakona o takсах.

1 Poštena katoliška družina z enim otrokom, ki se zaradi boleznih zakoncev z največjo težavo prebija skozi vsakodnevne tegobe življenja in je brez vsakih sredstev, prosi usmiljene dobrotnike, da bi ji prikočili na pomoč s kakršnimkoli darom. Posebno hvaležna bi bila za kako staro ponošeno obleko ali podporo v življenjskih potrebščinah. Naslov pove tajništvo »Slovenca« (tel. 40.01).

Ljubljana, 15. decembra

Gledališče

Drama in Opera ostaneta zaradi smrti prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca zaprti do njegovega pogreba.

Drama:
18. dec., sredo: »Krog s kredo«. Red Sreda.
Opera:
18. decembra, sredo: »Vesele žene windsor-«ke«. Premiera. Red premierski.

Radio Ljubljana

Nedelja, 15. dec.: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Komorni trio (gđ. F. Ornikova, gg. prof. Čenda Sedlbauer, prof. M. Lipovšek) — 9 Napovedi in poročila — 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (dr. V. Fajdiga) — 10. Pisani napavi (plošče) — 10.30 Prenos izseljenjske akademije (vel. dvor. Uniona) — 13.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Neoljski koncert Rad. ork. — 17 Kmet. ura. Spori v živin. trgovini (Gunde Lotzje) — 17.30 Salonski orkester (vodi K. Petrič), vmes pojo sestre Stritarjeve plesne pesmice — 19 Napovedi, poročila in objave — 19.30 Slovenska ura: Zbor Krakovo-Trnovo — 20.30 Pevski in orkestr. koncert. Sodeluje Tone Petrovič in Rad. ork. Dirig. D. M. Šijanec — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Veseli zvoki (plošče).

Ponedeljek, 16. dec.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Vsega malo (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi 13.02 Rad. salonski ork. (vodi V. Novšak) — 14 Poročila — 18 Duševno zdravstvo (dr. A. Breclj) — 18.20 Nekaj ruske glasbe (plošče) — 18.40 Lev N. Tolstoj (prof. dr. N. Preobraženski) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura — 19.50 Hudomušnosti (Fran Lipah) — 20 Hašlerjevi napavi (plošče) — 20.10 O. Župančič: Veronika Deseniška, tragedija (člani Nar. gled. v Ljublj.) — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Večerni spored Radij. ork.

Prireditve in zabave

Simfonični koncert »UJMA«, določen za ponedeljek 16. t. m., se radi smrti ministra g. dr. Antona Korošca preloži na ponedeljek, 30. decembra 1940. Kupljene vstopnice ostanje v veljavi. Predprodaja se nadaljuje v Matični knjigarni. Sedeži od 40.—din navzdol.

Naše dijaštvo

Duhovne vaje za akademike pred božičem. Kakor vsako leto, bodo tudi letos duhovne vaje za akademike pred božičem (od 17. decembra zvečer do 21. decembra jutraj). Ker je dom duh. vaj v Ljubljani te dni zaseden, bodo duh. vaje spet pri Sv. Janezu v Bohinju; vodil jih

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo opravlja do ponedeljka do 8 jutraj mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytnikova ul. 18, telefon št. 36-24.

Poizvedovanja

Dva ključa (v etuiju) sem izgubila v četrtek popoldne. Lepo prošim najditelja, da ju odda pri upravi »Slovenca«.

ZOLČNI KAMENČKI

Znani »SALVAT ČAJ« proti žolčnim kamenčkom in bolečinam žolčnega mehurja se doblja pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. Prospekte o zdravljenju pošiljamo zastonj.

G. r. s. br. 27870-1508 Bn. 5487

Nušičev »Pokojniki« v ptujem Mestnem gledališču

Igralska družina Dramskega društva v Ptuj se nam je v letošnji sezoni drugič predstavila, tokrat z Nušičevim »Pokojniki«. V tej duhoviti komediji Nušič razgali vso pokvarjenost družbe, kar je že delal z večjo ali manjšo burlesko prinesjo tudi v drugih komedijah. V »Pokojniki« je Nušič bolj udaren, ni mu toliko do burke, kolikor do tega, da razgrinja pokvarjenost in spletkarstvo. Dobro podanemu »Pokojniki« se prav za prav lahko smeje samo galerija. Tako je pojmoval svojo nalogo tudi režiser g. Babič v tem, da je zaostri dejanje in zadržal, kar bi delovalo le kot burka.

Manj srečno roko je imel Babič pri sceniji. Čeprav je njegova scenarija originalna, vendar ni prikladna za to komedijo. Z onima dvema stenama, ki sta oblepljeni s časopisi in z reporterskim napisom »Naši kraji in ljudje«, je hotel poudariti aktualnost komedije. Nušiču scenarije v tem smislu ni prav nič potreba, zlasti ne v »Pokojniki«, ker ni nič prizanesljiv, ker pove naravnost, tako kot se dogaja v sredini, iz katere je izšel. Scenarija je ostala med vso predstavo ista, pri čemer je obledela, posebno še spriču naraščajočega zapleta. Babič bi bil dobro napravil, da nas je postavil pred to svojevrstno scenarijo morda šele v III. dejanju; tedaj bi bil učinek, ki ga je pričakoval, mnogo večji.

Igralska družina ni povsem diletantska skupina igralcev. Daleč prekaša vse ostale Wilhelm s svojo igro in povleče včasih za seboj soigralce, da prehajajo iz okvirja svoje glume. Mojastrsko je podal grabežljivega in v dno duše pokvarjenega Blagojeviča in s tem ustvaril za pojdiletantski ocer kar čudovito prepričevalen lik. Močnik se ni mogel živjeti v »Pokojniki«, čeprav tudi on ni brez vsakršnega igralskega talenta. S svojo igro ni mogel doseči v svojem krogu one more, ki tlači družbo od njegovega »oživetja«. Na koncu je prešel v tako močan patos, da je le preveč tragično izzvenelo. Wilhelmova kot gospa Rina je na nekaj mestih igrala s precejšnjo prepričevalnostjo. Mestoma pa je postajala preveč odrska, neprilodna, s prisljenimi gestami in nervozno hojo. Samec kot Novakovič, ki je sicer nekoliko nehalna uloga, ni pokazal svoje prožnosti iz prejšnjih predstav. Povsem dobra sta bila Glavnik v vlogi Djuriča in Sagadin v Aljoši. Prav tako se je dobro izkazala Domajnškova v svoji sicer kratki vlogi Vukice. Ne bi mogli reči istega za Koželja kot Djakoviča, čigar igra je bila monotona in ni odgovarjala sijajnemu liku zakonitnega policista. Tudi Mathans kot Mile je bil neživljenjski. Komična figura je le Anta, katerega je dokaj izvrstno podal Person, ki pa je bil nekoliko prehrupen.

Končno pa, kot rečeno, je ptujsko gledališče napol diletantsko, zato so igralci lahko veseli uspeha: publika je bila zadovoljna.

Zajec

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robuprostim očalom, katere se nabavite pri

LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

»Slovenčev koledar«

Izšel je težko pričakovani in napovedani Slovenčev koledar, o katerem smo prebrali, da bo presenetil s svojo obsežnostjo in tehno vsebino pričakovanje vseh njegovih naročnikov. Ponavadi je tako, da je tam, kjer je veliko reklame, malo vsebine, toda v tem primeru bo gotovo narobe, kajti Slovenčev koledar je knjiga, ki bo izpolnila in nadkrilila obljube, kajti za tako mal denar še ni bila nikdar v slovenski zgodovini dana javnosti publikacija, ki bi se nanašala samo na prednaročbo, ne pa na določen in fiksen kader stalnih članov kakega knjižnega podjetja. 256 strani v veliki osmerki, z več sto ilustracijami ter tribarvno prilogo umetniške slike, ki bi sama zase gotovo veljala na knjižnem trgu 20 din, poleg tega pa je še toliko člankov v političnem, kulturnem, zgodovinskem, gospodarskem in tehničnem polju, zabavi posvečenih leposlovnih sestavkov, v podobi prikazanih kar največje število najpomembnejših dogodkov in osebnosti ter predmetov, ki dajo obsežje današnjemu času — vse to je vsebina Slovenčevega koledarja, ki je izšel danes in ga dobe vsi naročniki v prvih dneh prihodnjega tedna za vsoto, ki ne odtehta niti samega papirnega materiala. Konzorcij naših listov — Slovenca, Slovenskega doma in Domoljuba — se je namreč zavedal svoje naloge, da tudi z osebnimi žrtvami nudi svojim bralcem ne samo za božič ali novo leto, temveč za vse leto potrebno publikacijo, ki bo vedno pri rokah in ki bi naj nudila bralcem idejne hrane pa tudi najpotrebnejših vsakdanjih pomagál pri vseh poklih. V svojem uvodnem članku pravijo uredniki, da hočejo gojiti stike s svojimi bralci s poudarjanjem idej: Bog, narod, država, oziroma določeneje določeno: Katolištvo, slovenstvo, jugoslovanstvo, da hočejo nuditi vsakteremu poklicu, ki tvori slovensko skupnost, nekaj. Tako poudarjajo vdanost v Boga in potrebo velike in neomajne vere v narod, tople ljubezni do rodnega kraja, pa tudi trdnega zaupanja v državo, ki je jez proti viharjev jezi, vsem pa želi miru, miru v letu 1941.

Po teh smernicah je urejen Slovenčev koledar, ki so ga pripravili uredniki dr. Tine Debeljak, Janko Hafner, dr. Alojzij Kuhar, Drago Potočnik in inž. Jože Sodja. Prvih 32 strani vsebuje navadni koledarski del ter slavnostne članke, ki so bistveno povezani s koledarjem: uvod, uvodna pesem (Staneč) ter izraz vdanosti Nj. Vel. kralju Petru II. in vladarski rodbini. Koledarski del ima lepe vinjete, ki jih je izdelal litografski oddelek Jugoslovanske tiskarne in predstavljajo v sredini za vsak mesec posebej drugo Slovenko in narodni noši, po geslu slovenske pesmi: Dokler slovenski rod biva na zemlji tod, bode slovelo slovensko dekle. V te simbolih je zajeta vsa etnografska Slovenija. Na desni pa je vpodobljen cerkveni dogodek tistega meseca, na levi pa zgodovinski dogodek ali osebnost, s katero je v nujni notranji zvezi razvoj slovenskega naroda in njegovega duha. Tu so predstavljeni Vodniki kot prvi koledniki, Prešeren, Ustoličenje, Krst pri Savici, Majska deklaracija, Baraga, Jeglič, Zedinjena Slovenija kot geslo slov. taborov, Slomšek, Korošec kot predsednik Narodnega veča l. 1918, Gregorčič kot goriški slavec ter Zedinjenje.

Na vse te dogodke in osebnosti so v dolnjem desnem kotu verzi, ki so jih napisali pesniki Severin Šali, Jože Dular in Tine Debeljak. Na levi strani pa so verzi iz slovenskih narodnih pesmi, označujoči delo tistega letnega časa. Sicer pa nudi koledarski del pregled vseh koledarskih pomembnosti izredno bogat je pregled imen (uredil g. profesor Anton Aur), ki pa so v ostalem dodana tudi na koncu knjige v posebnem seznamu ter je prirejen tudi za pravoslavne. Zgodovinski dogodki so razvrščeni po dnevih. Citati iz Kreka, Slomška in Jegliča, ki poudarjajo zvestobo državi, jeziku in veri, zaključujejo ta slavnostni del. Nakar otvarja pravi koledar — kot podučni zbornik in zabavni — izredno posrečena reprodukcija letošnje velike podobe Rika Debenjaka: Goriška Marija, ki bo slovenskim ljudem nad vse ugajala. Uredništvo se ni ustrašilo žrtve, da je svojim naročnikom poklonila tudi to lepo darilo, ki je samo več vredno kot vsa cena za koledar. To bodo priznali gotovo vsi, ki bodo sliko videli. Koledarju samemu daje najlepši okras, tiskarni pa sloves tehnične popolnosti.

Nato sledi glavni del koledarja, ki se začne s pregledom Slovencev v Jugoslaviji ter političnimi dogodki zadnjega leta, kar je opisal urednik Franc Krežmar z jasnostjo in natančnostjo kakor jo ima tisti, ki te dogodke spremlja skozi vse leto. Urednik Drago Potočnik je podal stanje našega gospodarstva v obdelavi vprašanja. Kje smo v gospodarstvu? Urednik dr. Alojzij Kuhar pa je podal v znani svoji preglednosti dogodke zunanje političnih razdorov in pretresov ter razbira vsak pomembnejši dogodek l. 1938, ko se je začela revizija do tedaj veljavnih obzemeljskih pogodb. Tu vidimo, kako se svet deli v tabore in kako je šla vojna vira čez Evropo, kako je padla Poljska, Francija, Belgija, Norveška, Finska itd. Vse je ponazorjeno z zemljevidi (celostranskimi) ter vojaškimi operacijami, pa tudi s številnimi podobami, ki pomagajo k orientaciji današnjih zmed. Za tema uvodnima člankoma pride zgodovinski članek prof. dr. P. Blažnika o naselitvi Slovencev, ki kaže, kako smo Slovenci zasedli to zemljo, kjer smo sedaj. Tako je postavljen temelj za kulturno rast, ki jo je v najvišjih slovenskih kulturnih ustanovah pokazal urednik dr. Tine Debeljak, ki je zajel vso Slovenijo tudi v opisu Marijinih božjih poti. Sploh je v vsem koledarju poudarjena ljubezen do domovine in slovenstva v vseh njega predelih. Tako je te citate in nanovo napisane slavospeve na posamezne pokrajine otvoril Ivan Canhar s svojim slavospevom domovini, Stele Ljubljani, Krek Triglavu, Slomšek Štajerski, Jalen Gorenjski, Dular Dolenjski, Campa Notranjski, Malešič Beli Krajini in Prekmurju, Staneč Prlekiji, Pleščenjak Blegoš, Lea Faturjeva Krasu, Preissova Koroški, Jeklenov Reziji itd. itd. Ta slovenska nota kot rdeča

nit prepleta ves koledar ter ga dela resnično slovenskega, našega v celoti etnografske Slovenije. Prav tako kaže tudi leposlovje Slovencev od različnih strani: Kunstelj France v svoji črtici na kvaterno nedeljo opisuje Vrhaiko in Vijolno goro, Vinko Beličič Belo Krajino v črtici Stelniki se krčijo, Campa Bloke z Mešetariji, Zorman Gorenjsko in Koroško s Tevžom, Dular Dolenjsko s humoresko iz gasilskega življenja v slogu kakega Milčinekega, Pleščenjak Gorenjsko krog Lake s Prvim aprilom, Krivec Haloze s Klopotcem, ki je zapel, Horvat s Pozvačinoma Prekmurje, Franc Fišer pa podaja dogodek iz redakcije lista. Pesmi so napisali: uvodno Leopold Staneč, Budnice naših dni Vinko Žitnik, ki je zanimiva tako po formi kakor po ideji, kmečko dekle Anka Salmiš dve pesmi slovenskega kmečkega dekleta, delavec Franc Jovan Božični sonet, rudar Škerjanec večer v Trbovljah. Tone Čokan je prevedel iz španščine L. de Vegova Marijino uspavanko, Tine Debeljak pa iz češčine Erbenovo pripovedko v verzih Vrba. Obe zadnji je ilustriral akad. slikarica Bara Remec. S tem je poudarjena kulturna in leposlovna plat koledarja.

Eden najbolj zanimivih člankov je napisal univ. prof. dr. Odar o organizaciji Cerkve, kjer podaja tudi statistiko verstev in obris Vatikanske

trebi zavarovanja. Dr. Zorko pa je obdelal vprašanje davkov, ki je v današnjih časih posebno pereče in potrebno, da se vsak človek seznanji z davkami, ki jih od njega terjata država. Ivo Kermavner je napisal pregled dela slovenske fantovske organizacije ter deklinskih krožkov. C. Šoukal pa pregled sportnega življenja v l. 1941. V zadnjem delu sledijo nato potrebne informacije. Tako je podan pregled slovenskih planinskih koč, pregled ministrstev v Belgradu ter banske uprave v Ljubljani, da se ve naš človek obrniti v svoji potrebi nanje. Podan je izveček iz Zakona o ustroju vojske in mornarice, ki je v današnjem času posebno važen, kajti on urejuje naše razmerje do vojaščine. Dodan je izveček iz obrtnega zakona o odpovednih rokih in odpustih, pregled stanovskih zbornic, prve pomoči, gospodinjstva, domače lekarnice, več nasvetov za kuhinjo itd. Inž. Repanšek je zbral podatke o izdržljivosti hranil, kar je važno vedeti sedaj, ko je treba hraniti živila. Govori se o bakteriološki vojski. Dodane so tablice kubičnega računanja, kvadrature, naše mere itd. Pregled lovopustov, časovne razpredelnice, zemljepisni podatki o Jugoslaviji in svetu, pošne pristojbine, avtomobilski znaki, od kod dobivajo časopisi poročila itd. itd. Predstavljen je Slovenski dom, ki ga gradi v l. 1940/41 vsa slovenska katoliška pro-

Naročite Slovenčev koledar, še je čas!

Ze parkrat smo omenili, da je naklade Slovenčevega koledarja zmanjkalo tako, da zadnje čase nismo mogli sprejeti nikakih novih naročnikov več, kljub temu, da smo tiskali 30.000 izvodov. Tako ogromne naklade v prvem letu ni dosedaj gotovo dosegla še nobena knjiga.

Dobivamo pa toliko želja za naročilo koledarja, da ne moremo preko, zato smo sklenili omogočiti tudi onim, ki niso v pravem roku naročili koledarja, da ga še dobe.

Koledar bomo ponatisnili.

Prepričani smo, da se bo oglasilo še veliko število naročnikov, saj obsega koledar 256 strani, to je 64 več, kakor smo prvotno mislili. Sedaj ko je koledar izšel, ga mnogi ne morejo prebrati. Iz kritike, ki je tudi v današnji številki Slovenca boste razvideli vsebino pa tudi kvaliteto koledarja.

Ne moremo dovolj priporočati, da naj si koledar vsak omisli. Želimo, da bi res vsaka slovenska družina ta koledar naročila. Je to velik dokument današnjih dni, zraven pa slovenski, da spada v roke vsakega Slovenca, ne glede na stan in izobrazbo.

Ta knjiga bi morala stati najmanj 60 Din in še ne bi bila to pretirana cena. Prepričani smo, da smo s tem svojim naročnikom pripravili najlepši noveletni dar in da ga bodo

po 18 Din

naročili vsi, ki ga še nimajo do novega leta. Prednaročila bomo sprejemali do 1. januarja 1941. Da pa bomo mogli pravočasno ponatisniti koledar pa prosimo, da se oni, ki koledarja še nimajo, nanj naroče že pred novim letom, tako, da bi s tiskom lahko čimprej začeli. Naj ne bo nikogar, ki bi koledarja ne naročil.

Vse zastopnike naših časopisov pa pozivamo, da takoj stopijo na delo in zberejo nove naročnike. Koledar, ki ga boste v glavnem že do božiča po vseh krajih prejeli, bo prekrasna reklama, tako, da Vam bo delo za nove naročnike gotovo najlepše uspelo.

Slovenčev koledar je izšel. Knjiga je tako obsežna, da ne prenese nobenih stroškov več. Zato smo primorani prositi vse ljubljanske naročnike, da ga pridejo sami iskat v upravo naših časopisov Kopitarjeva ulica. Koledar bomo začeli izdajati ljubljanskim naročnikom v torek 17. decembra t. l. Isto velja tudi za podružnice naših časopisov v Mariboru, Celju, Kranju, na Jesenicah in v Novem mestu ter v Ptuj.

V vse ostale kraje ga bomo poslali po železnici za več župnij skupaj, kar bomo sproti naznanili v Slovincu na čelu dnevnih vesti. Naročniki koledarja pazite na ta obvestila. Ne moremo pa tako ogromne količine razposlati v enem dnevu, zato bo treba nekoliko potrpežljivosti.

»Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

države. Frst. kliče po umetnosti v naših cerkvah. V. N. podaja slovenske ženitovanske običaje, prof. Kuret pa kliče Postavljajmo jaslice v članku, ki skuša najti slovensko obliko jaslice. Inž. Jože Sodja je opisal vpliv — tudi kvaren vpliv — tiska, ravnatelj Ivan Dolenc pa se je spomnil 75 letnice dr. Krekovega rojstva. Zanimivo reportažo, bogato ilustrirano, je napisal urednik Janko Hafner o Ljubljani in njenih podzemskih lepota. Krizna jama bo po teh odkritjih postala naša nova Postojnska jama. Nadvse nazoren in potreben gospodarski članek je napisal Ivo Lah, ki je podal Socialno strukturo Slovenije z natančnimi razpredelnici, slikami in statističnimi podatki. Članek je gotovo med najbolj tehnični v vsem koledarju. Dr. Alojzij Kuhar se je spomnil slovenskih izselencev ter opisal njihov problem v članku Dokler slovenski rod biva, po zemlji hod... Tu je prišla do uveljavitve Slovenija, ki je preko naših meja, pa ima svoje mesto v naši krvi in naši ljubezni. Drago Potočnik podaja Gospodarske osnove naše države, kar bodo z zanimanjem brali vsi naši gospodarstveniki. Hvaležni moramo biti inž. Murju za njegove članke o slovenski zemlji, o slovenskem kmetijstvu ter razpredelbi časov in letnih opravkov na kmetiji. Rudolf Smersu je napisal članek o po-

sveta. Nauk o fotografiranju, o obrokanju ptic, o turizmu v Jugoslaviji ter o Debenjakovi sliki na koncu koledarja, ki ga zaključuje nad vse zanimiva in razgibana reportaža Janka Hafnerja o vojski v l. 1940, kjer podaja kratko abecednik o sedanji vojski, to je pregled v besedi in sliki današnjega vojnega orožja. Tako je leto 1940 zaključeno z vojsko, in z vojsko stopamo v novo leto, v katerem pa uredništvo želi svojim bralcem miru, miru!

Tak je torej Slovenčev koledar, ki mu bo v doslej še nevezanih izvodih dodan — po žalostni usodi slovenskega naroda v najtežjih dneh — po izgubi našega voditelja dr. Korošca — še nekrolog

Darujte za starološki »Dom slepih« zavod za odrasle slepe Čekovni račun št. 14.672 — »Dom slepih«. Ljubljana

temu velikemu državniku in stražarju miru v Jugoslaviji in v svetu. Tako se ga bodo lahko spominjali njegovi zvesti podaniki vse leto kot enega največjih sinov slovenske matere.

Pa to še ni ves koledar. Prešteti bi morali vse slike, ki jih je v njem mnogo nad sto in zbrati za bavno čtivo, smešnice in križanke itd. itd., da bi dobili celotno podobo tega edinstvenega slovenskega podjetja, ki je tako v prvi izdaji samo na prvo objavo doseglo 30.000 prednaročnikov. Prepričani pa smo, da bo koledar moral iziti tudi v drugi izdaji, kajti vsak, ki ga bo dobil v roke, bi ga rad ohranil ali kupil za svoje. Uprava se je odločila, da ga ponatisne, če se bo oglasilo dovolj novih naročnikov (za naročnike naših listov bo veljal samo 18 din, za nenaročnike 28 din).

Danes naznanjamo njegov izid s prepričanjem, da nas ta velika knjiga, ki bo prišla v roke bralcem, ne bo postavila na laž, trdeč, da ne bo gotovo nikomur žal, nasprotno, da bo vsak presenečen, ko bo dobil toliko za malenkostno naročnino kot še nikdar. Vse to pa je omogočilo samo slovenska skupnost, ki je danes — po smrti našega voditelja — tako zelo, zelo potrebna kot v naših najhujših časih. Želimo, da bi s Slovenčevim koledarjem v roki prebrodili vse težave ter prišli v srečno bodočnost.

Slovinci! Pohitite z naročanjem »Slovenčevega koledarja«! Naročila sprejemamo le do novega leta!

Čas je, da iz spanja vstanemo!

Tako nas drami sv. Pavel na začetku adventa. Zdaj se mu pridružuje še Janez Krstnik, ki nam z vso resnobo in strogostjo kliče: »Storite vreden sad pokore! Sekira je že na drevesa nastavljena. Vsako drevo, ki ne rodi sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.«

Če naj ti kliči in opomini svetih mož komu veljajo, potem veljajo gotovo nam z ozirom na pijačevanje.

Ali naj nas Pavel drami zastoj? Ali naj bodo besede Krstnikove spet le »glas vpijočega v puščavi«? Ali se bomo spet zadovoljili z golimi lepimi besedami — ne da bi se zganili in res kaj storili?

Neki ameriški škof je rekel: »Hujše in pogubnejše kakor alkoholizem sam je čudovito neumevanje in brezbrižnost nasproti tolikemu zlu.« Da, neumljivo je, kako mi alkohol njegove neštete zločine milostno odpustamo. Svet je slep in gluha za vse gorje, ki ga napravila alkoholizem. Niti kri v pijanosti ubitih in zaklanih, ki vpije do neba, nas ne predrami in ne spravi iz naše letargije.

Da v tem oziru res spimo, temu je živ dokaz tole: Že spomladi so bila v »Slovincu« pozvana vsa društva in v jeseni je bil ta poziv že večkrat ponovljen, naj se priklase Društvu treznosti za predavanja o alkoholizmu. Od nedelje do nedelje naj bi šla po dva predavatelja od župnije do župnije in od šole do šole, da se tako v tem oziru premišljeno vsa dežela. Na ta poziv je prejelo Društvo treznosti v teku tri četrt leta vsega skupaj samo osem vabil Predavanja so imeli: št. Vid pri Stični, Zagorje, Devica Marija v Polju, Vodice, Višnja gora in Ihan. Priglasilo se se še: Kresnice, Zelena jama v Ljubljani in Kamnica pri Mariboru. Šola se ni priklasila nobena.

Kaj vendar delajo društva, če takega predavanja ne sprejmejo? Ali zakaj čakajo? Mar ni še dosti ubojev v pijanosti? Pred kratkim so bili spet trije. Ali vas kri teh umorjenih še ne bo vzdramila? Kaka naj je prosveta, če v to temo ne posveti?

Zares: glas vpijočega v puščavi je naš glas. A vedite: Ta glas vpijočega ne bo več utihnil, dokler se ne predramite iz tega spanja!

Ponavljamo, kar je bilo že rečeno: Strenjenje naroda ni stvar enega človeka ali nekaterih ljudi. Vsa dežela mora sodelovati! Vsi k temu poklicani činitelji. Zato:

Pozivamo in prosimo kr. bansko upravo, naj stori za strenjenje naroda, kar je v njenem območju Treznost po narodu ne samo v moralno, marveč tudi v materialno korist. Kaj morejo za strenjenje storiť posamezni oddelki banske uprave, ki pridejo pri tem v poštev — to so: prosvetni, socialni, kmetijski, upravni (policijski) in obrtni — o tem bomo še posebej govorili.

Pozivamo in prosimo cerkvena predstojništva v obeh slovenskih škofijah, naj vzgajajo ljudstvo k treznosti. To je sveta dolžnost cerkve. Treba pa je v ta namen organizacije. Po vseh župnijah naj se vpelje Družba treznosti! Lepe sprejemnice so ravnokar dotiskane.

Pozivamo in prosimo vse šole, naj vzgajajo mladino k treznosti. Prav mladi rod je treba vzgojiti v tem oziru vse drugače, kakor je bil vzgojen dosedanj rod. Natančnejša navodila bodo šole dobile, upamo, uradnim putem. Vse pa je seveda odvisno od osebe učiteljeve, s kakim srcem to delo vrsi.

Pozivamo in prosimo vsa prosvetna društva, naj vzamejo delo za treznost v svoj program. In sicer kot eno glavnih točk svojega delovanja! Natančnejša navodila še pridejo. Zgled in spodbuda naj bo vsem vodstvo Fantovskih odsekov, ki je stvar zagrabilo resno, kaj je trebal!

Pozivamo in prosimo liste vseh strank, naj odprejo svoje predale ideji treznosti: politične, vzgojne, stanoveke, posebno mladinske. Kakor se je uredništvo »Slovincu« izreklo, da je pripravljeno podpirati delo za treznost po svoji najboljši moči, tako prosimo tudi ostale liste, naj delajo enako. Listi v tem lahko posebno veliko store in vrše pravo apostolsko delo. Prosimo, da sprejmejo tozadevne prispevke, ki se jim dološljejo, ali pa naj sami poskrbe zanje.

Pozivamo in prosimo tudi radio, da prireja redna mesečna predavanja o treznosti in dostojnosti.

Stoletja že gnjavi in davi alkoholizem naš narod. Tisoče in tisoče slovenskih fantov in mož je že poklal. Da ne govorimo o vsem drugem razdejanju, ki ga ima na vesti! Ali bomo to vedno mirno in brezbrižno gledali? Zoper takega okrutnega je treba mobilizirati vse sile!

Bratje, čas je, da že enkrat iz spanja vstanemo!

Železna Kapla na Koroškem

V petek, 6. dec. je doma pri svoji materi podlegel zavratni bolezni v najlepši dobi življenja g. Franc Grubelnik, meščanskošolski učitelj v št. Vidu nad Ljubljano. Še pred nekaj leti je ves navdušen in srečen govoril o svoji bodočnosti in se pripravil na svoj poklic z vso temeljitostjo izredno nadarjenega in ambicioznega mladega človeka. Ljubil je knjige, študij, delo. Jotika, ki se je med študijem zagrizla v njegovo telo in s katero se je potem dan za dnem boril za trohico življenja, mu je neusmiljeno prekrizala vse načrte. Samo oni, ki je sodoživljal z njim vse kratkotrajne podvige, izvirajoče iz tistih majhnih, komaj zaznavnih in vedno varljivih nad na ozdravljen in vse strahote obupa, ki se ga je polastil ob vsakokratnem spoznanju, da zanj ni nobene rešitve več, bi mogel povedati, kaj je v teh zadnjih letih prestal in pretrpel. — Zdaj je njegova življenjska pot končana. Ob njegovem preranem grobu, ob katerem poleg sorodnikov in Slovincov iz kapelske okolice žalujeta predvsem njegova bridko prizadeta mati in sestra edinka, se pač slehernemu, ki ga je poznal, vrva edino tolažilna misel, da je bil pokojni za ta svet predbor in prepošten. — Še zadnjo noč pred smrtjo se je zopet spomnil svojih učencev, tovarišev in tovarišic na šoli v št. Vidu ter naročil materi, naj se jim prav gotovo zahvali, ker so bili tako ljubi z njim in obzirni in naj jih vse še zadnjikrat pozdravi.

Vsevedni in pravični Bog naj mu bogato poplača njegovo težko, mučeniško življenje. Materi in sestri naše iskreno sožalje.

Jesenice

Hud udarec je zadel družino Vindišarjevo. Po nesrečnem naključju je padel v soboto v škal vrelega luga, ki je bil pripravljen za ribanje, dveletni Janežek Oddali so ga v bolnišnico Bratovske skladnice, kjer je kljub vsej zdravniški skrbi, da bi ga ohranili pri življenju, umrl. Hudo prizadetim staršem našo iskreno sožalje!

Vse za jaslice in božično drevesce dobite v opipnici Krekovega doma.

Zgodba o zavednem delavcu, ki je postal minister

Angleški državljani John Doe po imenu, po poklicu pa tovarnar za perilo v mestecu Roshdale, torej bogat in ugleden človek, ima tovarno in daje kruha 500 delavcem in je v mestu ter v vsej okolici človek, ki nekaj velja. Tega mistra Doe je lepega dne obiskal gospod iz »Count Councila«, državni uradnik iz grofije, ml bi rekel morda iz okrajnega glavarstva. Ta gospod mu je z resnimi in kratkimi besedami sporočil, da bo moral svoje podjetje takoj in temeljito spremeniti: Anglija sedaj ne potrebuje njegovih srajc, ker za obrambo domovine srajce nikakor niso neobhodno potrebne, pač pa krvavo potrebujejo padala za letalce... In 500 delavcev v tovarni gospoda Johna Doe bo takoj začelo izdelovati padala... Mister Doe je protestiral, saj je vendar še on gospodar v hiši in bo tovarna izdelovala to, kar bo on hotel. Sicer pa sta tudi njegov ded in oče prav tako izdelovala perilo.

Ugledni gost je zmaljal z glavo. Iz žepa je potegnil nek papir in rekel: Mister Bevin hoče tako. Vzemirjeni tovarnar se je takoj pomiril in odvrnil zelo vladno: »Ja, seveda, če je to zapoved gospoda Bevina, potem je — samo po sebi umevno — zaveda popolnoma druga; odslej bom izdeloval padala, takoj bom začel, to se razume.«

Ta zgodba se v današnji Angliji stokrat ponavlja. V rešetih podjetij se naenkrat pojavi zastopnik oblasti, povsod preusmerjajo tovarne na zapoved skrivnostnega, res skoro vsemogčnega gospoda Bevina dosedanj proizvodnjo v proizvodnjo nujno potrebnih predmetov za voj-

ske in vojaštvo. Mnogim tovarnam za vojne izdelke, ki od izbruha vojne vročno in napeto delajo noč in dan, so se na povelje Ernesta Bevina pridružile še neštete druge, ki sedaj naglo izdelujejo orožje, strelivo in vojne predmete vseh vrst. Toda, kdo je ta mogočni, skrivnostni, neznan gospod Bevin?

Leta in leta si ga lahko videl v revni delavski mestni četrti Londona, ki se imenuje Whitechapel. Tam je stanoval v skromnem trisobnem stanovanju, se vozil z avtobusom v mesto v urad. Bil je nameščen pri osrednjem vodstvu delavskih sindikatov. Vsak dan je kupoval na trgu zelenjavo in meso za gospodinjstvo, zvečer pa je navadno šel z gospo v majhen delavski kino za nizko vstopnino, v sobotah popoldne pa je rad zahajal na nogometne tekme. Ernest Bevin je majhen, okrogel, dostojno oblečen in preprost mož, prijazno pomežikuje oči mu gledajo izpod očal z najcenejšim okvirjem. To je Ernest Bevin, sin poljedelskega delavca, ki je bil tudi sam nekaj časa delavec na polju, pastir, ovčar in vrtnar. Leta 1922, ko je bilo mlademu, brihtnemu vrtnarju 33 let, je bil že glavni tajnik angleške delavske zveze in nekaj let pozneje je bil že predsednik »Trade Union«, mogočne angleške delavske organizacije.

Bevin se ni rad kazal v javnosti. Če je le mogel, je ostal v ozadju. Javnost je zato tudi do zadnjega bolj poznala Citrina, glavnega tajnika angleške delavske zveze, kakor pa njenega predsednika. Kdor pa je bil posvečen tudi v tisto, kar se dogaja v ozadju za kulisami, ta je vedel, kako vpliven je Bevin, koliko stvari je na Angleškem odvisnih od njegovega da ali ne, ta je vedel, kako ga je upoštevala vsaka vlada in da je bil sprejet večkrat tudi na dvoru ter da angleška industrija in celotno angleško narodno gospodarstvo ne poznata mogočnejšega gospoda kakor je on. Zaradi položaja, ki ga je zavzemal, je vstopil večkrat tudi v politično areno. Zelo pogosto je zasedel v nasprotstvu in prepire zlasti z enim angleškim politikom in ta se piše Winston Churchill. L. 1920 se je boril Bevin proti vojaški intervenciji Anglije, oziroma angleškega vojnega ministra Churchilla v Rusiji, l. 1926. je bil Bevin v osrednjem štrajkovnem vodstvu velikankega generalnega štrajka in v najhujšem nasprotstvu s takratnim finančnim ministrom Churchillom. Oba huda petelina, Bevin in Churchill, sta imela v zbornici večkrat vroče govorniške dvoboje in polemike.

Maja l. 1940., ko je bila sila na vrhuncu in ko vlada ni smela več poznati strank, temveč le v borbi združene Angleže, takrat je bil Winston Churchill tisti, ki je prevzel vladu za Chamber-

Vladna četrt v Londonu, ki se jo nemška letala posebno močno bombardirala.

lainom in je poklical v vladu tudi svojega starega nasprotnika Bevina in mu zaupal morda najvažnejše ministrstvo, delavsko ministrstvo. Tako je postal nekdanji delavec delavski minister. Bevin je postal minister pod pogojem, da mu prepuste svobodne roke v vodstvu vojnega gospodarstva. Ta njegov pogoj je Churchill z veseljem sprejel, saj je v vojnem času več kot potrebna stroga, diktatorska organizacija vsega gospodarstva in industrije. Tega pa ni znal nihče bolj kot novi delovni minister, ki ima trdo roko in ve, kaj dela. Tako je bilo prvo njegovo delo zakon, ki predvideva nadzorstvo ministrstva nad celotno angleško industrijo in predvideva preusmeritev vse industrije v vojno industrijo. Podietniki so spočetka malo ugovarjali in godrnjali, nazadnje pa so le priznali, da ima minister prav. In od takrat gre vse gladko v zadovoljnost vseh.

Možje, kakor mister John Doe, tovarnar perila v Roshdalu, ki so se nekaj časa upirali, so se kmalu podredili zapovedi »od zgoraj«, kakor hitro so slišali, da jih je podpisala trda roka majhnega poljedelskega delavca in nameščenca v delavski zvezi, ki je hotela, da tudi njihovo podjetje dela za vojne potrebe.

Davek na mačke bi radi plačevali

Angleži imajo zelo radi mačke. Toda mačke imajo tudi drugod po svetu in torej to še ni prav nič posebnega. Nekaj nenavadnega je, da so na Angleškem ljudje, ki zahtevajo, da morajo tisti, ki imajo mačke, plačati poseben davek na mačke. Preko 400.000 ljudi je podpisalo spomenico na finančnega ministra z zahtevo, naj se predpiše na mačke poseben državni davek. Predlagajo tudi, kakšen znesek bi bil primeren na leto v ta namen. Predlagali so se odločiti za pet šilingov na leto. Ker je na Angleškem preko 6 milijonov mačk, bi dobila država od tega davka nad pol milijon funtov šterlingov ali preko 300 milijonov dinarjev v našem denarju. Ljubitelji mačk končujejo to spomenico z ugotovitvijo, da bi ljudje mnogo boljše skrbeli za domače živali, če bi morali vsako leto nekaj žrtvovati za davek nanje. Predlagatelj še niso dobili odgovora na svojo spomenico.

Zakaj kače sikajo z jezikom

V monakovskem zoološkem inštitutu so pojasnili vprašanje, zakaj kače sikajo z jezikom. Kačo so dali v stekleno cev, nato pa so spuščali iz več posod različne dišave in so pri tem spoznali, da kače zavnavajo vonj z jezikom, kar se pravi z drugimi besedami, da je pri kači sedež vonja v jeziku in ne v nosu.

Tudi konzervne škatlje imajo svojo vrednost

V Rimu ne smejo trgovci nikomur prodati konzerv, kdor jim ne prinese v zameno lepo umite konzervne škatljice, seveda prazne. Škatljica mora biti dobro očiščena in posušena.

Svojevrstno čiščenje v Bukarešti

Bukareška policija se je neke noči pred dnevi podala na lov po raznih nočnih zabaviščih. Najsumljivejše ženske in moške so zaprli. Plen je bil bogat. Prejeli so nad 200 žensk in preko 40 zvodnikov. Tudi nekaj drugih sumljivih ljudi so spravili na varno. Pri tej priliki so izšli v romunskih listih članki, ki zahtevajo, naj pošljejo na prisilno delo vse tiste, ki so že, ali pa še bodo ujeti.

Novi šef italijanskega generalnega štaba armadnih general Ugo Cavallero.

Mesec češke knjige

Mesec december so na Češkem in Moravskem posvetili propagandi za dobro češko knjigo in so ga nazvali »mesec češke knjige«. V tem mesecu hočejo izvesti sledeče: 1. širi naj se dobra češka knjiga; 2. občinske in javne knjižnice naj se izpopolnijo z novo zabavno in poučno literaturo; 3. pobija naj se plaža in slaba knjiga; 4. razvije naj se propaganda za glavna dela češke književnosti in 5. naj se nudi pomoč grafičnemu delavstvu. Da bi vse te cilje čim bolj uresničili, prirejajo po mestih Češke in Moravske razstave češke knjige, literarne večere, razgovore s književniki, gledališke in filmske predstave, koncerte za nakup knjig po javnih knjižnicah in podobno.

Položaj pravoslavne cerkve v nekdanji Poljski

Na Slovaškem izhajajoči pravoslavni list »Pravoslavna Rus« je objavil članek o položaju pravoslavne cerkve v nekdanji Poljski. Najprej govori o novih cerkvenih razmerah v tistem delu Poljske, ki je prišel pod Sovjetsko Rusijo, nato pa o razmerah med tistimi pravoslavnici, ki so v Generalni guberniji pod Nemčijo. V vzhodni Poljski, ki je pod Sovjetsko Rusijo, so škofje začasno ostali na svojih mestih. Vzdržuje jih prostovoljno duhovščina, ki jim prostovoljno odstopa nekaj od tega, kar sama zasluži ali kje dobi. Rusi so uvedli za duhovnike nov davek, glavnino, ki znaša od 1000 do 10.000 rubljev za enega duhovnika z ozirom na število vernikov v njegovi občini. Poleg tega mora plačati vsaka cerkvena občina poseben davek, ki znaša mesečno 800 do 3000 rubljev. Mnogo primerov je, da so posamezni pravoslavni duhovniki odpadli in so jih sedaj sovjetske oblasti nastavile kot ljudskošolske učitelje ali pisarje po uradih. Tisti duhovniki, ki ne morejo plačati odmerjenih davkov, so odstavljani. Cerkvenih zvonov še niso konfiscirali, pač pa so prepovedali vse procesije. Tudi verski pouk v šolah je izključen. Po kmečkih bišah še svete poboče — ikone — niso odstranjene, pač pa povsod na javnih prostorih Pravoslavna cerkev v vzhodni Poljski je zopet stopila v stik z metropolitom Sergijem v Moskvi. Vrhovni predstojnik pravoslavja v Sovjetski Rusiji je posvaril poljsko pravoslavno

duhovščino, naj se zaveda svojega poslanstva. Težave bodo sicer velike, toda z božjo pomočjo si bo tudi v Sovjetski Rusiji pravoslavna cerkev opomogla.

Med pravoslavnimi v varšavskem generalnem guberniju je nastalo trenje med ukrajinskimi in ruskimi elementom. Ukrajinci so zahtevali odstavitev pravoslavnih škofov, ki jih je postavila poljska vlada. Konec novembra leta 1939. je prevzel škof Serafim v Berlinu po naročilu »Sinode rusko pravoslavne cerkve izven Rusije« v Jugoslaviji vladu nad pravoslavnici v Generalnem guberniju. Novim razmeram se je popolnoma prilagodil tuaj škof Dionizij Waledimsky, ki je bil vrhovna glava »Avtokefalne pravoslavne cerkve na Poljskem«. Ta je 24. septembra slovesno obljubil pred nemškimi upraviteljem dr. Frankom svojo zvestobo in vdano podložnost. Dr. Frank je odgovoril, da sprejema v imenu vodje rajha vdanost pravoslavne cerkve v Guberniju in je izrazil upanje, da bo ta cerkev odslej služila stvari Adolfa Hitlerja. Ukrajinci so dosegli, da je prišel na izpraznjeno škofovsko mesto v Chelmu Ukrajinec Ohijenko. V Varšavi je pravoslavno bogoslužje v slovanskem jeziku in samo z ukrajinskimi pridigami. Ruske priroge so v kripi pod katedralo. Novemu ukrajinskemu škofu je dal dr. Frank škofovski križec kot znak, da ga država priznava kot ukrajinskega škofa.

TEHNIKA

Avtomatične sklopke pri železniških vozovih

Železniški vozovi, ki jih imamo pri nas, so sklenjeni med seboj na dobro poznan način. Železna zanka enega voza se obesi na odgovarjajočo kljuko na drugem vozu. Potem se pritegne še vijak, ki skrajša razdaljo med dvema vozovoma, tako da se vagoni nadelonijo z odbijači drug na drugega.

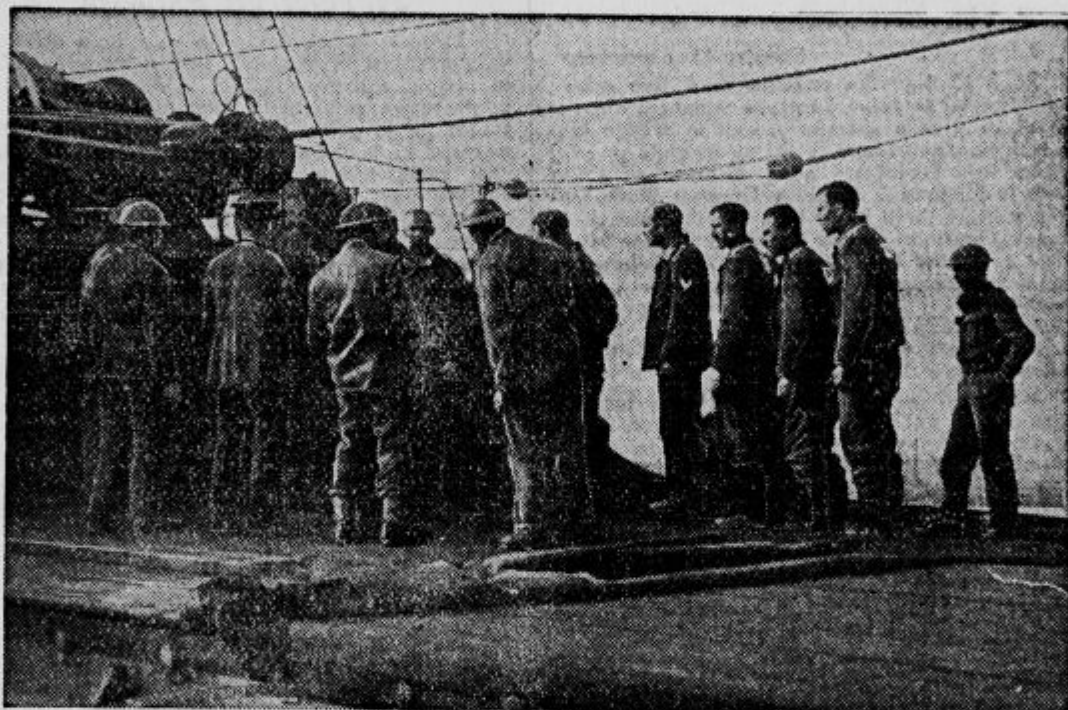
Opsani način zveze voz se je udomačil po vsej Evropi. Vse evropske železnice so pač od Angležev prevzele njihov način sklapljanja voz že takoj ob svojem začetku. Proge, ki nastajajo na novo pa se morajo prilagoditi že obstoječim razmeram, nasprotno pa je šel razvoj drugod po svetu drugo pot. V tem pogledu prvacijo Združene države sev. Amerike.

V Ameriki so že ob koncu preteklega stoletja začeli uporabljati sklopke, ki je vezala vozove tako, da se niso odmaknili drug od drugega, prevzela pa je tudi delo, ki ga pri nas opravljajo odbijači. Najbolj preprosto obliko take sklopke imajo pri nas tramvaji. Izdelana je tako da pride prizmatičen kos železa v odgovarjajočo likasto odprtino sosednjega voza, kjer se železo s sosednjim vozom zveže s pomočjo svornika. Tudi prve ameriške sklopke so bile takšne, da je moral železničar v sklopko vstaviti primeren svornik, da eta bila oba voza zvezana med seboj. Vendar se je v začetku pokazalo, da je tak način vezave železniškemu osebjui pri premikanju zelo nevarne — vsaj najbolj preproste vrste sklopke. Število ponesrečenec zaradi premikanja je bilo zelo visoko. Zato so v Ameriki leta 1893. izdali zakon, ki prepoveduje rabo takih sklopke in uvaža na ameriških železnica samo popolnoma samodelujoče sklopke. Vendar je celo v Ameriki trajalo celih deset let, preden so povedod prišli na avtomatično sklopko v sredini, brez odbijačev. Ta sklopka je tako izdelana, da se vozovi sklenejo sami od sebe med seboj kakor hitro n. pr. pri premikanju zadenejo skupaj. Nove konstrukcije sklenejo obenem še vse druge vode, tako za paro, za zrak, vode ki vodijo do zavor i. t. d. Če pa hočemo dva voza razkleniti zadošča, da premakne železničar za vrzod ob strani voza in sklopka se razkline.

Nekoliko drugačna je bila zgodovina vpeljave avtomatične sklopke na Japonskem. V letih po svetovni vojni so na Japonskem vse svoje vozove opremili s samodelujočimi sklopkami. V letu 1925. so izbrali poseben dan, ko je ves železniški promet počival. Tega dne so demontirali stare sklopke in dokončno uredili nove, že pripravljene avtomatične sklopke.

Razen Amerike in Japonske uporabljajo avtomatične sklopke za spenjanje železniških voz še Avstralija, Južna Afrika in deloma Kitajska in Rusija. V Evropi sami pa ni še nobene večje železnice, ki bi imela vse vozove opremljene s samodelujočimi sklopkami.

Kakor so pokazale izkušnje na Japonskem, je treba za prehod od enega načina sklopke do drugega precej časa. Za upeljavo samodelujoče sklopke bi morali vse vozove opremiti najprej z nekako prehodno avtomatično sklopljanje, ki bi dopuščala še vedno tudi dosedanje sklopljanje voz. Ko bi bili vsi vozovi pripravljeni, bi se v enem dnevu demontirale dosedanje sklopke in bi se začele uporabljati avtomatične. Da bi opremiti vse vozove z prehodnimi avtomatičnimi sklopkami bi trajalo kakor tri leta. Prehodna sklopka deluje še vedno s pomočjo odbijačev. Šele novi vozovi, ki bi jih izdelovali bi bili opremljeni s končnoveljavno avtomatično sklopko. Toda tudi ti vozovi bi imeli odbijače še tako dolgo, dokler ne bi bilo v prometu še kaj voz s prehodnimi avtomatičnimi sklopkami. Če računamo, da traja življenjska doba voza kakih trideset let, vidimo da bi preteklo precej časa, preden bi nadomestili sedanji način sklapljanja voz. Mednarodna železniška zveza je preiskala tudi denarno stran tega vprašanja. Za najdaljšo prehodno dobo 30 let so bili preračunani stroški za vse evropske železnice na 60 milijard dinarjev. Če bi hoteli predelavo pospešiti, bi ta svota še bolj narasla. Prištednja pri hitrejšem premikanju manjših rentah za zavarovanje in pri mezdah za osebe i. t. d. bi zmanjšali v treh letih 7 in pol milijarde din. Pa tudi pozneje bi bili stroški za izdelavo in vzdrževanje avtomatičnih sklopok še vedno večji kakor so pri dosedanjih sklopkah.

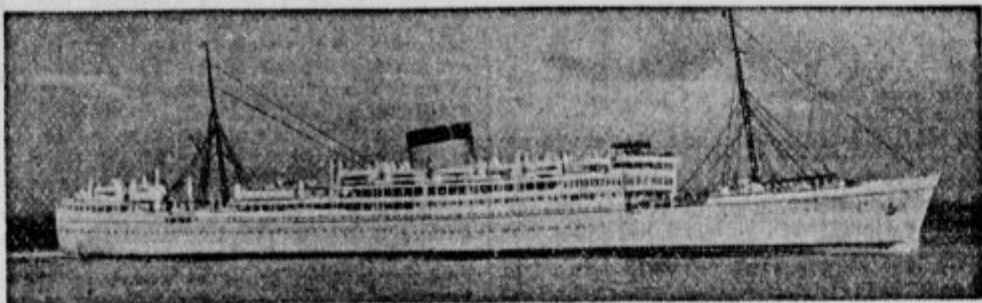
Angleži prepeljavajo vojne ujetnike v koncentracijsko taborišče.

V Nemčiji so odprli šolo za novo policijo

Vodja nemške policije Himmler je izdal očiok, da se takoj osnuje posebna šola za policijske uradnike in policaje vseh vrst. Policaji se bodo v tej šoli naučili najnujnejše besede, ki jih bodo rabili v kolonijah, kamor bodo poslani, predavali jim bodo dobri poznavalci tamšnjih ljudi, gospodarstva in krajev. Policijski uradniki se bodo poleg tega seznanili še z izkušnjami italijanske policije in bodo šli na štiridesedensko šolanje v Rim. Teoretično znanje si bodo potem izpopolnjevali v italijanskih afriških kolonijah.

Kaj bodo z letošnjim kavinim pridelkom

V Braziliji je letošnja letina kave že pospravljena, v Kolumbiji, ki pridelava največ kave za Brazilijo, pa je v polnem teku. Ker je izvoz kave v Evropo skoro popolnoma prenehal, ne vedo, kaj početi z letošnjo letino, ki je povrh še zelo izdatna. Do lanskega leta so izvozili v Evropo okoli 13 milijonov vreč kave, to je skoro polovico vsega pridelka. Letos je padlo že več predlogov, kaj naj počno s preobilico kave. Najzanimivejši med njimi so, da zmežejo kratkomalesno odvišno kavo v morje, da delajo iz kave bakelit, da bi izdelovali iz nje umetni gumi in gnoj. Društvo lastnikov kavinih nasadov se še ni odločilo za noben predlog. Verjetno je, da bodo preostalo kavo v različnih krajih različno uporabili.

Angleška pomožna križarka »Carnarvon Castle«. Bila je v boju z neko nemško pomožno križarko poškodovana v južnem Atlantiku in so jo potem za silo popravili v Montevideu.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19						20				21						22	
23			24						25	26				27			28
29	30						31		32				33	34			35
36			37		38	39	40	41			42			43			44
45	46	47		48	49					50			51	52			
53			54		55	56				57				58			
	59			60		61				62			63			64	
65			66		67			68	69	70	71	72	73	74			75
76					77												78

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Ognjeniški izmeček. 5. Orientalna beseda za sodnika. 11. Snop, griva las. 14. Puccinijska opera. 19. Tanka, prozorna tkanina. 20. Hrib pri Beogradu, na katerem je grob Neznane junaka. 21. Deblo, hlo: moško ime. 22. Manjka dar govora. 23. Taja beseda, ki pomeni ngovor, odklonitev. 24. Javni uradnik. 25. Tak, ki ima brke. 27. Domače žensk oime. 29. Veznik. 30. Skupen, samosvojski. 31. Mesto v Hrvatskem Zagorju. 34. Prvi trpin. 36. Majhna sobica. 38. Kratica pri podpisovanju, ki potrdi verodostojnost podpisa. 40. Razvoj, miren preobrat (tujka). 44. Izraz pri kartanju. 45. Zračno prometno sredstvo. 49. Sibirski reka. 50. Oblika kopne zemlje. 52. Prvak, favorit. 53. Tekoča voda, slovensko mesto. 54. Tla, temelj. 56. Isker, čil, krepak, zdrav, hrhek. 57. Slovenski dramatik mlajše generacije (Lilincoln, Grohar, Stari Rimljan). 58. Romunska reka. 59. Kraški morsk zaliv. 60. Gorovje na Notranjskem. 62. Visok glas. 63. Vzpetina; znan grad na Gorenjskem. 65. Najvišja točka ozorja zemljepisni izraz. 67. Svetnik (rimski mučenec). 72. Iste snovi, enote. 76. Najvišja gora Armenskega višavja. 77. Tolstojev romna. 78. Skrajni konček koprine.

Navpično: 1. Ena izmed obeh rok. 2. Balkanska prestolnica. 3. Stara dolžinska mera. 4. Neprijeten, dušeč plin. 5. Razmeroma ceneno in moderno zabavišče. 6. Ločina, skupnost, samostojen oddelek. 7. Sočen, južen sad. 8. Moško krstno ime. 9. Stedljiv. 10. Otok v južnem delu Ligurskega morja. 11. Mikavost. 12. Predlog s 6. sklon. 13. Ne narobe, temveč... 14. Človek, ki mu manjka eden izmed čutov. 15. Žensko ime (god. 26. julija). 16. Človeški ud. 17. Nikalnica. 18. Vsebuje, posejduje. 22. Up. 26. Nalezljiva, epidemična bolezen. 28. Izraz pri tehtanju. 32. Vrsta kineškega poklica. 33. Narek (tujka). 35. Večja naselbina. 37. Domače ubava. 39. Vrsta besedne uganke v slikah. 41. Uradno znanje na listinah, ki pomeni »pregledana«. 42. Udruženje jugoslovanskih muzikalnih avtorjev. 43. Zunanji izraz žalosti. 46. Slovenski znanstvenik-filozof. 47. Ruska sveta podoba. 48. Del prsta. 50. Izletniški kraj pri Ljubljani. 51. Kraj v cerkvi. 53. Zareza, obrez na trdem predmetu. 55. Kurivo. 61. Srsko-hrvaška vprašalnica. 63. Plačilno sredstvo, nakazilo. 64. Hiter tek, jeza. 66. Označka za kemično prvino. 68. Stara oblika veznika. 69. Vzklip pri smehu. 70. Kot 66 vodoravno. 71. Tretja oseba pom. glag. biti. 73. Nikalnica. 74. Predpredzadnja in prva črka v abecedi. 75. Dva enaka soglasnika.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Sarajevo. — 3. Milina. — 6. Vodenica. — 9. Sova. — 10. Veža. — 11. Moledovati. — 13. Kaja. — 15. Papa. — 17. Leha. — 18. Moda. — 19. Reka. — 20. Navada. — 22. Sapa. — 24. Kali. — 26. Karo. — 28. Kača. — 29. Pojava. — 31. Korana. — 33. Hoja. 35. Lina. — 36. Baza. — 37. Kabala. — 39. Golota. 41. Dama. — 43. Gora. — 45. Samojedi. — 48. Panama. — 50. Batina. 52. Ležarina. — 55. Jata. — 57. Kabina. — 60. Kapuca. — 62. Buba. — 64. Doba. — 66. Raha. — 68. Pire. — 70. Pokora. — 72. Vera. — 73. Šola. — 74. Kosa. — 75. Lado. — 77. Taj. — 79. Kolobocija. — 81. Raja. — 82. Zelo. — 83. Limonada. — 84. — Nadeja. — 85. Samarija.

Navpično: 1. Sava. — 2. Ježa. — 3. Milena. — 4. Lido. — 5. Navada. — 7. Deka. — 8. Capa. — 9. Soha. — 10. Veda. — 11. Moka. — 12. Tisa. — 14. Jaka. — 16. Paka. — 17. Leva. — 18. Moča. — 19. Reja. — 21. Naja. — 23. Para. — 25. Lho. — 27. Roka. — 28. Kana. — 29. Poza. — 30. Vaba. 31. Kolo. — 32. Nada. — 34. Jago. — 35. Lisa. — Baje. — 37. Kapa. — Goba. — 40. Tana. — 42. Maža. — 44. Rana. — 46. Maja. — 47. Dika. — 49. Nana. — 51. Lika. — 52. Leca.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Oh, kašne skrbi ma člouk doudons na svet. Ke se eneh utrese, prideja pa druge. Še kašnega putresa je treba, pa boma fertik. Jest s kar več na vem pumagat. Če tku naredim, ni prou, če drgač, je pa glih tku use narobe. Poseben moj mož m čela zdej zadne čase prgaauce. Usak dan je bi nataken. Tku je pa siten ratu, de ga ni več za prenašat. Seer sem jest ena heđu putrepliva ženska. Use susedouke se kar čudja, de morem bit tku putrepliva. Nahtere sa m še clu svetvale, de nej se pestim ločet. Sevede, jest pa kej tagca na bom nekol naredila. Mož je le mož, nej bo tak al pa tak. Veste, sej mož ni glih napčen. Čist dober sva se zmeri zastupila. Če je glih kerkat začeu sitnast predajat, sem jih začela pa še jest, pa sva bla kvit. Zdej en čas je začeu pa kar mula držat, koker de b bla jest uržah, če mu gre kej narobe. Sej men tud ni z rožcam pustlan, pa holt mal putrim, pa začnem na stare čase miselt, ke je blu še lušten. Moj mož s pa usaka figa tku h srce žene, de sa mu začele lase kar sive ratat. Jest sem mu že svetvala, de s jih nej pesti blajhat, pa na bo nubeden vedu, de je že tku u leteh. On me

pa neče ubugat. Ampak jest mu jih morem usak večer tiste ven pupult, ke sa mu čez dan sive ratala. Tu pa nč na pumaga. Zdej sem mu z negaveh t siveh las že en poušter naredila, tulk sem mu jih pupulila, pa je še zmeri siu, pu vrh pa še plešast. Ke sive lase čluvek punavad ud sameh skrbi ratujeja. Ke sem ga pa enkat prašala, če ma kašne skrbi, de tku siu ratuje, me je tku grdu pugneld, de b se ga kmal bala. »Kua me pa tu sprašuješ?« me je nahrulu. »Člouk ma ja zmeri skrbi. Če že ne take, ma pa take.« »Kašne skrbi pa maš ti? Jest t prou gvišen na delam skrbi,« sem mu jest nazaj uduguvajila, ke me je jezil. »Kdu pa prau, de m ti delaš skrbi?« se je začeu upravičat. »Al nis brala u časupise, ke peki prosja, de nej lde pupir s saba prnesja, če čja, de jim boja peki kruh vajna zavijal, ke je pupir zdej predrag, de b jim peki še pupir puvrh gajal, ke že pr kruh skori nč na zaslužja. Zemel in pa štruce pa tu na smoja še majnše delat, koker sa jim ublast predpisale.« »Prava reč je tu, če peki kruh u pupir zavijaja al pa ne. Zavle tega se t ni treba glave belt,« sem ga jest začela tulažet. »Zavle kruha s jest prou gvišen na belem glave. Mene sam skrbi,« če boja yavle pupirja, ke ga za cigarete ncuaja, tud še cigarete bl pudražel, koker sa jih že enkat. Al bo mogu pa usak, kdur bo tou cigarete kadit, puperčke s saba prnest. Tu bo pa heđu naroden. Sej člouk že zdej kumi shaja s plača. Tu m gre nuč in dan pu glau. Cigaret se ja eden še teži udvad, koker pa kruha. Viš Neška, tu mene

Medija-izlake

Dne 16. t. m. bo srečal Abrahama častiti gosp. župni eks-pozit Torkar Anton. Komaj pet let je med nami, pa je že postal popolnoma naš. Ze takoj ob svojem nastopu pri nas si je osvojil srca vseh duhovljanov. Na našem združenem polju je takoj z vso vneto prijel za delo. Zaoral je globoke brazde, ki bodo še poznim rodovom pričale, da je delal tu pravi zadrugar, ki mu je bila blaginja duhovljanov in njihovih gospodarskih organizacij tako pri srcu, da se zaradi njih ni ustrašil nobenega trpljenja. Vseh pet let je gospod jubilat tajnik tukajšnje Hranilnice in posojilnice, predsednik Nabavne in prodajne zadruge, predsednik nadzorstva Mlekarske zadruge in predsednik Prosvetnega društva. Vse organizacije in vsi duhovljani mu k njegovi 50 letnici najiskreneje čestitamo! Prosimo Boga, naj ga še dolgo let ohrani med nami zdravega, za poštenje in pravico neupogljivega borca kot gorenjske planine, pod katerimi se je rodil. Bog ga živi!

Izpod Ptujске gore

Od Sv. Lovrenca na Drav. polju. Prihodnji četrtak ob pol 7 zvečer bo »Il. prosvetni farni večer«, kjer bo g. D. Petančič nadaljeval zadnje predavanje. Govoril bo o spiritizmu in novi veri spiritualnih molitvev. Podražitev petroleja nas je tem hušje zadela, ker še vedno nimamo elektrine razsvetljave, čeravno bi jo že lahko imeli, ko bi se bolj pobrigali zanjo. Spomladi jo moramo imeti! — Naši fantje že pridno smučajo po vrhovih gore ter trenirajo za tekme. Vsem kmečkim fantom širom Slovenije pošiljajo smučarski pozdrav »Smuk!«

Iz Majšperga. Člani ZZZ se pritožujejo, da svojega lista »Slov. delavcev« ne dobivajo vsak teden sproti saj so oni teden mnogi dobili kar tri številke skupaj. Delavci morajo sami hoditi po njega, ker jim ga pošta ne dostavlja na dom. Prosimo pošto ravnateljstvo, da napravi red, ki ga določa zakon tudi za nas! — Danes po jutranjem opravilu se vrši sestanek ZZZ. Ker ga ne moremo več imeti v občinsko-prosvetni dvorani, se bo vršil v gostilni Švaršnik. Na sporedu je važen razgovor, o volitvah zakonitih delavskih zapnikov, ki bodo v začetku novega leta. Vsi!

Sv. Peter pri Mariboru

Praznik Brezmadežne je zelo lepo obhajala naša mladina, ki je zjutraj prisostvovala sv. maši in pristopila k sv. obhajilu. Pridigoval je ta dan g. gvardijan p. Gabrijel Planinšek. Popoldne in zvečer pa je priredil Dekliški krožek igre »Dve materalci, ki je dobro uspešna in pokazala izvečbano naših igralc. Samostojno je nastopil tudi dekliški pevski zbor. Prvi javni nastop je ob tej priliki kaj dobro prestal tamburaški zbor Prosv. društva, ki nam je krajšal odmore.

Občni zbor Prosvetnega društva bo v nedeljo, dne 22. t. m. popoldne po večernih v običajnih prostorih. Na sporedu je predavanje ravnatelja g. Richterja iz Maribora.

Požar je upepelil v Mali Zimici prošlo nedeljo okrog 21 hlev in skedenj posestniku Krajncu Antona, bivajočega v Sp. Dupleku. V nevarnosti so bile sosedne hiše, ki so jih ubranili gasilci iz Sv. Barbare. Škode je okrog 20.000 din.

V prid svoji revni deeli pripravljata obe tuk. šoli igri, dekliška šola bo prikazala na štefanovo sode božične prizore, deška šola pa pripravlja Ingoličovo igro »Širotek«.

Gornja Radgona

Tukajšnja šola je organizirala dijaško kuhinjo, ki je bila prav občutna potreba. Večina mladine je iz siromašnih slojev, mnogo pa iz, od šole zelo oddaljenih krajev (Apače, Kapela, Slatina Radenci, Ščavnica). — Naša obmejna javnost je pokazala zelo veliko razumevanje. S prispevki so podprli dijaško kuhinjo: Prehranjevalni odbor občine Gornja Radgona (na pobudo g. J. Hrastelja) s 60 kg moke mesečno, veleposestvo Meinl v Apačah s 1000 din, veleposestvo Kunaj v Gor. Radgoni z 2 litri mleka dnevno in 50 din, trgovca J. Hrastelja in Cajnkar z 10 kg sladkorja; v denarju so še prispevali: Občinska podjetja 200 din, notar dr. Požun 200 din, vinska klet Clotar Bouvier 200 din, trgovec Sušec 100 din, dr. Boezio 100 din, gostilničarji Koler 100 din, Hibler 50 din, Klemenčič 50 din, posejilnica 50 din, župnik Gabere 50 cin, kaplan Vahčič 50 din, posamezniki z manjšimi prispevki v Gor. Radgoni skupno 162 din, v Apačah 150 din. — V imenu številnih dijakov se šola najlepše zahvaljuje vsem darovalcem.

skrbi. Zatu pa tud čezdali bi siu ratujem. Al še nis zamerkala, kuku jest usak can bl dol jemlem? Sam mestafe sa me še, pa mal kusti in pa kože. Ke sem učeri zjutri prsou u kancelarija, me še šef ni več puznou. Namest de b m uzdravu, ke sem ga puzdravu, me je pa prašu, ku koga sem prsou. Pa tud drug kulegi se nisa nč zame zmenil. Kar zjal sa me, ket bk nove urata. Ta skrb za cigarete me je strašen zdelala. Jest se kar čudem, de me tud ti nis s kašenmu drugmu zamenjala. Te salabolske cigarete m kar na greja iz glave.« »Pejdnopejd, prsmoda! Kua te boja cigarete skrbel? Če se pudražaja, boš pa fajfa začeu kadit. Cigaretare sa ja zoraue škodlive, koker prauja tist, ke jih na kadeja. Moj foter je tud fajfa kadiu, pa b še dons živu, če b pred na umeru. Te skrbi s kar iz buče izbi. Viš, mene pa sam tu skrbi, če boma tku deleč pršli, de jim bo začel tud za bankuce puperja zmankvat. Tu bo pa res naroden. Sej več, de jim pol družna bo mal, kakor de vam boja mogel ta peruga še mal mn bankucu udštet, kakor vam jih zdej udštevaja. Kuku boma pol živel, pa na vem. Družga nama na bo kazal, koker de bova pučakala saj du puletja, do takat se bo že kej zasakal.«

Moj mož se je mal uddehnu, pol me je pa prašu, če sem tud jest že kej slisala, de nam boja zdej kar šest postnih dni na teden predpisal. »Sam ub nedelah in pa ta velkeh prazenkeh boma še žihier jedel, če boma kej mel.«

»Slisala ud teh postnih oni seer še nisem, ampak tega jest na verjamem. Tu sem pa slisala, de pisem iz tisteh postnih kostelčku pu mest na bo pošta več pubirala, ke jim je benicina zmankal. Če boš kermu kej pisu, boš mogu pisem kar sam tistmu nest, kermu s ga namentu. Priftrogarjem boja tud usem upravedal, k tu je prevelik luksuz. Kene, za tist bog di-

V Srbski šahovski zvezi je tekmovalje klubov za zvezino prvenstvo v tekočem letu tik pred koncem. Nepričakovano si je priboril najboljše izglede za osvojitve prvenstva Zemunski šahovski klub, dočim je sicer močnejši Beogradski šah. klub odpadel. V Zemunskem šah. klubu igra tudi šahovski mojster Lešnik, ki obenem z mojstrom Matvejevem in s Subaričem zelo dviga moč klubu na prvih deskah. Klub ja zadnjo nedeljo odigral tekmo s Somborskim šah. klubom in dosegel neodločen rezultat z boljšim uspehom na prvih ploščah, tako da se je kvalificiral za nadaljnje tekmovalje. Igrati mora še s šah. klubom iz Niša, tako da bo letošnji prvak Srbske šah. zveze po vsem pričakovanju Zemunski šah. klub. Kot prvak svoje zveze bo nastopil v finalni meoklubski tekmi za državno prvenstvo, za katero sta se že kvalificirala Ljubljanski šah. klub in Amaterski šah. klub iz Zagreba.

V Mariboru se je pričel zanimiv božični turnir, katerega se udeležujejo najboljši mariborski šahisti. Brez dvoma bo ta turnir šahovski življenje v Mariboru razgalil in pridobil za šahovsko igro novih moči. Podoben turnir bi bil brez dvoma izvedljiv tudi v Ljubljani, kjer so preizkušeni igralci in mlade moči že nestrpni, kdaj bodo mogli spet nastopiti in uveljaviti svoje sile.

Češki šahisti pridno šahirajo in so imeli letos že več lepih prireditev. Trenutno je v teku Kautskyjev spominski turnir, katerega se udeležuje več znanih praških mojstrov. Na tem turnirju je bila odigrana današnja partija, katero je igral znani češki mojster Karl Opocenský zelo precizno.

Opocenský — Runza

1. d2—d4, Sg8—f6 2. c2—c4, e7—e6 3. Sg1—f3, b7—b6 4. g2—g3, Lc8—b7 (zanimiv je na tem mestu poskus, z Lc8—a6 ovirati belega pri razvoju.) 5. Lf1—g2, d7—d6 (boljše bo na tem mestu Lb4—d1 ali Lc7, ker si s tem črni ne jemlje izbire, igrati do ali a5.) 6. Sb1—c3, Sb8—d7 (s tem črni že dovoli belemu premoč v središču in sprejme pasivno igro. Boljše je Sf6—e4.) 7. Dd1—c2, Lf8—e7 8. 0—0, 0—0 9. e2—e4, e6—e5 10. Tf1—d1, Dd8—b1, Dd8—b8 (na ta način črni grožji d4×e5 in skuša držati točko e5.) 11. b2—b3, c7—e5 12. d4×e5, d6×e5 13. Lc1—b2, Tf8—e8 14. Sc3—c5, Sf6×d5 15. e4×d5 (beli je dosegel krasno pozicijo z močnim prostim kmetom.) Lc7—d6 16. Td1—e1, g7—g6 17. Te1—e2 (beli izvaja pritisk na e liniji.) f7—f5 18. Ta1 e1, e5—e4 (z akcijo na kraljevem krilu je črni sicer zaostril igro, toda tudi občutno oslabil svoje kraljevo krilo, tako da je zanj obramba vedno težja.) 19. Sf3—g5, Ld6—e5 (ta poskus, z zamenjavo se rešiti strašnega belega damskega lovca, Opocenský na lep način ovzrže.) 20. Lg2×e4, f5×e4 (na Lxb2 bi prišlo Lxf5! Txe2, Dxe2 in črni mora dati nazaj figuro, ker je bel napad presilen.) 21. Te1×e4, b6—b5 (črni se še ne zanimiv način skuša rešiti iz nerodne pozicije.) 22. Sg2—f3, b5×c4 23. b3×c4, Lb7×d5 (v obupanem položaju se odloči črni za žrtve kvalitete, ker dobljene figure ne more obdržati.) 24. e4×d5, Db8×b2 25. Dc2×b2, Lc5×b2 26. Te4×e8+, Ta8×e8 27. Te1×e8+, Kg8—f7 28. Te8—e6 (s kmetom in kvaliteto več je partija belega seveda brez težav dobljena. Edina nada črnega je še prosti »c« kmet.) h7—h6 29. Te6—c6, a7—a5 30. Sf3—d2, Lb2—c3 31. Sd2—e4, Lc3—b4 32. f2—f4, Lb4—a5 33. Kg1—f2, La3—b2 34. Kf2—e2, Lb2—d4 35. Te6—a6, c5—c4 (črni kmetov ne more več držati in bi bilo najbolje, da bi odnehal.) 36. Se4—d6+, Kf7—f6 37. Sd6—c4+, Kf6—f5 (na ta način je partije hitro konec, ker je črni kralj zašel v matno pozicijo.) 38. Ke2—f3, h6—h5 39. h2—h3, Sd7—f6 40. Sc4—d6 mat. Opocenský je partijo igral vse-skozi mojstrsko.

Domžale

Šolska kuhinja je pri nas že začela poslovati. Okrog 50 najrevnejših otrok iz našega šolskega okolisa dobiva vsak dan dopolne, oziroma popoldne, toplo malico. Vsa čast in zahvala gre človekoljubnim darovalcem, pa tudi gospodičnam učiteljicam in gospodom učiteljem, ki so se za to prekoristno stvar zavzeli. Starši podpranih otrok kar ne morejo prezevaliti te dobrote, saj zdaj vsaj vedo, da njihov otrok ne bo ostal ves dan brez zajtrka, ko pa v šoli za njega skrbijo.

Ribnica

Ribniški župan g. Davorin Onič je za nacionalne in kulturne zasluge v kraju odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje. K temu priznanju od strani najvišje oblasti tudi občani čestitamo, ker je s tem tudi naša občina počaščena.

narček, ke s ga dau za marka, t more nest pisem not dol u Udmat. Sej sam čeuve več strga, ket za enga kuvača. Tak luksus se more ves udpraut, ke sa tku teški časi. Sej ta pisarejne je tku prenaumen Lepu te prosem, zakua mama pa telefon? Telefon ja nimama sam zavle lepsga. C kermu kej važenaga pišeš, moreš kar par dni na udgovor čakati. Tu je pa večkat heđu naroden. Puseben za zalublena mladina. Če telefoniraš, se pa lohka kar prec pumenta, kar se mata za pument.«

»Maš čist prou, Neška. Jest sem tud toje misel. Tud železenca b žihier kar udpraul. Kene, kdur ma tulk gnarja, de se lohka z železenca ukul voz, ma tku seč autumubil, pa se lohka pele z nim, kamer se mu pulub. Še pred usaka štarija se lohka ustau, de se gre mal pukrepat. Železenca mu pa sam gvišne stacione. Če s greš na takmu stacione kam duša prvezat, t ja pa lohka vlak še pred nusam pupiha. Pol s pa pumagi, če s moreš. Gespada prou nč železenca na nuca. Reveži se pa tku na morja z železenca ukul vozet, k nimaja gnarja Sej yeste, zastojn se pa še maške na raufoja. Ker sa pa š bl z gnarjam pudkuvan, maja pa še clu eroplane na razpulgajue. Z eroplanam s pa kar prec lohka tle al pa tam še na un svet prideš lohka pred, koker prčakuješ. Z eroplanam gre use ekspres, koker u »Rio« kufe.«

»Veš kaj, lub moj mužiček, tku pameten guvori te pa še nkol nisem slisala, koker oons guvariš. Kar čudem se, de te nisa zvulil u tist kuruzen udhor, ke bo zdej uredu trgovina s kuruza,« sem ga puhvalila On s pa še glihe ni sturu z moje puhvale. Še clu namrdnu se je, koker se namrdne punavad, če mu jest al pa ker drug da kera pud nus. Ke je sprevidu, de sva z najna pulitka za enkat fertik, je pa šou. Še adija m ni reku.«

K. N.

Vedeljsko branje

Božji služabnik

Trije grobovi drug poleg drugega. Na nobenem še ni pognala trava. Nesrečna Milica se plazí od enega do drugega pa poljubljá tisto črno zemljo in tarna, da bi se človeku srce ustavilo.

»Sinovil... Otroci materini!... Torej to je doživela nesrečna mati!... Ali sem vas zato redila in hranila, da vas pred mojimi očmi zakrije črna zemlja in ne vidijo več belega dnevala!...«

Onemeli smo pri takih bolečinah. Ni šala: trije grobovi v enem tednu, in sicer trije junaki, trije oženjeni sinovi!... Nismo se upali zaradi hude žalosti pogledati Milico, Ljubisava pa od strahu, kajti onemel je kakor soha. Nikdar ne bom pozabil te strašne slike, ki jo je nudil!... Sonce na zatonu ga je obsijalo z zadnjimi žarki, on pa kakor kamenit spomenik, goliglav, oči ima široko razprte, pa gleda v grobove, na katerih še ni zrasla ruša in se še niti zemlja ni posušila... Veterček mu kuštra sive lase, meče mu jih v oči in na obraz, on pa se ne gane...

Molčimo, gledamo in poslušamo.

»Bog!... Zločinec!... Krvnik!... kriči obupano Milica.

»Tiho bodi... pop gre!...«

»Naj gre!... Bog krvnik!... Krvnik si... krvnik... brezsrčnik!... Hočem kričati! Hočem zmerjati!... Nič mi ne more!... Ne bojim se ga!...«

Po ozki stezi je prihajal stari pop Jovo. Poklicali so ga, da bo pokadil grobove. Šel je počasi, ker so stare noge, klecale pod devetdesetletnim bremenom... A starih je vendar še dalje opirajoč se na palico, svojo staro tovarišico...

»Bog vam daj dobro!« se pozdravi.

»Bog daj tudi tebi!... Blagoslovi, očel! In začeli smo mu poljubljati roko.

Zabode palico v zemljo in natakne nanjo svojo duhovniško kapo. Iz torbe, ki jo je imel obesoeno čez ramo, vzame obrednik, ki je bil zavít v šoto, razvije šoto, jo prekliža, prekriža se še sam, in si jo dene okoli vratu.

»Kadilnico!« zakliče.

Dado mu kadilnico in kadilo. Spusti na žerjavico dva ali tri zrna kadila in začne moliti za dušnico...

Milica je ves čas ležala na srednjem grobu in objemala krajna dva z rokama.

Zadušnica je bila končana. Vsi smo se prekrižali in rekli:

»Bog jim daj večni mir!«

Pop pristopi k Milici.

»Milica!« jo pokliče.

Ona molči.

»Milica!... Vstani!«

»Oh, Bog, zločinec! Oh, sovražnik!«

»Bog ni niti zločinec, niti sovražnik,« reče on z nekim čudnim glasom, takšnim, ki ni trpel ugovora, a vseeno nekam blago...

»Da, pop!... Ti ne veš, kaj je hudol! Tebe ni nikdar tako bolelo, ker nisi imel nikogar, s komer bi trpel!...«

Ustrašili smo se. Pop je zelo mlad odvoval in ni imel otrok.

»Res je to, Milica, a tudi jaz sem mučenec!... Jaz sem večji nesrečnej kakor ti!«

Milica dvigne glavo in mu pogleda naravnost v oči. Vsi smo videli, da je že odprla usta in mu

hotela reči kako debelo. Ko pa mu pogleda v oči, obmolgne...

Prime jo za roko in sede poleg nje.

»Nikdar ne govori, da si najsrečnejša, pa tudi ne najsrečnejša!... Je še večje gorje od tvojega, a tudi večja sreča kakor je tvoj!...«

»Toda, pop!... Trije grobovi v enem tednu! Tri srca sem dala, pop, črni zemlji!...«

»Imela si, in si dala... Bog je dal ploda tvoji moči, in zdaj imaš, da mu lahko vrneš in da obdržiš tudi zase!... Dala si sinove, imaš pa vnuke. In imaš še eno nezlomljeno krilo, — glej, Dragutina, kakor kaplja rose ti je, rdeč kakor roža in zdrav kakor jelen z gore!... Ali je mar to majhen dar od Boga?... Ali ti je morda premalo, kar imaš?...«

Njen trmasti pogled začne popuščati. Hotela je govoriti, a ni rekla ničesar.

»Glej,« je nadaljeval pop, »poznam te že od otroških nog. Tale roka je v imenu božjem zdržila tvojo roko z Ljubisavovo. Jaz sem ti krstil vse otroke in jih poročil, bil sem zraven pri tvojem veselju, no, in zdaj tudi v tvoji žalosti!... In glej, kakor sem ti rekel takrat v veseli družbi, da molim k Bogu, — tako ti pravim tudi danes!...«

»Toda, pop!...«

»Nikar ne žaluj! Ti nisi nesrečna ženska! Odplačala si svoj dolg Bogu in ljudem!... Bilo je, da se je dalo vzeti in pustiti. Ovi roke okoli ostanke in čakaj, kdaj te pokliče Bog!... To, kar je zadelo tebe — hudo je res, a so še hujše stvari! Rekel sem že in še pravim: jaz sem večji nesrečnik. Zastonj sem živel devetdeset let. Niti ene stvari ni na tem svetu, za katero bi mogel reči: moja je! Ne vem, kaj je veselje in bolečina staršev! Tujo lastnino kradem in si jo prisvajam. Devetdeset let sem si želel samo enega trenutka: da bi lahko pobožal plave otroške laske in rekel: hvala Bogu, to je moj!... A Gospod mi ni dal! Zdal čakam smrti, sam kakor panj in prepičan, da ne bo nihče položil solze za menoj!... Ali mar nisem jaz večji nesrečnik kakor ti?«

Strašno je bilo pogledati to tršlo telo, kako se je treslo. Kolikor nas je bilo, smo začeli jokati. Ljubisav stopi k njemu, prime ga za roko in mu jo poljubi.

Huda noč

Dne 4. avgusta je bilo ustreljenih 14 zarotnikov na vzhodnem dvorišču palače Tento. Cesarica je, stoječ pri visokem oknu, gledala za srebrnobelim oblakom smodnikovega dima, ki se je počasi dvigal iz strmega, mrtvega dvorišnega rova v jutranje nebo.

Fernando je stal pri cesarici in je molče strmel navzdol na dvorišče, ki se je vse blede motalo v dan. Ko so se vrata za njim zaprla, je bilo cesarici tako puščobno, začutila je, ko da bi jo bil kdo pahnil v brezno samote in mrzlot. Bodi, da je bil tako ali tako, zdaj je spet spoznala v njem vse tiste skrivnostne, temne in nepričakovane nagone. Pripadal je tistim reokim ljudem, ki so prav rojeni za to, da živijo vedno v nekakšni zunanji napetosti kot vladarji ali pa zločinci. Bil je človek njene vrste, kakršnih ni baš veliko na tem svetu in jih zlasti ni bilo v Cartageru, v deželi gladkih, zvijačnik kabaljerov.

Pozno popoldne je cesarica sedela v naslanjaču in brala. Nenadoma je zaslislala za seboj korake, ki bi jih povsod na svetu in ob vsaki uri takoj spoznala. Začutila je pritisk njegove roke na rami.

»Torej v redu,« je dejal, »mocoj ob treh.«

»Prosim — nikari. Doktor Moezzatini mi je zadnjič povedal, da umrje največ ljudi med tretjo in četrto uro ponoči. To je huda ura in zmeraj bi morala na to misliti.«

V njegovih očeh se je nekaj spremenilo.

Za jaslice pripravlja.

»Hvala, pop!« reče in se razjoče.

»Bog ti daj zdravje, Ljubisav, in reci: hvala Bogu, da imam to!... Ne stokaj za vsako bolečino!... Na svetu so še hujše ranet!... Glej, še enkrat pravim: Naj bo Bogu hvala!«

»Naj bo Bogu hvala!« reče tudi Milica. »Bog, odpusti mi!... Ohrani mi, Gospod, to, kar si mi pustil!... Oh, grešnica sem!...«

»Moli k Bogu!...«

In starica se dvigne... Sonce je začelo, a njegovo rdečilo je bilo nad obzorjem kakor zarja. Šel je počasi pred nami kakor kak svetnik... Vsi smo molčali. Samo Milico sem slišal, ko je potihem rekla Ljubisavu:

»To je božji mož!...«

(Janko Veselinovič.)

Nasmehnil se je.

»Torej te prosim,« je povzela ona, »opolnoči.«

»Kakor ukaže Vaše Veličanstvo.«

Njegove besede in njegov poklon so bili porogljivi in malce spogledljivi; to je bila mešanica, ki je je bil zmožen samo on.

Ko ga pa opolnoči ni bilo, si je morala cesarica priznati, da je prav za prav pričakovala, da ga ne bo. Saj je bil tak človek, da se je navidezno vdal, a je hkrati trmoglavo storil po svoje, ko da bi njegovo življenje zaviselo od tega. Da bi se cesarica raztresla, je bila namenjena iti v knjižnico po kako knjigo. Stara knjižnica pa je bila v tistem delu palače, kjer zdaj ni nihče bival. Ko se je cesarici, hodeč po ozkem vnanjem stopnišču proti dvorani, zadelo, da sliši neke glasove, si je mislila, da se moti. Toda potem je videla vse. Kjer je visel zlati lesteneč, so bile zamrežene odprtine. Če se je na kolenih sklonila naprej, je videla spodaj viseti lesteneč in skozi blesteče se kristalno steklo je spoznala v globini dvorane luč navadnih latern. Zaslislala je tudi glasove, ki so gromko odmevali po praznini visoke, razsežne dvorane. Sama sebi se je čudila, da je bila tako mirna in da je začela celo šteti osebe. Ena in dvajset jih je bilo s Fernandom vred in skonca mize je sedel Vincente Zamora sam, ki ga je lovilo več polkov vojakov in na

stotine detektivov po vsem Cartageru, a zdaj je sedel kar notri v sami palači Tento!

Fernando se je zleknil nazaj v naslanjaču in je priklimal.

»Ali je to častihlepje, kar ga navdaja?« je cesarica samo sebe vprašala. Častihlepje — ta beseda ji je bila mahoma kot ključ za vse. V strašnem, nad vsemi prepadi visečem in kakor grom donečem trenutku, ki so postale v njem vse stvari prosojne in se je dozdevalo, ko da je razkrita vsa njena notranjost, je cesarica v duhu zagledala samo sebe, kako sedi za tisto mizo tik Fernanda in je na strani Zamore...

Njen sklep je bil storjen. Izvešča ga je s hitro natančnostjo, kakršna ji je bila v stiski zmeraj v pomoč. Spomnila se je lutke, ki je bila skoraj tako velika kot ona, in s katero se je v otroških letih igrala. Če jo je položila postrani, so bili vidni samo njeni lasje, vse drugo je bilo pokrito z rjuho. Spričo brleče nočne lučke je bila ta prevara popolna. Cesarica sama pa se je skrila za težko, do tal segajočo zaveso pri oknu. Dolgo je čakala. Vrata so se odprla — ne veliko, saj je bil Fernando jako vitek. Nalaho sklonjen naprej se je blizal postelji. Z naglo kretnjo je odrinil zaveso. Cesarica je videla njegov ozki hrbet kakor skozi tenčice, in nato, kako se je sklonil, kako je iztegnil desnico, ki je v njej držal lesketajoče se bodalce. Cesarica je planila kar v sredo temnega, rdeče žarečega pekla; njena stara, s srebrnom okovana pištola je storila svojo dolžnost. »Sprejmi tale poljub od mene,« je mirno spregovorila.

Še tisto noč so bili na povelje cesarice obsojeni Zamora in devetnajst drugih zarotnikov na smrt. Ko so bili ob sončnem vzhodu na dvorišču palače Tento ustreljeni, je cesarica, stoječ nepremično pri oknu, gledala izvršitev obsodbe.

(C. Conrad.)

»So psi, ki so bolj pametni kot njihovi gospodarji.«

»To je res. Tudi jaz imam takega psa.«

Žanetka

(Zgodba dveh oslov.)

Če se usedeš v tramvaj, ki te popelje na jug in vozi vzdolž alžirske obale ob zalivu, se čez uro vožnje pripelješ v mestce Maison Carée. Tu, v Maisonu Caréeju, so živinski sejmi. In tako sem stal na tem živinskem sejmišču, ki je obraslo z nizkimi palmami, in sem držal ličnega oslička za povodec. Kupil sem ga bil, in sicer od Arabca, ki ni mogel najti dovolj primernih besed, da bi bil mogel z njimi zadostno opisati vse tiste lepe lastnosti in čudovite čednosti, ki so dičile tega oslička. Jaz sem prav pobožno gledal na svojega oslička, zakaj čeprav bi bil prebredel vso Alžirsko, bi ne bil mogel nikjer najti takega bolj izvrstnega osla, — sodeč po besedah Arabca.

S skrbjo v srcu sem nato prepustil Žanetko nekemu bitju s fesom na glavi. Ta človek je bil poglavar neke tako zvane karavanzerije, kar pomeni toliko kot slabo gostišče. Nato sem se odpeljal nazaj v Alžir, da bi pripravil vse potrebno za čudovito ekspedicijo.

Že zgodaj zjutraj sem bil spet v Maison Caréeju; bil sem preskrbljen z odojo in s toplim oblačilom, s skicirko in slikarskimi potrebščinami in z brašnom.

Nato sem odvedel Žanetko, to je svojega oslička, z dvorišča gostišča, pogrnil sem ji odojo po hrbtu, obesil sem dve vreči, po eno na vsako stran, kjer so bile vse potrebščine, in sem dejal svojemu osličku: »Tako, Žaneta, zojaj se bova pa oba, ti in jaz, podala na prekrasno potovanje. Najine oči bodo videli vse najlepše, najine noge naju bodo ponesle čez visoke, gole hribe in po mračnih dolinah, kjer rastejo zelene oljke, palme in lijanje. Prepotovala bova vinske gorice in oranžne gaje in žejna bova v samotnih puščavskih pokrajinah. Ko se bo pa znočilo, bova spala pod zvezdami, medtem ko bodo črički prepevali svoje večne ljubezenske pesmi,«

Če ti bo pa za tvoje ugodje kaj primanjkovalo in tega ne bom koj vedel, pa mi boš oprostila. Zakaj, lepo bom ravnal s teboj, ne bom te ne prepeval in ne s kaktejami zbadal, kar si nemara vajena doživljati pri Arabcih. Ves ta čas bova dobra tovariša in prijatelja.«

Nato pa sem zajahal Žanetko in sem jo dobrohotno plosnil z dlanj in zares se je premaknila. To je bilo čudovito. Uravnaval sem jo tako, da sem jo vlekel za levi uhelj, če je morala kreniti na levo, in za desni uhelj, če je morala iti na desno. Zares, čudovito!

In tako sem jezdil na svojem osličku po ulicah mesteca Maison Caréeja.

Ali si more kak avtomobilist želeči kaj lepšega, ko ravno, popolnoma ravno, široko dobro tlakovano cesto, ki se niti malo ne vzpenja, ne pada in nima nič ovinkov? In ki je obsenčena z gostim drevoredom topolov in platan? Ali je še kaj, česar bi si bolj želel kot vprav takšno cesto? Zlasti še, če je taka dvajset kilometrov daleč?

Toda, ali je kaj bolj nezaželenega za pešca, kot je ravna, povsem ravna, dobro tlakovana cesta, brez ovinkov, brez hriboč in doline? Ali je še kaj, kar bi mu bilo bolj zoprno kot taka pot? In še posebno tedaj, če se razteza dvajset kilometrov daleč pred njim? To je torej — za dan hoje na daleč?

In na tako pot sva prišla midva z Žanetko kar koj, ko sva pustila Maison Carée za seboj. Ta cesta je vodila na jug in na obeh straneh te peklenke poti se je na daleč okoli raztezala ravnina s šimicami vinogradi. Tu in tam je kaka kočja ali hišica, ki je obdana z mareličnimi ali drugimi sadnimi drevesi in z visokimi palmami, ki se odražajo z neba.

Žanetka se je počasi motovila ob robu ceste. Avtomobilist so brzeli mimo; tu ni nikogar, ki bi prepovedal takšno brzino. A potem se je Žanetki zahotelo, da je obstala. Postavila se je počez na cesto in je stala. Prijazno sem jo potpreljal po lakotnicah. Ni se zganila. Razjahal sem in sem jo vlekel nekoliko časa na

prej in ji pri tem vzpodbujajoče prišepetaval. A to ni nič zaleglo.

»Tako tako,« sem dejal, »utrujena si in ta cesta ti ni všeč. Kaj nemara misliš, da se meni zdi lepa? Brez dvoma bo te ceste kmalu konec. Na vsak način pa bova malo počivala.«

Potegnil sem Žanetko s ceste in začela se je okoriščati z redko travico, ki je ondi rasla. Sam sem se usedel na rob ceste, zrl sem pordeči in rumeni vinogradniški pokrajini, ki se je svetila v soncu, vzem sem kruh iz torbe in pa čutaro vina in sem začel jesti in piti, saj sem bil v najbolj srečni nevednosti tega, kar me je še čakalo. Ko sem se nasitil in si prižgal cigareto — tukajšnji tobak je zelo dober, — sem vstal, prijel Žanetko za povodec in sem hotel nadaljevati potovanje. Veselo sem žvižgal, ko sem se usedel na hrbet živali in sem se ji začel dobrikati. Zares je prav čedno in nedolžno cepetljala kakih deset metrov dalje, a nato se je spet ustavila.

»Tako tako,« sem rekel, »nikar mi spet ne nagajaj! Veš, jaz znam biti tudi hud!«

Pa sem jo s pestjo lopnil po lakotnicah. Šla je dva metra naprej.

»Kakšne trapijarije pa so to! Ali te bo treba zares občutljivo opozoriti na tvoje dolžnosti? Torej — kakor ti drago!...«

Spet se je postavila počez. Razjahal sem. Avto je šinil mimo, in Žanetka me je s sanjavi očmi pogledala. Tako je bila ljubka in tako nedolžna je bila videti, ko da se ne bi bilo prav nič zgodilo.

Saj saj,« sem si mislil, a glasno si tega nisem upal izreči, »žensko bitje si, pa človek nikoli ne ve, kaj se skriva za tvojo prijazno vnanostjo!«

In srce sem si obdal s hrupavo skorjo, prijel sem jo za uhelj in jo potegnili dalje.

Pa slednjič človek le ne more vleči osla kdo ve kako dolgo za seboj! Pa sem se spet usedel na njen hrbet. »Nemara boš vendar že shodila,« sem si mislil v svoji lahkoverni guši.

Pa nel Kar stala je!

Tedajci sem podivjal. S peklenko režečim se obrazom sem šel na rob ceste, odlomil kak-

tejev trn, spet sem se usedel na Žanetko, dvignil sem ji rep in sem jo zbadel. To pa je zaleglo!

Tekla je po dolgi, enakomerni cesti, ki se je dozdevalo, da je ne bo nikoli konec. A čim sem nehal oslico zbadati, pa se je ustavila. To je bilo res strašno. In prav neprijetno je bilo tako sedeti, da sem imel ves čas roko nazaj iztegnjeno in sem moral pri tem še obdržati ravnotežje. Zatorej sem zdaj pa zdaj razjahal in sem svoj kaktejev trn uporabljal še dalje. Srečal sem druge popotnike z osli in brez njih, pa se mi ni nihče začudil, saj sem počenjal isto kot vsakdo, ki je imel osla Žanetkine vrste.

Za slehernim avtomobilom sem tako srdito gledal, kolikor sem le mogel. Kakor rečeno, bilo je strašno.

Ko se je sonce že nagibalo k zatonu, sva prispela do konca tega cestnega pekla. Ondi ob vnožju hriba pa je drugo mestce, ki se imenuje L'Arba.

Ustavil sem se pred neko kavarno. Žanetko sem nesramno pustil na cesti, in sem šel noter. Pristopil sem k prvemu Arabcu, ki sem ga zagledal, in mu dejal: »Zunaj imam oslička; ali vas kaj mika, da bi ga kupili?«

Pogledal me je, rekoč: »Najprej si ga moram ogledati.«

Širokoustno sem hvalisal odlično čednost Žanetke, zlasti še njeno zanesljivost in marljivost — toda kmalu sem umolknil, zakaj, toliko napak, kot jih ima Žanetka, ni imel še nikoli noben osel. Arabec kar ni mogel oo sapa, tako mi je hitel naštevati njene veličanske napake. Zdaj je imela prav toliko napak, kakor je imela odličnih lastnosti takrat, ko sem jo bil kupil. In ta zagovodni Arabec ji je še vzdignil rep in dejal: »Preveč je lena, da bi sploh hodila.« Zakaj — videl je stare in nove brazgotine...

Prodal sem Žanetko natančno za petino manj, kot sem bil jaz dal zanjo.

In ko sem potem sedel na strehi blazno drvečega avtobusa, sem si dejal, vračajoč se v Alžir, da ne bom nikdar več kupil osla, ne da bi mu prej ne pogledal po rep.

(Švedsko: Tito Colliander.)

MLADI SLOVENEČ

Zgodba o poštemem tatu

Abdulah se je zvečer vračal iz vasi na svojo pristavo, ki je ležala daleč zunaj v stepi na nekem griču. Brezskrbno žvižgajoč je krenil mimo nje. Tedaj mu je pogled obvisel na veliki luknji, ki je bila izdolbena v zidu.

Nekdo je vlomil! mu je šinilo v glavo. Luknja v zidu je bila tolikšna, da bi lahko zlezal skozijo srednje debel človek.

Abdulah je bil pogumen človek. Ni se dolgo obotavljal. Bogue ali se ni potepuh potuhnil v kašči, ko je zaslišal svoje korake? je pomislil.

Previdno je odklenil vrata in hrupno vdrl v kaščo. V roki je vihtel debelo gorjajočo, da bi predrznega tatu poštemo naklestil. Toda kašča je bila prazna. Vlomilca ni bilo nikjer. In kar je bilo najbolj čudno: manjkalo ni prav ničesar.

»Le kako je to mogoče?« se je čudil Abdulah. Pod luknjo v zidu sta težali dve vreči. V večji je bila moka, v manjši sol. Obe vreči je moral nekdo treščiti tja, ker sta bili raztrgani, moka in sol pa razsuti po tleh.

»In vendar je moral biti tat tukaj,« je ugibal Abdulah. »Ne more biti daleč!«

Planil je iz kašče, si opasal bridki meč, zajahtal konja, ki se je mirno pasel na dvorišču, in na vso sapo zdiral za tatom.

Spotoma je premišljeval: »Čudno, da potepuh ni odpeljal konja z dvorišča. Zajahtal bi ga bil — in nihče ga ne bi mogel ujeti!«

Dolgo je zasledoval neznanega vlomilca. Kmalu bi bil obupal. Toda sreča ga ni zapustila. Daleč pred sedoj je v svitu mesečine zagledal človeka, ki se je pehal in boril s pešeno stepto in puščavskim prahom.

Abdulah je pognal konja in kmalu dohitel samotnega popotnika.

»Zdaj te pa imam!« je zakričal. »Misliš si, potepuh, da mi boš ušel, pa si se zmotil! Kar priznaj, da si vlomil v mojo kaščo!«

Tujec se je prestrašeno umaknil in ves zhegan strmel v bridki meč, ki ga je bil Abdulah zavihtel nad njegovo glavo.

»Se nikoli v življenju nisem lagal, pa tudi zdaj ne bom,« je rekel in začel na vso moč tajiti.

Abdulah pa je bil prepričan, da ima krivca pred seboj. Odvlekel ga je s seboj v vas pred sodnikovo hišo. Prebudil je sodnika, čeprav je bilo že pozno.

Sodnik je vstal in stopil na prag. Ko je zagledal Abdulaha, se je začudil:

»Kaj bi pa ti rad ob tej pozni uri?«

»Ne zameri, da sem te zbudil,« se je opravičil Abdulah. »Ujel sem potepuha, ki ni vreden, da živi. Povedal je sodniku vse po pravici in resnici.«

Sodnik je začel razsojati.

»Praviš, da je vlomil v tvojo kaščo, ukradel pa ti ni ničesar?« je vprašal Abdulaha.

»Tako je,« je pritrdil Abdulah. »Gotovo me je opazil, ko sem se vračal in zbežal.«

Sodnik se je obrnil k tatu in ga vprašal:

»Slišiš, zakaj pa nisi zajahtal Abdulahovega konja, ki se je pasel na dvorišču? Lahko bi bil pobegnil na njem, potem te Abdulah pač ne bi mogel dohiteti.«

»Modri sodnik, res je, hotel sem krasti,« je skesano priznal tat, ves tresoč se od strahu. »Povedal ti bom vse — potem me sodi po zakonu! Ko sem izdolbel luknjo in hotel zlesti v kaščo, sem padel na dve vreči, iz katerih se je vsulo nekaj drobnega. Padel sem tako, da so se mi ustnice dotaknile kruha in soli. Zaradi tega nisem hotel krasti. In zaradi tega tudi nisem zajahtal konja, s katerim bi bil lahko pobegnil. Nikoli ne bi mogel okraستي človeka, čigar kruh in sol sem jedel. Gostoljubje te dežele je tudi meni sveto! Čeprav sem tat, sem vendarle pošten.«

Ko je modri sodnik to slišal, je tatu, ki je ves skrušen zdrknil pred njim na kolena, slovesno rekel:

»Vstani in pojdi svojo pot, ker spoštuješ gostoljubje bolj kot svoje življenje! Jaz te ne bom sodil.«

Mlada smučarja.

Ruska pripovedka

Trgovca Marko je bil velik skopuh. Nekega dne je šel na sprehod. Prišel je do berača, ki je sedel na kamnu ob cesti. Starec ga je zaprosil:

»Dajte mi vbogajme, dobri gospod!«

Trgovca Marko pa je šel mimo. Takoj za njim je prišel reven muzik (kmet). Zasmilil se mu je ubogi berač in dal mu je kopejko. Bogatina je bilo sram. Obstal je in rekel kmetu:

»Prijatelj, posodi mi kopejko. Rad bi dal beraču vbogajme, pa nimam drobiža.«

Muzik mu je dal kopejko in vprašal:

»Kdaj naj se oglasiš, da mi jo vrneš?«

»Pridi jutri!« je rekel trgovec in šel dalje. Drugega dne je šel muzik k bogatinu po kopejko.

Bogatin ga je zavrnil:

»Prijatelj, pridi pozneje, zdaj nimam drobiža.«

Muzik se je priklonil in rekel:

»Dobro, pridem jutri.«

Drugega dne je bogatin spet rekel:

»Nimam drobiža. Če hočeš, mi menaj stotak. Če ne, pa pridi čez dva tedna.«

Dva tedna sta minila in muzik se je spet zgledal pri bogatinu. Ko ga je ta zagledal skozi okno, je rekel ženi:

»Slekel se bom in legel pod svete podobe, ti pa me pokrij s platnom, sedi in jokaj, kakor da sem mrtev. Ko pride muzik, mu reci, da sem danes umrl.«

Žena je storila, kar ji je mož velel. Sedla je in bridko jokala. Ko je prišel muzik v gornjo sobo, ga je vprašala:

»Kaj iščeš toč?«

Prve snežinke

Nebo so prepredli sivi oblaki, ki so se zgoščili v en sam umazan prt, tako da je bilo že v zgodnjih popoldanskih urah temno kakor v mraku. Gledal sem skozi okno in nestrpno čakal, kdaj bo začelo snežiti. Ni mi bilo treba dolgo čakati. V zraku je završal divji ples in gosti kosmiči so padali na zemljo, na drevesa, travnike, njive. Kmalu je bilo vse pobeljeno. Zdelo se mi je, kakor da bi Bog stresal na zemljo polne vreče sladkorne sipe.

Nisem strpel v sobi. Vzel sem sanke in pohitel ven. Ko sem drčal po strmini navzdol, mi je padla na roko snežinka. Menda je bila bolj klepetave sorte, kajti kar na lepem mi je začela pripovedovati zgodbo. Takole je pripovedovala:

»Dragi moj, ti najbrž misliš, da smo snežinke samo zato, da se lahko sankas po mili volji. Pa ni tako! Snežinke smo tudi koristne. Da boš bolje razumel, ti bom povedala naše dogodivščine. S sestricami smo bile zaprte v velikem oblaku. Hrepeneli smo po prostosti, toda nismo mogle ven. Slednjič se nas je usmilil sveti Peter. Prišel je k nam in nam povedal, da nas bo izpustil iz ječe. Zletele bomo lahko, kamor bomo hotele, toda v zahvalo za svobodo bomo morale marsikaj koristnega napraviti. Odprl nam je vrata in nam dal dobre nauke na pot. Od radosti smo se prekopicemale, plesale in frčale navzdol, dokler nismo priletele na zemljo. Pokrile smo gozdove, travnike in njive s svojim mehkim plaščem, da ne bi zmrznile. Tudi jaz bi morala na zemljo, toda pot si mi prekrizal ti in morala sem sesti na tvojo roko, namesto da bi grela zemljo.«

Pihnil sem v snežinko, da je zletela na zemljo. Zahvalila se je in pripovedovala dalje:

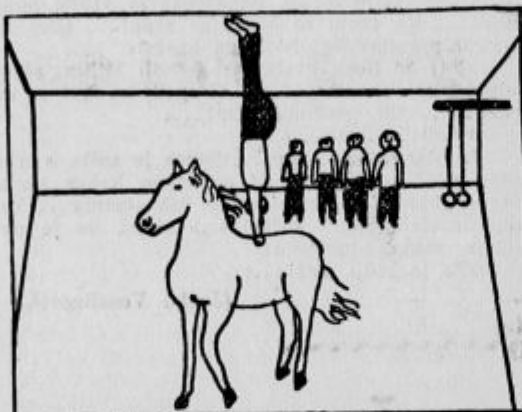
»S sestricami bomo pokrivalo polja do pomladi, potem bomo kot vodne kapljice proniknile v zemljo, da bodo lahko rastle in se razvijale cvetlice, trava in žito. — Hej, pogled! Vidiš na nebu oblak? V oblaku je še vse polno mojih sestic. Če bodo prosile sv. Petra, jih bo gotovo spustil na svobodo. Mogoče bo med njimi kakšna moja sestra, ki ti bo povedala še kaj več, ker jaz nimam več časa.«

Komaj je snežinka dokončala, je pričelo znova snežiti. Čakal sem snežinke, ki bi mi še več povedala. In res: že je priletela. Sedla je na konec mojega nosu in pričela pripovedovati:

»Ko prirojni stanka zima iz svojega ledenega gradu, gre teta burja v svojo spalnico, kjer prespi skoraj vse poletje. S svoje postelje pobere vzglavnike, kjer ležimo snežinke, lepo druga poleg druge, in nas strese v velike oblačne zaboje. Tam smo zaprte, dokler ne pride sveti Peter in nam usmiljeno odpre vrata.«

Kakšna škoda: ni še snežinka dobro skončala, že se je stopila na mojem nosu v vodno kapljo in padla na zemljo. Čakal sem dolgo, da bi spet kakšna priletela in mi pripovedovala dogodivščine svojih sestic do konca, toda nobene ni bilo več. Sneg je polagoma nehaj nalezati in moral sem domov, ker je bilo že pozno. Domá sem sedel za peč in pripovedoval materi, kaj sem doživel. Mati je rekla, naj vse to popišem vam, otroci, ki boste gotovo z veseljem brali, kaj doživijo snežinke v svojem življenju.

Kako pravimo...

„Na konju telovadi“...

Telovadno orodje, ki ga imenujemo »konj«, gotovo vsi poznate. In tudi to veste, da ta »konj« ni pravi, živi konj, ampak narejen iz lesa, usnja in žime. Če ta ali oni telovadec na tem orodju kaže svojo telesno spretnost, pravimo, da na konju telovadi. Kako bi bilo, če bi po telovadnih dvoranah imeli res prave, žive konje za telovadbo, nam kaže prizorček, ki ga je narisal Jože Močnik, dijak IV. razr. mešč. šole v Trzinu.

„Posekal ga je...“

Če dva telovadca tekmujeta med seboj, kdo izmed njiju zna bolje telovaditi, tedaj pravimo, da je boljši telovadec drugega posekal, t. j. prekosil. Kako strašno bi bilo, če bi telovadec res svojega tekmeca posekal, vidite na sliki, ki jo je napravil Jože Močnik, dijak IV. razr. mešč. šole v Trzinu. Hvala Bogu, na tak način pri nas doslej še nihče ni svojega nasprotnika posekal. Po drugih državah pa se nasprotniki kar na debelo »sekaajo« med seboj...

Čudovito darilo

To bi bilo nekaj za vas, kajne, otroci, če bi Miklavž vsaj dvakrat na leto nosil Morda mi ne boste verjeli, kar vam bom zdajle povedal.

Onega leta je Miklavž na vso moč obdaroval Frančakovi deklici. Anici je prinesel takó zvrhan pehar, da ga še ovigniti ni mogla, Francki, ki je bila manjša od Anice, pa je prinesel nekoliko manj. Deklici sta se tri dni veselili ob peharju, dokler nista do zadnjega vse pospravili. Četrtega dne sta bili obe žalostni.

»Oh, ko bi vsaj kmalu spet nosil sveti Miklavž!« sta vzdihovali.

Frančakova mati je dobro vedela, kje ju čevljev žuli. Pobožala je obe in rekla:

»Žalostni sta, kajne, ker ni več Miklavževih darov? Čakajta, vama bom nekaj važnega povedala. Potem se vama bo odvalil kamen s srca. Samo še nekaj imam v kuhinji opraviti, potem se takoj vrnem.«

»Oh, kar zdaj povejte!« sta zaprosili Anica in Francka.

»Poglejta, na onile oreh je naš oče obesil ptičji hlevček. V njem se boco stiskali ptički, kadar bo posebno mraz. Revčkom pa pozimi ni samo mraz, mnogo jih tudi od glada pogine.«

Anica in Francka sta kar planili pokonci in rekli:

»Kar zdajle bova ptičkom natrosili zrnja!«

»Počakajta, da vama povem do konca. Če bosta prav vsak dan natrosili zrnja v ptičnico, potem se vama bodo ptički spomladu lepo zahvalili. Na dan sv. Gregorja, ko ptički prestanejo najhujšo zimo in se jim obetajo lepši dnevi, vama bodo pustili v ptičnici vse polno dobrot, morda celo več, kakor vama je prinesel sv. Miklavž.«

Deklici sta ob mislih na darove pri priči sklenili, da se bosta ravnali po materinem navetu...

Mati je nadaljevala:

»En dan naj Anica postreže ptičkom, drugi dan pa Francka. Toda glejta, da ne bosta preveč škodo naredili. Žito je drago. Koliko drobtin pade z mize, koliko stvari oopade v kuhinji, katere bi ubogi ptički radi pozobali, če bi le dobili.«

Deklici sta res povsod našli kaj za uboge ptičke. Vsako jutro sta jih z veseljem obdarovali. Ptički so se ju tako privadili, da se ju niso več bali.

Počasi je minila zima. Dobrotnici ubogih ptičkov sta se že na vso moč veselili sv. Gregorja. Vsak dan sta gledali v koleuar, koliko dni je še do takrat.

Dan sv. Gregorja je bil jasen in sončen. Deklici sta vstali navsezgodaj. Pohiteli sta k ptičnici in se na vso moč čuili: v ptičnici je bilo veliko gnezdo, v gnezdu pa prepolno dobrot. Toliko niti od Miklavža še nikoli nista dobili. Kar strmeli sta in strmeli. Šele čez nekaj časa sta vzeli gnezdo iz ptičnice in hoteli vse skupaj odnesti. Pa se je že mati oglasila:

»Dobrote, ki so vama jih poklonili ptički, odnesita, gnezdo pa pustita! V gnezdu bodo ptički valili jajčka in iz njih se bodo zvalili mladiči.«

Deklici sta ubogali. Gnezdo sta položili nazaj, darove pa odnesli. Vsa vas se je čudila, kje so ptički vzeli toliko darov...

Toda veselja še ni bilo konec. Deklici sta vsak dan kradoma pokukali v ptičnico. Nekega dne sta zagledali v gnezdu drobno jajčce.

Mati jima je rekla:

»Nikar ne hodita več gledat, da se ne bodo ptički zbegali.«

Šele čez nekaj tednov sta smeli spet k ptičnici. Takrat pa sta se še bolj zavzeli: šest lačnih mladičev jima je opiralo kljunčke nasproti. Tako srčkani so bili, da bi jih deklici najraje priželi na srce...

Koline

Stankova mati je krmila prašiče. Stanko se je tako dolgo motovil okoli korita, da ga je eden izmed prašičev šavnil po roki. Kri je tekla v curkih. Stanko je jokal, da je sklical skupaj pol vasi. Oče ga je vzel na kolena, mu obvezal rano in prijazno prigovarjal:

»Stanko, kar tiho bodi! Čakaj, jutri bomo prašiča hudo kaznovali! Zaklali ga bomo, pa bo imel. Ti boš zraven stal in njegovo kri mešal.«

Stanko se je ob teh besedah takoj potolažil. Na vso moč se je veselil prihodnjega dne, ko bo prašič kaznovan — in bodo jedli koline...

Drugi dan je oče navsezgodaj poklical Stanka k sebi. V roke mu je dal skledo in kuhališico ter mu velel, naj gre z njim. Na dvorišču sta bila že oba sosedna etric iz sosedne vasi. Mati je potiskala tolstega prašiča iz svinjaka. Hip nato so ga možje vrgli na tla. Prašič je na vso moč zakrutil. Stanko se je tako prestrašil, da je kar odrovenel. Oče je zamaž vpil nad njim, naj pristavi skledo. Stanko se je kar na lepem spustil v jok:

»Pustite prašiča! Nisem več hud nanj. Prst me nič več ne boli... pustite ga, pustite!«

Oče mu je iztrgal skledo iz rok in ga nagnal v hišo. Stanko se je prašič strašno smilil. Ubožec! Gotovo ga strašno boli... Dolgo se ni mogel pomiriti. Šele čez nekaj časa ga je radovednost prignala v kuhinjo. Stanko je videl, da je materi v gnato, pa se je vrnil na dvorišče. Stopil je k etrici in ga povprašal:

»Stric, ali zdaj prašiča nič več ne boli?«

»Nič več,« je odgovoril stric.

»Kaj pa zdaj delate?«

»Narazen ga dajem. Vidiš, tukaj je želodec, tukaj pljuča, tukaj srce. Kmalu bomo začeli delati klobase!«

»Klobase!« Ta beseda je imela v sebi takšno čudovito moč, da je Stanko pri priči pozabil, koliko je moral ubogi pujs pretrpeti, preden so mu upihili luč življenja...

Stanko je hodil ves dan sem in tja. Povsod je našel kakšno zanimivost, vsak čas je dobil kaj dobrega za pod zobe. Zvečer pa je bila prava pojedina. Na mizi so se vrtile vse mogoče jedi. Nobeni jedi se Stanko ni mogel odreči. Mati ga je svarila, naj ne bo tako požrešen, sicer mu bo počil trebuh. Toda Stanko je ni ubogal. Vse mu je šlo v posebno slast.

Preden je bila pojedina končana, je Stanku potetalo slabo. Kar prebledel je in kurja polt ga je obliževala. Mati se je na vso moč prestrašila. Odnesla ga je v posteljo. Skrbno ga je pokrila in mu prinesla kamilčnega čaja. Trebušek se je čez nekaj časa umiril. Stanku je odleglo. Oče se je poredno sklonil k njemu in se ponorčeval:

»Stanko, tebi pa še mrtvi prašič nagajal! O, te presneto koline!«

MLADA NJIVA

Nazaj

O planine v luči sanj!
Duša mi za vami joče,
v prsih grebe, kljuje vroče
tisoč žalostnih vprašanj.

Rad zasanjal v senci skal
sredi tih in skrivnosti —
proč od tuje učenosti,
ves zamaknjen v sinjo dalj.

Peter Levce, dijak.

Mladini v spominsko knjigo

Šopek spominčev poklanjam ti v dar,
z njimi pa to naročilo:
kakor te rožice bele vsdkar
tvoje srce naj bi bilo!

Pomni, največje bogastvo je to —
(srečen, kdor z njim se ponaša):
srce nedolžno, kristalno čisto —
vsako bogastvo prekaša!

Jožef Mihelčič, Dobrava pri Kropi.

Sreča

Gospod Martin gre na sprehod.
Zamišljeno hlača
po beli cesti v mestni log
in gleda, gleda v tla.

Zeleznata podkev tam leži —
gospod Martin, pogledj!
Gospod Martin pobere jo,
veselo gre naprej.

Ob cesti slepec star sedi.
Martin brž podkev — smuk!
namesto cvenka vrže mu
v nastavljeni klobuk.

Kaj slepi siromak stori?
Načnike navzgor
pomakne, jezno zarenči:
»Mar misliš, da sem nor?«

In vrže podkev na vso moč
Martinu v glavo rdečo...
Pa naj še kdo poreče zdaj,
da podkev nosi srečo!

Vinska bratca

Polh kosmati,
polž rogati
skupaj sta beračit šla.
sta bogatih se darov.

Polh je prosil,
polž je nosil
v vreči velik kup zlatá.
našli so ju brez vsega:

Vsa vesela
odhitela
sta čez leto dni domov.
grda vinska bratca sta.

Premislil se je...

Droben piščanček je bil hudo jezen. Vode ni bilo daleč naokrog. Ves obupan je zatarnal:

»Glavo bi dal za kapljico vode!«
Skakljá, skakljá — in pride do vode. Napije se je do mile volje. Pri vsakem požirku pogleda v nebo, kakor da bi se hotel zahvaliti Bogu, ker je dal zemlji tako dobro pijačo. Tedaj se spomni svoje obljube. Glasno se za-semeje in začevka:

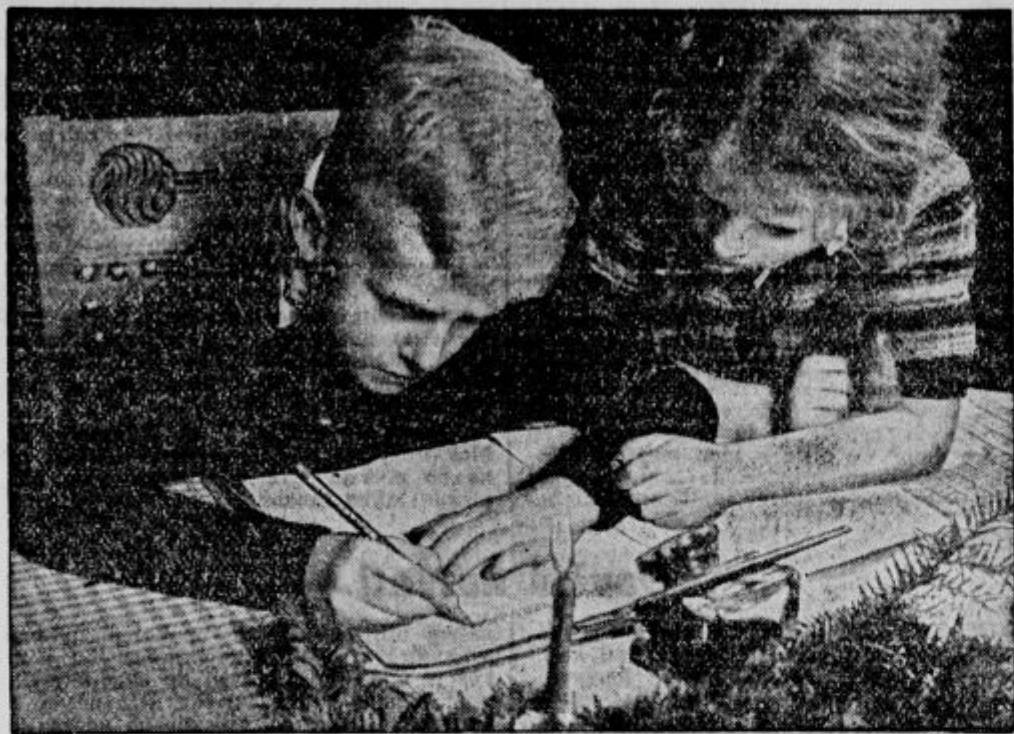
»Nak, glave pa že ne dam! Kako bom pa brez glave — vodo pil!«

»Ali se je Janezek že vrnil iz šole?«
»Gotovo se je že vrnil. Nisem ga sicer še videla, a mačka se je že skrila pod posteljo.«

Družina

Jaslice nekdanj — in zdaj

Za praznike pišeta.

V teh dneh bodo po mnogih družinah poslikali stare jaslice, jih z novimi dodatki spopolnili ali pa mogoče kupili ali naredili povsem nove. To je jako stara šega in mogoče bo koga zanimalo, če spregovorimo nekaj besed o zgodovini jaslic. Pri tem je treba seči precej daleč nazaj, tja v četrto stoletje. Že iz tedanje dobe sta v katakombah dve sliki jaslic dokazani. Za zgodovino jaslic je važno leta 354. Tega leta so namreč prvič obhajali božič dne 25. decembra, medtem ko so dotlej praznovali božič na dan 6. januarja s praznikom Razglašanja Gospodovega ali sv. Treh kraljev vred. Leta 354 so v Rimu, v cerkvi S. Maria Maggiore postavili jaslice, ki je pri njih bral sv. mašo papež Liberij. V 7. stoletju se je ta šega še bolj razvila, ko je papež Teodor I. dal prenesti jaslice iz Betlehema v Rim, kjer so jih kasneje v dragoceni skrinji spravili v cerkvi Marije Praesaepe in so zdaj med polnočnico še zmeraj razstavljene za vernike.

Med narod pa je češčenje jaslic prišlo mnogo kasneje. Bilo je pozimi leta 1223 v gozdu pri Greccio, ko je sv. Francišek Asiški postavil jaslice, da je pred njimi obhajal skriv-

Nekaj o rokavicah

V mrzlih dneh so tud irokavice prav važen del našega oblačila. Zatorej je potrebno, da jih s primerno pažnjo ohranimo čim delj. Predvsem je potrebno, da so ti rokavice zares prav, ko jih kupuješ, kar je posebno važno pri zimskih rokavicah. Zgodi se, da si kupiš par resnično toplih, mehkih rokavic, pa te v prste

tako zbe, da ti kar otrpnejo. Vzrok za to je skoraj zmeraj ta, da so rokavice premajhne. Zlasti usnjate rokavice, ki se dajo prati, morajo biti čim bolj ohlapne, ker se pri pranju skrčijo.

K negi rokavic spada to, da si pletene in iz blaga narejene rokavice večkrat operemo, zakaj, če se tkivo zgosti od prahu in potenja in umazanije, tedaj nič več ne greje. Take rokavice operes v mlačni vodi z milom.

Drugače ravnamo z usnjatimi rokavicami. Če so rokavice iz usnje za pranje, jih operimo v hladni milnici, in sicer si jih oblečimo, da obdržijo obliko. Potem jih še enkrat operimo v čisti milnici; izprati jih ne smemo nič, ampak jih še vse milnate obesimo, oziroma pripnimo na vrvi. Prej še huknemo v rokavičine prste, da se ne sprimejo. Ko so rokavice popolnoma suhe, jih močno zgrgnemo, da se usnje spet zmehča.

Barvaste irhaste rokavice je treba od časa do časa z radirko obdrsniti in pri tem jih imej na rokah. Nato jih je treba previdno obdrsniti s smrkovim papirjem, pri čemer postane usnje na obdrgnjenih krajih spet hrupavo. Za vse usnjate rokavice je to najbolj važno, da niso nikdar zmehkane, ampak da jih lepo nategnemo, ko si jih slečemo, in nategnjene tudi spravimo.

Debeli konec.

noš božiča. Te jaslice so prvič vsebovale tudi vse postranske osebe in like. Kmalu so se uvedle jaslice čez švico tudi v severnejše dežele. Zlasti v Nemčiji in Avstriji so se jaslice razmahale v pravo pravcato ljudsko umetnost. Nekoliko so sicer zatonile v dobi cesarja Jožefa II., ki je jaslice prepovedal.

Najlepše in najbogatejše jaslice so narejali v Italiji, posebno v neresančni dobi. Plemenite patricijske družine so tekmovali, druga z drugo, katera bo imela najlepše in največje jaslice. Večkrat so vsebovale te jaslice na stotine oseb in krasne pokrajine. Celo na dvoru so se ukvarjali z jaslicami. Kralj Karel III. neapoljski, ki je jako pospeševal umetnost, je dal v svoji tvornici porcelana narediti kipe, a kraljica je z dvornimi oamami šivala obleke zanje. Takrat je bila tudi navada, da so o božiču hojevali gostje drug k drugemu gledat jaslice. Umetnost za narejanje jaslic je bila v Italiji v prejšnjem stoletju močno zanemarjena, zdaj pa je spet na višku.

Drugače je bilo z jaslicami po drugih deželah, tako na primer na Tirolskem in Bavarskem in pri nas. Na Tirolskem so izrezovali kipe iz lesa in to delajo še dandanes. Tirolske jaslice imajo po sto in več likov, neke najslavnejše tirolske jaslice, ki so znoj razstavljene na Dunaju, vsebujejo 400 človeških in živalskih likov in 25 stavb. — Pri nas se je udomačila navada, da izrezavamo jaslice iz papirja, prilapemo podobice na palčice in jih zatikamo v mah. Hlevček je posebno lep in v njem gori lučka. Jaslice so tudi pri nas izrezovali iz lesa, in so pri nekaterih družinah prava umetnija. Pristrčni so dnevi pred božičem, ko gredo otroci po mah v gozdove in se potem mlado in staro ukvarja z jaslicami. Ponekod imajo pri nas zdaj že storjenje, kupilne jaslice, ki so mogoče lepše, a so brez tistega lepega božičnega čara, ki jih vsebujejo jaslice, katere otroci sami naredijo in postavijo.

V poslednjih 150 letih je zgodovina jaslic sploh obubožala. Tako zvana doba prosvetljenstva ni hotela nič vedeti o jaslicah in o narodni umetnosti sploh. Hvala Bogu so sedanja desetletja spet našla pot do poživite starih šeg in tako so tudi jaslice prišle do svoje besede. Upajmo, da letos ne bo slovenske družine, ki bi ne imela svojih jaslic.

Kemične nevarnosti v omarah za obleko

Zdaj je tu tisti čas, ko vzame človek pozimske suknje in plašče iz omare, pa obesi vanjo gumijaste površnike in slične zaščitnike zoper dež, da ondi počakajo spomladanskih dni. Zatorej bo zanimiv pričujoči članek iz švic. lista »Farmaceutska« srednja posvetovalnica, ki objavlja tozadevna dolgoletna opazovanja in preizkuse. Omenjeno glasilo druživa švic. lekarnarjev pa hkrati dostavlja, da podobni članki niso še nikjer izšli.

Molje in njih zalego preganjamo z ozračjem, ki je prenasličeno s strupi zoper molje, tako z naftalinom, s klorovo kafro, s samo kafro itd. Zaželeni učinek je tem izdatnejši, čim večkrat obnovimo ta sredstva, tako da imamo v omarah in predalih zmeraj ozračje, ki je močno prenasličeno s temi strupi.

V omarah pa imamo razen oblaci iz blaga, tudi takšna iz gumij. Dognano pa je zdaj, da vsa sredstva zoper molje, pe bodi v trdni ali tekoči obliki, škodujejo gumiju, ga raztalijo, ker ga gumij vsrkava in ga nič več ne odda od sebe. Pri tem je pa vseeno, ali je oblačilo povsem iz gumija, ali je gumij v sredi in je preoblečen z blagom. Vsa ta oblačila postanejo po strupih zoper molje lepljiva, in ko človek obleče takšno pokvarjeno gumijasto oblačilo, se pri nošnji zlepi gumij z blagom in se prilpeji tudi na telo. Pri oblačenju se odstragajo gumijaste mrenice, blago obleke pod gumijastim plaščem spremeni barvo, koža na vratu ali roki se umaže, gumijasta prevlaka dežnega plašča se tu in tam ootrga, ponekod se pokvari in se stanjša in razpoka. Taki plašči pač ne držijo dežja nič več in tudi niso več uporabni. Zatorej ne smemo dežnih plaščev nikoli obestiti v omare, kjer imamo sredstva zoper molje!

»Moja žena postane zmeraj tako historična, kadar pridem prepozno domov.
»Misliš reči historična!
»Ne, ne — historična —, to se pravi, da mi začne očitati vso mojo preteklost.«

Nedeljski listi

„Veselite se... veselite se!“

(Fil. 4, 4.)

Kdo še ve, kaj je to — veselje? Že beseda »veselje«, če jo izgovorijo, ima nekak žalosten naglas. Pa v ničemer si niso ljudje tako edini kakor v iskanju veselja. Le kako najti to veselje? Poti gredo navzkriž.

Iz lastne skušnje more človek sam spoznati, kaj da veselje ni. Veselje ni: čast, bogastvo in užitek; zakaj najplemenitejšje duše bi bile potem brez veselja. Kristus in z njim njegovi najboljši učenci niso iskali na svetu: bogastva, časti in užitkov. A niso bili brez veselja.

Veselje ni: izobrazba, znanost in umetnost. »Naposled vse moje življenje ni bilo drugega ko trud in napor; pač smem reči, da v 75. svojih letih nisem imel niti za štiri tedne pravega veselja.« (Goethe.) Žalostno izpričevalo visoko izobraženega in nadarjenega moža.

Veselja ne daje v polni, ali v vsaj vedno zadovoljivi meri: niti mirna-dobra vest, niti krepost, niti ljubezen katerih koli ljudi. Kdo bi se mogel veseliti svoje kreposti, ne da bi ga mogel zadeti Gospodov očitek: »Ako vaša pravičnost ne bo obilnejša...?« Kar pa za-

Brez težav

dene ljubezen, kolikokrat preide v prevaro, se izpremeni v sovraštvo.

Veselja naposled ne najdeš tudi ne v svojem delu. Najmodrejši ljudje spoznavajo in priznavajo pomanjkljivost vseh svojih del. Veselja ni tudi ne v delu za javni blagor,

čeprav tako delo človeka dviguje. Ker torej malokdo najde veselje, zatorej najdemo le malokdaj človeka z veseljem mirom v njegovem obrazu in izrazu. Zal, da je tako.

Seveda, danes življenje za nikogar ni lahko. Vendar neka možnost za veselje mora biti dana vsakomur, ker sv. Pavel tako vneto opominja: »Veselite se vsak čas v Gospodu!« Tu je ključ do veselja.

Veselje v Gospodu! Kaj nam more dati to veselje? Veliko, zelo veliko! Zaupanje, pogum, potrpljenje, ravnodušnost, vdanost in veliko varnost v slehernem težkem položaju. Bog vodi vse; Gospod bo dal vsem težavam in preizkušnjam srečen izid. Kdor to veruje in zaupa, ta se more zares vsak čas veseliti v Gospodu. Zaupno in hvaležno se prepusti božji previdnosti! To je smisel Pavlova opomina k veselju.

Na marsikaj

Je treba zdaj misliti, ko se bliža božič. Na vse kraje, naj bi dajali in žrtvovali, in ne moremo reči, da Slovence niso darežljive. Pri vsem tem pa še ne pozabimo ptičkov, ki zdaj v mrzlih dneh z nami vred trpijo ob pomanjkanju živil. Tu in tam bo zmeraj lahko odpadla kaka drobščina s človeških miz!

Kako pravilno solim

Jedi, ki se čelj časa kuhajo, lahko manj solimo, kakor tiste, ki se hitro kuhajo. Več soli je treba za masno ali mlado meso (telatino, ribo) kot pa za govedino ali divjačino.

Jetra vsake vrste solimo šele potem, ko so že popolnoma oprazena, pečena ali dušena. Če bi jih solili prej, bi postale trde. Meso za pečenje ne sme biti več ur prej soljeno, ker mu sol vzame mnogo dragocenega mesnega soka. Perutnino solimo samo znotraj, zunaj šele čez četrt ure nato, ko se že peče. Sol bolje prodira v vroče meso. Stročnice solimo, ko so že napol skuhane, če solimo prej, se ne zmehčajo. Meso domačega kunca pa potrebuje več soli kot vsakršno drugo meso.

Danes tako in jutri tako

Dandanašnji je veliko pisanja o tem, kako je častnikarsko poročanje omahljivo. Že pred sto leti, ko je bil Napoleon pobegnil na otok Elbo, je moral francoski list »Monteur« vsak dan poročati z drugačnimi naslovi. Pričujoči naslovi so dokaz, da omahljivost in nestanovitnost nista sad samo teh dni. Takole je ta list poročal o Napoleonovem begu z Elbe:

»Ljudžore je zapustil svoj brlog. — »Krvosos s Korzike je pristal v zalivu Juan. — »Tiger je prispel v Gap. — »Pošast je prenočila v Grenoble. — »Despot je bil videti nedaleč od prestolnice. — »Bonaparte se naglo bliža, a v Pariz ne bo mogel nikoli priti. — »Napoleon bo jutri prispel do našega obzidja. — »Cesar je prišel v Fontainebleau. — »Njegovo Velikanstvo je včeraj s svojimi zvestimi četami slovesno prišel v Tuileries.«

Tri metre pred božičem

To in to in še to so darila v veselje.

Čas pred božičem je kakor koral, ki zmeraj bolj narašča. Spozetka so prazniki še v ozračju, nato so v izložbah, v željah otrok, v pogledih na razstavljene igrače in slednjič so pri jaslicah, pod drevcem, pri polnočnici.

Ozračje hrstlja kakor smrekova vejica na žerjavi: dozdeva se, ko da se sleherni hip zasvetlika z neba svetlobni napis: »... Božič... božič... božič...«. Hise, kjer so izložbe z božičnimi predmeti, stopajo človeku tako rekoč na noge, se ti obešajo na roke in te spominjajo daril.

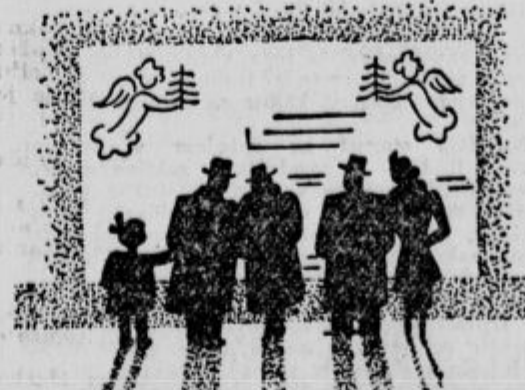
»Kaj podarim temu, kaj onemu?« To je tudi v naših slovenskih mislih, čeprav ni slo-

venska navada, da bi nam bil božič večer obdarovanj. A te iz tujih krajev k nam zanešene navade se že ne moremo več otresti. Irgovine trgovatno ponujajo božična darila prav tako, kot so ponujale Miklavževa. Tudi mi preudarjamo, spočetka s pametjo, nato s srecem, a srce zdvaja. Tri ure pred svetim večerom se še marsikdo »ubija« z mislimi »Kaj bi, ali bi, kako bi...«

In na trgu, kjer prodajajo jaslice, pa mah, teloh, omelo! Kjer tako lepo diši po mahu, po brinju. Pa dalje na trgu, kjer prodajajo drevesca in se ti zazdi, da si v gozdu sredi mesta! Navzlic beli megli, ali mogoče prav zato? Živijo ta drevesca s posebnim dihom in te priključijo v božič, pa čeprav so ti misli še tako oddaljene od njega in ti je še tako puho pri srecu.

Zdaj je mesto podobno slikam na škaflih s sladkarijami. Povsod božič — po stopnicah gor in po stopnicah dol. Tramvaji so privzeli v svoje zvončkanje zvonjene steklenih zvončkov na drevesnih Ceste so polne zavojev in zavojčkov. Saj že kar ni videti nobenih rokavov več, samo papir in papir.

Tri metre pred božičem! Ves svet se je spremenil v en sam odmev božičnih dni navzlic novicam z bojnih poljan. Po otroških sanjah se prevaža Božiček s smučmi, se pelje Miklavž z vlakom... Iz kuhinj diši po pecivu. Vse govori o božiču. Dnevi postajajo kakor grozdne jagode, ki jih trgajo z grozda. Še malo časa — pa se bodo zasvetile jaslice in smrečica in se bo oglasila božična pesem.

Moja domači zdravnik

A. D. P. p. K.: Od jeseni imate srbečico. Porabili ste že več loncev mazila, pa se vam čez nekaj dni zopet obnovi.

Ni dovolj, da se sami temeljito in skrbno namažete. Potrebno je, da razkužite tudi obleko in posteljnino. Po navadi so bolni vsi družinski člani, ker se drug od drugega nalezijo. Zato je posebno važno, na se zdravi hkrati vsa družina. Le tako morete doseči, da se bolezen vedno znova ne pojavlja.

A. D. Sv. J. p. L.: 54 let ste stari, po poklicu šivilja. V mladosti ste bili vedno bolehní. Rekli so vam, da ste slabokrvni. Petkrat ste bili operirani. Dvakrat ste si izpahnilo koleno, ki vam vedno oteka. Letošnje leto od maja ste začeli hujšati. Neprestano vas žejja. Vedno vas boli glava, utrujeni ste. Postaja vam slabo. Čiščo ste izgubili s 45 letom.

Po znakih, ki jih navajate, sklepam, da imate sladkorno. Zato se obrnite na zdravnika zaradi točnega dognanja. Treba bo preiskati tudi vodo. Brez dvoma prispeva k nevšečnosti še mena svoj delez. Tudi kolena ne smete puščati v nemar. Verjetno je, da so po večkratnih poškodbah nastale v sklepu bolezenske spremembe. Te spremembe so lahko zelo resne in težke. Pustite kolesarjenje. Koleno si dajte rentgensko pregledati.

L. M. Lj.: 42 let ste stari. Včasih, zadnje čase vedno bolj pogosto, težko dihanje. To vas ovira celo pri govorjenju. Dalje časa ste imeli bronhialni katar. Vraščujete, če je to nadiha? — 15 let starega sina imate, ki je bolj šibek in zastal v rasti v primeri s svojimi sovrstniki.

Iz tega, kar ste napisali, ne morem trditi, da je to nadiha. Težko dihanje opažamo med drugim zlasti pri boleznih pljuč in srca. Potrebna je zdravniška preiskava. — Fantu dajte čez zimo ribjega olja. Poskrbite, da bo dovolj na soncu in zraku. Hrana naj bo tečna. Bavi naj se s primernim športom ali telovadbo, pa bo kmalu krepak.

L. F. K.: Zaradi vaših nevšečnosti si ne be-lite glave. Nekaj kilogramov, ki jih pogrešate, boste lahko brez vseh praskov dosegli. Če imate zdravo, tečno in dovoljno hrano, ne rabite ničesar. Vaša rasti tudi še ni končana. Lahko še pridobite nekaj centimetrov na višini. Da bi pa morali biti veliki kakor vaš oče, ni niti nujno, niti potrebno. Zaradi kratkovidnosti se obrnite na strokovnjaka za oči. Ta vam bo dognal, ali so naočniki potrebni ali ne.

A. K. K.: Zakaj vam zvečer otrpnejo roke, vam ne morem povedati. Ta edini znak, ki ga navajate, je premalo, da bi mogel sklepati na kakšno določeno bolezen. Vsaj to bi se pripisali, koliko ste stari.

S. B. Zagreb: Znaki, ki ste jih navedli, so samo verjetnostni, niso pa zanesljivi. Dogaja se, da se še po spočetju pojavijo krvavitve, celo do trikrat. Značilno za te krvavitve je, da so slabe in kratkotrajne. Teh ne moremo smatrati za bolezenski pojav. Ločiti jih pa od krvavitve v nosečnosti, ki so bolezenski po-

javi. Čas poroda izračunate na ta način, da od dneva zadnje čišče odštejete 3 mesece in prištetje še 7 dni. Če pa točno veste za datum spočetja, pa odštejete od tega samo 3 mesece. Ta drugi način je bolj zanesljiv. Bljuvanje je navadno reden pojav. Ščasoma se uravna in preneha samo po sebi. Če pa se vedno bolj stopnjuje in žena močno slabi, je potrebna strokovna zdravniška pomoč in zdravljenje.

Zmaga: Pojdite k zdravniku, da vas pregleda. Nevarnega ni trenutno ničesar. Prav pa je, da ste čuječi.

I. L. služkinja: Za svojega sina prosite 17 let je star. Kostno jetiko ima. Zdravniki so mu priporočili zdravljenje na morju, prečevam pa dobro in tečno hrano. Vi pa ste služkinja. Ne morete mu dati ne enega, ne drugega. Bojite se dneva, ko bi vam očitali, da mu niste dali tega, kar bi morali. Prosite me, če bi vam mogel jaz kako pomagati.

Verujte mi, da gorje takih revežev, ki jih je cele procesije, sam prav dobro občutim. Saj me spremljajo iz dneva v dan. Dvakrat hujo je, ker ne morete pomagati, kakor bi radi. Brez moči gledate, ker ni sredstev. Krive pa so razmere, v katerih živimo. — Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, te zapovedi ne poznamo več. Mnogo jih je, ki bi lahko lajšali gorje, ki bi mogli in morali pomagati sočloveku. Pa zapirajo svoja srca, gluhi in slepi so za vse, kar se okrog njih dogaja. Prosite pri okrožnem uradu, če ste članica. Potrkajte na bano-vino. Če vam ne odprejo, potrkajte znova. Poskusil bom tudi sam. Stori bom, kar je v moji moči.

Operacija: Ne morem trditi, da bi bile nevšečnosti v neposredni zvezi z operacijo golše. V letih ste. Morda so to znaki nastopajočje mene. Svetujem vam, da se obrnete na operaterja, ki vas je operiral.

A. P. Lj.: Hčerko imate, ki hodi v 6. gimnazijski razred. Slabotna je in ji čišča izostaja. Mnogo se uči. Bojite se jetike.

Poskrbite, da se hčerka okrepi. Ne preoblagajte jo z učenjem. Dobro in tečno hrano, sonce, zrak vam priporočam. V zimskih mesecih naj pije ribje olje. — Po opisu sklepam, da imate lišaj. Od kod, pa ne morem dognati. Pazite na snago. Kopljite se večkrat. Morda so zajedalci, ki vam povzročajo nevšečnosti. Mi-slite tudi na sladkorno.

F. J. Lj.: Mislim, da je samo navađa, ki naj vam ne dela skrbi. Nič nezdravega ne vidim v tem. Ne pijte popoldne in zvečer preveč tekočin. Zadovoljite se s suho hrano. Ponoči pa se toplo odnite.

V. J. d. Lj.: Le kar verujte zdravniku. Čisto točno je povedal, kaj vam je. Vneje debelega črevesa imate. Gotovo vam je dal tudi navodila. Teh se vestno držite. Jaz bi vam priporočal še podvodne črevesne kopeli, to je izpiranje debelega črevesa s posebno pripravo v kopeli.

Pravni nasveti

Vdova preglednika finančne kontrole, J. M. Ker: Je bil vaš mož upokojen leta 1921, vaša hčerka ne bo dobila rodbinske pokojnine. Pač pa lahko prosite za podporo po čl. 7 uredbe o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev. Prošnjo bi bilo vložiti pri finančni direkciji v Ljubljani; rešil jo bo pa finančni minister. — Glede preložitve sina najprej poiščite, če je v vašem mestu kakšno mesto prosto, potem pa prosite za preložitve.

Dedna taksa, P. P. Koliko dednih pristojbin boste plačevali, bi vam mogli izračunati le, če bi poznali zapuščinske spise po vašem očetu. Dedna taksa se odmeri vsakomur, ki kaj podeduje po čisti vrednosti pripadajočim imovini in po razmerju sorodstva med zapustnikom in dedičem. V vašem primeru se bodo odbili le s pravnimi listinami dokazani dolgovi. Če ste vi podedovali posestvo in prevzeli v obvezo volila ali doto iz posestva, so sicer volilojemniki dolžni plačati delne pristojbine, vendar vi po zakonu jamčite za plačilo teh pristojbin. Zato jih boste pa smeli odračunati, ko boste izplačali volilo. Pri navedeni vrednosti posestva boste plačali državne takse do 4% od vrednosti, banovinske pa 1%, če ste kmetovalec, drugače pa 2%. Če vam bodo pa vse dolgove priznali za odbitek, bo pa odstotek državne takse nižji.

Uradnik VI. 3. Zdi se nam, da bo imelo prosvetno ministrstvo prav, ko vam je na vašo prošnjo za pomaknitev v V. skupino odgovorilo, da predpis 52 točka 24 finančnega zakona za leto 1932, velja le za prevedbo uradnikov s 15. leti državne službe v VI. skupino, in da se ne morete uspešno sklicevati v prošnji za V. skupino. Da boste pa pomirjeni, izposlušajte odločbo državnega sveta na ta način, da zaprosite za formalno rešitev prosvetnega ministra, proti kateri vložite tožbo na državni svet. V tožbi zastopajte svoje stališče glede izpolnitve pogojev za V. skupino. Kako bo državni svet razsodil, vam ne moremo povedati, ker nam ni znana še nobena njegova rešitev takega ali podobnega vprašanja. Če tožbo zgubite, boste morali plačati takso 400 din.

Kanal 20. Vprašanje zavarovanja ali preložitve potoka, bi se dalo rešiti v sporazumu z občino in prizadetimi lastniki zemljišč. Zato se poskušajte s prizadetimi dogovoriti. Seveda ni vaša dolžnost, da bi vi sami potoku utrjevali ali, da bi zgradili kanal, če n. moglo sporazum vseh prizadetih. V vašo korist pa bo, ako hišo s primerno izolacijo zavarujete proti vodi. Vsa ta vprašanja se lahko rešijo z malo dobre volje doma.

Posvojitev tujega otroka, S. M. Lj. — O takem posvojitvi smo pisali 29. sept. in 3. nov. t. J. Po našem občem državljskem zakoniku, vi ne boste mogli tujega otroka posvojiti, ker imate lastne zakonske otroke. Tak predpis velja tudi po hrvaškem državljskem pravu. Drugače je pa po pravu, ki velja na ozemlju novosadskega apelacijskega sodišča in na območju veljavnosti srbskega državljskega zakonika. Po teh dveh pa lastni zakoniti otroci niso zapreka za posvojitve tujega otroka. O pristojnosti sodišča za odobritev posvojitvene pogodbe smo tudi pisali 3. nov. Iz navedenega

izhaja, da je za otroka, ki bi ga vi radi posvojili, pristojno sodišče v Sloveniji, ki pa iz omenjenega razloga take pogodbe ne bi moglo odobriti.

Ponovno vprašanje, F. C. S. — Na prvo vprašanje smo vam odgovorili v nečelo 10. novembra t. J. Stroški pri prevzemu posestva so odvisni od vrednosti posestva. Ker niste povedali, koliko je posestvo vredno, je točen odgovor glede stroškov in taks nemogoč.

Plače rezervnih podčastnikov, A. O. — Odgovor pod prednjim naslovom, ki smo ga objavili 24. novembra t. J., pojasnjuje tako, da (53. uredbe o spremembah in dopolnitvah zakona o ustroju vojske in mornarice le dopolnjuje čl. 292 tega zakona, ki se nanaša le na brezplačno zdravljenje častnikov, vojaških uradnikov, podčastnikov itd. Po novem predpisu pripadajo pravice, o kateri govori čl. 292 zakona o ustroju vojske in mornarice, po istih pogojih tudi rezervnim častnikom, vojaškim uradnikom in podčastnikom, kakor tudi obveznikom, dokler so na vojaški dolžnosti. Na plače se pa ta predpis ne nanaša in je ostal v veljavi tudi za podčastnike člen 270 zakona o ustroju vojske in mornarice, po katerem rezervni podčastniki, kaplarji, mornarji in obvezniki ne dobivajo plače ob času orožnih vaj.

Čin štirirazredne ljudske šole za državno službo, P. M. — Ne bo vam mogoče doseči s pričevalom med vojno dovršene štirirazredne osnovne šole, ki je imela še tri oddelke ter je trajalo šolanje sedem let, kvalifikacije za uradniško službo, ki se zanjo zahteva mala matura srednje ali mešč. šole. Po odločbi prosvetnega ministra odgovarja celo osem razredno šolanje na enorazrednicah, dvorazrednicah in štirirazrednicah v Sloveniji dovršeno do 31. oktobra 1924. dovršeni ljudski šoli in ne daje šolke kvalifikacije po zakonu o uradnikih. Po isti odločbi ustreza izobrazbi dovršene nepopolne srednje šole osemletno šolanje v VIII. razr. na ljudski šoli v osemrazrednici ali v VII. razrednici na ljudski šoli sedemrazrednici v Sloveniji, dovršenima do 31. okt. 1924, če so imele te šole čin štirirazredne, ozir. trirazredne mešč. šole.

Veselite do letalstva, T. I. S. — Obrnite se na aeroklub v Ljubljani, kjer vam bodo gotovo radi postregli s potrebnimi informacijami o tem, kako bi prišli do zaželjenega cilja, in v kolikem času. Z dovršeno meščansko šolo boste pri vojakih lahko dosegli čin rezervnega podčastnika, seveda, če boste opravili predpisani izpit.

Poprava občinske poti II. reda, B. V. Zakon o samoupravnih cestah pozna le občinske ceste I. in II. reda, ne pa tudi III. reda, za kakršno cesto vi vprašujete. Gotovo je cesta, ki jo imate v mislih, občinska cesta II. reda. Take ceste s grade in vzdržujejo s prispevki davčnih zavezancev v onih krajih, ki so jim te ceste po glavnito namenjene. Porazdelitev teh prispevkov določa občinski odbor po neposrednem davku zavezancev. Iz tega vidite, da se glede oprave omenjene ceste ni treba obračati na nobeno drugo oblastvo, kakor na domači občinski odbor.

Najvišja starost za sprejem v državno službo, R. D. — Po uradniškem zakonu se prosilec lahko sprejme v državno službo (enako tudi v banovinsko), dokler ni dovršil 60 let starosti, razen v primerih, za katere imajo posebni zakoni drugačne predpise. Enak predpis ima tudi zakon o državnem prometnem osebju. Zato se niste prestari za državno službo.

Izplačilo zadržanih sinovih prejemkov, M. E. Obrnite se ponovno na oblastvo, pri katerem je bil sin v službi. Iz vašega vprašanja ni mogoče ugotoviti, kateri predpisi so veljali za

ureditev službenega razmerja. To bi vam mogli povedati le, če bi vpogledali sinovo službeno pogodbo ali morebitni odlok, s katerim je bil sprejet v službo.

Rok za vložitev prošnje za podporo osebam vojaških vpoklicancev, C. R. — Po najnovejših navodilih za izvrševanje uredbe o podpori rodbinam oseb, poklicanih v vojaško službo, morajo osebe, ki jim je do podpore (žena, potomci, starši, če jih ni, pa vsako, ki ga hranilec vzdržuje) vložiti svojo prošnjo pri občini kraja, kjer bivajo, najkasneje v avh mesecih po hranilčevi odpustitvi iz vojaške službe, ali odpustitvi na nedoločen dopust. — Prošnjo sme vložiti tudi vojaški obveznik sam po vojaškem poveljništvu, kjer služi.

Alimentic, M. S. L. — Najprej se morate pobrigati, da bo nezakonski oče res od sodišča spoznan za nezakonskega očeta. Zato morate pri domačem varstvenem sodišču povedati, kje on zdaj živi in bo sodišče uradoma poskrbelo za zaslišanje dozdnega nezak. očeta. Če bo očetovstvo priznal, bo varstveno sodišče v nespornem postopku določilo višino mesečne vzdrževalnine, ki se bo določila z ozirom na očetove dohodke in njegov položaj nekako med 300 in 400 din. Če pa oče ne bo priznal očetovstva, ga boste pač morali tožiti. V to svrhu predlagajte pri domačem sodišču, da se otroku postavi primeren varuh, ki bo po navodilih varstvenega sodišča ukrenil vse, kar bo potrebno.

Sporne meje, G. J. Z. T. — Vaše ravnanje ni pravno utemeljeno. Prvoten dogovor, da se držite mapnih meja, bi bil izvršljiv, če bi se vi in mejaš pismeno sporazumela, da bo meje odmeril zemljemerec. Ker takega pismenega sporazuma ni, morate vi in mejaš upoštevati dejanske meje. Če niste s temi mejami zadovoljni, potem imate pravico, da zahtevate, naj te meje, v kolikor so sporne, sodišče oloči. So-

Davčni nasveti

S. F., Litija 342 — Taksna utaja: Prekupčevalec z nepremičninami je pred 4 leti kupil v vašem kraju del nepremičnine in je sporazumno s prodajalcem vstavlil v kupno pogodbo za 20.000 manjšo kupnino, nego je bila dejanski dogovorjena in plačana. Vprašujete, kdaj zastara tako dejanje, dalje, če je ovaditelj zaščiten po uradni tajnosti in če mu pripada kak nagrada* ter koliko?

Gre za utajo na prenosni taks. V smislu tar. post. 12, pripombe 1 zakona o taksah znaša kazneni trikratni znesek utajene rodne takse, če se ugotovi, da se je označila v pogodbi manjša vrednost nepremičnine, nego je bila dejanski dogovorjena in plačana. Po čl. 60 tega zakona zastara taksno kaznivo dejanje v petih letih od dne, ko je bilo storjeno. Za taksna kazniva dejanja, storjena po privatnih listinah, pa teče zastaranje po čl. 33 tega zakona. Ta člen pa določa, da zastareva pravica do izterjave takse v petih letih in da začne teči zastaranje pri listinah z dnem, ko se je listina, zavezana taksi, prvič uporabila pred oblastvom ali z dnem, ko je oblastvo brez tega zvedelo za tako listino. Gornji prestopke torej še ni zastaran in še najmanj leto oni ne bo zastaral. — Ovaditelj je zaščiten po uradni tajnosti in ovadne ne sme oblastvo nikomur priobčiti. Seveda pa nastane pri tem vprašanje, kako bo pristojno oblastvo taksno utajo dokazalo, če bosta pogodbenika to utajo tajila, a ovaditelj hoče ostati ob strani. — Po čl. 38 zakona o taksah ima ovaditelj pravico do nagrade, in sicer dobi polovico pobrane kazenske takse, če jo je zahteval. Ovaditelj pa ne sme biti drž. ali samoupravni uslužbenec, razen organov fin. kontrole, ki imajo pravico do četrtine pobrane kazni kot nagrado. Pri utaji prenosne takse za 20.000 oin bi znašala redna prenosna teksta 1200 din, trikratna kazen 3600 din, nagrada ovaditelju pa polovico kazni, t. j. 1800 din. — Po

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

dišče bo meje določilo po zadnjem mirnem uživanju. Če se pa to ne bo dalo ugotoviti, bo sporno ploskev razpolovilo. Dokler ni meja urejena, ne morete tožiti mejaša zaradi posekanih smrek. Šele po dokončni ureditvi meje bo moglo sodišče rešiti spor zaradi posekanega sena, odnosno posekanih smrek na spornih mejah.

Zapuščena žena, A. K. L. — Preživnino, ki jo je sodišče vam prisodilo, je dolžan mož redno plačevati. Ker se mož kljub temu izmika plačevanju, mu morate njegove redne dohodke z izvršbo zarubiti. Pri tem navedite sodišču vse možne dohodke, kajti od celokupnih dohodkov mu mora ostati najmanj 250 din prostih na mesec.

Razširitev banovinske ceste, S. F. — Če so za razširitev banovinske ceste odkopali vaš sadovnjak, imate pravico zahtevati odškodnino za odstopljeno zemljišče. Obrnite se na pristojni cestni odbor.

Zarubitev orožja, T. O. — Izgovor, da rabite orožje za osebno varnost, vam pri rubežu ne bo pomagal. Izvršilni organ vam bo zato pištolo lahko zarubil.

našem mišljenju imajo upokojeni državni ali samoupravni uslužbenci pravico do nagrade, ker je izjema pri pravici do ovaditeljskih nagrad logična le za aktivne državne in samoupravne uslužbenke, nikakor pa ne za upokojence.

Občina C. — Sodne takse: Občina ima mejni spor pri posestvu z nekim posestnikom, ki je sosed občinskega posestva. Vprašujete, če mora občina res plačevati sodne takse pri tem sporu in če res občina kot samoupravno telo ni oproščena vseh taks?

Sodišče ima prav, ko zahteva od občine, da mora plačevati sodne takse. Občina ne plačuje sodnih taks in tudi drugih taks ne le v primeru, če nastopa v imenu države in za državo, to se pravi: če nastopa kot oblastvo v izvrševanju nalog, ki jih mora po zakonu izvršiti, n. pr. kot krajevno policijsko oblastvo, kot zdravstveno oblastvo, kot gradbeno oblastvo itd. Če pa nastopa občina kot privatnopravna oseba, n. pr. kot lastnica zemljišč, zgradb, kot pogodbenična stranka itd., mora plačevati 'akse. V vašem primeru gre za povsem privatnopravni spor in je občina dolžna zato plačevati sodne takse.

J. Z. O. — Imate posestvo v Z. pri Celju in zraven hišo. V nji stanuje viničarka, ki obdeluje zemljišče in ki dobiva za trud gotovi del prideleka in brezplačno stanovanje v hiši; stranke plačuje najemnine ni nobene.

Vaša zgradba je zavezana zgradarini, če se Vas ne more smatrati za kmetovalca, t. j. če ne obdelujete sami ali s svojimi rodbinskimi člani svoje ali v zakup vzete zemlje, temveč imate drug poklic. Davčno osnovo bo ugotovila davčna uprava s primerjavo e najbližjim, podobnim v najem oddanim stanovanjem. Če pa ni predmeta za primerjavo, bo ugotovil vrednost letne najemnine davčni odbor s cenitvijo po dejanskih krajevnih razmerah.

Kmetijski nasveti

Gnojenje lucerne z umetnim gnojilom, G. F. F. Oral obsežno njivo imate posejano z lucerno, ki je dve leti stara. Prej ste jo v tej dobi gnojili s Tomasovo žlindro in kaliyevo soljo, sedaj pa žlindre ni dobili. Katero gnojilo bi jo nadomestovalo? — Namesto Tomasove žlindre vzemite superfosfat, ki bo par let prav dobro deloval. Potrosite ga 200 kg na en oral in to najbolj zgodaj spomladi; pa tudi sedaj ne bo šel v izgubo. Lahko pa vzamete tudi kostno moko, ki jo pa potrebujete 300 kg. Ta deluje sicer bolj počasi kot superfosfat, zato pa traja njen učinek več let. Gnojiti pa morate z njo že sedaj jeseni, da se čez zimo dobro zameša z zemljo in razkroji. Kaliyevo sol (100 kg) pa trosite najuspešnejše spomladi.

Detelja inkarnatka — napadena po plesnobi, A. N. G. — Imate njivo detelje - inkarnatke, ki je bila avgusta posejana med pesi in kolerabo, sedaj je pa napadena po plesnobi tako, da odgnije stebelce v korenini. Njiva je bila obilno gnojena s hlevskim gnojem iz svinjaka, potem še zalita z gnojnico. Pesa in koleraba sta dobro uspevali, detelja je pa napadla plesen, podobna pajčevini, in to na več mestih. Lani je bilo na drugi njivi uničene štiri petine detelje od iste bolezni. Kako temu odpravi? — Inkarnatko imenjemo lahko ali rdečo deteljo. Katere vrste je ta plesen, ne moremo tukaj ugotoviti. Pošljite nekaj tako napadene inkarnatne detelje na kmetijsko poskusno in kontrolno postajo v Ljubljani, ki vam bo dala podrobnejši nasvet. — Verjetno pa je, da je ta detelja napadena po plesni zaradi tega, ker ste ji premočno gnojili s hlevskim gnojem in gnojnico. Navadno ne sejemo po pesi, gnojimo s hlevskim gnojem, detelje, ampak narobe: no detelji pride pesa. Poskusite deteljo potrositi sedaj precej močno z apnenim prahom, morda bo ta pripomogel, da bo plesnoba izgnila in se detelja popravila, v kolikor ni že poginila. V bodoče pa ne gnojite inkarnatni detelji s hlevskim gnojem in ne z gnojnico, pač pa s superfosfatom in z apnenim prahom. Lahka in

srednjetežka zemlja ji najbolj ugaia in prav dobro uspeva v toplem podneblju.

Slaba voda v vodnjaku, R. I. M. — V vodnjaku, ki je bil izkopan 17 metrov globoko, je bila zelo dobra voda. Ko ste ga pa poglobili na 19 m globine, je vode sicer več, toda ta je močno apnenasta, da ima kar slab okus in je naravnost bela. Ko stoji v posodi ali v kotlu v štedilniku, se napravi bela smetana po vrhu in debela skorja ob straneh. Kaj je vzrok temu in kako odpravi? — Ko ste imeli vodnjak na 17 m globine, je pritekala voda nad kako ilovnato ali glinasto plastjo, zato ni bilo v njej mnogo apna. Ko ste kopali dva metra globlje, ste prarili to glinasto plast ter prišli do apnene podlage, v kateri je voda z njim nasičena. Če taka voda stoji na zraku, še prej pa v kotlu štedilnika, izpuhteva čista voda in ostala postane prenasočena z apnom, ki se potem izloči iz nje kot bela mrena povrh ali kot vodni kamen ob straneh posode. Temu je težko odpravi. Morda bi nekaj izdalo, če bi mogli spet zadeliti tista dva metra globine, da bi ni navzgor prodrala voda iz spojnice plasti in bi se zbirla samo voda iz glinastega okrožja kakor prej. Toda to ne bo lahko, ker je zelo težavno vodo iz spodnje plasti, ki ima močnejši pritisk kot zgornja, zajeziti tako, da ne prodira kvišku. Vsekakor vam svetujemo, da se obrnete na kakega vsečaka v gradnji vodnjakov za nasvet, kako bi se to uspešno izvedlo. Da bi se pa dalo apnenasto vodo očistiti apno, ne da bi to veliko stalo, takega načina ali sredstva do dandanes še niso iznašli. Zato se morajo parni kotli in druge naprave še vedno boriti proti apnenemu kamnu v ceveh in drugih pripravah pri teh strojih.

Sorte jablan in trt za določeno lego, Poml. Imate sadni vrt že 18 let zasajen z jablani in hruskami, ki se slabo razvijajo in malo rodijo. Hoteli bi ga obnoviti z jablani in slivami tujih sort in želite vedeti, katere teh bi bile najprimernejše za tamošnje vetrovno lego. — Prav tako hočete obnoviti vinograd okrog Novega mesta v nizinski legi ter želite nasveta, katere podlage in katere sorte bi bile za tisti kraj primerne. In še mnogo drugega. — Je-li mislite, da vam more kateri kmetijski strokovnjak, ki ne pozna niti lege, niti zemlje, niti kraja, ne zemljišča, dati kaj zanesljiv nasvet? Čemu imate v Novem mestu kmetijske strokovnjake za sadjarstvo in za vinarstvo? Povabite prvega v sadni vrt, drugega v vinograd in boste od njiju na kraju samem dobili boljše nasvet kakor vam ga more dati kdor koli iz daljave. Zato so kmetijski strokovnjaki nastavljeni, da svetujejo kmetovalcem, kako naj gospodarijo.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 15. decembra 1940

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivaini stroji, prevozniki trčeliki, pneumatika

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

HALO BENCIN

avtomobilisti!

je drag in trajna skrb, zato si pustite prede-
lati Vaš tovorni ali osebni avto ali stabilni
motor za pogon z ogljem. — Napravi Vam
najbolje Specialna delavnica za plinske
generatorje, Ljubljana, Tyrševa cesta 13.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; zenitovski oglaš 2 din.
Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek
za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. —
Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinja
vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba
priložiti znamko.

Službe iščejo

Čevljarji pomočnik
Išče službo. Rožnik Alojz,
Nova vas 13, Vrhi-
nika. (a)

Služkinja
za vsa hišna opravila in
pomoč pri gospodinjstvu,
pridna in poštena, iz de-
zele, želi iti k manjši dru-
žini, najraje k upokojen-
cem v Ljubljani. Marija
Jager, Zakl 8, Gomilsko.

Kolar in mizar
želi stalno službo, 500 din
nagrade dobi oni, ki mi
oskrbi službo, Strnad Mi-
hael, G. Gabrnik, p. Pod-
plat. (a)

Kuharica
izveščana, vsestransko
delovna, poštena — išče
stalno službo kamor koli.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Agilna« 19321.

Iščem službo v župnišču
ali k mali družini; 45 let-
na, vajena vseh hišnih
del. Ponudbe: A. R. Med-
vedek 11, p. Tržišče. (a)

Katera oseba mi preskrbi
službo trgovske pomočni-
ce? Za protislugo nudim
službo samostojne gospo-
dinje in pomoč v trgovini.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Zmožna« 19319.

Mlad fant
vaje pekarske obrti —
išče zaposlitve kot raz-
nasalec. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 19184 (a)

Samostojna kuharica
vajena vseh gospodinj-
skih del, srednje starosti,
išče službo samo na de-
zelo. Naslov pove upra-
va »Slov.« pod št. 19014.

Strojniki
železostrugar, ključavni-
čar, z dolgoletno prakso
za parno žago, trezen, za-
nesljiv, išče službo. Zor-
kovič, Krško. (a)

Notarska uradnica
z večletno prakso, urna
strojepisna, zmožna sa-
mostojnega knjigovod-
stva in koresponden-
ce, nemščine ter stenogra-
fije, vešča v sestavljanju
listin ter zemljoknjižnih
poslov, želi spremeniti
mesto. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Poštena«
št. 19214. (a)

Manufakturnist
agilen, pošten, z večlet-
no prakso, verziran tudi
galanterije, konfekcije —
vešč nemščine, želi na-
mestitve za takoj. Dobre
reference na razpolago.
Cenji, ponudbe prosim na
upravo »Slovenca« pod
»Dobro, zmožen prodaja-
lec«, št. 19120. (a)

Pouk
Abiturientko
ali filozofinjo s popolnim
znanjem srbohrvaščine —
iščem za pripravljanje
privatne učenke 4. raz-
reda gimnazije. Nastop
službe v Vojvodini takoj.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod št. 19190.

Ženitbe

Poročim dekle
do 24 let na krasno pro-
metno posestvo na deželi.
Ponudbe na podružnici
Slovenca v Mariboru pod
»Srča 1377«. (2)

Resnega znanja
v svrhu moštve s kr-
ščansko mislečim in iz-
obraženim gospodom v
državni službi, v starosti
do 38 let, želi 33-letna
učiteljica. Ponudbe upra-
vi »Slov.« pod »Osamlje-
na«, št. 19121. (2)

Službo dobe

Pošteno dekle
zdravo in čisto, z znanjem
kuhe iščem k majhni dru-
žini. Mala čolnarska 12.

Služkinjo
za vsa kmečka dela sprej-
mem. Ljubljana, Vodniko-
va 50. (b)

Ogljarje
rabim takoj. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Dobro plačani« 19286. (b)

Železostrugarja
sprejemmo. Nastop takoj.
»Zvon«, livarska koman-
ditna družba, št. Vid nad
Ljubljano.

Natakarica
poštena, pridna, simpatič-
na, od 18 do 22 let, dobi
službo na deželi s 1. ja-
nuarjem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 19270.

Pletilja
izveščana za boljša dela
na stroju »Diamant«, se
sprejme takoj. Hrana in
stanovanje v hiši. Ponud-
be z navedbo plače na —
A. Jutraž, strojno plete-
nje, Trebnje.

Trgovski sotrudnik
ki je odslužil kaderski
rok, vešč usnjarske, čev-
ljarke, galanterijske in
drobne stroje na debelo,
zmožen slovensčine, nem-
ščine in ev. hrvaščine, se
sprejme. Ponudbe na upr.
»Slovenca« s sliko pod
»100«. 19375 (b)

Pisarniška moč
gospodična, zmožna slo-
venske in nemške steno-
grafije, strojepisja, s pri-
mernim ročno pisavo, se
sprejme. Ponudbe na upr.
»Slovenca« s sliko pod
»100«. 19374. (b)

Fanta
18 letnega, močnega in
zdravega ter poštenega,
sprejemam na stalno me-
sto. Naslov v upr. »Slov.«
pod št. 19191.

Več agilnih agentov
v sporazumu z obrtno
oblastjo, sprejemamo za
nadzorovanje šušmarjev
v posredovanju nepremič-
nin in verižnikov z valu-
tami in hranilnimi knji-
žicami. Takojšen nastop.
— Verzirani v zemljiški
knjigi, samozavestni na-
stop in primerna izobra-
ba ter poznavalec pod-
talnega delovanja v teh
stokah imajo prednost.
Ponudbe s opisom dose-
danega življenja in za-
htevo plače v upr. »Sl.«
pod »Informacijski biro«
št. 19139.

Kuharico
začetnico, z večletno slu-
žbo, kot dekle za vse in
kot kuharica, išče zak-
par brez otrok (ravna-
telj) v Mariboru. — Biti
mora snažna, voljna in
zanesljiva, ki bi se poleg
spretnosti gospodinje hotela
kaj prideti. Pogoji znanje
nemškega in slovenskega
jezikla. Začetna plača 350
din, če se izkaže spretno
pa 400—500 din. Dobro
postopanje. Dopise pre-
vzame iz prijaznosti go-
spa Angela Rožkar, trg.
v Mariboru, Trstenjakova
ulica 22. Nastop službe
še ta mesec ali 1. janu-
arja odn. 1. februarja.

Večje industrijsko podjetje v Sloveniji
Išče kurjača
z izpitom
Ponudbe na oglasni oddelek
»Slovenca« pod šifro »Sposoben
kurjač« 19229.

Strugarja
za strojna dela in ključ-
avničarskega vajenca —
sprejemem v stalno zapo-
silitve v Ljubljani. Ponud-
be na upravo »Slovenca«
pod »Dobra služba« 19285.

Starejšo žensko
k otrokom, vajeno vseh
del, takoj sprejemem. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 19358. (b)

Dekle
pridno in pošteno, ki ima
veselje do kmečkoga dela,
takoj sprejme. Pečar Ma-
tija, Celovška cesta 250,
Ljubljana. (b)

Več mizarjev
se sprejme v stalno delo.
Iščemo tudi mizarjskega
mojstra ali mizarjsko obrt
v najem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 19281.

Vrtnarskega pomočnika
sposobnega in večšega
vseh vrtnarskih del —
sprejemem. Plača po dogo-
voru; hrana in stanova-
nje v hiši. Pavel Simenc,
vrtinar, Sv. Križ 53, Ljub-
ljana. (1)

Iščemo uradnika
katoliškega prepričanja,
sposobnega voditi karto-
teko in ki zna tipkati ter
ima smisel za organiza-
cijo in propagando. Je la-
hko mlajši upokojenec. —
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Takoj 40-41« št.
19256. (b)

Nakupovalca hlobov
za žago v okolici Slov.
Bistrice, Rače-Frama in
Pohorja, iščem. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Po-
šten 1369«. (b)

Kuharica
samostojna, za vsa hišna
dela, se išče za januar k
boljši družini. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 19227. (b)

Tovarna papirja
išče najboljših delavcev in
delavke, večše v vseh po-
silih pri izdelovanju pa-
pirja, kakor strojevodje,
mlinarje na holendrih,
vodje na premotaču (Um-
roller) in rezaču (quer-
schneider), pakovalce in
sortirarice. — Ponudbe s
točnimi podatki o dose-
danjem zaposlenju in pla-
čilnim zahtevki poslati
na »Publicitas«, Beograd,
poštni predal 60, za br.
301.

Krščansko dekle
za vsa kmečka dela —
pridno in pošteno, išče
trgovce in posestnik na
deželi. Starost do 40 let.
Služba stalna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
18996. (b)

Trgovsko pomočnico,
staro 22—25 let, izveščano
v vseh panogah, spo-
sobno tudi za samostojno
vodstvo sprejme zadruga
v industrijskem kraju. —
Kavejca 5 do 10.000 din.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Poštena 505« 19136.

Iščem oskrbnika
za malo posestvo — po-
ročenega, pridnega, po-
štenega, treznega, ljubi-
telja živine. — V posev
pridejo samo 2—3 odras-
le in dela zmožne osebe.
Prijavite se popoldne:
Karel Weitzl, mesar, Ma-
ribor, Kocanova 12. (b)

Izivali
Primerno božično darilo
so: čistokrvni foksterijer-
ji, mladiči, 5 mesecev sta-
ri, s prvovrstnim rodov-
nikom. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 19399.

Mlado dekle
od 14 do 16 let staro —
iščem k malemu otroku.
Pogoj: zdrava snažna in
zanesljiva. Paš, Trbovlje.

Dve dekli
k svinjam sprejemem. Za-
četna plača 300 din in
vsa oskrba. Nastop tak-
oj. Germ, Bajnof, Novo
mesto. (b)

Pomočnico
vajeno samostojne trgo-
vine in gospodinjstva, z
malo kavejco, sprejemem.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Poštena« 19131.

Kmetisko dekle
urno, snažno, pošteno, za
pomoč v kuhinji, za krm-
ljenje nekaj prašičev ter
vajeno molže 3 krav —
sprejemem. Starost 20 do
30 let. Nastop z novim
letom. Hrana dobra, Pla-
ča današnjim razmeram
odgovarjajoča. Ponudbe
upravi »Slov.« pod zn.
»Gorenjka« št. 19041. (b)

Vajenci

Vajenko
močno in zdravo, pošteno
in krščansko vzgojeno —
takoj sprejemem. Strojno
pletenje: Angela Kregar,
Ljubljana, Nunska ul. 3.

Vajenca
za sedlarsko in tapetni-
ško obrt sprejme Josip
Pirnar, Novo mesto. (v)

Iščem učenko
za trgovino mešanega bla-
ga. Pogoj: zdrava, pošte-
na, dobra računarica. Isto-
tam sta napredaj dva čev-
ljarska stroja, se v do-
brem stanju. Podrobnosti
v trgovini Povše, št. Janž
na Dolenjskem. (b)

Kovaški vajenec
se sprejme. Starost do
17 let. Josip Pintar, pod-
kovski mojster, Ljubljana,
Cesta 29. okt. 17. (v)

16 leten fant
z dvema gimnazijama, s
13 meseči učne dobe, z žel.
legitimacijo, išče mesta v
trgovini meš. blaga. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 19266. (v)

Avtomehaniške vajence
sprejemem. Polzve se Avto
Solman in Co, Celje, Ma-
riborska. (v)

Dva učenca
za čevljarstvo stroko, iz-
obražena, ki bosta imela
priliko izučiti se v roč-
nem in strojnem delu —
se sprejmeta. — Prednost
imajo učenci z završnim
izpitom in poštenih star-
šev. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Samo, kdor
ima veselje« št. 19092.

Dekle
16 let, s 4 razredi meščan-
ske šole, iz boljših hiš, ki
ima veselje za frizersko
obrt, išče mesto frizerske
vajenke. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 19359.

Kupujem
stare metale, odpadke
sveč, stare cunje, kupuje
po najvišjih dnevnih ce-
nah: Livarna »Unitas« —
Šiška. (k)

Kupujem svinjsko dlako
(Seitenhaar) večje količi-
no. Ponudbe poslati tvor-
nici Ščetk Stjepan Fureš,
Ostjsek 1., Strossmajerjeva
ulica 9. (k)

Kupujem
stare in nove pletenine,
krojaške odpadke po naj-
višjih dnevnih cenah. —
VIŠNJEVEČ ROMAN,
Florjanska 37.

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
IMAROGESARJEZEVNI
BISERE I.T.O. STABINSKE
NAKITE TER UMETNE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TVRKA
JOS EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Vsakovrstno zlato
briljante in srebro
kupi po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Francišanska ulica 3.

Bukove hlode
od 35 cm prečnika naprej
in 2,50 m dolžine naprej,
brez grč, kupuje Anton
Birgmayr, Maribor, Ale-
ksandrova 147 a.

Vsakovrstno
odpadke

papirja in cunj ku-
puje in plačuje po naj-
višjih dnevnih cenah

B. Železnik
trgov. vseh vrst surovin
Maribor - Pobrežje,
Čankarjeva 16. Nakupo-
valnica: Kopališka ulica.
Telef. 27-43.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kupujemo
staro strojno in komerčno
litino, baker, aluminij, me-
sing itd. po najvišjih dnev-
nih cenah. »Zvon«, livarska
kom. družba, št. Vid nad
Ljubljano. (b)

Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne kron
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEZ

trgovina z urami in zlatnine
preiznana delavnica za
popravlila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Cunje
krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovčjo volno, govejo
dlako (arovec) — kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor, Dravska št. 5.

Star denar
vsakovrsten, kovance, pa-
pirnat, kupim. Z. S., Ljub-
ljana, Gosposka 10-1. (d)

Sani
jesenove, močne in dobro
ohranjene, kupim. Opis in
ceno poslati na Kozjek
Martin, Zbilje, p. Smled-
nik. (h)

Star metal, odpadke
sveč, stare cunje, kupuje
po najvišjih dnevnih ce-
nah: Livarna »Unitas« —
Šiška. (k)

Kupujem svinjsko dlako
(Seitenhaar) večje količi-
no. Ponudbe poslati tvor-
nici Ščetk Stjepan Fureš,
Ostjsek 1., Strossmajerjeva
ulica 9. (k)

Kupujem
stare in nove pletenine,
krojaške odpadke po naj-
višjih dnevnih cenah. —
VIŠNJEVEČ ROMAN,
Florjanska 37.

MERCEDES
pisarniški stroji

Posebnost stroja Mercedes Ekspres: s
pomočja »regulatorja brzine« se pril-
godi vsakemu tempu pisanja in vsaki
čvrstini udarca. To znači nabolje iz-
koriščanje delovne moči in enakomer-
no, vedno cisto pisanje. Nadaljna po-
sebnost tega nenavadnega stroja je to,
da se da pri čiščenju in po-
pravljanju razstaviti na tri
glavne dele.

Izvolite nam poslati dolnji
odresek.

J. Glad-Mercedes
Zagreb, Nikolićeva 14 / Pošt. predal 49
Želim spoznati brez stroškov in ne da bi bil primoran za nakup,
Mercedes pisarniški stroj — Mercedes mali stroj. — Pošljite mi
ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.
(Neželjeno žrtati!)

Ime: _____
Naslov: _____

Zastopnik za Slovenijo: Jože Oražem, ml.
Ljubljana-Moste, Petričeva 12.

Partijo blaga
manufakturnega in žele-
znega kupi trgovec. —
Naslov v upravi »Slov.«

Omaro ali pult
za pisarno kupim. Po-
nudbe podružnici »Sloven-
ca«, Jesenice. (k)

Bukove hlode
kupujem po dnevni cen.
Plačam takoj. »Obnova«,
Maribor, Jurčičeva 6. (k)

Objave
Oklic.
Dne 18. XII. 1940 ob 10
se bo vršila pri okrajnem
sodišču v Ljubljani, v sobi
št. 16, prostovoljna javna
dražba zlatnine iz zapu-
ščine pok. Marije Likar.
Zlatnina se lahko ogleda
pol ure pred dražbo. (o)

Preklic!
Podpisana Milan in Ju-
stina Gartner preklicuje-
va s tem najinega adopti-
ranca Slavota, da nista
plačnika za vse dolgove,
ki bi jih on delal na najin
račun. Milan in Justina
Gartner, Ljubljana-Kode-
ljevo, Ob Ljubljanci 31.

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenca«!

M.A.N.
MASCHINENFABRIK AUGSBURG-NÜRNBERG A.G.

DIESEL MOTORJI
stabilni in ladijski

PLINSKI MOTORJI
(SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbo od
zastopnika
M.A.G.
ZAGREB Varšavska ul. 11

Vaclav Schramm
Celje

Zastopstvo sve-
tovno znanih
Hohnerjevih
harmonik

Zahtevajte
cenik!

HOHNER

ZNIŽALI SMO CENE

DA VKLJUB DRAGINJI OMOGOCIMO NAKUP VSAKOMUR!
PRED NAKUPOM ZAHTEVAJTE NAŠO PONUDBO
OBRTNIKI, TRGOVCI IZREDEN POPUST!

ŽIME

POHITITE DOKLER TRAJA ZALOGA
NEVESTAM SAMO PRAKTIČNO DARILO!
„ŽIMA“, TYRŠEVA 37 LJUBLJANA

Naročajte ing. Prezleje

preparate:

»Mikrotane« proti mišim, podganam in voluharju.
»Rusoline« proti šurkom in švabom.
»Pulecine« proti bolham in stenicam.
»Mortomelje« proti moljem in drugemu mrčesu.
»Onisein« proti koščem (prašički) in ribicam.
»Anobine« proti lesnemu črvu.
»Meruline« proti hišni gobi.
»Negnile« proti zunanji gnolobi krompirja, repe itd.
»Lepuzine«, maža proti zajcu.
»Arbosane«, drevesna maža za rane.
»Cepilno smolce« itd. itd.
v vseh ostalih primerih po predhodnem posvetu.
Vse preparate sestavljam samo po naročilu.
Poobl. agr. ing. PREZELJ, specialist za rastlinske bolezni (fitopatolog), Ljubljana, Wolfova ulica 3, tel. 34-73, št. ček. rač. 13.382. Uradne ure od 8 do 12.

Zasluzek

Za 10 din

Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih! Lindič, Ljubljana, predal 245-a. (r)

Pohištvo

Različno novo pohištvo: pisalne mize, kauč itd., poceni naproday. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Priložnostni nakup!

Novo pohištvo, soba za gospoda, kauč, pisalna miza, omara, navadna miza itd., zelo poceni naproday. Generator delavnica, Tyrševa cesta 13 (Figovec, dvorišče levo).

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andrič, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Spalnice

še vedno po starih cenah, dobite pri mizarstvu Stigl Milan, Trata, št. Vid nad Ljubljano.

Jedilnico

ali komb. gosposko sobo, moderno, kupim - proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Orehova korenina« št. 19125. (k)

Prodamo

Najugodnejši nakup moških oblek nudi Presker, Sv. Petra 14, Ljubljana

Šivalne stroje

Vesta, Pfaf, Gritzner in Anker, radio aparate in kolesa kupite ceneje kot drugje pri trvdki Plevel v Preski pri Medvodah.

Gater

65 cm širine, še v pogonu, ugodno prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19067.

Prodam

okrog 1700 kub metrov stoječih drv (za posek), Ogled na licu mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19000.

Dvoje elegantnih sani

za konjsko vprego, in diro s perel, na gumijasta kolesa, prodam. Ogleda se: Slomškova 6, Ljubljana.

Nove triciklje

najboljše izdelave, s prama gumami, dobavljajo ugodni ceni: Mehanična delavnica, Suštaršč, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Rabljen pisalni stroj

poceni prodam. - Jane, Sv. Petra 42. (l)

Vosek la.

rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni naproday: Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6.

Prodam:

zofa, pečico, gramofon ali zamenjam za kolo. Andrič, Galusova nabrežje št. 27. (l)

Čevljarski šivalni stroj

šepmašina - levoročni - kupim. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Šivalni stroj« št. 19344. (s)

Kina-srebrn vinski servis,

vaze, žardinera, velika rezljana kredenca, marmorna plošča, bide - naproday. Prečna ulica 8. (l)

Šivalni stroji »Joh. Jax«

so že skozi 60 let znani kot najboljši. - Rabljeni stroji vedno na zalogi. - Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36. (l)

Kostanj

jedilni, sladki, debel in zdrav, po 8 din - nudi Sever & Comp., Ljubljana

Globok voziček

dinamo za bicikel, ženski in moški plašč, naproday. Marenčičeva 33. (l)

Fige

za žganjekuho po najnižji ceni oddaja trvdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 26-07. (l)

Šivalni stroj

na električni pogon, čisto nov, poceni prodam Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Kompletne smuči

in sanke kupite pri izdelovalcu Fajfar, Trnovska ulica 25. (l)

Biljard

Ruski sistem, popolnoma nov, prodam poceni Bernik, Ljubljana, Linhartova 8.

Prodam:

Originalno gorenjsko narodno nošo (žensko) in razne klavirske note. - Povšetova 56, pritičje. Na ogled od 11.-16. ure. (l)

Sani!

Več sani in »kostnov« za sani prodam po ugodni ceni Iskra, Vič 16-9. (l)

Prodam salonski suknjič

skoraj nov, in telovnik ter gozercer za 12 let starega otroka. Smučarska obleka nova. Na ogled od 9. do 14. ure. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19287.

Perje po 7 din

dobite pri »Julijana«, Gosposvetska 12 in Frančiškanska 3 - hotel Slon. (l)

Moški kožuh

(avtopelz) dobro ohranjen ugodno naproday. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19315. (l)

Prodam

stara okna in vrata. Ogleda se Gradikom, stavbna družba, Sokolska ul. 15, telef. 24-26. (l)

Moško in žensko kolo

skoraj popolnoma novo, prvovrstne znamke, poceni prodam. Kovačič, Cigaletova 11. (l)

Pisalni stroj Standard

znamke Remington, malo rabljen, poceni naproday. Kovačič, Cigaletova 11. (l)

Cinkasta kopalna banja

krojaška pupa in pisalna miza naproday. Resljeva cesta 3, pritičje. (l)

Več šivalnih strojev

prvovrstnih znamk, novih in rabljenih, je ugodno naproday pri »Promet« - nasproti križanske cerkve, telef. 43-90. (l)

»VELEBIT«
otroški vozički
ZAGREB, Ilica št. 55

Najnovejši modeli, najnižje cene v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino. Prevos in omot se ne računata. - Ceni s slikami brezplačno. - Izredito oglaševanje naslova.

EMONA
ČAJ

Za zajutrk, popoldne in zvečer pijte mesto ruskega čaja naš osvežujoči »Emona« cvetlični čaj, aromatičnega okusa in pomirjevalnega upliva. Zahtevajte samo originalno pakovanje. V vseh trgovinah.

Proizvajala:

Lekarna Mr. B. AHOVEC, Ljubljana

PLETENINE
TELOVNIKI
PULOVERJI
JOPIČE ITD.
IZ ČISTE VOLNE
ZA DAME, GO-
SPODE IN DECO

Modno in športno blago za srajce po meri v najnovejših vzorcih. Damsko perilo, kravate, nogavice, rokavice, žepni robci, brisače in vse ostalo modno blago v največji izbiri nudi najugodnejše spec. trgovina

ALOJZI POTRATO PREJ
Jos. Kunc & Co.
Ljubljana, Miklošičeva 32, tel. 30-13
Frančiškanska ul. 2

Ne zamenjajte naših domačih izdelkov z drugimi manj vrednimi! Kroji so brezhibni, kakovost blaga pa odlična!

Prodam

steklen lestenec, antičen. - Pirnat, Karlovska 11. (l)

Ugodno prodamo:

drsalke, peč, štedilnik. - Metalia, Gosposvetska 16.

Lepe zvonice

nahrbtnice, prodam. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 19356. (l)

Krojaški inventar

naproday na prometnem kraju po zelo ugodni ceni. Vprašati: Lorber, Zagorje ob Savi. (l)

Šivalni stroji »Anker«

za gospodinjke, šivilje - krojače in čevljarje - tudi cikcak z dvema iglama ter Central bobbin - nov e in rabljene, z 20-letnim jamstvom, prodaja »Triglava«, Resljeva 16. (l)

Sani

težke, skoraj nove, zelo dobro okovane, težak voz samec, nosilnost 2000 kg. in težko diro na vzmeti, s širokimi platišči, nosilnost 5000 do 6000 kg - ugodno prodam Medarna, Ljubljana, Židovska ul. 6.

Stenodaktilografirajo

perfektno v državnem in nemškem jeziku v govoru in pisavi, po možnosti samostojno korespondentno, arijevko, išče velenodjetje v Beogradu. Ponudbe na poštni predal 626 Beograd.

Popravljalnica nogavic v torbici

Izredna iznajdba potrebna vsaki ženski. Labko uporabljiva patentna mehanična igla.

Popravlja dovršeno, brez sukanca, spuščene zanke na vsaki nogavici.

Proti prednakazilu pošilja franko

»DAMPA«, ZAGREB, TOMISLAVOV IRG 17

Zapravljenec-sanke

prodam. Pervanje, Brezovica pri Ljubljani. (l)

Rezane orehovine

od 25-100 mm, ca 15 kub. metrov, prodam. Urban, Čič, Loka pri Zusmu. (l)

Jajca

velika, prvovrstne kvalitete, v zabojih po 1440 komadih, pošilja preprodajcem po solidnih cenah

And. Suppanz

Maribor, Aškercova ul. 3, telefon 2110.

Radio

Radio, šestcevni, v brezhibnem stanju, poceni prodam. Šelenburgova 1, konf. trgovina. (l)

Radijski aparat

Tefak, Graetz kupite najceneje pri Nova trgovina, Tyrševa 36. Rabljene aparate vzamemo v račun. - Tudi na obroke.

Kupujte pri naših inserentih!

Priložnostni nakup še po starih cenah

Steinway

Förster

itd.

Zaloga

Stingl

Seiler

itd.

klavirjev

M. Bäuerle, Maribor Tyrševa ulica 24

STROJI

Veliko zalogo šiv. strojev

vseh vrst najnovejših modelov si ogledite pred nakupom, ker prodajamo še po stari nizki ceni. Triglav, Resljeva 16. (l)

Lokomobil

12 KS, 8 atmosfer, in transmisijo, v dobrem stanju, prodam Ivan Nikoleti, Vrhnika.

Tri skobeljke

Hobelbanke - rabljene - prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Skobeljke« št. 19307.

Prodam

dinamo motor za razsvetljavo in pogon. Močan 4 ks, v zelo dobrem stanju. Cena 4.500 din. Petrič Franc, Blatna Brezovica, Vrhnika. (f)

Lesna industrija pozor!

5 trostranskih skobeljnikov na jermenski pogon in vdelanim elektromotorjem je na poti iz Nemčije po stari yaluti nemške marke. Naročila sprejema Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Shaping stroji

z in brez motorja, najboljše nemške marke, 450 mm huba, za dobavo meseca marca pri Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Najmodernejša stružnica

200x1250 mm, z norton-prestavami in vdelanim elektromotorjem je dospela - in 1 vrtni stroj 30 mm z vdelanim elektromotorjem. Ludvik Ileršič, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Kamnolomi pozor!

1 kompresor dvovalinski 4220 lit/min zraka s spojko in Dieselmotorjem 36 PS, pripravo na montiranje na voz, ter vrtna in udarna kladiva - je dospelo iz Nemčije ter se ugodno prodam. - Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Tel. 37-54.

Mizarji pozor!

Dva elektroumverzalnika 610 mm, širine petkrat, kombinirana znamka »Penika«, 1800 kg netto teže, freza v lastni mizi, oba motorja na dve turazi, in 1 kombiniran skobeljnik 610 mm so na poti iz Nemčije. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Auto-motor

Tri tovrne avtomobile 2, 3 in 5 tonski, predelani na pogon z ogeljem, v odličnem stanju, zelo ugodno naproday. - Generator delavnica, Ljubljana, Tyrševa 13.

Bencin

Je drag in trajna skrb, zato si pustite predelati Vaš tovrni ali osebni avto ali stabilni motor na pogon z ogeljem v Specialni delavnici za plinske generatorje, Ljubljana, Tyrševa 13 (Figovec) levo dvorišče.

Kupim motor

200 do 350 ccm, model 39-40, proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe pošiljajte na: Ivan Kranjc, Topol, pošta Begunje pri Cerknici.

200 ccm motorno kolo

še novo, najnovejši model, naproday za 6000 din. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Slo - Diamant

125 cm, poseben model, z akumulatorjem - odlično ohranjen, prodam. Delavnica, Aljaževa 8. (f)

Dvetonski avto

skoraj nov, poraba benzina 16 litrov - prodam. Poizve se: Vojska Miha, Rodica, p. Domžale. (f)

Motorno kolo »Sachs« 98

dobro ohranjeno, poceni prodam. V račun vzamem harmoniko. Naslov v upravi »Slovenca« pod 19217.

»Ford« limuzina

8 cilindrov, 90 HP, 5 sedežni amerikanec, zelo dobro ohranjen, ugodno naproday. - Informacije: Starič Ludvik, Ljubljana, Dvorčakova 3. (f)

Kupim

več tovrnih avtomobilov Opel Blitz. V postev pridejo samo v dobrem stanju z dobrimi gumami. Petrneš, Slov. Bistrica, tel 1. (f)

Glasba

IZDELOVANJE
HARMONIK

JOS. FLEISS
LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Harmonije, pianine

strune za glasovirje, glasove, klavijature dobavlja najceneje Ivan Kacin - Domžale. Zahtevajte cenik! (s)

Gramofon v kovčku

in 40 plošč, skoraj novo, prodam za nizko ceno. - Bohoričeva 20-I, levo. (s)

»Hohner«

klavirsko, novo, 80, prodam. Ponudbe upravi Slovenca pod »3000« št. 19228.

Harmonije, pianine

dobavlja po nizki ceni Tramte, Medvode. (f)

Razno

Trajna ondulacija, barvanje las, najceneje! »Polanc«, Kopitarjeva. (r)

»Oprava«

trgovina s pohištvo, naznanja svojim odjemalcem in naročnikom, da se je preselila v nov lokal, Ljubljana, Mestni trg št. 17. Tudi v novem lokalu bomo vsestransko postregli in se priporočamo za cenjeni obisk. (r)

Gospodje, pozor!

Posetite brivski salon: »Polanc«, Kopitarjeva. (r)

Ne pozabite

da vam je za razne usluge, pomoč in postrežbo na razpolago postrežna pisarna »SERVIS BIRO« - Ljubljana, Sv. Petra cesta 27-I, telefon 21-09. - Pismenim odgovorom priložite znako za 5 din. (r)

Zahtevajte prospekte in brezobvezen obisk inženirja!

Primeren dar za Božič je knjiga: Kartuzijani in Kartuzija Pleterje

ki nam odkriva pogled v nepoznani svet, s 106 slikami, v bakrotisku na najfinjšem šamoa papirju. Cena 40 din; za dijake in prosvetne knjižice 20 din. Naročuje se KARTUZIJA PLETERJE, p. St. Jernej Dravska banovina

Za božična darila

Maribor, Aleksandrova c. 13, tel. 22-07

Išče se

v severnem delu Dravske banovine in sicer v okolici Maribora. Ljutomera, Ptuja ali Čakovca ležeče poljedelsko posestvo v vrednosti Din 500.000—plačljivo takoj pri sklepu kupne pogodbe.

Tozadevne ponudbe poslati na naslov: **MARIJA SMOLA**, Planina pri Rakeku.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast **CLAVEN**. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak. Varujte se potvorb!

VERITAS GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

Anton Bremec
Celje
Zahtevajte cenik!

URE

zlatino, srebrnino, briljante poceni in v veliki izbiri nudiva za

božič

Brata LOGAR
LJUBLJANA, PRED SKOFIJO 15
Telefon 44-32

AVTOPREVOZNIŠTVO!

Selitive, prevoz raznovrstnega blaga izvršuje hitro in po solidni ceni

Franc Kušar, Ljubljana
Rožna dolina c. II. št. 39; tel. 33-89.

Pohištvo za Božič 1940

čipkaste zavese, svilene odeje, žimnaste in afrik madrace, kauče in otomane ter po naročilu vsakovrstno pohištvo pri

E. ZELENKA, MARIBOR
ULICA 10. OKTOBRA štev. 5

Za božič

nudim ravno kar dospelala lepa darila in sicer: lepe moderne lestence v niklu in kromu, krasne namizne svetilke iz lesa in kovine ter ampelne za spalnice, dalje:

likalnice, kuhalnice, grelne blazine, električne peči, razne grelce za vodo, kuhalne plošče, masažne aparate, aparate za elektriziranje, čistilne aparate za parketna tla ameriškega izvora itd. itd.

Se priporoča **BOGATAJ IVAN, LJUBLJANA**
Trgovina z elektrotehničnimi predmeti
Kongresni trg štev. 19, poleg nunske cerkve

Zahvala. Vsem sorodnikom in znancem, ki so spremili našo ljubo mamico, babico in taščo

Margareto Lehrmann
vdova zas. uradnika

na njeni zadnji poti, nadalje vsem gg. zdravnikom, ki so jo v njenih težkih boleznih zdravili, in vsem ostalim za njihovo iskreno sočustvovanje — izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo gosp. dekanu za njegovo ljubeznivo tolažbo in upravitelju šole g. Josipu Zakrajščku iskren Bog plačaj za njegovo izčrpano pomoč in tolažbo, ki nam jo je nudil z nesebično ljubeznijo do bližnjega v naši najtežji uri življenja.

Zalujoče rodbine: Lehrmann, Hötzel, Ahačič in Pervanje.

Največje božično veselje Novi čevlji

49

72286—44
Topli ženski sobni copati iz mehke klobučevine, z usnjenimi podplati.

269

2927—64850
Praktični moški nizki čevlji iz govejega boksa, z usnjenimi podplati in petami.

45

7252—57
Visoki sobni copati za otroke, izdelani iz toplega volnenega dubla.
Od št. 27 do 30 din 39.—
Od št. 30,5 do 34 din 45.—
Z obšitimi podplati:
Od št. 27 do 30 din 45.—
Od št. 30,5 do 34 din 49.—

129

2405—66115
Udobni ženski nizki čevlji iz črnega ali rjavega boksa, nad nartom z pentljo iz krokodilje kože.

369

9679—64728
Elegantni moški visoki čevlji iz finnega telečjega boksa, z usnjenimi podplati in petami.

89

8262—68002
Visoki otroški čevlji iz močnega boksa, z močnimi, neraztrgljivimi gumijastimi podplati.
Od št. 27 do 30 din 89.—
Od št. 30,5 do 34 din 99.—
Od št. 34,5 do 39 din 119.—

169

3935—64618
Trpežni ženski čevlji iz govejega boksa z močnimi usnjenimi podplati in nizkimi petami. Za vsako naporno hojo.

99

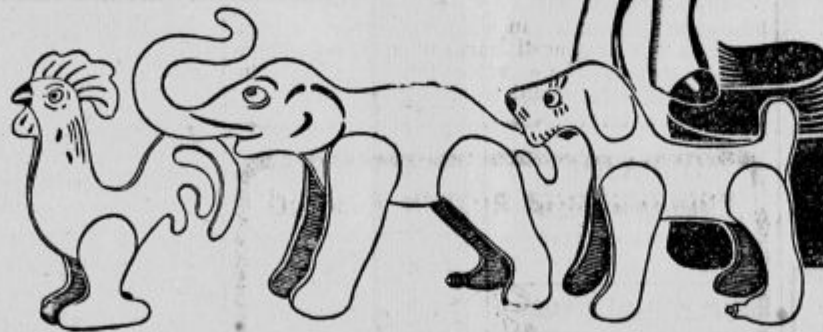

5561—24805
Zelo lepi otroški čevlji iz laka, kombinirani s sivim boksom.

149

6662—44722
Trpežni čevlji za dečke, izdelani iz telečjega boksa z usnjenimi podplati in petami.
Od št. 27 do 30 din 149.—
Od št. 30,5 do 34 din 169.—
Od št. 34,5 do 39 din 199.—

Brata

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne hčerke

Anice Maček

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo obiskali v boleznih in jo tolažili, vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, izrazili svoje sožalje, in vsem darovalcem vencev in cvetja. Prav posebno zahvala preč. g. svetniku za ganljivi poslovilni govor in vsem pevcem za sočustvujoče petje.

Logatec, 13. decembra 1940.

Zalujoči ostali.

Zahvala. Vsem, ki so spremili mojo nepozabno ženo **Terezijo Neiger roj. Gajšek**

na njeni zadnji poti, vsem, ki so darovali krasno cvetje, izrekli ustmeno ali pismeno sožalje, posebno pa g. docentu dr. Matku Brandstetterju in vsem zdravnikom in zdravnicam iz splošne bolnišnice, ki so ji lajšali trpljenje, častitim sestram usmiljenkam za skrbno nego ob težki bolezni, gospej Mici Lahovi, gospej Neški Brumec za njuno tolažbo in obiske, Del. pevskemu društvu za ganljive žalostinke, godbi »Zarja« za žalne koračnice ter vsem prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku — najprisrčnejša zahvala. Ljubljana, 14. decembra 1940. Neiger Franc, soprog.

Zahvala. Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob težki in nenadomestljivi izgubi našega soproga, ateka, svaka, strica in brata, gospoda

Ivana Goloba

posestnika in avtoizvoščka

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, vsem, ki so izrekli ustmeno ali pismeno tolažilno sožalje, in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na zadnji poti. Ljubljana, dne 15. decembra 1940.

Globoko zalujoči.

Zahvala. Ob nepričakovano hitrem slovesu, ko nas je zapustila za vedno naša skrbna, ljubljena mama

Franciška Bardorfer
vdova po prarju

izrekamo vsem, ki so na kakršen koli način izrazili svoje globoko sočustvovanje, ji poklonili lepo cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, našo prisrčno in iskreno hvalo. Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, 16. decembra ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Janeza v Trnovem. Ljubljana, dne 15. decembra 1940.

Zalujoča rodbina Bardorfer.

Za božič

najugodnejše si nabavite
radioaparati pri**'Tehnik' Jos. Banjai**

Ljubljana, Miklošičeva 20

Prodaja tudi na obroke!

Velika izbira otroških vozičkov. - Posebni oddelki za smuči in smučarske potrebščine!

Denar

Kompanjona - ko

150.000 iscem. Mesečni fiksní zaslužek 10.000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »100% sigurnos« — 19332. (d)

Posvetiva

»REALITETA«

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20

Večji stavbni kompleks ter nekaj manjših, takoj prodam. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobro naloženo« št. 19187.

Parcela okoli 1200 m²

ob Celovski cesti za večnamensko hišo prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »250.000« — 19331. (p)

Prodaj

hišo, gospodarsko poslopje in vrt v Trnovem. — Bučar Anton, Stranska pot 9. (p)

Parcele naprodaj

v St. Vidu in Vižmarju. Polzevedbe: Vižmarje 78 (nasproti Mizarske zadruge). (p)

Sončna parcela

v centru mesta, ugodno naprodaj. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Priložnost 1361«. (p)

Hišo

novejšo, severni del Ljubljane, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gotovina« 19276. (p)

Prodaj trgovsko hišo

z dobro vpeljano trgovino z mesnim blagom na prometnem kraju v St. Vidu. Resni kupci pošljite svoj naslov upravi »Slovenca« pod »Prevzem hipoteke« 19329. (p)

Parcela ca. 2000 m²

na najlepšem kraju v Zg. Šiški blizu meščanske šole prodam po ugodni ceni. Ponudbe pošljite čim prej na upravo lista pod »Prevzem hipoteke« 19329. (p)

Stanovanjsko hišo

z lokalom na Celovski cesti prodam za ceno 650.000 din. Resne ponudbe na upravo lista pod »Vdovec« 19330. (p)

Parcela

v bližini Kranja, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 19028.

Parcela 15.000 m²

naprodaj v bližini St. Vida po 10 din. Polzeve se v upr. »Slov.« št. 18776. (p)

Peki, trgovci — pozor!

Dvonedelna hiša, dve trgovini, ena pekarija, več stanovanj, center Ljubljane, zaradi smrti ugodno naprodaj. Cisti donos 8 odstotkov. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »750.000 din« št. 19047. (p)

Parcela

578 m², v Livarski ulici, prva nezazidana, levo — naprodaj. Vprašati: Vadenjal, Medvedova 5-b. (p)

Prodaj hišo

tristanovanjsko, na Kodeljevem, v bližini dolenske proge, donosno, za ceno 320.000 din. Resni kupci naj pošljite svoje ponudbe upravi »Slovenca« pod »Primoran prodati« št. 19328. (p)

Hišo kupim

od 300—700.000 in plačam takoj. Šušmarji izključeni! Točen popis hiše, položaj in ceno pošljite na upravo »Slovenca« pod »Bežigrad — Šiška« 19324. (p)

Dva krasna gozda

ca. 120.000 ha prodam v last. Za takojšen posek že dovoljeno okoli 2000 m², večina mecesen. Ponudbe pošljite upravi »Slovenca« pod »Gorenjsko« št. 19325. (p)

Prodaj hišo,

tristanovanjsko, v bližini Ljubljane. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19267. (p)

Prodajmo

v Ljubljani

več novih vil; večje hiše; parcele v centru in na periferiji; gostilniško in mesarsko posest, rudar, revir; vilo, novo, v Rakeku; vilo, novo, v Kranju; kavarno, kompletno (letovišče); kmečko posest, 30 km od Ljubljane; posestvo, večje na periferiji Ljubljane; 40.000 m² sveta v Ljubljani.

Poslovalnica na Emonski cesti 25

Hišo z vrtom prodaj

pri Dev. Mar. v Polju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19265. (p)

Večstanovanjsko hišo

z dvema trgovskima lokalom ugodno prodam v strogem centru. Resne ponudbe pošljite na upravo »Slovenca« pod »700.000« 19326. (p)

Parcele

vseh vrst na vseh položajih mesta, po raznih ugodnih cenah (okoli 120 parcel) izberete najlažje v posredovalnici »Realiteta«, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Hišo ali vilo v Ljubljani

kupimo za 400 do 500.000. Zazdeljena je bližina glavnega kolodvora. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Takoj plačamo« št. 19236. (p)

Parcela v St. Vidu

poleg glavne ceste, 5 minut od postaje, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19257. (p)

Dvostanovanjsko hišo

vso podkleteno, z garažo, na 800 m² veliki parceli, v Domžalah, prodam. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nova« št. 19255. (p)

Prodaj hišo

pol ure od Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19253. (p)

Hiše, parcele, posestva

kupite ali prodaste najkulantneje v realitetni pisarni F. Pristavec, sodno zaprišeni izvedenec — Ljubljana, Gosposvetska cesta 3, telefon 23-81. (p)

Njivo ali parcelo

3000 do 5000 m², za manjšo industrijo, kupimo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Okolica Ljubljane« št. 19248. (p)

Prodaj v Hrv. Primorju

Trst-Sušak posestvo v lepi legi, z obdelanim zemljiščem, pripravno za manjše gospodarstvo. Ponudbe na: A. Studenac, Zagreb, Boškovičeva 18.

Tristanovanjsko hišo

vso podkleteno, ne popolnoma dograjeno, v okolici Ljubljane prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 19137. (p)

Štiri stavbne parcele

ob Blejskem jezeru, naprodaj. Posredovalci izključeni. Dopisi upravi »Slov.« pod »Bled« 19182.

Upokojenci!

VSEBINA:

1. Uredba o osebnih in rodbinskih dokladah državnih upokojencev.
2. Uredba o dokladah oseb, upokojenih z izrednih položajev.
3. Uredba o spremembah zakonskih predpisov z ozirom na dohodke državnih upokojencev.
4. Uredba o izrednih dokladah državnih nameščenecv in upokojencev.
5. Predpisi za uživanje pokojnine za čas bivanja v inozemstvu.
6. Predpisi o uslužbenskem davku z ozirom na pokojnine.
7. Neobvezno vlaganje v uradniški pokojn. fond.
8. Zakonski predpisi o zabranah na prejemke upokojencev.
9. Akontacija pokojnine.
10. Uredba o izplačevanju prejemkov v mobilnem in vojnem stanju.

Cena knjige je samo Din 20.—.

Izšla je iz tiska

V LATINICI

UREDBA O OSEBNIH IN RODBINSKIH DOKLADAH DRŽAVN. UPOKOJENCEV

in ostali predpisi, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev, s komentarjem, službenimi pojasnili in odločbami državnega sveta v priredbi PETKOVIČ BOR., svetnika Ministrstva financ in šefa administrativnega odseka, DJOKIĆ MIH., svetnika Ministrstva financ in šefa pokojnin. odseka.

Naroči in plača se pri:

Uredništvu »Finansijskega Glasnika«
BEOGRAD, Avalska 6.

Poštni predal 534. — Račun poštne hranilnice štev. 60-136

Stalno vodno moč

za pogon polnojarmentne kupim v bližini še nezazidanih gozdov in za ca 30 ks dobro ohranjeno

parno lokomobil

Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »1365«. (n)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilna se odda v najem! Istotam se prodaja biljard. Požen št. 9 pri Cerkljah.

Pekarno

v večjem kraju oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19360. (n)

Gostilna

z inventarjem, na prometni in priljubljeno izletni točki, v neposredni bližini Maribora, se odda v najem. Ponudbe v upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Lipa« št. 19153.

Lokal

ob drž. cesti, v katerem je bil že dve leti zoben zdravnik, oddam zoben zdravniku. Ogleda se pri Lavrihu v St. Vidu pri stični 86. (n)

Stanovanja

IŠČEJO:

V sredini mesta išče enosobno, majhno stanovanje starejša gospa samo zase. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19223.

Mlad zakonski par

išče enosobno stanovanje event. s kabinetom. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« pod »Magistratni uradnik« št. 19233. (c)

ODDAJO:

Stanovanje oddam s 1. januarjem. Izanska cesta 117. (c)

Oddam eno- ali dvosobno stanovanje v novi hiši — lahko takoj. Cesta v Korzeze, Zg. Šiška. (c)

Stanovanje

v Rožni dolini, sončno, strisobno, s kopalnico, teraso, balkonom in ostalimi pritliklinami, in dvosobno s pritliklinami, oddam za takoj ali za pozneje. Pojasnila daje dr. Pehani Beno, Visnja go-ra.

SOBE

ODDAJO:

Opremljeno sobo lepo, s posebnim vzhodom oddam. Šv. Petra c. 44-1.

Opremljeno sobo

oddam gospodu. Jegličeva cesta 9. (c)

Sprejem dva gospoda na hrano in stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19251. (r)

Soba in kabinet

opremljeno s toplo in mrzlo vodo, z vso oskrbo, souporabo telefona in kopalnico, oddam dvema solidnima osebam. Glince, IV-4, telefon 31-78. (c)

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

Zaradi velike nabave blaga za prihodnjo sezono, sprejme veletrgovina večja

posojila

proti zastavi blaga. Pogoji zelo ugodni. — Ponudbe z navedbo višine zneska na upravo »Slovenca« pod šifro »Nakup blaga« 19381

KMETOVALCI!

Mnogi pohvalni pisem, ki sem jih prejel od kupcev mlinov, je najboljši dokaz, da je najpopolnejši mlin »TURFAN« mlin. S tem mlinom se čisti žito od prahu in nesnag. Izdeluje ječmen in pšeno. Melje vsa žitna zrna v lepo okusno moko za kruh in krup. POZOR! Pazite se ponarečevalcev stitnih mlinov »TURFAN« mlin nosi zaščitno znamko U. T. M.

Samoprodaja
TURNSEK ŠTEFAN
Ljubljana, Medvedova 14

VENC

v največji izbiri
od 100 din dalje v svetličarni

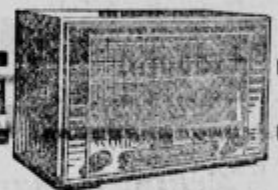
PAVLIN

Celovška cesta št. 68, Šiška

Nasproti gasilskega doma

Nabavite si
apurate

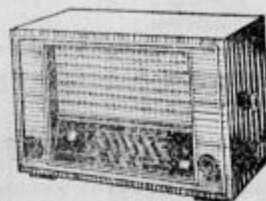
dokler jih še imamo iz prve pošiljke po starih nizkih cenah

Radio Starkel

specijalna trgovina radio aparatov in električnega materiala

Maribor, Trg Svobode 6, tel. 26-85

Saba Radio

Preciznost in kvaliteta

Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče

Radio Bremec — Celje

Radio Luški, Maribor, Koroška cesta št. 11
Zastopniki: Radio Zupan, Mojstrana
Edvard Fischbacher, Trbovlje

Ali se hočete

svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udin in skiepin, oteklí udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolecin v kosteh, katere je treba odpraviti ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam

zdravilno, secno kisline razkrajajoče, izmenno snovi in izločevanje pospešujoče

domate zdravljenje s pijato

ki se na umeten način povsem naravno sestavlja iz nekakega biokodelnega zdravilnega vrečka, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bo nim ljudem. Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih vseh držav obstoječih skisadišč povsem zastoj in franko poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem naglem delovanju.

Poštno shiralno mesto. Pannonia-Apotheke, Budapest 72
Postfach 83, Abt. H. 303.

STROJ

**STROJNO PODJETJE
ING. BORŠTNAR**
LJUBLJANA, IV. JERNEJA ST. 18
IZDELUJE
**VODNE
TURBINE**
ZAGE, MLINE, TRANS-
MISIJE, DVIGALA ITD.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne
obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Prodamo

Jabolka

obrana, zimska, mošanci
(gambovec), bobovec, ta-
felin ter razne druge tr-
pežne dobre zimске vrste
od 4 din naprej, razpošilja
Henrik Cehner, trg.,
Libelice, Koroško.

Brez petroleja in špirita

imate lahko ugodno in
ceneno razsvetljavo!
Navodila daje brezplačno

Balkannetal

tvornica limene i metalne
robe
Subotica.

Trgovci!

Dokler je še prilika se
založite s celimi

crehi in medom

Dobite v

Medarni

Ljubljana, Zidovska ul. 6.

štajerske purane

In purice — očiščene
— pri odjemu od 9 kg
naprej franco postaja na-
ročnika kg po 22 din.
kopune po 30 din kg
nudim.

Naročila za božič pošljite
najpozneje do 18. decem-
bra na naslov:

Josip Lah

Osluševal pri Ptuj.

Razno

Telefon 22-75

Tehnična pisarna in po-
svetovalnica v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 10

Ing. Otáhal Josip

posl. gradbeni inženir
se priporoča za vse v to
stroko spadajoče posle.

Gumbice, gumbje, plise,
monogrami, entel, ažur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Francišanska ulica
nasproti hotela Union
Vezenje perila, krasna
predtiskana žen. roč. dela

Za vaše lase

Preparate Anna Csillag!
Za 64 let sijajnega uspe-
ha po vsem svetu. Garni-
ture za odstranjevanje
prhuta, sprečevanje izpa-
danja in za novo okrep-
ljeno rast las din 85.-,
125.-, 200.- in 300.-. Po-
šilja Jugoslovansko za-
stopstvo Laboratorium
Aurora (SI), Novi Sad.

OKAMA MAZILO

Iz zdravilnih zelišč — On
doviti nasep pri ranah, ope-
klinah, ožuljenjih — volku-
turij in vnetih itd. za nego
dolenjškov pri kožnem vnetju.
Iznosčaji in hrastah na te
menu, za raskokane prane
bradavice. Dohi se v lekar-
nah in drogerijah.

TELEFUNKEN

radio aparati, TELEFUNKEN električni gramofoni, TELEFUNKEN
gramofonske plošče uživajo po vsem svetu sloves tehnične in glasbene
dovršenosti. Ako nameravate nabaviti nov radio aparat, si prej za-
gotovo ogledite in poslušajte najnovejše TELEFUNKEN aparate z
novimi jeklenimi cevki »harmonične serije«. — Vsak zastopnik
TELEFUNKEN aparatov vam jih bo z veseljem in brezobvezno
pokazal.

**V Ljubljani 'RADIO' d. z o. z., Miklošičeva 7
v Mariboru Radio Starkel, Trg Svobode 6**

Brezplačne prospekte radio aparatov, gramofonov in plošč pošilja:

Jugoslavensko Siemens a. d.

odsek za slab tok

Beograd, pošt. pr. 243

Prostovoljna dražba nepremičnin

Na predlog dedičev Sikošek Jožeta in njegovega sina Sikošek Jožeta
v Kresnikah 19, je sodišče dovolilo prostovoljno javno dražbo posestva vl.
št. 22. k. o. Kresnike, to je hiše št. 19 v Kresnikah (gostilna), gospodarska
poslopja in velikega vrta sadonosnika.

Dražba bo dne 20. decembra 1940 ob 9 dopoldne

v pisarni Burger Francea, javnega notarja v Celju in je tam dobiti vsa
pojasnila.

Burger France,

javni notar kot sodni komisar.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenec«, »Domo-
ljubac« in »Bogoljubac«, naročate inserate in
dobite razne informacije. — Poslovne ure od
pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

**Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II**

v svoji štirnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
deja, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

**Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**

Zamorete li podariti sonce?

To niso več zaželjene sanje, temveč je že davno
postalo stvarnost! Že od leta 1906. eksistira
»višinsko sonce« — original Hanau. Danes vemo,
da njegovi žarki, ki učinkujejo kot sonce, vse-
bujejo zdravje, varujejo nas bolezni in dajejo
koži lepo rjavo barvo.

Z »višinskim soncem« pride v vaš dom tudi sončni
blesk ter vam prinaša srečo in življenjsko radost

kot znamenje sijajnega
zdravja. Vedno boste
dobro razpoloženi in
boste svoj vsakdanji
posel opravljali z večjo
lahkoto.

»Višinsko sonce« —
original Hanau — je
božično darilo, ki daje
več nego radost, ker je
baš v zimskih mescih,
ko pogrešamo sonca,
blagoslov vse družina.

Poznate li novo brošuro
na 40 straneh?

Ta vam prikazuje v 18
slikah v barvi vse mo-
dele »višinskega sonca«
in njihovo uporabo. —
Zahtevajte to brošuro
pri eni niže navedenih
tvrdk, dobili jo boste
tako in brezplačno.

Zahtevajte neobvezno predvajanje »višinskega
sonca« — original Hanau — pri:

Jugoslovansko Siemens a. d. — Beograd, Kralja
Aleksandra 8 — Zagreb, Bogovičeva ulica 1 —
Ljubljana, Tyrševa c. 1 a.

Jugoslovansko AEG, Beograd, Branko-
va ul. 30.

AEG Union, Jugoslovansko d. d., Zagreb,
Karadžićeva ulica 1; Ljubljana, Livar-
ska ulica 6.

Zahtevajte ponudbe in pogoje plačevanja.

»Višinsko sonce« - Original Hanau

Prosim pošljite mi brezplačno Vašo brošuro št. 843/7

Ime:

Mesto:

Ulica:

843/7

*Kdor
podari uro,
napravi
največjo veselje!*

Ampak dobra mora biti; le tedaj ostane
leta in leta darilec v lepem in hvaležnem
spominu. Kdor to hoče, si izbere Jung-
hans uro. Znamka zvezda je njen znak.
Junghans ure se dobijo v raznih izde-
lavah in cenah za vsako svrhu. One so
vedno zelo točne, odlične kvalitete in
zelo lepih oblik, kajti v vsaki Junghans
uri so vtešena 80-letna izkustva, kar je
dovedlo tehniko Junghans-ovih ur do
današnje vodeče višine.

Junghans
URE
Z ZNAMKO ZVEZDO.
*nad 80 let sloveče in
svetovnoznane,*

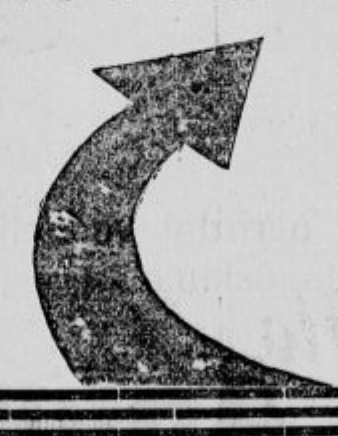
dobite pri vsakem
urariju

POZOR mesarji in nakupovalci surovih kož!

Kupujem surove domače svinjske kože v vsaki množini po najvišjih cenah
IVAN PREŠERN - tovarna čevljev - KRANJ

**Dobro in poceni želi biti vsak postrežen!
Vse to Vam nudijo radovoljno naši inserenti!**

Iščemo

skladišče

večje (ali več manjših od 30 do 900 m² po-
vršine), je lahko tudi nizko, s pripravnim
dovozom, prednost bližina carinarnice ali
kolodvora. — Ponudbe na upravo lista
pod »SUHO SKLADIŠČE«.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sporoča v globoki žalosti, da je umrl gospod

**dr. Anton
Korošec**

voditelj slovenskega naroda

ki je desetletja bil član naše uprave in uredništva naših listov.

Vse njegovo življenje je bilo do zadnjega diha žrtev za naš narod.

Njegov duh živi! Naj nas vodi, da vsi nadaljujemo njegovo delo!

Dobri Bog mu bogato poplačaj njegovo nesebično žrtvovano življenje!

Maribor dne 14. decembra 1940.

Tiskarna sv. Cirila

**Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru**

sporoča prežalostno vest, da je odšel k
Vsemogočnemu po svoje bogato plačil

voditelj slovenskega naroda

**doktor
Anton Korošec**

ustanovitelj in vsa leta obstoja član
uprave našega zavoda

Njegov spomin ostane neizbrisen —
njegova dela ne bodo umrla!

Uprava

Umrl je naš narodni voditelj, najmodrejši državnik, boritelj za Jugoslavijo in njeno blagostanje

dr. Anton Korošec

predsednik senata, minister prosvete, bivši ministrski predsednik itd.

Voditelju slovenskega naroda ohranimo slaven spomin, njegovo delo pa naj najde med nami zveste nadaljevalce.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1940.

Banovinski odbor JRZ

**Rektorat univerze
Kralja Aleksandra I. v Ljubljani**

sporoča tužno vest, da je dne
14. decembra 1940 umrl gospod

**Dr. theol.
ANTON KOROŠEC**

častni doktor Aleksandrove univerze, pred-
sednik senata, minister za prosveto i. t. d.

Svojemu soustanovitelju in vi-
sokemu zaščitniku ohrani univerza
trajen in časten spomin.

Rektor:

Matija Slavič

Jugoslovansko novinarsko združenje — sekcija Ljub-
ljana sporoča žalostno vest, da je njen dolgoletni redni
član, gospod

dr. Anton Korošec

bivši ministrski predsednik, predsednik senata, minister
prosvete, itd.

davi mirno v Gospodu zaspal.

Zvestemu članu stanovske organizacije in naklonie-
nemu podporniku slovenskih novinarjev ohranimo časten
spomin!

V Ljubljani dne 14. decembra 1940.

Odbor.

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo

z žalostjo naznanja, da je umrl njega

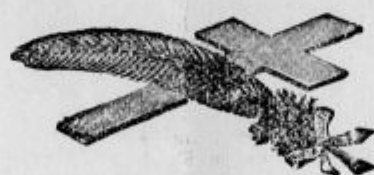
častni član

dr. Anton Korošec

voditelj slovenskega naroda

Ohranimo ga v častnem spominu in čuvajmo njegovo
delo!

SKAS

Slovenskemu narodu naznanjamo, da je davi umrl naš voditelj, gosp.

DR. KOROŠEC ANTON

predsednik senata in minister za prosveto

V ponedeljek bo ležal v slavnostni dvorani banske palače v
Ljubljani. V torek bo njegov pogreb.

Njegova smrt je naša narodna bolečina.

Molimo zanj, častimo njegov spomin in ohranimo neokrnjeno nje-
govo duhovno dedščino, v kateri je na prvem mestu največja ljubezen
do slovenskega naroda ter ljubezen do Jugoslavije.

V miru!

Slovenski senatorji in bivši poslanci

Sredi dela za jugoslovansko državo in slovenski narod
je omahnil narodni voditelj

dr. Anton Korošec

**predsednik senata, minister prosvete in
častni občan mariborski**

Mesto Maribor, kjer se je začela njegova politična pot,
ga bo ohranilo v hvaležnem spominu.

Mestna občina mariborska

Mestna občina celjska naznanja, da je umrl njen
častni občan

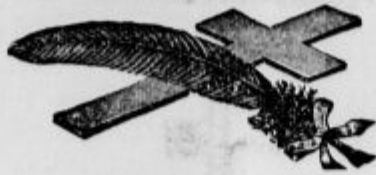
dr. Anton Korošec

**predsednik senata kraljevine Jugoslavije,
prosvetni minister itd. itd.**

Celje bo ohranilo velikega državnika v trajnem, hval-
ležnem in častnem spominu.

Celje, dne 14. decembra 1940.

Mestna občina celjska

ŽUPAN MESTA LJUBLJANE

naznanja, da je dne 14. decembra t. l. umrl

častni meščan ljubljanski

gospod

DR. ANTON KOROŠEC

predsednik senata, minister prosvete, častni občan vseh slovenskih občin, odlikovan z redom Karadjorjeve zvezde I. stopnje i. t. d. i. t. d.

Nesmrtnemu voditelju slovenskega naroda, sodelavcu pri ustanovitvi in ureditvi kraljevine Jugoslavije ter za mesto Ljubljano na vseh poljih prezaslužnemu častnemu meščanu;

VEČNA SLAVA!

PROSVETNA ZVEZA V LJUBLJANI

IN VSE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETNE ORGANIZACIJE

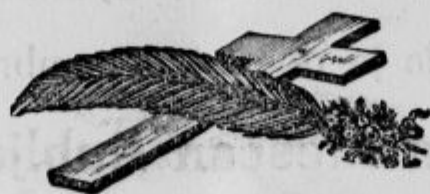
žalujejo ob mrtvaškem odru slovenskega narodnega voditelja gospoda

dr. Antona Korošca

častnega predsednika Prosvetne zveze v Ljubljani

V nesebični ljubezni do naroda nam bo pokojnik
vedno najsvetlejši vzor!

V Ljubljani dne 14. decembra 1940.

Neuklonljivemu boritelju za
gospodarski procvit slovenskega
kmeta in delavca umrlemu

našemu

Dr. Antonu Korošču

izreka slovensko blagovno za-
družništvo zadnji

BOG PLAČAJ!

Gospodarska zveza
Ljubljana

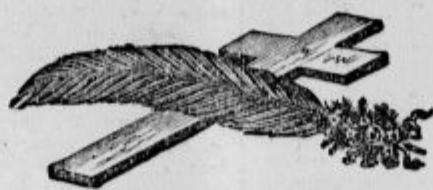

Nenadna smrt velikega prijatelja, častnega
občana večine slovenskih občin

dr. ANTONA KOROŠČA

je globoko zadela vse slovenske župane.
Neutrudljivega borca za interese slovenskih
občin bomo ohranili v trajnem in hvaležnem
spominu!

Županska zveza

Zadružna zveza v Ljubljani, z. z. o. j. sporoča
v svojem imenu in v imenu svojih članic pretresljivo vest,
da nas je danes zjutraj za vedno zapustil

dr. Anton Korošec

**naš predsednik,
predsednik senata kraljevine Jugoslavije,
minister prosvete itd.**

Odšel je k Bogu po plačilo naš prvi zadrugar, ki je bil od 27. decembra 1917 predsednik Zadružne zveze, od 14. junija 1919 pa tudi predsednik Glavne Zadružne Zveze za kraljevino Jugoslavijo. Zadrugniki cele države so združeni danes v globoki žalosti, prav posebno pa še mi slovenski zadrugniki, ki nam je bil oče, borec in prijatelj. Prežet z veliko ljubeznijo do svojega naroda, je v zadrugništvu iskal boljšega življenja za Slovence. Težko občutimo izgubo, saj je pokojni v odločilnih trenutkih vedno stavil zadrugništvu na razpolago vse svoje sposobnosti in vso avtoriteto svoje močne osebnosti.

Naj mu bo Bog plačnik za vse njegovo delo!

Pogrebne svečanosti se bodo pričele v torek 17. decembra ob 9. uri v stolnici.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1940.

Zadružna zveza v Ljubljani

zadruga z omejenim jamstvom

Novi škof v Skopljju

Sprejem škola dr. Čekade pred cerkvijo v Skopljju.

Skopljje, 12. decembra.

Lepe cerkvene slovesnosti povsod povzdignejo v vernikih versko zavest, a pri nas v diaspori so take slovesnosti še posebno potrebne. Kdor je gledal naše vernike v Skopljju v teh dneh, ko smo sprejeli novega škola in ko je bil slovesno ustoličen, je moral reči, da so nam tudi zunanje cerkvene slovesnosti potrebne. V ljudeh zraste ob takih prilikah verska zavest in še bolj se povežejo s Cerkvijo. A taka zavest in taka povezanost s Cerkvijo je prav v diaspori še mnogo bolj potrebna kot v povsem katoliških krajih.

Novoimenovani skopljjski škof, prevzvišeni g. dr. Smiljan Čekada, je prišel v Skopljje 22. novembra, z enodnevnim zamudo, ki je nastala zaradi vremenskih neprilik, ki so prekinile železniški promet. Seveda je bilo v Skopljju zaradi tega precej nerazumevanja, a katoličani so se vseeno zbrali v lepem številu na postaji, a še več pred cerkvijo. Na postaji so ga pozdravili predstavniki oblasti, cerkveni pozdrav pa je bil pred cerkvijo. Ob tej priliki se je zbralo v Skopljju rekordno število duhovnikov. Dva in trideset smo jih našli; skoraj vsi domači in dvanajst tujih, ki so bili v Skopljju v aktivni in rezervni službi. Ko je po pozdravnem nagovoru kapitularnega vikarja gospoda V. Zakrjaska novi škof na cerkvenem pragu kleče poljubil križ, so mnogim vernikom prišle solze v oči. V cerkvi so vsi duhovniki izrazili novemu školu spoštovanje in poslušnost s poljubljanim njegovemu prstana. Tudi ta obred je napravljen na vse prisotne vernike, ki so napolnili cerkev, močnejši vtis. Škof je potem prvič blagoslovil svoje nove vernike in s svojim prvim nagovorom, v katerem je pokazal svojo lepoto svoje mehke duše in svoje ljubeče srce, pridobil za sebe srca vseh prisotnih.

Nestrpno je vsa škofija, posebno pa še skopljjska župnija, pričakovala 8. decembra, dan slovesnega ustoličenja novega škola. Že dan prej so bili katoliški dijaki v Skopljju prijetno iznenadeni, ko so se vsi zbrali v cerkvi k sv. obhajilu, pa so zagledali pred oltarjem novega škola, ki jim je s svojim nagovorom vli v duše novih moči za mladostne borbe.

Mala katedrala in župnijska cerkev v Skopljju na praznik Brezmadežne ni mogla sprejeti vseh, ki so prišli, da slišijo prvo škofovo pridigo in prisotni se so razporeli po okolišnih cerkvah.

sostvujejo slovesnemu ustoličenju in pontifikalni sv. maši. V spremstvu duhovščine je novi škof v slovesnem sprejemu prišel v cerkev, kjer so ga pred verniki čakali najvišji predstavniki oblasti, in to: zastopnik g. ministra pravde, predsednik apelacijskega sodišča g. Dimitrijevič Dragutin, podban g. dr. Aleksander Cvetkovič, poveljnik III. armade armadni general g. Ilija Brašić, skopljjski župan arhitekt Josif Mihajlovič in dekan filozofske fakultete g. Banašević. Ko je škof oblekel ornat, sta bili prebrani papeški buli — ena naslovljena na škola samega, druga na duhovnike in vernike skopljjske škofije — in to v latinskem in srbskohrvatskem jeziku. Prisotni duhovniki, med katerimi je bil tudi zastopnik vrhbosanske nadškofije g. Kraljič, so potem izjavili novemu školu poslušnost s poljubom prstana. Med pontifikalno sv. mašo je novi škof v svoji krasni pridigi poudaril poslanstvo katoliškega škola in v lapidarnem govoru naznačil idejne smernice svojega dela.

Na slovesnem kosilu, ki je bilo prirejeno v cerkveni dvorani, je bilo poleg že zgoraj omenjenih predstavnikov navzočih več uglednih katoličanov iz Skopljja in drugih župnij. Od Slovencev pa so bili poleg obeh slovenskih konzulorjev, msgr. Kordina in bivšega kapitularnega vikarja Zakrjaska, prisotni še upravitelj semenišča Dorčič, vojaški duhovnik Jamnik Oskar, bitoljski župnik Alojzij Turk, gg. kaplana Bajuk Ciril in Andrej Prebil C. M., a od civilistov univerzitetni profesor dr. Gregor Čremošnik, upravnik bolnišnice dr. Viktor Sosič in finančni svetnik na finančnem ravnateljstvu dr. Anton Matelič.

Zvečer so verniki še enkrat napolnili cerkev, kjer je bil slovesen sprejem v Marijine družbe. Celodnevno slavnostno razporejanje je pa zaključila akademija, ki so jo priredila katoliška društva v cerkveni dvorani, ki je bila za to prireditev mnogo premajhna. Dvurni program je izvenel v eno misel, katero je tudi prevzvišeni škof na koncu poudaril: »Škof je naš duhovni oče, a mi smo njegovi otroci.

Skopljjska škofija, katero je pokojni škof dr. Ivan Gnidovec posvetil s svojim znojem, ima zopet svojega duhovnega nadpastirja. Tudi naši Slovenci na jugu se tega veseli in iskreno ter zaupno pozdravljajo svojega novega škola, želeč mu mnogo božjega blagoslova, ki naj po njem preha tudi nanje.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 15. decembra: Tretja adventna nedelja. Kristina, dekla; Valerija, škof.
Ponedeljek, 16. decembra: Evzebij, škof; Albina, devica, mučenica.
Torek, 17. decembra: Lazar, škof, Vivina, devica.

Novi grobovi

† V Bocu v Julijski krajini je v nedeljo, dne 8. novembra umrl zadet od kapi g. Oskar Mlekus, znani gostilničar in posestnik. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Za docenta na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je bil imenovan dr. inž. France Vagaja.
— Diplomiran je bil za inženirja arhitekta na tehniški fakulteti v Ljubljani gosp. Gregorac Nace iz Ljubljane. Čestitamo!
— Poročila sta se gdč. Julci Kunaver, privatna uradnica, in g. Kolman Kovačič, carinski uradnik, oba iz Ljubljane. Obilo sreče!

FRANZ JOSEF GRENCICA

— Nj. Vel. kralj Peter II. je blagovolił prevzeti pokroviteljstvo XX. mednarodnega pomladanskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 31. maja do 9. junija 1941.

— Za uvedbo brzovlakov št. 2 in 3 za božično sezono. Od 18. novembra dalje sta bila ukinjena brzovlakova št. 2 na progi Belgrad-Jesenice ter št. 3 na progi Jesenice-Ljubljana. Ker je sedaj generalna direkcija državnih železnic vzpostavila za božično sezono obratovanje brzega vlaka št. 2, ki odhaja iz Belgrada ob 9.02 ter je v Ljubljani po prejšnjem voznem redu ob 20.13, le deloma, namreč samo na odseku Belgrad-Zagreb, je Tujsko-prometna zveza v Ljubljani prosila železniško direkcijo, da vzpostavi promet vlaka B-2 do Jesenice, olemem pa v celoti uvede vlak B-3, ki odhaja iz Jesenice ob 7.46 ter je v Belgradu ob 20.15. Oba vlaka eta za zimski turizem Slovenije izredno važna ter bi bila tudi za državne železnice za časa zimске sezone rentabilna. Upravičeno pričakujemo, da bo generalna direkcija državnih železnic upoštevala to prošnjo ter pravčasno, vsaj od 21. t. m. dalje, ponovno vpeljala oba vlaka.

— Železniški upokojenec, ki so predložili slike za izvršitev novih legitimacij za režijsko vožnjo, se opozarjajo na njih dvignjevo od 23. t. m. naprej na isti postaji, kjer so predložili slike. Pri sprejemu novih legitimacij bo potrebno stare legitimacije in vložke oddati. Upokojenec se opozarjajo, da so nove legitimacije veljavne šele s prvim januarjem 1941.

— Električna na Pungertu. S. P. D. v Slovenjem gradcu je nabavilo nov dinam in ga inštaliralo na strehi planinske kočice na Pungertu. Tok je napeljan iz dinama v klet, kjer so akumulatorji z jakostjo 32 volt. Z napravo razsvetljuje 28 žarnic. Akumulator stalno polni dinam na veterini pogon. Ako bi veter ponehal, je možna razsvetljava 5 dni, ne da bi se akumulator znova polnil. S. P. D. za Mislinjsko dolino je doseglo s tem izredno velik napredek in mu moramo samo čestitati, da je nabavilo tako drago aparaturo. V soboto, dne 14. decembra 1940 je bila izročena naprava svojemu namenu.

Alli ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Vigred, ženski list, izhaja mesečno. Januar-ska številka izide še pred prazniki. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

— Zimske počitnice v zvezi s smuškim tečajem. Higijenski zavod, oddelek za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani (Državna šolska poliklinika), priredi za božične praznike 11 dnevno zimsko letovanje za osnovno in srednješolsko mladino do 16. leta v svojem počitniškem domu na Rakitni. Vsa pojasnila daje pisarna oddelka za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani, Askerčeva cesta, telefon 44-75. Prijave do 16. decembra 1940.

— Zimske plašče v veliki izbi priporoča Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 11.

— Z božičnim darilom skuša razveseliti vsaj na skromen način vsaka vaša gospodinja svoje domače. Seveda bo dodala vrhu vsega tudi izvor nove »Družinske pratike« s pogobo sv. Družine, ker ve, da s tem zelo ustreže gospodarju, babici in malčkom. Prodajalna Neman v Ljubljani Vam poleg drugega postreže tudi s pratiko, če bi je ne mogli dobiti v domačem kraju.

— V »Službenem listu« kralja banke uprave dravske banovine od 14. t. m. je objavljena »Uredba o mletju in kruhu«, dalje »Odločba o priznanju jontatrije za specialno skupino medicine«, »Navodilo št. 17 o uporabi uredbe o enodstotnem prispevku za narodni invalidski sklad«, »Odločba o maksimiranju cen surovim kožam domačega izvora«, »Maksimiranje cen za riž italijanskega izvora«, »Odločba glede preielnega odkupa pšenice v dravski banovini« in »Razglas glede prodaje bencina na drobno.

KRUPP
KVALITETNI
TOVORNI AVTO

GL. ZASTOPSTVO
O. ŽUŽEK
LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11

— Priprave za zimsko sezono na Bledu so v polnem razmahu, saj je treba pričakovati za božič izdaten obisk zimskih gostov. Pritisnil je zmeren mraz, toda čez dan posije prav toplo sonce. Zjutraj vstaja iz jezera lahna meglica, ker se jezero ohlaja. Do božiča bo gotovo popolnoma zamrznjeno. Okoliške planine že dolgo pokriva bela snežna odeja. Pogled na nje je edinstven. Tudi v dolini je že dovolj snega. Vsi gosti, drsaleci in smučarji bodo prišli o božicu v polni meri na svoj račun. Tudi blejski hoteli se na zimsko sezono temeljito pripravljajo. Notranjost Grand hotela Toplice se urejuje, saj je vendar treba za novo zimsko sezono preistiti vseh 128 sob, kolikor jih je v tem elitnem hotelu opremljenih s centralno kurjavo. Tudi v lepi hotelski hali s krasnim razgledom na jezero je že vse prirejeno za sprejem božičnih gostov. V kratkem bo dospeła skupina mladih godbenikov in bo tudi za družabno življenje v hotelu to zimo dobro poskrbljeno.

— Božične razglednice je zopet založila Prosvetna zveza in sicer L. Leyer »Sveta noč«. Slika nam predstavlja svetonočni dogodek Marijo z Detetom v jaslicah in prihod pastirkov. Razglednica je posneta po sliki, ki se nahaja sedaj v narodni galeriji. — Druga razglednica nam predstavlja Šubičeve Tri kralje, katere je Zveza založila že pred leti, pa so bile takoj razprodane. Obe razglednici sta umetniško dovršeno delo, tako po vsebini slike, kakor tudi tehnično, saj so prišle iz Jugoslovanske tiskarne. Zahtevajte jih po vseh trafikah in trgovinah. Večje množine razpošilja tudi Prosvetna zveza v Ljubljani.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radenska, ki deluje proti boleznim arca, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žile in žilve ter čisti kri in organizem raznih strupov.

RADIO

KÜRTING in BRANN

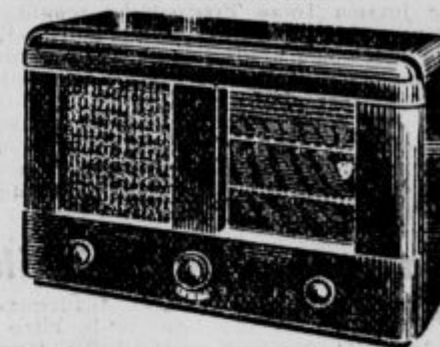
BIRKE

Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 24-56

— Tujski promet v Prekmurju je lani znatno upadel kar se tiče inozemskih gostov; domačih obiskovalcev, zlasti izletniških družb, je bilo pa razveseljivo število. Vse kaže, da je Prekmurje kljub oddaljenosti od središča Slovenije postalo priljubljena izletna točka vprav zato, ker je bilo do sedaj pre malo znano. Velika zasluga za poglobljeno zanimanje za Prekmurje gre brez dvoma

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 11
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroska cesta št. 22

soboškemu tujskoprometnemu društvu, ki je organiziralo uspehi Prekmurjski teden in z njim vzbudilo zanimanje za lepote in posebnosti starodavne Koceljeve dežele. Na vsak način pa lahko društvo gleda ponosno na uspehe svojega dela, ki niso samo lokalnega, ampak predvsem splošno narodnega pomena, ko deluje za zblizanje Prekmurja z ostalo Slovenijo. Letos je izdalo skupno s Putnikom propagandno brošuro o Prekmurju in prevzelo tudi polovico od celokupnih stroškov, ki znašajo 35.000 din. K dohodkom, ki so znašali 18.000 din, je zdaj tudi občina primaknila še 300 din, trgovski gremij 1000, gostilničarska zadruga pa 500 din. Na seji, ki je bila ta teden, je bil sestavljen odbor, v katerem so se naprej ostali kot predsednik župan g. Hartner, podpredsednik ravnatelj gimnazije g. inž. Zobec, tajnik g. Ludvik Marič, blagajnik pa poštni upravnik g. Slavko Vutkovič. Tujskoprometno društvo si je za prihodnje leto postavilo v program razna oklepševalna dela v soboti in organizacijo izletov po Prekmurju.

— Starinske predmete, pohištvo, porcelan, kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum inž. Roveš, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-a-vis hotela Union.

— Pri krojačevih tečajih za krojače, krojačice in čevljarje v Ljubljani priredi kr. banska uprava v prostorih tehniške srednje šole. Tečaje bosta vodila obrtna učitelja Knafeč Alojz in Steinman Josip. Interesenti naj prigrase svojo udeležbo osebno ali pišмено najkasneje do 7. januarja 1941 kr. banski upravi, VIII. oddelku, Erjavčeva ulica št. 12, kjer dobe tudi vse potrebne informacije.

— Dajte svoje dokumente, pisma, police, slike, zemljevide, načrte itd. na Vitoflex aparatu preslikati. Pocen je, a izgleda prav kakor original. Drogerija Gregorič, kr. dv. dobavatelj, Ljubljana, Prešernova 5.

— Prav primerno darilo mladini za Božič ali Novo leto so dr. Sušnikovi »Akademiški poklicci«, ki nudijo najboljših napotkov glede izbire poklica itd. Knjiga (cirka 400 strani) se dobi v knjigarnah ozir. pri Slov. kat. akad. starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva 5, za 40 din (po pošti 45 din).

— Uspešno konzerviranje jajc. Pri nas Slovenceh se rado povdaja, kaj vse bi se dalo izboljšati in preurediti in se pri tem navadno kaže s prstom na tuje vzglede. Sele v zadnjih letih smo pričeli tudi pri nas uporabljati razne pridobitve zamejstva. Taka pridobitev je tudi konzerviranje jajc v hladilnih napravah. Železničarji so ustanovili posebno gospodarsko zadrugo (Žegoza) z namenom, da enesejo med železničarje, ki žive raztreseno po deželi emisel za smotno kurjevo, da zgine z drošč vsa mogoča navlača kurjih pasem. Poleg tega pa ima zadruga v programu tudi rajo gospodarskih pasem kuncev in koz ter pospeševanje domače delavnosti. Letos je zadruga konzervirala v manjšem obsegu jajca. Poskus je bil prvi in je dobro uspel. Kljub temu, da so bila jajca vložena v neugodnih mesecih (julij, avgust), so vendar ohranila do danes svojo svežost. Splošno je znano, da shranjujejo gospodinjice jajca ali v žitu, ali v pepelu, v apneni vodi, vodotopnem steklu, garantolu in sličnih sredstvih. Tako konzerviranje pa vpliva na fizikalna svojstva jajc. Nov je način konzerviranja v hladilnih napravah pri čemer utrpijo shranjena jajca le neznatne spremembe. Pri nas se izvozna trgovina že nekaj časa poslužuje tega načina in shranjuje jajca za krajšo dobo. Za daljšo razdobje pa mora biti le odbrano blago. Če želimo doseči uspeh je treba vložiti neoplojena jajca. Ker se na ta način sploča le pri veliki množini, je treba zato velikih investicij. Pri tem pa se doseže dvojna korist. Ker morajo rejci jajca odbirati dosežejo zanj pri prodaji višje cene. Nato se jajca, ki so bila nakupljena v mesecih, ko so jajca na trgu poceni shranijo in dajo na trg šele, ko v zimskih mesecih cene na trgu poskočijo. Velika množina jajc lahko vpliva na ceno ter je tako tudi konsument deležen ugodnosti tega shranjevanja. V zimskem času je na trgu sicer mnogo jajc, ki pa niso tako sveža, ker so konzervirana na primitivnem načinu. Novi način pa obeta, da bo znižal ceno, p tudi izboljšal kvaliteto jajc.

Slovence v Zagrebu in na jugu države

drage Marije z Brezij

v velikosti 50x66 cm in v krasnih barvah. Slika je založilo Vodstvo Marijinih družb v Ljubljani, z željo, da bi to sliko imeli vsi Slovenci v svojih domovih, kjerkoli se nahajajo. Tudi vam bo drago, če boste imeli košček Brezij v svojih domovih, četudi ste daleč od Slovenije. Obrnite se na Skofijsko vodstvo Marijinih družb, da vam sliko pošlje. Cena je 40 din, če jo naročite v zavitku najmanj 15 izvodov. Sicer bi bilo treba posebej računati priporočeno poštnino in ovoj. Pogovorite se s svojimi duhovniki. Naslov založbe: Pisarna vodstva Marijinih družb, Ljubljana, Strelška 12.

Najnovejša poročila

Dr. Korošec na mrtvaškem odru v senatu

Belgrad, 14. dec. m. Sejna dvorana senata, kjer leži truplo pok. dr. Ant. Korošca, je vedno polna obiskovalcev. Stalno prihajajo množice krogov velikega državnika. Na obeh straneh odra pa molijo slovenske usmiljenke in šolske sestre. Istočasno pa se nahaja ob odru tudi belgrajska duhovščina. Častno stražo ob odru tvorijo člani mladinske JRZ. Veliko število vencev je že položeno k odru. Posebno lepi venci so naslednji: senat kr. Jugoslavije je dal poseben venci z napisom »Senatorji svojemu predsedniku«. Predsednik belgrajske občine g. Jevrem Tomić je položil dva venci, prvi ima napis »Velikemu poborniku bratstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, Tomić, predsednik občine mesta Belgrada«; drugi pa »Predsednik belgrajske občine Jevrem Tomić Predsedniku senata, ministru prosvete, velikemu jugoslov. borcu«. Prav lepi so tudi venci uradništva senata z napisom »Svojemu predsedniku senata hvala za uradništvo in prav posebno še venci, ki so ga posebej dali sluge senata: »Svojemu obojemu predsedniku — slugi senata«. Veliko pozornost vzbuja tudi venci, ki so ga dale šolske sestre z napisom »Hvala naše šolske sestre svojemu dobrotniku«.

Žalovanje belgrajskih Slovencev

Belgrad, 14. dec. m. V prostorih Prosvetnega društva v Belgradu je bila nočjo žalna svečanost v spomin velikega dobrotnika belgrajskih Slovencev, dr. Antona Korošca. Društveni prostori so bili okrašeni s slovenskimi trobojnicami, plaketa velikega pokojnika pa je bila okrašena s florom. Ob njej sta goreli dve veliki voščeni sveči. Društvene prostore so napolnili številni belgrajski Slovenci od zadnjega kotička. Bili so iz vseh stanov. V veliki tihozi je podpredsednik društva g. Fr. Slapšak z izbranimi besedami slavil spomin velikega pokojnika, ki je bil tudi velik dobrotnik belgrajskih Slovencev. Vsi navzoči so složno pristopili k molitvi »Očenašas za dušo velikega pokojnika. Nato so vsi korporativno odšli v senat, kjer so pod vodstvom prof. Tomaža Ulage pred mrtvaškim odrom velikega pokojnika izmolili nekaj molitev zanj.

Slovensko politično odposlanstvo v Belgradu

Belgrad, 14. dec. m. Minister brez listnice dr. Miha Krek, minister v pok. in senator dr. Franc Kulovec, bivši minister Franc Snoj in urednik »Slovenca« Franc Kremžar so dopotovali iz Slovenije z veliko kramuzo v Belgrad. Belgrajski prvi vlak je imel toliko zamude, da so prispele že ob 11 zvečer v Belgrad namesto ob pol devetih. Čim so odposlanci političnega vodstva Slovencev prispele v Belgrad, so se takoj podali v senat, kjer leže zemeljski ostanki dr. Korošca in so globoko potrti molili za pokoj njegove duše. Zadržali so se dalj časa pred mrtvaškim odrom.

Sožalja ob smrti dr. Korošča

Sarajevo. V splošni žalosti, ki je zadela slovenski narod in vso državo s smrtjo velikega voditelja pok. dr. Antona Korošca, izvolite skupno z vsemi prijatelji in rodbino sprejeti najiskrenejše sožalje. — Reis-ul-Ulema.

Belgrad. Ob smrti dr. Antona Korošca, našega velikega rodoljuba, velikega Jugoslavana in mojega osebnega prijatelja, sprejmite moje iskreno sožalje. — Minister vojske in mornarice general Pešić.

Belgrad. V neizmerni skupni žalosti, ki nas je zadela s smrtjo velikega rodoljuba in nenadomestljivega borca za ideje jugoslov. edinstva in boljše bodočnost vsega našega naroda, sprejmite moje najiskrenejše sožalje. — inž. Nikola Beslić, prometni minister.

Zagreb. Ob smrti velikega sina bratske Slovenije, modrega državnika, sprejmite v mojem imenu in v imenu vse banovine Hrvatske izraze globokega sožalja. — Ban banovine Hrvatske dr. Ivo Šubašić.

Skoplje. Prosim vas, da sprejmete moje sožalje v veliki žalosti bratov Slovencev zaradi izgube dr. Korošca. — Ban Rafajlovič.

Belgrad. Globoko obžalujem smrt dr. Ant. Korošca. — Minister Kujundžić.

Belgrad. Sprejmite naše sožalje v žalosti za vašim velikim šefom, dobrih gospodom Antonom, velikim Slovincem in zaslužnim jugoslovanskim javnim narodnim delavcem. — Nikola Uzunović.

Belgrad. Ob smrti plemenitega državnika in velikega Slovence dr. Korošca izrekam vam in prijateljskim Slovincem sožalje. — Dušan Letica.

Belgrad. V imenu Počitniške zveze kr. Jugoslavije vam izrekam najgloblje sožalje ob nenadni smrti dr. Ant. Korošca, velikega jugoslov. državnika in prosvetnega ministra. — Upravni odbor Počitniške zveze.

Zagreb. Za velikega človeka naše domovine, ki je delal in živel za dobrobit vsega naroda, iskreno žalujemo. — Družina Ražem-Laginja.

Skoplje. V imenu gojencev in v mojem imenu prosim, da sprejmete sožalje ob smrti velikega državnika in rodoljuba dr. Antona Korošca. Hvala in slava mu! — Gedomir Todorović, upravnik.

Belgrad. V imenu uprave in v svojem imenu vas prosim, g. minister, da ob nenadni izgubi člana vlade in uglednega državnika dr. A. Korošca izvolite sprejeti izraze našega najglobljega sožalja. — Upravnik državne hipotekarne banke dr. Mojmir Glomazić.

Belgrad. Ob težki izgubi, ki je nastala s smrtjo dr. Korošca, vas prosim, ga sprejmete moje iskreno sožalje. — Vojin Djuričić.

Niš. Ob nenadni smrti velikega slovenskega voditelja in narodnega borca dr. Ant. Korošca pošiljam v imenu prebivalstva Niša in v svojem imenu vam in vsem Slovincem naše najgloblje sožalje. — Predsednik mestne občine Živković.

Niš. Ob nenadni smrti slovenskega velikana in podpredsednika naše stranke, našega draga dr. Antona Korošca, vam pošiljam v imenu članov mestnega odbora JRZ in v svojem imenu najgloblje sožalje. — Podpredsednik mestnega odbora Dragutin Živković.

Sožalje bolgar. združnikov

Belgrad. Ob smrti dr. Antona Korošca je Glavna združna zveza, katere predsednik je pokojni bil, sprejela od Hrista Daneva, predsednika narodnega odbora bolgarskega združništva brzojavko tele vsebine: Globoko ganjeni zaradi smrti velikega državljanina in zadrugarja, ministra dr. Antona Korošca, izražam v svojem imenu in v imenu bolgarskega združnega gibanja iskreno sožalje jugoslov. združnemu gibanju.

Jugoslovansko-bolgarski združni inštitut je sprejel od bolgarske sekcije jugoslovansko-bolgarskega inštituta tele brzojavko: Ob bridki vesti o smrti dr. Ant. Korošca izražamo jugoslovanskemu gibanju iskreno sožalje. — Glavna združna zveza je prejela številne brzojavke in sožalja iz vseh krajev države, v kateri posamezne združne organizacije izražajo Glavni združni zvezi kr. Jugoslavije, katere predsednik je bil pokojni dr. Korošec od njene ustanovitve do svoje smrti. Poleg drugih so prispele brzojavke iz Združne zveze iz Zagreba, Splita, Zveze hrvatskih gospodarskih zadrug itd. itd.

Sožalja sestri dr. Korošca

Belgrad, 14. dec. m. Minister brez listnice dr. Miha Krek je poslal sestri blagopokojnega dr. Korošca v Biserjane naslednjo brzojavko: Ob strašni novici, da je umrl vaš ljubljani brat, naš narodni voditelj, oče g. dr. Anton Korošec, sprejmite izraze mojega najčistejšega sožalja.

Belgrad, 14. dec. m. Sestri pok. dr. Korošca so poslali gg. dr. Franc Kulovec, senator, g. Fr. Snoj, bivši minister, in Franc Kremžar, urednik »Slovenca« naslednjo brzojavko: Ob smrti vašega velikega brata, voditelja slovenskega naroda g. Korošca izražamo najgloblje sožalje v imenu politične stranke in našim imenu.

Vsem organizacijam JRZ in MJRZ!

Vse organizacije JRZ in MJRZ prosim, da bi v nedeljo, dne 15. t. m., imeli žalno sejo za pokojnim voditeljem dr. Antonom Korošcem in molili za blagor njegove duše.

Dr. Miha Krek, podpredsednik.

Za ponedeljek, dne 16. t. m., sklicujem žalno sejo bivših poslancev JRZ v prostorih Jugoslov. tiskarne v Ljubljani ob 18. Vabim tudi vse gg. senatorje. AL Mihelčič, senator.

Za ponedeljek, dne 16. t. m., ob 19 sklicujem žalno sejo banovinskega odbora JRZ v belo dvorano hotela Union v Ljubljani.

Dr. Miha Krek, podpredsednik.

CELJE

Žalost v Celju in Savinjski dolini

Strašna novica o nenadni smrti našega narodnega voditelja, dr. Antona Korošca, ki je prispele že ob 8 jutraj v Celje, se je bliskovito razširila po vsem mestu in presunila vso celjsko javnost. Mnogi niti verjeti niso mogli, da je božja poslanka tako nenadoma vzela našemu narodu voditelja in državnika, ko bi nam bil najbolj potreben. Naprenehoma so nas spraševali, ali je resnična pretresljiva vest o nenadomestljivi izgubi velikega državnika in soustanovitelja Jugoslavije, dr. Antona Korošca.

Vest o smrti našega narodnega voditelja se je v kratkem času razširila po vsej Savinjski dolini in venomer so prihajali klici, da jim natančneje sporočamo o njegovi smrti.

Državni in samoupravni uradi ter celjski hišni posestniki so razobesili na svojih hišah žalne zastave in znak velike žalosti, ki je zajela vso javnost neglede na politično prepričanje.

Celje je novica o smrti še posebno močno zadela, saj je bilo naše mesto tako pri srcu našemu voditelju. Še pred kratkim je sprejel v Belgradu deputacijo celjske mestne občine z županom dr. Voršičem na čelu in se z vso pozornostjo zanimal za pereča vprašanja našega mesta, katerega častni član je bil.

Slovensko Celje bo težko pogrešalo njegove obiske, ohranilo pa bo našega narodnega voditelja v trajnem, častnem in hvalnem spominu.

Celjanom!

Celjani!

Po volji Vsemogočnega se je oddahnil za vedno od neumornega dela za kralja, državo in slovenski narod veliki jugoslovanski državnik in voditelj slovenskega naroda, g. dr. Anton Korošec. V globoki žalosti se klanjamo spominu velikega pokojnika — celjskega častnega meščana. V znak žalosti je mestna občina razobesila na svojem poslopju žalno zastavo. Vljudo vabim vse meščane, da store to isto na svojih hišah. Slava dr. Antonu Korošču!

Celjski župan dr. AL Voršič.

Radio-aparati

Radione - Telefunken - Blaupunkt - Orion. - Pisalni stroji Adler in Rhein-methall in Olypid (tudi na obroke)

RADIO-TOPLAK-CELJE

Prešernova 5/I

c Žalna seja ZFO celjske podzveze. Ob 4. popoldne je bila v prosvetnem tajništvu v Cankarjevi ulici žalna seja ZFO Celjske podzveze. Udeležili so se vsi podzvezni obojorniki. Predsednik dr. Bitenc je v lepih besedah podal življenje velikega pokojnika, ki je bil velik podpornik ZFO, zlasti pa Celjski podzvezi. Ob priliki okolišnih svetov bodo jutri, v nedeljo, vse celj-

MARIBOR

Ob smrti voditelja Slovencev

Maribor, 14. decembra.

Kakor blisk iz jasnega je danes zadela Mariborčane novica o smrti dr. Korošca. Ko se je na vse zgodaj pojavila črna zaclava na mestnem magistratu, se je začela ta zla novica bliskovito širiti med meščani in v nekaj minutah je vedelo za njo celo mesto. V našem uradništvu je neprestano pel telefon, ljudje so spraševali, zanimali se za podrobnosti, in že pri teh telefonskih razgovorih se je videlo, kako jih je vest pretresla. Še bolj pa je prihajalo do očitka na ulici v lokalih, povsod kjer se shajajo ljudje. Sestajale so se gruč, iz vsake je vela prijetna govorica, vsi obrazi so bili zaskrbljeni, poznalo se je na vsakem koraku, da se ljudje zavedajo velikega izgube, ki je zadela ne samo slovenski narod, temveč celo našo državo. Maribor se zaveda, kaj dolguje velikemu pokojniku. Dolguje mu hvala za svojo osvoboditev, za svobodo celega severnega dela Slovenije, za katero se je velik pokojnik boril že pred vojno, ko se je v svojem delom postavil na čelo štajerskih Slovencev ter je napravil Maribor za njihovo politično in gospodarsko središče. V dobi naše svobode pa so tudi pokojnikovi politični nasprotniki v Mariboru in na štajerskem priznali dr. Korošca kot voditelja našega narodnega odpora, okrog katerega smo se zgrinjali vsi obojni Slovenci brez razlike političnega prepričanja.

Maribor je bil dr. Korošču posebno pri srcu. Tu je preživel svoje najlepše in najburnejše čase svoje mladosti in svojih moških let. Tu je dosegal svoje velike uspehe v organizaciji štajerskih Slovencev in največje zadovoljstvo, ko je bila severna Slovenija osvobodjena. V Maribor je prihajal takrat, kadar so ga politični in državni posli utrudili ter se je hotel odpočiti v krogu svojih najljubših prijateljev. Takrat se je ustavil v Dijskem semenišču, kjer ga je vedno čakala njegova ekumena sobca, v kateri je bival še kot nemški prefekt in pomeje kot poslanec in voditelj Slovencev. V semenišču so se zbirali

Meščani!

Iz Belgrada je došla strašna vest, da je umrl nagel smrti gospod dr. Anton Korošec. Jugoslavija je z njim izgubila svojega velikega državnika, slovenski narod pa svojega voditelja. V globoki žalosti se klanjamo njegovemu delu za kralja, državo in narod.

V znak žalosti bo mestna občina razobesila na svojih poslopjih žalne zastave. Vabim vljudo vse meščane, da store isto na svojih hišah. Zastave naj vse do končnega pogreba.

Slava dr. Antonu Korošču!

Župan; dr. Juvan.

Žalna seja

Organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice za mesto Maribor in okoliške organizacije sklicujejo za danes, nedeljo dne 15. decembra 1940 ob 10 uri popoldne v dvorano na Aleksandrovi cesti št. 6, žalno sejo za prerano umrlim našim voditeljem dr. Koroščem. Prijazno vabimo vse člane odborov, kakor tudi vse priatele in prijatelje velikega pokojnika, da se sigurno udeležijo te žalne seje. Na seji se bo dalo častilcem dr. Korošca podrobna navodila glede pogreba. Prosim, da prijatelji dr. Korošca o tem obvestijo vse in širijo od moža do moža.

ZAHVALA.

Podpisana se najpristroneje zahvaljujem g. primariju porodniškega oddelka dr. Benčanu in dr. Skalicemu, katere sta mi s posrečeno težko operacijo rešila življenje ter pripomogla, da sem že v 10 dneh okrevala. Z izredno pozornostjo sta menj in tudi vsem drugim, brez ozira na stan, lajšala trpljenje ter šla ljubeznivo na roko. Iskrena zahvala tudi č. sestram za skrbno nego in nežno skrb. Oba gospoda zdravnika vsem toplo priporočam.

Dora Vračko, Maribor

Pravkar izšlo!

Veličastna zgodovinska epopeja Celjanov in njih usode.

Wambrechtsamer Ana: **Danes grofje celjski in nikdar več.**

Obsega 496 strani. Cena umetniško opremljeni in v platno vezani knjigi din 120.—.

Izide 20. decembra!

Romano Guardini: **Sveta znamenja.**

Vsako poglavje — ki jih je 26 — je opremljeno z umetniško liturgično sliko Mihe Maleša. 120 strani. Elegantno vezano v platno din 50.—.

Po svoji globoki vsebini, krasni umetniški in tiskarski opremi, je ta knjiga prelepo darilo za božič.

sko podzveze imele za pokojnim voditeljem slovenskega naroda žalno sejo.

c Žalna seja za pokojnim voditeljem slovenskega naroda, g. dr. Antonom Koroščem, bo Celjska mestna občina sklicala v ponedeljek ob 5 popoldne v posvetovalnici mestnega poglavarstva.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najbolje in najhitreje kupite — prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje. Narodni dom

c V Leonišču v Ljubljani je umrl 61letni hmeljski trgovec Kaufmann Ludvik, doma iz Mannheim. Prepeljali so ga v Celje, kjer bo pogreb danes ob pol 3 na mestnem pokopališču.

c V celjski bolnišnici je umrla 47letna dnarica Osterc Jožeta iz Turnove pri Rogaški Slatini, in 34letna dnarica Rat Marija iz št. Pavla pri Prebodu.

c Lucija Šmidova — 85letnica. V Novi vasi pri Celju je obhajala pred dnevi v krogu svojih domačih in znancev 85letnico rojstva znana krščanska žena Lucija Šmidova. Jubilarinji iskreno čestitamo!

c Dekleta! Prve letošnje duhovne vaje KA v Celju bodo od 17.—21. dec., II. od 8.—12. jan. in III. od 15.—19. jan. 1941. Prijave na: Škof. matico KA deklet. Maribor, Betnava.

c Mestno poglavarstvo je prejelo od kr. banske uprave sledeči razpis: Tvorica za dušek v Rušah je znižala ceno apnenemu dušku od 184 na 140.80 din za 100 kg. franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakova-

polem njegovi najožji prijatelji ter se je med njimi razvedril. V mestu je rad delal izprehode, vselej radostno in spoštljivo pozdravljal od vseh ljudi, ki so ga takoj prepoznali. Rad je tudi obiskoval svoje mariborske prijatelje na njihovih domovih, posebno pa je rad zahajal v Cirilovo tiskarno, kjer se je začelo njegovo politično delo in ki mu je bila vedno pri srcu, da je vsak napredek tega narodnega podjetja posebno veselo spremljal in pozdravljal.

Iz Maribora pa je delal tudi dalje izlete. Najljubša mu je bila pot v rojstno Biserjane pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kamor je vsako leto nekajkrat pohitel na svoj dom. Iz Maribora je zahajal tudi k drugim svojim prijateljem v Slovenskih gorah, pod Pohorjem in drugod na štajerskem. Kako je bil Maribor pokojniku pri srcu, dokazuje najbolj njegova želja takrat, ko so ga preganjali: Tedaj je hodil dr. Korošec po Gorenjskem ter je slutil, da ga nameravajo politični nasprotniki zapreti. Ko je čutil, da se ta ura približuje, je delal svojim spremljevalcem: »Sedaj pa grem v Maribor, če me bodo že zaprli, pa hočem biti zaprt pri Hohnjcu« (g. Hohnjec, brat rektorja mariborske visoke bogoslovne šole in bivše. ga narodnega poslanca dr. Josipa Hohnjca, je bil tedaj ravnatelj jelnišnice mariborskega okrožnega sodišča).

Maribor žaluje za dr. Koroščem, kateremu se je oddolžil že za časa njegovega življenja s tem, da ga je izvolil za svojega častnega župana, takoj po prviru pa je imenoval po njem eno najlepših svojih ulic, ob kateri leži Dijsko semenišče, v katerem je dr. Korošec stanoval. Mesto se je odlo v črne zastave, katere so razobesila na poziv mestnega župana vsa poslopja. Odpovedane pa so vse prireditve, gledališke in druge predstave, v lokalih ne igrajo godbe. Napovedane so žalne seje najraznovrstnejših organizacij in društev. Žalovanje Maribora je splošno in globoko. Mesto bo ohranilo svojega največjega častnega občana v spominu trajne hvalečnosti in ljubezni.

m Slovensna zadušnica za rajnim ministrom in prednikom senata in častnim kanonom lavantinskega stolnega kapitlja, dr. Antonom Koroščem, bo v torek, 17. t. m. ob 10 v stolni in mestni župnijski cerkvi. Na to sveto mašo so povabljeni državni in avtonomni uradi mesta Maribora. Vabijo pa se tudi društva in mariborsko občinstvo.

m Krznarstvo P. Semko, Aleksandrova c. 13, vam nudi ceneno kožuhovino in krznarske izdelke.

m Dr. Lovrec Rudolf, Strossmajerjeva 8 zopet redno ordinira.

Moško perilo po meri ceneno in solidno izdelujem ter imam tudi veliko zalogo
Ivan Babič, Gosposka ulica 24

m Žalna seja mestnega sveta. Mestni župan dr. Alojzij Juvan je za ponedeljek zvečer ob 6 sklical žalno sejo mestnega sveta, ki se bo vršila v mestni posvetovalnici.

Kranj

Slovensko planinsko društvo, podružnica v Kranju vabi na sestanek vse fotoamatere svojega okoliša dne 17. decembra t. l. ob 20 v gimnazijo v Kranju v svrhu ustanovitve fotoamaterskega odseka.

DOBO SE SAMO V KRANJU, POLEG FARNE CERKVE!

Trbovlje

Cirilova knjižarna, Trbovlje. Vabimo vas v našo trgovino, Loke 253.

Danes popoldne ob 4 bo v Društvenem domu žalno zborovanje za pok. voditeljem dr. Antonom Koroščem.

Središče ob Dravi

Občni zbor »Narodne prosvete«. Drevi ob 7 bo v Društvenem domu občni zbor Narodne prosvete. Slišali smo poročila o delovanju društva v preteklem poslovnem letu in predloge za načrtno delo v bodočnosti. Ker vlada za občni zbor precejšnje zanimanje in ker je tudi za vsakega člana udeležba potrebna in koristna, zato zanesljivo na svidenje!